

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Meldgaard, Anders Jensen.; af Sigurd Lind.

Ved Mossø : en Fortælling fra Klostertiden

Skanderborg : D. Davidsens Forlag, 1881

304 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

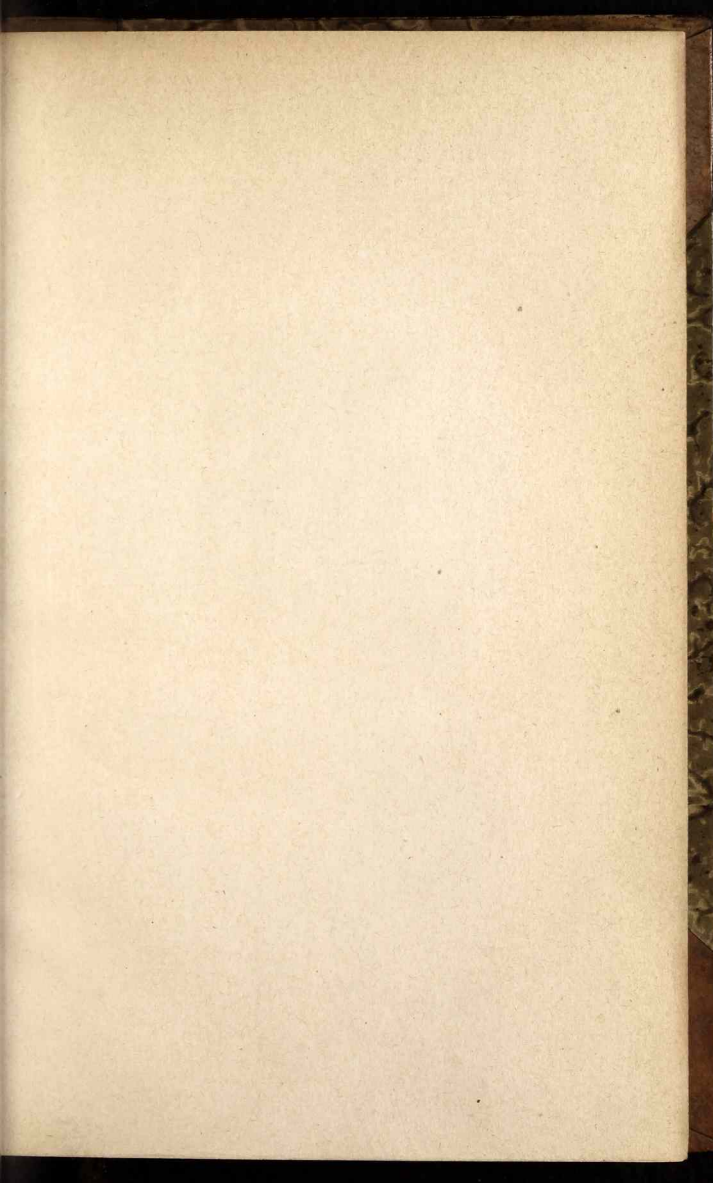
57.-206

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022059859

Ved Mosso.

En Fortælling fra Kloftertiden.

V e d M o s s o.

En Fortælling fra Klostertiden.

Af

Sigurd Lind.

Skanderborg.
D. Davidsens Forlag.
1881.

D. H. Jørgensens Bogtrykkeri i Standerborg
ved C. A. Meyer.

Indhold.

I. Indledning	Side	3.
II. Under Bejs	—	5.
III. Om	—	19.
IV. Betslende Stemninger	—	32.
V. Stærke Viljer	—	46.
VI. Stygge og Lys	—	58.
VII. Gamle-Bisping brænder	—	70.
VIII. Fred og Ufred	—	93.
IX. I Gtland	—	109.
X. Claus stifter Ham	—	132.
XI. Belsing fortæller	—	155.
XII. Ellen søger Raad	—	178.
XIII. Milde og umilde Ord	—	197.
XIV. Paa Mossø og i Boer	—	216.
XV. En Hævn	—	235.
XVI. Hjemme	—	249.
XVII. Det dages	—	278.
XVIII. Slutning	—	298.

Table

1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...

I. Indledning.

Baldemar Sejr, hvem Rnyttlinga Saga kalder „den største Konge heroppe i Nordens Lande“, var død i Aaret 1241, og hans Son Grif besteg Danmark's Trone. For det danske Folk stod Baldemars Navn omgivet af en Glans, som seks Hundredaar ikke har evnet at udslette. Kong Grif og de ledende Mænd tænkte med Bemod paa den svundne Glanstid, sørgede over Danmark's sunkne Vælde og ønskede en Opvejsning for Fædrelandets Magt, hvilket skulde ske ved at undertvinge Holsten; men denne Plan strandede paa Hertug Abels Modstand. Hertugen havde imod Kong Baldemars Dnske i Aaret 1227 ægtet Mechtilde, en Datter af Grev Adolf, der i Bornhovedslaget lovede at gaa i Kloster, hvis Gud vilde give ham Sejr; Abel blev hans tre Sønners Formynder og styrede Holsten under deres Mindreaarighed. At Kong Grif opfordrede Hertug Abel til at yde Bistand til Holstens Undertvingelse var et ubilligt Krav; men paa den anden Side satte Abel sikkert

Svogerffabet over Brodersffabet og onfsede hellere at mindffe end at øge Danmarks Vælde. Han nægtede derfor at opffylde fin Lenspligt, ligesom han undflog fig for at aflægge Lensed, idet han gjorde gjældende, at han raadede over Sønderjylland med ligesaa stor Herreret, som Kong Grif regjerede over Danmark. Denne Tanke, der fødtes i Selvraadighed og Ugrjerrighed, blev gjennem Tiderne næret af Lognevæv og Jalsfhed, faa den tilffidft lignede et Lindormelegeme, der snoede fig knugende om et helt Følks Fred og Lykke, og fets Hundredaar har ikke foftrret den bolde Ridder, som kunde hugge Hovedet af Udyret.

I de første Aar af Kong Grifs Regjeringsftid udbrod mellem Brodrene en uhyggelig Fejde, der i Aarene 1247—49 udartede til de største Voldsomheder fra begge Sider. Had fødte Hævn; Rov, Plyndring, Udfugelfer og de værste Udsfejelfer horte til Dagens Orden. Abels Ugrjerrighed og Havesyge vare umættelige, og han havde fiffert i fine inderfte Tanker intet ringere Maal end Befiddelfen af Danmarks Trone. Foreløbig syntes hans Wildffab at finde fin Tilfredsstillelse i at gjøre et allerede haardt tynget Folf end mere ufhykkeligt. Den ene By efter den anden plyndredes og afbrændtes, medens Lejesvendene, de tyffe Landsknægte, rasede som vilde Ulve. Ogfaa Kong Grif flog fit eget Land dybe Saar og glemte i Stri-

dens Hede, at han skulde være Danmarks øverste Børn og Børge, men ikke Vdelæggelsens Herold.

Særdeles haardt gif det ud over Klostrene, thi i dem fandtes der gjerne en velforsynet Kjælder med Spise- og Drickvarer, saa en Bande aldrig gif fejl, naar den i Betryk for Næring søgte til Klostrenes Gjemmesteder. Det var dog ikke alene Hertug Abels Svende, der fandt, at de hellige Fædre indenfor Klostermurene kunde undvære lidt af deres vante Mundkost; men ogsaa Kong Eriks Mænd fandt det helt rimeligt at forsyne sig fra Klosterkjælderens, hellere end at nøjes med smal Kost. Selv Dronning Jutta vilde hellere redde lidt fra de Om Munkes end sidde paa knap Tæring paa Skanderborg Slot, hvor hun i nogen Tid opholdt sig.

I de nævnte bevægede og lovløse Tider begynder efterfølgende Fortælling.

II. Under Vejs.

En Sommeraften 1247 saas en Rytter at ride ud fra Skanderborg Slot og følge Vejen, der førte mod Vest efter Om Kloster, tæt forbi den østlige Ende

af Mossø. Rytteren havde et smukt og opvakt Ansyn, der straaledede af Frejdighed og Livsglæde, medens det fjæffe Blik og nogle Træk ved Munden vidnede om, at Mandighed og Viljestyrke laa som sikre Muligheder i hans Karakter. Den unge Mand, der kunde være en Snes Aar, hørte til Dronning Juttas Svende, hans Navn var Henrik Hermanson. Faderen hed Herman Tagesen og ejede en større Gaard i Nærheden af Om Kloster, man kaldte ham i Almindelighed Hr. Tage. Henrik agtede sig til sit Hjem, Omgaard kaldet, for at gjæste sine Forældre, for han tilligemed nogle andre af Dronning Juttas Svende skulde støde til Kong Eriks Hær. Der var nemlig paatænkt et Gæstlandstog, naar Højden med Hertug Abel var endt.

I den herlige Sommeraften lod Rytteren sin Hest gaa i Skridtgang for at lytte til Juglenes hendeende Smaakridder og indaande Aftenens milde Keling i fulde Drag. Dog havde han ikke rigtig Ro dertil, fordi han ikke evnede at holde Styr paa de higende og gjærende Tanker, der brødes med hverandre i hans Hjerne og hver for sig gjorde Krav paa Plads; thi aldrig saa snart fik han en Tanke sat i Knæ, før en anden meldte sig til Brydefamp. Dette hængte nøje sammen med det Sjæleliv, han havde levet i de sidste Aar; thi tidlig og sildig meldte sig til Beskuelse i hans Indbildningskraft en yndig og elskelig Kvindeskikkelse,

der lod ham øjne en Skjønhedsverden, fuld af rige Forjættelser og al Livets Herlighed. Han elskede Jomfru Ellen, Plejedatter af en gammel, from Enke, der boede i Nærheden af Om. Skjønt der aldrig var talt et Ord mellem Henrik og Ellen om den Sag, trivlede han dog ikke om hendes Gjenfjærlighed; men han var tillige vis paa, at hans Fader, den strenge Hr. Tage, med al Magt vilde modsætte sig en saadan Forbindelse. Naar ugifte Døtre af ansete Slægter sattes i Kloster for at skaanes fra at ægte „Bønder og ufri“, kunde det ingenlunde være den velhavende Ridder Tages Mening at lade sin eneste Søn og Arving ægte en frændeløs og fattig Jomfru. Vel fortalte man, at Ellen stammede fra en anset Slægt i Sønderjylland; men dette var kun en Gissning, der intet andet havde at støtte sig til end et Par forblommede Ord, udtalte af Ellens Plejemoder under en farlig Sygdom. Henrik fandt det saare rimeligt, at Ellen var af høj Byrd, hun var i hvert Fald skøn og elskelig nok til at være det. Hans Fader, Hr. Tage, var dog næppe saa villig til at erkjende hendes Fortrin, og Tanken derom lagde en Skygge over Haabet og Frejdigheden, der opfyldte Henriks Sind. Alligevel modnedes den Viljesbeslutning hos ham, at han før sin Afreise til fremmed Land vilde tale til Ellen om sin Kjærlighed og bede om Faderens Samtykke til den attraaede Forbindelse.

Saa vidt var han naaet i sine Tanker, da der inde fra Skoven lod et Ugleskrig, der rev ham ud af Drømmeverdenen. Som en ægte Søn af Datidens Tankesæt udtydede Henrik Skriget som et slet Varsel, han standsede Hesten og mumlede hen for sig:

„Hvad betyder dette fæle Skrig, synger Ulykkesfuglen alt sin Rigsang over mit lyse Haab? Sm! jeg kunde have Lyst til at lægge min Vej om ad gamle Sidsel, hun kan jo sige et Menneske, om dets Livsgang bliver lys eller mørk.“

Han lod Handling følge paa Ordene, sporede sin Hest og red ind paa en Gangsti, der førte til gamle Sidsels Hus.

En Milsvej fra Om Kloster, norden for den østlige Ende af Mossø, laa i hine Tider en By, som kaldtes Hjelslev. Paa en Bakkefrænt lidt fra Byen laa et lille Hus, der var saa brøstfældigt, at man skulde synes, det mindste Windstød kunde kaste det over Ende. Alligevel havde det staaet saaledes i Mandsminde, maaſke beskyttet af mægtige Aander; thi i Huset boede en gammel Kvinde, som kaldtes „Hefsen“. Hendes Navn var ellers Sidsel Jakobsdatter, men da hun befattede

fig med lønlige Kunstler, ræddedes Almuen for hende, og hun fik Helsenavn. Sidsjels hele Ydre var ogsaa i Stand til at indgyde en vis Rædsel, Ansigtet var runfent og gustent, den lange, frogede Næse lignede et Ornenæb, medens et Par smaa pflirrende Griseøjne tittede frem under stærkt bukkede Øjenbryn. Med Undtagelse af et Par store Huggetænder var Munden et tandløst Rum, der omgaves af graa Knurrehaar, som bedre kunde gjælde for Skjæg end mangan ung Nidder. Naar hun i oprejst Stilling lagde de lange Arme over Krykkestoffene, lignede hun en Grib, der spejder efter Bytte og er i Færd med at udstrække Vingerne for at hente det. Klædedragten var ligesaa afstikkende som Personen selv. Man fortalte, at hendes fem Sønner vare Røvere og havde deres Tilhold i en Røverkule der i Nærheden, men noget bestemt afgjørende vidstes ikke derom. Endsskjönt Sidsjel skrydedes af de fleste, turde dog ingen nægte hende Almisje af Frygt for hendes Hævn; men derimod søgte man fra nær og fjærn hendes Raad og Hjælp i aldens Nød. Hun kunde nemlig helbrede syge og troldgjorte Mennesser, kunde tillave Gissvorsdrifke, ligesom hun var i stort Ry for Spaadoms gave.

Da Henrik naaede Hellsens Hus, bandt han sin Hest ved et gammelt Hylde træ og traadte ind ad den lave Dør.

„Gudsfred og Godaften herinde!“ begyndte Henrik, idet han ved Synet af Sidsels hæslige Skikkelse følte sig ilde til Mode og ligesom søgte et Bærn mod det ubyggelige Indtryk ved sit Gudsfred.

„Tak for eders venlige Hilsen, unge Herre!“ mælede Sidsel, „saasom faa af eders Lige bringe godt Budskab til Fattigfolk, der ofte maa sulte og lide Nød i disse trange Tider, da store Herrer rives som Ulve og volde alskens Mæn og Ustyr. Men hvad bringer faa sin en Herre til mit fattige Hus i sildig Kvæld?“

„J er en forfaren og fleg Kvinde, der kan raade mærke Gaader og sige et Menneske, hvor højt hans Lykkestjerne staar paa Himlen, og jeg kommer da til Eder for at erfare, hvad der i Skjæbnens Bog staar skrevet om min Lykke,“ sagde Henrik, idet han lagde sin Pung i Sidsels Haand.

„Det er et stort Forlangende, og min Kunst rækker ej saa langt,“ udbrød Sidsel, „dog kan jeg se et og andet med mine gamle Øjne, og ønsker jeg gjerne at være Eder til Vilje. Lad mig se eders Haand!“

Henrik lagde uvillig sin Haand i Sidsels. Hun sad længe grundende og sagde derpaa:

„En fager Jomfru har vendt eders Hjærte til sig, saa J er vorden elskovssyg og raadvild.“

„Forudsat, at J læser rigtig, gad jeg spørge, om den Jomfru, om hvem J taler, vil vorde min?“

„Gj, ej!“ sagde Sidsel, „saa let, som I kan spørge, gaar det just ikke at svare. Det skal I dog vide, at ved Utaalmodighed fremmes ej jert Maal, thi staar end Jomfruens Hu til Eder, hvad en liden Trærfreg i eders Haand viser, vil dog meget Band løbe til Strand, inden eders Elskov siges af Præst. En Mand i en Munkelappe synes at staa i Bejen for eders Lykke og vil volde megen Fortræd. Vagt Eder for de lysegraa Munkel!“

„Ser I intet videre?“ spurgte Henrik.

„Jo vist saa, det kommer blot an paa at udtyde det ret,“ udbrod Sidsel.

Det begyndte at skumre, hun humpede hen til Arnen og pirrede op i den hændende Jld, der havde brændt siden Nadværtid. Jlden flammede op paany, Henriks og Sidsels Skygger tegnede sig i overnaturlig Størrelse paa Væggen, medens Katten med en venflabelig Knurren strog sig op ad Henriks Ben. Sidsel sad grundende, og hendes Munklen blandede sig med Kattens Knurren, der mere og mere slog over i en dyb Bastone. Henrik fandt det alt andet end hyggeligt. Endelig bad Sidsel atter om at se Ungersvendens Haand, lidt efter sagde hun:

„Der synes at ligge noget Mørke paa eders Vej, og en af eders nærmeste vil volde Eder Sorg; men I vil vinde Højhed og Ære. Vagt Eder da, at I ej

glemmer den Jomfru, I nu har kjær, thi mangen Ungmø vil bejle til eders Gunst."

"Tror I mig sliq usindig Galning, at jeg skulde glemme min Elskov for en anden Ungmø, hvem jeg stod vel an, da fæster jeg ringe Tid til den Skrift, I mener at kunne tyde," faldt Henrik Sidsel i Taler.

"Naa, saa sagte, unge Herre! Sidsels Dje ser ikke fejl, om det end er gammelt. Bøgt Eder for de fortojede Jomfruer, thi om der end staar skrevet med tydelig Skrift i eders Haand og i eders Ansigt, at I nu har en Ungmø kjær, er der dog langt til Bejsende for den Elskov."

Derpaa gad Henrik ikke høre ret længe og gjorde Mine til Opbrud. Sidsel var iøvrigt vidende om hans Forhold til Ellen, vidste tillige, at Tage ønskede en Forbindelse mellem Sønnen og den fortojede Mette i Hjelmsbo. Af denne Bidden benyttede Sidsel sig, da hun spaaede Henrik.

"I have nu Farvel for denne Sunde, og Tiden skal vise, om I taler sandt eller ej," sluttede Henrik Samtalen.

"Gamle Sidsels Tak tage I med paa eders Gang herfra, unge Herre, fordi I saa vel betænkte en fattig Kvinde som mig, og skulde I nogen Tid have Brug for mit Raad, som vel kan hænde, da husk, at Sidsel al Tid er rede til at give Eder det."

Henrik traadte derefter ud af Huset, løste sin Hest og red bort. Det var sildigt. Stjærnerne glintede frem som milde Engleøjne, der se ned paa Mennessenes Færd. Snart lyste de med straalende Glans som for at opmuntre til Daad og Højsind; snart blinkede de som i Bemod, tilslørede som et Mennessøje i Taarer. Alt aandede Fred, Duggens Svaledrif noded af Blomst og Blad, der havde tørstet i Dagens Hede og smægtet i Solens brændende Glød; den højtidelige Stilhed, der hvilede over Naturen, afbrødes kun, naar en lille Fugl forstyrredes i sin Rattero og slagrede op med en forstræmt Klynken for at søge sig et nyt Ratteleje. Der var Glæde i Ungersvendens Hjerte, Lys i hans Sind, thi han elskede og troede sig gjenelsket, større jordisk Lykke kan ikke findes. Hvad brod han sig om Hindringer, der kunde optaarne sig paa hans Vej; netop nu følte han vaagne i sig en uimodstaaelig Kraft, der var mægtig til at knuse hver Modstand. „En Mand i en Munkeskappe vil træde hindrende i Vejen, det sagde Sidsel,“ mumlede han hen for sig, „lad en visse, skaldet Munk prøve at frydse Henrik Hermansøns Vej, det kan vorde en lystelig Leg. Lidt Modstand huer mig helt vel, des sødere er Sejrens Løn; min elskede Ellen skal blive min Hustru, om saa Paven satte sig derimod.“

Som han nu i disse vekslende Tanker red frem ad Bejen, der førte til Ømgaard, hørte han en sagte Nynnen foran sig og tænkte straks, at det var en Munk, der fortede Gangen ved at synge for sig selv en Aften-salme. Henrik red raskere til og naaede snart en Mand, hvis lysgraa Skappe viste, at han hørte til de Øm Munke.

„Gudsfred og Godaften!“ hilsende Henrik den vandrende, i hvem han gjenkjendte den milde og venneføle Broder Søren Asgotus, en from og renlivet Munk og Henriks faderlige Ven.

„Eder tilensker jeg det samme,“ svarede Munken mildt, „og fører eders Vej til Ømgaard, kunne vi følges ad og nyde den herlige Aftenstund, om I ellers vil lade eders Hest gaa i Skridtgang.“

„Hjærtens gjerne vil jeg det,“ udbrød Henrik, „saafom jeg ej i lang Tid har talt med Eder. I véd tillige, om mine Forældre lide vel, og om alt staar godt til paa Ømgaard.“

„Det var to Spørgsmaal paa en Gang, unge Ven; men jeg kan glæde Eder med den Tidende, at eders kjære Forældre, dem Gud velsigne, lide vel, og saare vil det glæde dem at se Eder karff og sund, og naar I befinde Eder paa Ømgaard, tænker jeg, alt staar godt til.“

„Hvordan lide de Øm Munke i disse lovløse og strænge Tider?“ spurgte Henrik videre, „jeg frygter

saare, at vi kun har sét Enden paa Begyndelsen af Hertug Abels Riddingsfærd."

"Det forbyde Gud!" udbød Søren, „saasom det alt er haarde og ulidelige Tider for os stoffels Munke, al den Stund de nappe fra os alle de store Herrer, der gjøre Magt til Ret. Gj en Gang ere vi gaaede Ram forbi af Hendes Naade Dronningen, der forgangen Uge tog fra vor Gaard i Tørring, hvad hun kunde, ja truede endog Broder Ole, der var Gaardens Forstander, paa Livet. Sidstleden Torsdag lagde hun Baghold for de Hestvoagne, der kom fra Djurs, for at tage Kornet fra os. Ak, niegen Glende maa vi Munke døje, og Enden er vel ikke endda. Meget skulde det i øvrigt bedrøve mig, om J, der er Dronningens Svend, var med paa de Ransfærd."

"Ikke var jeg med til at øve den Boldsdaad, J omtaler, skjønt jeg vel havde været nødt til at lyde, om jeg havde modtaget Befaling af Hendes Naade eller af min Herre, Ridder Stig," svarede Henrik; „det skal J dog vide, at skjønt Hendes Naade er salvet Dronning, banker Nød ofte paa hendes Dør. Hvad skal hun da vel gjøre andet end følge Tidens Sæd og tage, hvor der er noget at tage af. Er eders Brede end let forklarlig, domme J dog ej for haardt."

"Ikke jeg, men Gud Herren dommer uretsfærdig Færd," fortsatte Munken, og strængt dommer han alle

Mansmænd, selv om de klædes af Kongekaabe og Dronningskrud; men strængest vil han dog domme den Beshials Mand, Hertug Abel, der fører Baal og Brand over det ganske Land. Dog lad os forlade disse sorgelige Tanker, der giver bekymret Sind og avler Bitterhed, og hvordan end Guden bliver paa den usalige Fejde mellem Baldemarssønnerne, skal tilsidst vort hellige Klosterfællesskabs Ret forblive ufrænklig, om vi end en Stund maa lide under Lovløshed og Vold."

Dermed gik Samtalen i Staa, mens Munken tankesfuld fortsatte sin Gang ved Hestens Side.

"Sig mig," begyndte Henrik, idet han med nogen Overvindelse tvang Spørgsmaalet frem, "kender I en Ungkvinde, der bor og bygger paa Om Klosters Grund og hedder Ellen Jversdatter?"

"Visselig kender jeg den ædle Jomfru, om hvem I spørger, hun er smuk som den lyse Dag og klædt i Skjønhedens uforlignelige Skrud, er hun tilmed mit Skriftebarn, og jeg skulde da vel kende hende, al den Stund hun er en from og rettroende Jomfru. Men hvi spørger I om hende?"

Henrik tav en Stund, derpaa svarede han:

"Det er mit Hjertes Hemmelighed, den I ej vil robe i Altid, saa vist som jeg kender Eder at være en from Munk og min trofaste Ven. I vide da, at jeg nærer en ren og stærk Elskov til Ellen Jversdatter, og

hun er den Udelsten, jeg vilde give alt for at vinde, var det end en Kongekrone, om jeg ejede den."

"J taler der saare ubetænksomme Ord, eftersom J ej kjender den Glans, hvormed en Kongekrone kan blænde Øjet; men dog er det eders Hjærte til Ære, at J taler som en Ungerøvend, der elsker varmt og inderligt. Har J ellers Sikkerhed for, at Jomfru Ellen har Elskovsfind til Eder?" spurgte Broder Søren.

"Jeg haaber, at det er saa, skjønt intet Ord er talt mellem os om den Sag. J v'ed, at hun har været min Lege søster, og fra jeg var en lille Pøge har jeg haft hende kjær; men først nu føler jeg, at hun er mig ganske mundværkelig, derfor er det min Vilje at tale til hende om min Elskov, før jeg drager til fremmed Land, hvad snart kan hende, hvis Kong Erik faar en god og snarlig Udgang af Æjden med sin Broder,,.

"Giv Gud og den hellige Jomfru, at Æjdens Slutning snart maa komme med god Fred og Forlig, og at Toget til Estland maa blive til Kirkens Bæst og Fremgang," gjenmælede Munkene. "Saa ønsker jeg og for Eder, at J maa vende karst tilbage med Ære som en god og hold Ridder; men bind ikke en ung Jomfrus Fremtid til eders, før J vender tilbage og v'ed, at eders Elskov kan trodse Tid og Afstand, thi skulde eders Hu vende sig til en anden Ungmø,

det Gud forbyde, da vilde skjøn Ellen bleges om Kind og knæffes som Blomst i Bed af Stormen."

"For min Hu i den Sag raader jeg selv," for Henrik op.

"Det sige I dog ej saa selvstikker, unge Ven," tog Munkens til Gjennæle, "for eders Hu raader I kun, naar I giver Eder Gud og hans Helgene i BOLD. Kan I det, staar I fast, ellers snubler I saa let som glatteføet Hest paa spejlsblank Is."

"Lad det end være, som I siger, saa vil jeg dog, før jeg rejser bort, høre af Ellens egen Mund, om hun har mig kjær eller ej, saa og om min Fader giver sit Samtykke til min Bejlen," svarede Henrik.

"I fare da sindigt frem," tog Søren til Orde, "thi Jomfru Ellen har lidt under en svar Sot, og er hun først nu vorden karst ved den hellige Jomfrus Bistand. Det skal I vide, at saa vidt jeg skjønner, bærer Jomfru Ellen dyb og trofast Elskov til Eder."

"Saa have Gud Lov og I min kjærligste Tak, at I giver mig saa godt og lyst et Haab! Men hist skinter jeg Omgaard, og vi maa skilles. Tak da for kjært og godt Rejssefølge, til vi atter ses," sagde Henrik, idet han rakte Haanden frem til Afsted.

"Gud og alle Helgener velsigne Eder og eders Forehavende, og trænger I en Gang til en erfaren og oprigtig Vens Raad, da gaa ej min Dør forbi."

Dermed sagde Broder Søren Jarvel med et venligt Smil og fortsatte sin Gang ad Ansgarsvejen ned mod Om Kloster.

III. Om.

Om Kloster laa i en dejlig Egn mellem to Søer, Mosjø og Gudensjø, medens en frodig Bøgeskov gav Læ mod de skarpe Vestenvinde. Den milde, venlige Natur, hvorover Fred og Stilhed hvilede, passede vel til et Samfund, der skuede Verdens Larm, men ikke ønskede at stænge sig ude fra Guds Skabning, den herlige Natur, hvis Bessuelse fryder et aabent Øje.

Bisshop Svend af Aarhus byggede Klosteret 1172, for at Cistercienserordenen kunde finde et sikkert Arnested i hans Stift. De Munke, der da flyttede til Om under Ledelse af Abbed Briennus, havde før opholdt sig flere Steder i Stiftet, men forskjellige uheldige Omstændigheder havde tvunget dem til at forandre Opholdssted, indtil de endelig fandt et blivende

Sted og en sikker Tilflugt i Dm. Medens Klosteret blev bygget, boede Munkene i smaa Lerhytter, der vare takkede med Siv og Lyng, og de maatte selv give en Haaandsræfning ved de forefaldende Arbejder. Den nævnte Biskop var Klosterets Belgjører og betænkte det med store Gaver af Jordegods, beliggende paa Djursland og i Hjelmsslev Herred. Desuden skaffede han Munkene Pavebuller fra Alexander 3die og Urban 3die, hvilke Buller gave Munkene Tiendefrihed af den Jord, de med egne Hænder eller paa egen Bekostning lod opdyrke. I flere andre Retninger sørgede han faderlig for Klosterets Vel og Ordenens Fremgang.

Cistercienserne stammede fra Cistercium i Frankrig, hvor Robert af Melesme i Aaret 1098 nedsatte sig med nogle Munke, der levede efter de af ham fastsatte Regler. Disse udvikledes senere af Abbed Stefan; men først ved Bernhard af Clairvaux, hvis inderlige Fromhed og glødende Betsalenhed gjorde ham til sin Samtids indflydelsesrigeste Mand, fik Ordenen Anseelse og Fremgang. I øvrigt var Hovedtanken i den hellige Benedikts Regel Ordenens Forbillede, skjønt flere Regler bleve betydelig skjærpede af Bernhard, der var yderlig stræng mod sit eget Kjød og afholdende i den Grad, at han nægtede sig det nødvendige og derved forfortede sit Liv. Munkene maatte ikke spise Kjød uden i svære Sygdomme, skulde sove i deres Gang-

flæder og ligge paa haarde Straasæffe. Midt om Natten skulde de staa op og synge Hymner til Guds Ære, indtil Dagen brød frem. Legemsarbejder, Læsning, Beden og andre aandelige Sysler hørte til Dagens Gjerning; men fuldstændig Tavsshed maatte hele Tiden overholdes.

Omplantet paa dansk Grund mildnedes flere af Reglerne; men Cistercienserne vare dog, særlig i de første Tider, Mønstre paa Tærvælgthed, Flid og Sædelighed, saa at de længe bevaredes fra at strandes paa Nydelsens Skjær. Derfor kan Pave Gregor IX skrive i et Brev af 25de September 1234: „Kirkenes Glæde ere disse Brødre af Cistercienserordenen, som adskilte fra Verdens Larm tilbringe Tiden i Ensomhed for at tæmme Hjærtets brusende Begjær ved en himmelsk Kjærligheds Naade.“

Men efter Gaanden fik Tidernes Banart Bugt med Tærvælgthed og gode Sæder, idet man tillod sig større og større Afvigelser fra Reglerne; den brændende og nidkjære Iver for Kjødets Spægelse kølnedes, og mere end en Gyldenrom og Belystning føstredes i Klostrene. Alligevel fandtes til alle Tider fromme og renlivede Munk, der kunde være Klosterfællesskabets aandelige Salt.

Fra 1246 til 49 var Johannes Abbed i Æm, han var en mild og ærverdigg Skikkelse; men han levede

i en vanskelig Tid, og hans Kraft og Fasthed var iffe tilstrækkelig til at værne om Klosterets Rettigheder, der antastedes af Bolds herrer. Stor Støtte havde Abbed Johannes i den før omtalte Munk, Søren Asgotus, der var vel øvet i Skrivekunsten, ligesom han i vanskelige Forhold altid ejede et godt Raad. Abbeden elskede ham højt for hans Lærdom og store Fromhed, og de andre Munke i Klosteret saa op til ham med Ærbødighed. Broder Søren's fjæreste Sysjel var at besøge syge og lidende, hvem han ofte ydede Bistand ved sin Lægekundskab, hvori han var meget forfaren. Tillige bragte han med sig et Mildhedens og Trøstens Ord, der sjælden forfejlede sin Virkning, fordi det udsprang fra et fromt og troende Hjærte. Paa Klosterbønderne og andre i Omegnen, med hvem han kom i Berøring, udøvede han derfor stor Indflydelse.

Endnu skal omtales en Klosterbroder, som hed Dlaus. Han var en lærd Munk og brugtes som Sendemand i Klosterets vigtigere Anliggender. Naar Munkene vare paa Rejse, fritoges de for den strengere Overholdelse af Klosterreglerne, og Dlaus rejste ofte. Maaske det var af den Grund, hans Skikkelse var saa velnæret. I øvrigt havde hans Ansigt et skummelt Præg og indgød langt fra Tillid, om end Fromhedsmassen kunde bedrage for en Tid. Hans smaa, stiftende, halv tilslørede Øjne saa aldrig fast paa nogen,

uden naar Bredens eller Videnskabens Jld glødede i dem.

Et Par Maaneder før Broder Søren Samtale med Henrik Hermanson gik en gammel Kvinde henad Vejen, der førte fra Om Kloster til den $\frac{3}{4}$ Mil derfra liggende By Rye. Hendes Dragt vidnede om smaa Kaar, skjønt en vis Pyntelighed var udbredt over hendes hele Personlighed. Hun agtede sig til St. Søren's hellige Kilde, som hidlokkede mange syge og lidende Menneſker, der fast og ſikkert troede paa Helgenens Magt til at give Jorlighed og Helsen, naar de drak af eller badede ſig med det undergjørende, hellige Vand. Var nogen ſaa ſyg, at han ikke kunde bringes derhen, da hentedes Vand til Drifte og Reinfelſe, hvilket ofte havde ſamme gode Virkning ſom et Beſøg ved Kilden. I øvrigt havde den med Helgennavnet betegnede Søren været kolniſt Biſkop i det fjerde Hundredaar. Munkeſne fandt deres Jorvel ved at gjøre ham til en Bonden fra Rye, thi Almuen følte ſig ſærlig tiltalt af en danſk Helgen, der var udrunden af ringe Stand. Hans Ry ſteg ſom en vokſende Bølge og bredte ſig ud over det ganſke Land, ſaa andre gode Helgener vel kunde blive

ffinsyge over al den Ære og Berømmelse, som blev Sankte Søren til Del. Selv efter Lutherdommens Udbredelse i Danmark holdt hans Ry sig, ja endnu i vore Dage kan man finde gamle Kvinder, der tro paa Helgenens undergjørende Magt og hente Vand i Kilden til visse Sygdommes Helbredelse.

Til St. Søren's hellige Kilde ilede nu Moder Karen for at hente Lægedom til sin Plejedatter Ellen, der laa hjemme, syg og lidende. I det hun naaede Kilden, bad hun en brandende Bøn til St. Søren, at Vandets undergjørende Virkning maatte komme den lidende Ungmø tilgode og bringe hende oven Sengen med Sundhed og Helsen. Derpaa ilede hun hjemester, saa hurtigt hun kunde; uden for Døren mødte hun Broder Søren.

„Gudsfred!“ hilsende Munkens, „hvorhen har eders Gang været, saasom I synes at ile hen ad Bejen med stor Hast? Lider Jomfru Ellen ikke vel?“

„Tak for eders venlige Spørgsmaal,“ svarede Karen, „mit kjære Plejebarn lider helt ilde, og derfor gif jeg min Gang til St. Søren's hellige Kilde at hente Lægedom.“

„Saa velsigne Gud og hans Helgen eders Gang, at Jomfru Ellen maa worde karr, al den Stund hun vel er eders Djes bedste Glæde.“

„Hun er det, som I siger, en stor Velsignelse for

mig gamle Kvinde," sagde Karen med Taarer i Øjet. „Nu har hun været syg i flere Dage, og jeg er bange, hun ej alene lider af Legemsfot; thi i de sidste Tider synes hun at bære paa tunge og mørke Tanker, dem jeg ej kjender eller kan hindre. I min svære Nød tænkte jeg, om Sankte Søren ikke vilde hjælpe, og her har jeg nu da Lægedom, der ej alene helbreder for Legemsværk og Pine, men og kan hindre Sjælesotens Fremgang.“

„I er en from Kvinde, hvad saare glæder mit Hjærte, jeg skal se ind til den syge Jomfru og Gder, før Sol gaar i Bjærge. Til den Tid fare I vel, og alle Helgener beskytte Gder!“ sagde Munkén, i det han gjorde Velsignelsens Tegn.

Da Moder Karen naaede Hjemmet, var Gissens Sygdom mærkelig tiltagen. Den syge kastede sig urolig hid og did i Alkovejengen og stirrede forvildet frem for sig. Ved Synet af Plejemoderen udbrød hun:

„Gud have Lov, at I kom, kjæreste Moder! thi mærke Syner og vilde Drømme have saa plaget min Hjerne, at jeg fast er bange for mig selv, dog nu er det bedre, da jeg atter har Gder hos mig.“

„Den hellige Guds Moder se til dig i Naade, mit kjære Barn! Hun lægge sin Velsignelse i det Lægedoms Band, jeg her bringer, og som Guds Hel-

gen, Sanfte Søren, har ladet opvælde til lidendes Helbredelse."

Moder Karen rakte Ellen en Drif af Undervandet og badede hendes Hoved; der brændte som i Jæbergslød. Den syge blev roligere og fortalte, at Broder Dlaus havde besøgt hende og talet mange haarde og strænge Ord om Verdens Banart og Syndens Straf, derover blev hun forfæmlet og bange, og efter hans Bortgang kunde hun ikke blive fri for at tænke paa de mørke Billeder, han havde oprullet for hendes Sjæl.

Broder Dlaus gjæstede ofte Moder Karens Hus, hvor han var velsæt, da han taledes venlige Ord til den gamle Kvinde, der var Enke, men i øvrigt havde sit gode Udkomme; derfor havde Hr. Tage sørget. Moder Karen fandt det rigtigt, at der taledes til Plejedatteren om Nonnesløv og Klosterliv, hvis stille Fred og Lykke vel kunde skildres saa herligt og skjønt, at det overstraalede alt, hvad Livet i den brydsomme Verden var i Stand til at give. Kunde Ellen optages i Nonnernes Kred, tænkte Plejemoderen sig, at bedre Børn mod Verdens Ondskab end Klosters hellige Mure kunde ikke findes. Maaske den Tid var nær, da Karen laa paa Om Kirkegaard, medens Ellen var ene og forladt. Hvor skulde da en frændeløs og uersaren Jomfru finde bedre Beskyttelse end i Klosteret. Dlaus's Besøg be-

gunstigedes derfor af den gamle Kvinde, uden at hun anede hans sande Hensigter.

Dlaus kom paa fejl Hylde, da han blev Munk, hans energiske Natur kunde ikke tilfredsstilles ved Messen, Beden og et indadvendt Liv. Der var Tændstof nok i ham til en fortærende Sanjelighedens Ild; men han evnede at lægge Dølg derpaa, saa kun enkelte fik Indblik i hans sande Væsen. Med en uimodstaaelig Magt droges han mod Ellen, og sikkert var der noget af ægte Kjerlighedens Natur i denne Dragen; men den var omtaaget af raa Sanjelighed. Dlaus lagde fine Planer. Først maatte han eje Ellens ubegrænsede Tilid, dernæst skulde hendes Tanker fyldes med loffende Skildringer af Nonnelivets Herlighed i Mod sætning til den onde og vanartede Verden, thi da kunde en belejlig Stund gribes til at aflokke hende Løftet om at gaa i Bisping Kloster. De Bisping Nonner vare allerede i disse Tider ikke særlig berømte for deres rene Levnet, skjønt der visselig ogsaa blandt dem fandtes Kvinder, der vare flygtede bort fra Verden for at dyrke Gud i Ensomhed og leve et fromt Liv. Dlaus var velsjet i Bisping, hans Søster Margrete var Nonne i Klosteret. Tænkeligt var det, at Ellen ved længere Samliv med hende kunde blive lettere tilgængelig som Nonne end som ikke klostergiven Ungmø. Saaledes tænkte Dlaus.

Kort efter Karens Hjemkomst besøgte Broder Søren efter givet Løfte den syge Ellen, og hans Ord god Trøst og Fred i hendes Sind, saa lyse Tanker atter fik Lov at raade. Det, der tyngede Ellen, var den Hemmelighed, at hun oftere tænkte paa Henrik end paa Madonna. De havde kjendt hinanden som Børn, og sjønt Henrik var noget ældre end Ellen, følte de sig dog glade i hinandens Selskab, kunde ikke undvære hinanden, og den strange Hr. Tage tillod gjerne, at det smukke Barn deltog i Sønnens Lege. I Ungdomstiden mødtes de oftere, og umærkeligt udviklede Kjærligheden sig i de unges Hjerter. De vare flittige til at søge i Klosterkirke, hver Gang Kloffernes kaldende Røst lød ud over Egnen og opfordrede Folk til at komme til Menighedens Forsamling. Mærkeligt nok mødtes Henriks og Ellens Trang deri, at de begge deltog i en Gudstjeneste, der var mere beregnet paa at blande Tjet ved udvortes Pragt og Ceremonier end fængsle Hjertet ved Ordets ensfoldige og hjertelige Udlæggelse. Henrik blandedes dog oftere af Jomfru Ellens skønne Ansyn og sjælsfulde Øje end af Madonnas udpyntede Billede og Altertjenestens mangeartede Skuespil, hørte hellere Ellens klangfulde og friske Stemme hæve sig paa Sangens Vinger end Munkens opramsede, latinske Bønner.

Jomfru Ellen fandt altid en Hjærtens Glæde i

at hilse paa den livsglade og kjæffe Ungerfvend, uden at hun dog gjorde sig Rede for, af hvilken Art den Følelse var, med hvilken hun omfattede ham. Efter hans Bortrejse fra Hjemmet følte hun et Savn, som hun ikke selv forstod, en Utilfredsstillelse, som hun ikke vidste Raad for; men hun følte det dog mere og mere levende, at Glædens og Haabets friske Blomster bandt sig i Krans om Henriks Skikkelse. Baagen og i Dremme var Ungerfenden i hendes Tanker, hvert venligt Ord og Blik, hun havde veekslet med ham, blev kaldt frem i Mindet. Var sligt ikke Synd? Derom spurgte hun sig selv, naar Glisføvstanterne forstyrrede hendes Andagt og blandede sig i Bønnen til Gud og Madonna. Munkens Dlaus kaldte Glisføv for Djævelens Bærk og en Brøde mod Gud, der haardt vilde straffe den skyldbetyngede, som bar et Mennefebillede i sin Sjæl, hvor kun Aanden havde Ret til at bo. Hver Gang slig Tale lød, følte Ellen sig forstræmt og raadløs, thi Dremmen om Ungerfenden gjorde Verden tifold herligere, Mennefebene tifold bedre og Guds Godhed tusindfold større; tog man Henriks Skikkelse bort, var alt tomt og øde.

I saadanne Tider følte hun Trang til at aabenbare de lønlige Tanker for Broder Søren, der var hendes Skriftefader; men saavidt var det vanskeligt at naa, thi naar det kom til Stykket, satte hendes jom-

fruelige Tølelse sig derimod, og kun forblømmede Spørgsmaal og Betydninger lod Skriftestaderen ane, hvad der rørte sig i Ungmøens Sjæl.

Broder Søren havde fra Ellens tidligste Ungdom haft afgjørende Indflydelse paa hende. Han opdagede snart, at hun var en rigt begavet Natur, der kun behøvede befrugtende Undervisning for at udvikle sig til noget ualmindeligt, og Ellen naaede under Munkens Vejledning videre i god Lærdom end mangen Adelsmands Datter, medens hun bevarede sin barnlige Fromhed og den Hjærtets Renhed, der er Betingelsen for et ædelt og elskeligt Menneskeliv.

Sin Aften dvælede Broder Søren længe hos den syge Ungmø, i Samtalens Løb sagde han:

„I skjule nu intet for eders Skriftestader og sande Ven, thi I skal vide, at et tynget Sind finder Lise ved at aabenbare sin Sorg.“

„Ingen svar Sorg tynger mit Sind,“ svarede Ellen, „men mest besværes jeg deraf, at jeg ej kan finde Rede paa mine egne Tanker, der slagre hid og did som hjemløse Jule. Er jeg da ogsaa bange for, at de somme Tider søge Tilhold paa Steder, der ej behage Gud.“

„Jeg forstaaar ikke det, Jomfru Ellen! thi jeg haaber, at I ej loffes af syndig Begjær eller ond Lyst, hvorfor Gud i Naade bevare Eder; men er det kun vilde Syner, der

forvirrer, da ræddes ej for dem, de vige bort med Legemsføten."

"Tror I, det er sandt, hvad Broder Dlaus siger, at det er Djævelens Bærk at have syndige Mennesker rigtig kjær og ofte tænke derpaa?" spurgte Ellen, men som skræmt af sine egne Ord, skjulte hun Ansigtet i sine Hænder.

"Visselig er det Synd, naar Mennesker sættes højere end Gud, men næst ham og hans Helgenfare skulle vi elske Menneskene af Hjærtets Formue, saasom Gud Herren vil kjende sine Børn derpaa, at de have indbyrdes Kjærlighed!" Da Munkens lagde Mærke til Ellens Undseelse og øjenspyllige Forlegenhed med sit eget Spørgsmaal, fortsatte han: "Taler I om Elskov til et Menneske, da kan ogsaa denne blive til Belsig-nelse, naar den helliges af Gud, i modsat Fald bliver den østest til ulidelig Be og Smærte."

Han dvælede endnu en Stund hos Ellen, udspurgte hende nærmere om Dlaus's hyppige Besøg og om hans Tales Gjenstand, thi Broder Søren var blandt de enkelte, der i Dlaus saa en Gyfler og tætnet Munk. Ellens Bekjendelse satte det udenfor al Tvivl, at Mistroistigheden og Spliden i hendes Sjæl stammede fra hans af Løgn og Sandhed snildt vævede Tanke-spind, der ikke var let at oprede for en uerfaren Jomfru. Søren forlod Ellen og gik tanke-

fuld hjemad, han besluttede at holde et raagent Dje med Forstyreren.

IV. Beksende Stemninger.

En Maaned var hengaaet, Ellen var atter oven Sengen og frydede sig højligen over sin gjenvindne Sundhed, der voksede i samme Grad, som de mørke Syner veg for glade og lyse Tanker. Hun nød Livet i friske Drag, og Moder Karen kunde ikke blive træt af at betragte sit kjære Plejebarns friske Udseende og glade Ansyn.

En Eftermiddag i August Maaned gik Jomfru Ellen ned til den yndige Mossø, hun fulgte en Sti, der gik gjennem en Bogeskov og endte paa et Sted ved Søen, hvor en lille Vig skar sig ind i Landet. Hun satte sig ned ved Søen, der laa stille og klar som et Spejl, medens hist og her Smaaringe dannedes paa Overfladen, naar en Fisk snappede et Insekt, der svømmede om paa Vandet. Rørsangeren hoppede fornøjet

op og ned, fandt sig nu og da en Læfferbid i Skikkelse af et Blomsterfrø eller et Insekt, satte sig tilsidst paa et gyngende Alkaudeblad og syntes at undersøge en Røfferoſe, der, nylig udsprungen, stod undselig som en Ungmø. Skoven, Engen, Marken og den brune Hede have hver sin Sanger, Søen har sin; Rørangeren, en Frænke til Rattergalen, vilde ikke staa tilbage for sin ansete Slægtning, og derfor sang den for Alkauderne, Sivene, Fiskene, ja endog for den profaiske Andeslof, der skræppede, mens de smaa Gullinger holdt sig mellem Sivene og viste de utroligste Svømmefunster. Ellen hørte det altsammen. Smaaafuglene over hendes Hoved hørte det med, de hilſede hende velkommen, vilde have hendes Stemme med i Jubelsangen.

Ellen følte, hvor vidunderlig skjøn denne saa meget lastede Verden var og sendte Hjertets bedste Tak til Gud og hans Helgener, fordi hun var gjen-given til Livet. Men i Bønnen blandede sig Tanken om Henrik. Den Fryd, hun følte ved at tænke paa ham, var hendes bedste Gje, hun kunde ikke opgive den uden at give Afſald paa Livets Lykke. Vilde Madonna se mildt til hendes Kjerlighed og velsigne den?

Overfor hende turde Ellen give sine Hølelser Ord; men i sin jomfruelige Uſkyld kunde hun ikke tænke sig den Dag, da det samme kunde ske overfor Henrik. I

det hun ivrig sysselsatte sig med sin Rosenfrans, lagde hun ikke Mærke til, at en Baad, ført af en Unger-svend, skjed sig ind i Sivene og nærmede sig Land. Først da Unger-svenden traf Baaden op, mærkede hun, at hun ikke var ene og rejste sig for at gaa hjemad, men i det samme lød i hendes Øre en velkjendt Stemme, der fik hendes Hjærte til at bære i Fryd, og da hun fik Øje paa Henrik, thi ham var det, der til-talede hende, overgødes hendes Kind af Purpurglød. Henrik udbrod:

„Belmødt, Jomfru Ellen! flygt ikke for en gammel Ven, der ønsker at veksle Ord med Eder en liden Stund.“ Ellen tøvede. Efter nogle indledende Bemærkninger fortsatte Henrik: „Gud og alle Helgener være Pris og Lov, at I atter er karst og oven Senge, og at der forundes mig slikt Møde, det jeg mindst havde haabet i Dag. Lider I ellers vel, Jomfru Ellen?“

„I have Hjærtens Tak for eders venlige Spørgsmaal, jeg lider vel og har i denne Stund ydet Gud og den hellige Jomfru Taksigelse derfor.“ Hun stand-sede og saa ned for sig.

„Jeg bedrøvedes, da jeg hørte om eders Sygdom,“ sagde Henrik, „saameget des gladere er jeg nu, da jeg ser Eder uden for al Fare, thi vær vis derpaa, I har ikke sandere Ven end eders Legebroder.“

„Derom tvivler jeg ej, ligesom det glæder mig at se Eder; men desuagtet maa jeg sige Eder Farvel, da Moder venter mig hjemme.“

„Og I tykkes ilde om at tale med mig. Var det saa I mente, Zomfru Ellen?“

„Al nej!“ svarede hun, „det var langt fra min Mening, dog bæres det mig for, at jeg ej længer bør dvæle her alene i Samtale med Eder, om det end var mig en større Glæde, end der i lang Tid er tildes mig.“

„Da vær ej umild!“ udbrød Henrik, „und mig og Eder selv den Glæde at dvæle her en liden Stund, da Lykken har været mig saa gunstig, at jeg traf Eder paa min Vej. Jeg føler mig glad i eders Selskab, thi I minder mig om min Barndom, der svandt som en herlig sølsfyldt Dag.“

„Ja, det var dejlige og glade Dage, og ofte længe jeg efter dem som efter en fjær Ven,“ sagde Ellen.

„Da føler I det samme som jeg, og I kan forstaa, hvilken Glæde der findes i at tænke paa det svundne. I Dag sad jeg ved min Gissesnøre derude paa Soen, men Gissene fik Lov til uhindret at tumle med Krog og Snøre, uden at jeg mærkede det; thi i Tanken dvælede jeg ved de usfyldige og fornøjelige Barnelege, som I og jeg legede med hinanden. Hvor-

for skulde vi ikke kunne lege den Leg om igjen, Zomfru Ellen, thi Verden er lige saa skjon og herlig som den Gang, ja, jeg synes endog, at det er længe siden, den tyktes mig saa skjon som netop i dette Øjeblik. I og jeg ere de samme Menneſker om end lidt ældre og modnere end for 12 Aar siden; Forſkjellen paa nu og da bliver kun den, at vi bedre forſtaa at ſkjønne derpaa, hvor ſtor Lykke det er at leve ſammen med dem, man har kjær. Huſſer I, at jeg en Gang fandt et Guldforſ og bad Eder gjemme det til Minde om mig?"

"Glad mindes jeg det, og jeg gjemmer Korſet ſom et dyrebart Klenodie," ſvarede Ellen.

"Og kan I komme i Hu de Ord, hvormed jeg ledsagede Gaven?"

Ellen rødmede og tav, thi hun mindedes grant, at han havde ſagt: "Jeg giver dette Kors til den ædleſte Zomfru, ſom gaar paa Guds grønne Jord, og jeg beder om Lov til at være hendes Ridder." Henrif forſatte derfor:

"Jeg ſer paa eders Aſyn, at I mindes mine Ord, ligesom jeg ikke nogen Tid har glemt dem, og hvad Drengen ſagde, gjentager nu Ungerſpenden. Jeg rejſer ſnart til fremmed Land, og vil Lykken worde mig huld, fortjener jeg vel de gyldne Sporer. Giver I mig da Lov til at være eders trofaſte Ridder?"

"I vil rejſe!" udbrød Ellen.

„Ja, saaledes er det bestemt, hvis den usalige
 Fejde mellem vor naadige Herre, Kong Erik, og hans
 Brødre faar en god og snarlig Ende.“

„Ak, da vil det vare længe, inden vi atter tales
 ved,“ sagde Ellen.

„Vil det smærte Eder?“ spurgte Henrik glad.

„Ja, visseelig! hvor kunde det andet, thi I er min
 eneste Barndoms- og Ungdomsven. Naar I drager
 bort, maaske langt bort, vil mine Tanker og Bønner
 følge Eder, og jeg vil længes efter den Dag, da I
 kommer tilbage.“

„Gud velsigne Eder for disse Ord!“ udbrød Henrik,
 „jeg skjønner deraf, at I er mig god. Saare har
 jeg længtes efter at tale et Alvors Ord til Eder om
 det, der dybest bevæger min Sjæl, thi jeg har Eder
 hjærtelig kjær. I sige mig da nu, kjæreste Ellen, om
 I vil vorde min Fæstemø, da drager jeg glad herfra
 og følger Kongen i Leding, og vil Gud det tilstede,
 da vender jeg tilbage med Hæder og Ære.“

Det kom Ellen saa brat, saa vidt havde hun ikke
 tænkt over Sagen; men ud af hendes Djne lyste den
 inderligste Kjærlighed, da hun svarede:

„I betænke dog først, at jeg er en fattig Jomfru
 og I en stræng og ansæt Mands Søn, hvis Vej gaar
 til Højhed og Ære. Ikke tør jeg tænke paa saa stor

en Bønne som den at vorde eders Hæstemø, om end mit Hjærte siger, at jeg har eder kjær."

"Der sagde I et Ord, der fryder mig saare og lader mig fornemme eders rette Sindelag. I skal vide, at eders Billede har tegnet sig fastere og skjønnere i mit ganske Sind end den hellige Jomfrus. I siige da rent ud, som eders Hjærte føler det, at I vil vorde min Hæstemø for Gud og Menneffer, og da skal den Vej være trang, jeg ikke tør fare for at faa min Faders Samtykke."

"Kjæreste Henrik!" svarede Ellen, "jeg vil vorde Eder god af mit ganske Hjærte, og ingen uden Eder skal nogen Tid eje min Tro."

"Saa have Gud Lov og I min hele Kjærlighed!" jublede Henrik, idet han tog Ellen i Favn og saa hende ind i Øjet. — — —

Dlaus gif ogsaa en Tur ved Mossø, han haabede at træffe Ellen, hvem han havde sét gaa forbi Klosteret. Som Ræven lussende sniger sig efter et Naalam for at myrde det, sneeg Munkens sig langs Søen for at træffe Ellen og myrde hendes Glæde og Ro med giftige Ord. Da han naaede det Sted, hvor Henrik og Ellen stode, studsede han. De to elskende holdt hinanden i Hænderne og saa ud over Søen, mens livlige Gammensord flød fra deres Læber. Dlaus vidste godt, at Ellen havde Godhed for Hr. Tages Søn;

men hidtil havde han opfattet hele dette Forhold som bygget paa en Barnegrille, der intet havde at betyde. Nu fik han Syn for Sagen, at de unge elskede hinanden, derpaa tydede deres glade Ansigter og fortrolige Stilling. Som en bidst Hund so'r han hen til dem, og idet han sendte Henrik et stikkende Blik, tog han til Orde:

„Hvad sker her? Holder I, Hr. Henrik, Stærnemøder paa Klosters Grund med en ung Jomfru og tager Eder ej i Vare for at føre hende i Banrygte og besmitte hendes gode Navn?“

„Tag det ej til Mistyffe,“ svarede Henrik, „min Baad førte mig tilfældig ind i Bigen, da jeg saa Jomfru Ellen sidde bøjet over sin Rosenkrans i Bøn. Jeg saa dette Træf som et Bink fra Himlen, at jeg skulde aabenbare min Hemmelighed for hende, der nu er min Hæstemø og skal, det jeg haaber til Gud, werde min kjære Hustru.“

„Og dog gjorde I saare ilde,“ so'r Munken fort, „at I rev en ung Jomfru ud af sin Bøn, den hun trængte at yde Gud og St. Søren for Udfrielsen af Sot og Pine. I sejle nu bort paa Stand, og jeg skal da ledsage Jomfru Ellen til sin Moders Hus.“

Dertil var Henrik ingenslunde villig. Heksens Ord om Munken, der vilde volde Sorg og Fortræd, randt ham i Sinde, og der laa straks skarpe Ord paa hans

Tunge til Gjensvar; men Ellen saa bedende paa ham med sine milde Øjne, og Uvejret stilnede af. Han svarede:

„Med hvad Ret I taler saa og antager Eder Jomfru Ellen, faar I selv skjønne. Eders Befaling til mig har jeg ikke nødig at følge, dog faar I have eders Vilje, da Ellen synes at ønske det. I fare nu vel, skjøn Ellen, Gud og hans Helgener beskytte Eder! Vi se's før min Afrejse til Estland.“

Han sprang derpaa i Baaden og sejlede bort, mens Munkén og Ellen forsvandt i Skoven ad Stien, der førte forbi Klosteret til Moder Karens Hus. Da de vare komne lidt ind i Skoven, sagtnede Munkén sin Gang og tog til Orde:

„I stole nu ikke altfor fast paa Hr. Henrik's glatte Ansigt og søde Ord, thi det er vel hans Mening kun at drive Spot med Eder til Tidfort og Morskab. I lade ham derfor ej lege med eders Sindssro og gode Navn.“

„Jeg anser dog Henrik for en god og trofast Ungerfrend, paa hvem jeg fuldt vel tør lide,“ svarede Ellen.

„Det siige I ej saa sikkert, Hjelmsho gjæstes ofte af ham, og Prebens Datter, Jomfru Mette, har han givet milde Ord. I kjender ikke, ung som I er, Verdens fule Ondskab og Menneſkenes Falskhed, der i

glatte Ord snor sig som en Snog ind i godlidende Sind. Af, denne Verden fostrer kun Forsængelighed og Daarskab, og lykkelig er den, der skjærmes af Klosterets hellige Mure," sukkede Munken med himmelvendte Blikke.

„Hav ej Umage med at gyde Mistillid til Henrik ind i mit Sind, thi paa ham stoler jeg trygt, og var jeg ikke vis derpaa, at I mener mig det vel, da vilde jeg ikke høre Eder i den Sag," sagde Ellen frejdigt. „Heller ikke kan jeg forstaa det, I siger om den onde Verden, thi mit Hjærte fryder sig højligen over alle de herlige Ting, Gud Fader lader mig se i hans Skabning. Ofte har jeg i en lange Stund søgt at følge eders Anvisning og vende min Hu til Klosterets Ro og Stilhed for at faa Fred; men naar jeg kom ud i Naturen og hørte Smaafuglenes Sang over mit Hoved, var det for mig, som om de vilde sige: Bliv hos os og hjælp os at juble det ud til Menneskene, ud i den vide Verden, at Gud er Kjærlighed. Stæng Eder ej inde bag Dør og Slaa i et Kloster, men bliv i Guds dejlige Verden, at I kan faa Lov at kjende hans Skjønhedsrige paa Jorden. Og naar jeg saa Smaablomsterne med de dugbesprængte Kalfe, der glimrede i Morgensolen som Glædestaarer i Menneskeøjne, da følte jeg grant, at alt dette vilde følge mig inden for

Klosterets Mure og falde min Sjæl ud til sig igjen, og lidet gærnede det da, at Legemet blev tilbage."

Munken studsede ved Ellens Tale, der røbede Selvtænkning og Vilje. Var hun da ikke længer den uerfarne Ungmø, hvis Tænkeveje han troede at have ledet hidtil? I saa Fald var alt tabt, og derfor maatte hendes frejdige Mod knækkes, hendes opladte Dje tilfløres, om hans Tale mere skulde saa Indgang. Fremfor alt gjaldt det om at hindre hendes Elskovs Bæst, Mistillidens Frø maatte saas og næres, saa det kunde bære Frugt i et Brud med Bejleren. Skete dette, saa hun pint og ængstet, givende Afkald paa Livets Lykke fastede sig i Nonnesamfundets Arme og blev Kristi Brud, fordi hun havde prøvet uigjengjældt Elskovs Lidelse, da var der Haab om, at Rænker kunde gjøre Resten og Olaus naa sit Maal. Det maatte nu først forsøges, om den vakte Elskov kunde nedtrampes med haarde Ord. Olaus tog derfor til Ord:

„Bogt Eder, Jomfru Ellen, at Guds og den hellige Jomfrus Brede ikke nedkaldes over Eder ved sliig bespottelig Tale, I nys førte, da I berømmede den onde og forbandede Verden i glødende Ord, som jordiff og syndig Elskov har lagt Eder i Munden. Alt i denne vanartede Verden er besmittet af Synd, og naar I da drages af det, som bærer Syndens Mærke og Forbandelse, da fører eders Vej bort fra

Gud. Under Sygdoms Pine, den I sendtes for at bøje eders Sind mod Klosters Fred, har syndig Elskov boet i eders Hjærte; skjønner I da ej, at Gud maa vorde vred, og at det bedste Middel, den lede Satan bruger for at fange Sjæle, er at optænde Elskov, der brænder til Afguders Vre og bliver ret en Helvedes Ild, hvorover Djævlene juble. Desuden brænder eders Elskov for en uærdig, thi I skal vide, at Henrik har en anden kjær."

"I gjør sikkerlig Henrik Uret," sagde Ellen, der begyndte at føle sig uhyggelig til Mode, „og jeg haaber, at jeg ikke syndet mod Gud og Madonna ved at have Henrik kjær. Min Skriftefader fordømmer ej heller oprigtig og trofast Elskov."

"Da fører han løs Tale som en vrang Lærer og forvendt Munk, hvad godt ligner eders Skriftefader," før Dlaus fort med Harmens Blød paa sin Kind, thi han hadede Broder Søren, „og jeg hører, I har lyttet til hans Ord og fast tror paa deres Sandhed, skjønt I burde vide, at hellige Mænd fordømmer Elskov derved, at de plat udrydde den af deres Sjæle og værges sig mod dens ødelæggende Indflydelse ved at give sig i Kloster. Al, saa har da Slangen ogsaa listet sig ind i eders Paradis og forgiftet Sind og Tanke, hvis I ikke, før Syndesøten besmitter eders ganske Sjæl, gjør Bod og bliver en klostergiven Jomfru!

Slut den Helvedes Brand end i denne Stund, at I ej helt gribes af Djævelens Klør, der ere udspændte for at fange Eder! Vig bort fra hende Satan!" sluttede Munkens med stærkere Røst, idet han fremsagde en Besværgelsesformular.

Ellen stod skrækslagen, udstødte et Skrig og sank om paa en Træstub, der stod ved Bejen. Endelig sagde hun: „Hvi nænner I, ærværdige Fader, at faste mørke Tanker og stærke Tvivl i mit Sind. Glad og frejdig gik jeg min Gang til Søen og bad min Ven, og nu sidder jeg med bange Anelser, en svag og uersfaren Jomfru, der ikke véd Vej i alt det Mørke, I indhyller mig i. Al, lad mig i Fred, at jeg kan samle mine Tanker og finde Hvile!"

„Nu!" sagde Dlaus, „jeg isjønner at Bindet tages fra eders Øjne, saa I begynder at ræddes for den formastelige Leg, I hidtil har leget med ond Glsfor, og da talfer jeg Gud og hans Helgener, at Ordet fra mine ringe Læber har været Middel dertil. Ikke vilde jeg have brugt Tugtens skarpe Ris, hvis eders sande Vel ej laa mig svar paa Sinde."

Ellen hørte kun lidet af denne Tiltale, hun ønskede sig langt bort fra Munkens Nærhed, og derfor sprang hun op og ilede hjemad, ladende Munkens ene tilbage i egne Betragtninger.

Den gamle Plejemoder saa med Forundring det forstyrrede Udtryk i Ellens Ansigt og spurgte:

„Hvor har Du dvælet saa længe, mit kjære Barn? Har der mødt Dig noget paa din Vej, som har bedrøvet eller ængstet dig?“

„Ik nej!“ svarede Ellen undvigende, „jeg talede kun med Henrik Hermanføn og Broder Olaus, hvis Tale skræmmede mig. Men lad det ikke bekymre Eder, at jeg ser lidt modløs ud, sjære Tanker fængslede mig paa min Gang til og fra Seen, Olaus var Skyld deri, at mit Sind kom ud af Ligevægt; men nu skal jeg se at magte de stridige Tanker.“

Dermed astørrede hun Taarerne og saa glad paa den gamle trofaste Plejemoder, omfavnede og kyskede hende, som om alt nu var Solskin og idel Lykke. Gamle Karen kunde dog fuldt vel skjønne, at noget tyngede hendes kjære Ellen; men hun spurgte ikke om Grunden, i det Haab at Plejedatteren selv vilde aabne sit Hjerte for hende. Dette skete ogsaa næste Dag med al den barnlige Tillid fra Ellens Side, som Karen kunde ønske; men hun kunde ikke raade i den Sag, hun tænkte sig Olaus' Ord som velmente og ansaa Henriks Bejlen for en elskovsyg Ungersvends uoverlagte Handling. I de følgende Dage hvilede en tungsindig Tankesfuldhed over Ellen, men hun maatte

selv kæmpe Kampen ud og bringe Spliden i sin Sjæl til at forstumme.

V. Stærke Viljer.

Dagen efter de ovenfor beskrevne Optrin sad Henrik paa Smgaard i fortrolig Samtale med sin Moder, den milde og retslafne Fru Kirsten, der for Øjeblikket var ivrig sysselsat med Naal og Traad. Alf og til søgte hendes Blik Sønnen, og hun frydede sig i sit Hjerte over den ædle Mandighed, der lyste frem af hans hele Personlighed. Hun saa i ham en god, ædel og hjæk Ungerøvend, der let kunde vinde Menneskehjærter og tvinge Lykken til at følge sig; men hun tænkte ogsaa med moderlig Angst paa, at han snart gik til Ledingsfærd og Hærværk, saa hun maaske aldrig mere skulde se ham.

Henriks Tanker dvælede hos Ellen. Han følte det som en unærvælig Lykke, at han vidste sig elsket af den ædle og skønne Jomfru, og disse Følelser afprægede sig i hans Ansigt, der lignede en sollys Dag i

Baar. Men ligesom en liden Sky kan skjule Solen og lægge mørke Farvetoner over et Landskab, saaledes gled nu og da en Skygge over Henriks Pande, thi Tanken naaede til den Stund, da han maatte have Faderens og Moderens Samtykke og Betsignelse, hvilket maaske ikke vilde falde saa let. For Moderens Modstand frygtede han ikke, thi hun funde intet nægte ham, da han var hendes Djeste. Med Faderen blev det en hel anden Sag, han vilde næppe føle sig talt af Sønnens Valg. Henrik fandt Stunden belejlig til at indvie Moderen i Sagen og høre hendes Mening og Raad. Han tog til Orde og sagde:

„Min hjerte Moder! Af herlige Dage som denne har jeg kun levet saa, jeg føler mig glad og lykkelig som aldrig før.“

„Godt er det, fjære Søn, at Du glædes i dit Fædrethjem, thi da har Du venlige Minder at dvæle ved, hver Gang din Tanke drages hid. Kan hændt, det varer længe inden vi atter samles under dette Tag med glad Sind som nu i denne Stund. Af, min Søn! saare vil jeg længes, indtil Du karst og sund vender tilbage, skjønt jeg vel véd, at Du maa bort, hvis Du skal vinde Hæder og Ære.“

„Bisffelig skal jeg gemme i Mindet ej alene denne Glædesstund, men de mange, min hjerte Moder har skaffet mig, og ofte ville mine Tanker dvæle hos Eder.

Dog ville vi nu ikke tale om Adskillelsen, at ikke eders Søn skal blive en Grillenfænger og blodsoden Svend; men jeg ønsker heller at nytte Tiden til at adspørge Eder i en vigtig Sag, som faare tvinger mit Hjærte. Hvis en Ungmø gav mig sin Tro, og jeg elskede hende med oprigtig Kjærlighed, vilde I da have hende kjær som en Datter?"

"Underligt Spørgsmaal er det," gav Kirsten til Svar, "al den Stund slikt endnu ikke er sket. Jeg føler mig dog forvisset om, at jeg ej behøvede at blues ved den Jomfru, som min Søn valgte til Fæstemo, men jeg vilde elske hende af min ganske Formue."

"I have Tak for dette Svar, Hjertens kjære Moder; thi alt har jeg valgt en Fæstemo efter mit Sind, hvad jeg nu betror Eder."

"Sært nok, Du fører den Tale videre!" udbød Kirsten og lod sit Arbejde hvile, "er det vel kun Gabel og Gant?"

"Deri fejler I storlig, og I skal ret nu kjende Ungmøens Navn, hun hedder Ellen Jversdatter og er Moder Karens Plejedatter."

"Ellen Jversdatter!" sagde Fru Kirsten forundret, "det er da vel en Barnegrille kun fra den Tid, hun var din Legehest?"

"En Barnegrille! nej, Moder, med slikt Navn kan jeg ikke betegne den dybe og stærke Elskov, jeg

bærer til Jomfru Ellen, som i Gaar har givet mig
Jaord, at hun vil vorde min Brud."

"Skjønner Du, hvortil dette fører? Var hun
end et vakkert Barn og er nu en fager Ungmø, saa
kjender dog ingen, hvorfra hun stammer, ligesom hun
ej har anden Rigdom end sit smukke Ansigt. For
Sanden! dertil giver din Fader aldrig sit Samtykke."

"Hvis Rygtet har Ret, da er hun af ligesaa høj
Byrd som jeg," svarede Henrik, "og hun har Rigdom
nok i sin fagre Skikkelse og ædle Sjæl. Kjendte I
hende ret, da vilde I elske hende for alle Tider, thi
hun er from og skøn som en Helgeninde."

"Du maler med stærke Farver, min Søn, og er
hun vel en Engel lig og ej en syndig Kvinde. Hælf-
ten af hendes Berømmelse, at sige om den staar til
troende, er mere end nok til, at jeg maa finde hende
elskelig og god. Gjærne og villig gav jeg dig mit
Samtykke, hvis jeg vidste, at Du har taget Gud og
dit Hjærte med paa Raad for din Bejlen; dog skjønner
Du fuldtvel, hvad mit Samtykke har at sige, hvis din
Fader, hvad jeg frygter saare, vil forbande dit Fore-
havende. Af, da vil der komme Rød og Glende for
alle Parter, og jeg evner ikke at hindre det, svag og
magtløs jeg er."

"I flage dog ej saa og se alt mørkt an!" for

Henrik op, „man skulde fast af sliig Klæde skjønne, at jeg var falden i Narreværk og Galenskab, eller hvad værre er, skjønt jeg kun har handlet efter mit eget Hjertes Begjær og vundet en ædel og højsindet Jomfru.“

„Alf!“ sukkede Kirsten, „Du kaste dog ej vrede Ord i Hob til mig nu i denne Stund, da jeg frygter, at din Faders Harm vil forstyrre det ganske Hus. Hjærtens gjerne er jeg dig til Vilje og giver min Betsignelse, om det dig kan baade; men visstelig har Du handlet usindigt deri, at Du bejslede, før Du havde din Faders Minde.“

„Hvem mener I at have handlet usindigt?“ spurgte Herman Tagesen, idet hans mægtige Skikkelse viste sig i Døren.

Herman Tagesen var en gammel Krieger, der havde fulgt Kong Baldemar Sejr til Hæder og Uere, men ogsaa til Fald og Nederlag. I det ulykkelige Slag ved Bornhoved, hvor Sværdet for bestandigt sloges Kong Baldemar af Haanden, var Hr. Tage af de tapre, der holdt Stand, da mange svigtede. Saaret og blodig reddede han Livet, men fra denne Stund rustede hans Sværd fast i Balgen, og han blev en fredelig Jdrætsmand. Kongen skænkede ham betydelige Gaver for hans Trosskab, og Ridder Tage købte da Tungaard, hvor han levede et stille og ubemærket Liv.

Der laa noget skjult og forborgent i hans Ansigt,

faa ingen let fattede Tillid til ham eller søgte større
 Tilmærmelse. Hr. Tage levede i kjærligt Samliv med
 Mostoffer M og Brunsviger Mummie, drak sig et godt
 Bæger Vin, og Pokuleren med en god Selskabsbroder,
 der gad spille Tærning, regnede han ikke blot for en
 fornøjelig Tidfort, men ogsaa for Livets højeste Ny-
 delse. Efter længere Samvær med Alkruset eller Vin-
 bageret var han Godmodigheden selv, og alle mørke
 Magter, der ellers ligesom tilflørede hans Natur, vare
 vegne fra ham. Men til andre Tider var han util-
 gængelig, selv for hans milde og godslidende Hustru,
 der lydig bøjede sig for hans stærke Vilje og myndige
 Strængbed. Det forjenede hende, at han al Tid var
 retfærdig i Udvælsen af Husherrrens Myndighed, naar
 han ikke tirredes, saa hans ubundne Brede sig Over-
 haand; thi valte nogen hans Gærme, fo'r han frem
 som en vældig Storm og var utæmmelig som den;
 men naar alle bøjede sig for ham i en saadan Stund,
 da lagde Bredden sig brat, og alt var med det samme
 glemt og tilgivet. Et mildt Ord kunde nu og da
 bane sig Vej fra hans Læber og gjøre Hustruens
 Hjerte glad, men ellers var han ordknap og hadede
 mange Ord, undtagen naar han kunde komme til at
 fortælle eller høre fortælle om Ledingsfærd og
 Hærværk, thi da løstes hans Tunge, og livlige,

godslidende Blik i hans graa Øjne viste, at han var i sit Es.

Da Hr. Tage nu traadte ind i Stuen, vare Moder og Søn uforberedte paa hans Komme; de tav derfor, idet Fru Kirsten forskræmt og ængstelig lænede sig op til Vinduet. Den indtrædende lod dog ikke Tavsheden være fuldgysldigt Svar, men gjentog Spørgsmaalet med skarpere Betoning paa Ordene. Fru Kirsten tog Mod til sig og svarede:

„Kjære Husbond, det gjælder en saare vigtig om end brydsom Sag, den vor Søn førte frem for mig for I kom. Han haaber, at I vil opfylde hans Bøn og Begjær, selv om I skulde synes, han har handlet usindigt. Drager han og snart bort fra Ømgaard, des Narjag I fare mildt frem og ej tage hans Bøn aleneste til Mistyffe.“

„Stor Indledning og mange Ord! Bed min Helgen, I burde været Præst!“ udbrød Tage, og idet hans Øje faldt paa Sønnen, i hvis Ansigt Alvor og Bestemthed stod præget, sagde han hvast: „Naar jeg da snart at høre, hvorum Taleren er, at Svaret paa Begjæringen kan stiles derefter!“

„Breder ej, min Fader! Selv om det, jeg nu vil fremføre, ikke vinder eders Bifald, gjælder det dog min ganske Zorderigshyffe.“

„Bed min Himmerigspart, en god Mundfuld den!
Men videre!“

„Tag det ej til Mistyffe, at jeg bruger rige Ord
i en stor Sag, og I give mig nu Lov til at forklare
mig nøjere, inden jeg — — — —“

„I Djevles Skind og Ben, gjør mig ej galen
med lang Snaf og Ordbram!“ fo'r Tage op. „Sig
frem fort og godt, hvorefter Taleren er!“

„Nu! deri skal jeg føje Eder, da I vil det saa,”
svarede Henrik findigt. „Ellen Jversdatter af Dm,
hvem Gud velsigne, har jeg hjertelig kjær, saa hun
ejer mit ganske Hjerte. Det er da min Ben, at I
vil give eders Samtykke til, at hun maa vorde min
Fæstemø og en Gang min kjære Hustru.“

Hr. Tage stod aldeles maalløs ved Sønnens Ord,
og Bredens Blod bredte sig over hans Ansigt, idet
han sagde:

„Enten er Du gaaet fra Vid og Samling, eller
ogsaa har den lede Djævel selv skudt dig Galenskab i
Sinde, at Du kan fremføre slikt Daareværk. Lader
Du ej den Knabegreville fare, er Du en vanartet Søn.
Ellen Jversdatter bliver aldrig din Fæstemø med mit
Samtykke!“

„Er det eders sidste Ord i den Sag?“ spurgte
Henrik, idet et trodsigt Blik traf Faderen.

„Bed min Helgen! Du er tungnem, hvilket er en meget ulystelig Dyd at eje.“

„Saa vid da, at ligesaa stærkt som mit Hjerte er knyttet til Jomfru Ellen med trofast Elskov, saa vist skal ingen Vilje paa Jorden hindre mig i at faare hende til min Hustru.“

Herman Tagesen studiede og saa paa Sønnen med et Forbavselsens Udtryk, som om han tvivlede om sine Drenks Høreevne. Det var ubørt og usjendt, at nogen rovede at kny mod hans bestemt udtalte Vilje, og han kunde have kastet sig over Sønnen og sendertraadt ham nu i dette Øjeblik. Da faldt hans Øje paa Sønnens mandige Skikkelse og læste i hans Ansigt den Viljens Besluthed, der vidner om Manden. Nu mindedes Hr. Tage sin egen Ungdomstid; mod Faderens bestemt udtalte Vilje havde han ægtet sin nuværende Hustru, og de strænge, næsten forbandende Ord, hvormed Faderen ledsagede sit Afslag paa Sønnens Ben, tyngede ofte Hr. Tages Sind, naar mørke Tanker gæstede ham. Derfor sank nu hans opløstede Haand, og det Overmaal af Brede, der kogte i ham, forsvandt mere og mere. Han sagde derpaa:

„Du trodser din Faders Vilje i en Sag, som Du agter at fremme med ungdommeligt Letsind. Vøgt dig, at det ikke bliver til Forbandelse! Det skal Du vide, at endnu raader Herman Tagesen paa Smgaard,

og ikke agter jeg at taale mere Modsigelse, end jeg selv finder for godt. Men nu tale vi ikke et Ord mere om den Sag, thi i Morgen drager Du slufs did, hvor din Plads er, saa flyve vel de Grillen bort fra dit unge Hoved."

Dermed gik han ud af Stuen og lod Moder og Søn ene tilbage.

"Gud naade!" udbød Fru Kirsten grædende, "hvi skulde sliq Vaade komme over os i denne Stund, aldrig vorder din Fader god i den Sag, thi saa harm have mine Dine ej sét ham."

"Ikke er nu Tid at sælde Taarer, hjærte Moder! Bedre er det at se den Sag, som ikke kan ændres, lige i Djnene, jeg er ej Barn længer, men tør raade min egen Vej, om saa skal være. Derfor slaa Eder til Taals, eders Taarer smærte mig mere end min Faders haarde Ord."

Efter at have samtalt endnu nogen Tid forlod Henrik sin Moder. Gjærne havde han brugt Resten af Dagen til at gjense Ellen, men for Moderens Skyld ønskede han ikke saa aabenlyst at trodse Faderen. Næste Morgen tidlig, før Henrik forlod Hjemmet, tog han en hjærtelig Afslid med sin Moder, der lovede at bringe Bud og Hilsen til Ellen. Hr. Tage lod sig ikke til Syne, før Sønnen havde bestaget sin Hest og vilde ride bort. Den fjæffe Ungerfrend forstod med øvet

Haand at styre sin fyrige Ganger, dette tilstalte Ridder Tage, saa han fik Munden paa Gled og sagde:

„Bed min Helgen! Du tager dig godt ud til Hest, min Søn! Din Vej kan nu gaa til Ridderfærd og Væge eller til Knabeværk og Gant, alt efterjøm Du forstaar at føre Tøjlerne paa dig selv og din Hest, og bryder Du dig om din Faders Raad, da lad ikke din Vej ændre af Kvindetaarer eller dit Hjærte daare af Kvindessjønheid. Handl saaledes, at Du kan se din Fader lige i Øjnene, naar vi atter mødes, da skal Du være velskommen paa Ømgaard; og ses vi ej, før din Vej gaar til Ledingsfærd, da vær mandig og hjæk, at Du ikke bliver gammel, før de gyldne Sporer sidde dig fast paa Hælen. Og nu lev vel, min Søn!“

„Gud have dig i Bøld, at vi se dig karst igjen!“ sagde Fru Kirsten, mens Taaren vadede hendes Kind.

Hr. Henrik gav begge Forældrene Haanden til Afsked og red bort, fuld af vemodige Tanker; men snart rystede han dem af sig og fortsatte frejdig sit Ridt efter Skanderborg.

Nogle Dage senere gjæstede Hr. Tage Karen i Øm. Efter et længere Ørdsfiste mellem dem ytrede han:

„Det er des Marsag bedst, at Broder Dlaus's Ørd om Nonnestand og Klosterliv faa Indgang hos eders Plejedatter, thi bedre Sted end et stille Kloster kan næppe tænkes for en fattig, frændeløs Jomfru, som

hun er. Jeg skal forskyde Eder det, om I af ganske Formue søge at fremme, hvad der er til hendes eget Vel."

"Svært nok, at faa Ellens Sind ledet efter eders Ønske og Begjær," indvendte Karen, "hendes Tanker gaa ej efter Klosterliv; de vanke hid og did og fange ingen Hvile, det jeg helt vel kan skjønne af hendes blege Ansigt og af de vildsomme Ord, hun kaster i Hob. Hun er da og mit Plejebarn, hjært som eget Kjød og Blod, nødig lægger jeg Tvang i mine Ord, om jeg end derved kunde fremme eget Ønske og samtidig være Eder til Vilje."

"Ved min Helgen! Eders Samvittighed er saare om i dette Stykke, thi det gjælder dog mere om at fremme et Menneffes Velfærd end at søje en vægelsindet Jomfru i sine Nykker. Det skal I vide, at ligesom jeg bragte hende til Eder for 19 Aar siden og gav hende i eders Varetægt, kan jeg tage hende igjen, om jeg saa tyffes, og saavist som jeg hedder Herman Tagesen, skal det ske, hvis mit Ønske ej fuldbyrdes."

"Alf, strænge Hr. Tage, gjør dog ikke det, I siger!" bad Karen, "for mig gamle Kvinde vilde det blive stor Be og Hjertesorg at skilles fra mit Hjærtens fjære Barn. Saa faar jeg da heller gjøre, hvad I forlanger, det jeg haaber skal blive til Ellens eget Vel, selv om hun endnu ej kan skjønne det."

"Net saa! nu taler I velbetænkte Ord, sker det

end ikke med et glad Ansigt, og haaber jeg da ved eders gode Forsorg og Broder Claus's Klogt at faa en god Ende paa den Sag. Er Jomfru Ellen godt og vel inden Bisping Klostermure som Nonne, da skal jeg som hidtil være Eder en god Støtte og ikke, som J nys nævnte, den strænge Hr. Tage."

VI. Skygge og Lys.

Tunge og mørke Dage oprandt nu for Jomfru Ellen. Plejemoderens daglige Tale drejede sig om Klosterlivet og dets Herlighed. Claus havde sin stadige Gang i Huset og brugte sin hele Snedighed for at føre Ungmøens Tankeverden ad de Veje, han ønskede. Nu og da kom Modsigelsens Ord frem i Ellens Mund, men de bleve nænsede eller afdæmpede ved sødladen Mildhed. Den trædske Munk vogtede sig vel for at skræmme Ellen med haarde Ord som hin Dag ved Mossø, paa den Bis led hun sig ikke fange. Broder Søren var paa nærværende Tidspunkt syg og Claus

havde da fri Hænder til at indvirke paa Ellen; hun blev sat i Kundskab om, at Henrik drog bort fra Dmgaard med Faderens Brede. Dlaus vidste god Bessed, thi han var jævnlig Hr. Tages Gjest og Meddrifter, var tillige Skriftestader paa Dmgaard og Hr. Tages gode Ven. Fru Kirsten havde bedet ham bringe Ellen en venlig Hilsen fra Henrik, men at overbringe den faldt ikke i Dlaus's Smag; derimod fortalte han, at Henrik ofte gjæstede Hjelmsbo, hvor Jomfru Mettes sorte Njæ lyste ham i Nøde med Elsfors varmeste Blod. Mistillid til Henrik fandt dog ikke let Indgang i Jomfru Ellens Hjærte; men den idelige Tale om hans ustadige og slagrende Sind, Faderens Stræng-
 hed og hendes egen Ringhed, skabte en Mysl af Tan-
 ker, som hun ikke kunde magte. Naar alt kom til alt, tænkte Ellen, var hun en fattig og ringe Jomfru, der ikke passede som Hæsteme for en rig og ansét Ridders eneste Søn, hvis Fremtidsvej kunde blive saa straalende, at hendes Njæ blandedes derved. Daglig opsendtes brændende Bønner til Gud og Madonna for Henriks Lykke og Vel; men gjennem sin sværmeriske Bøn fangede hun sig selv, da hun opdagede, at Henriks Skikkelse var det Afgudsbillede, hvortil hun ofrede, det Midtpunkt, hvorom alle hendes Tanker og Drømme drejede sig, det Alter, hvorpaa hun ofrede alle sine Længsler. Da toges fra hendes Njæ det Bind, der hindrede Dlaus's

Tanføjet fra at vinde Indgang. Saa havde han dog Ret, tænkte hun, naar han kaldte Elskov for Blændværk og Synd, der førte Tanken bort fra Gud og hans Kirke; saa havde han dog vel Ret, naar han betegnede Klosteret som et helligt Fristed, hvor Verdens Forsængelighed og dens Fristelser vare udestængte. I saadanne Tider følte hun ofte Trang til at sige Plejemoderen, at den Tid maaske kunde komme, da Klosteret blev hendes Attraa og Begjær; men hver Gang Ordet skulde frem, bandtes det paa Tungen af en uforklarlig Modvilje mod sliig Bekjendelse. Til andre Tider betragtede hun Tanken om Klosterliv som en styg Drøm, der manedes frem af onde Magter, og hun søgte da Raad derimod ved at give sig helt hen i Drømmen om den elskede, juble om Kap med Smaafuglene, at hun frydedes ved Livet som de og fortælle dem, at hun var Henriks Brud.

En Dag i Midten af September gik Ellen sin vanter Gang ned efter Mossø til det Sted, hvor hendes Kjærlighed fik Ord, thi der dvælede hun gjerne. Hun følte sig saare ulykkelig, thi der var kommet Bud og Brevskab til Ømgaard fra Henrik, men intet til hende. Dlaus havde fortalt saaledes, han undlod at fortælle om den kjærlige Hilsen, som Fru Kirsten bad ham bringe Ellen fra Henrik. Skulde det da alligevel være sandt, tænkte Ellen, at Henrik tænkte saa lidet paa

hende, og at hun kun havde været ham til Tidfort og Morsfab hin minderværdige Dag ved Mossø, da hun gav ham Gaard. Saaledes sagde jo Dlaus, Plejemoderen mente det samme. Hun kunde ikke tro det. Saa flette kunde Menneskene ikke være, mindst af alle Henrik; men alligevel kom Ungstelsens og Ansægtelsens Aander med deres mørke Følge og manede al Fred og Glæde bort af hendes Sind, hun vaandede sig i Sjælesmærte som et saaret Dyr, der indhentes af dets Forfølgere. Bønner, hede og brændende, steg fra hendes Bryst, men hun fandt ingen Hvile deri, thi Jomfru Mettes Stikkelse koglede sig frem i Bønnen og betog den dens Inderlighed, og da maatte hun tænke paa Dlaus's Ord, at Gud og den hellige Jomfru aldrig hører en elskovssyg Ungmøs Beraab over forsmaaet Elskov.

Raadløs og ængstet ønskede hun inderlig at kunne komme til at tale med Broder Søren, men dette var umuligt, thi han var paa Rejse. Hun rejste sig for at gaa hjem og maaske aabne sit Hjerte for Plejemoderen, hvis moderlige Omhed ofte husvaledede. I det samme øjnede hun en Munk, der kom hende i Møde, og det viste sig til Ellens store Glæde at være Broder Søren, der hilsende og sagde:

„Gudsfred og Goddag, kjære Jomfru Ellen! Længe har jeg ønsket at tale med Eder, men Sygdom og vigtige Sager har optaget min Tid, tilmed har jeg

maattet gjøre en længere Rejse for at høre nogle Tvistemaal, Klosteret vedrørende. Bed saa fjært et Møde vil jeg da spørge: Hvor lider I og gamle Moder Karen?"

"Min fjære Plejemoder lider vel," svarede Ellen, "derfor have Gud Lov og tillige derfor, at han forunder mig dette Møde med Eder, der altid er rig paa Raad og Trost."

"Hjærtens Tak for eders venlige Ord, der viser et fjærligt Sindelag mod mig; men I gav ej Svar paa mit Spørgsmaal, betræffende eders eget Befindende. En mørk Skygge hviler over eders blege Ansigt i Steden for Glædens Rødme, der klæder en ung Jomfru og især Eder bedst."

"Al, ærværdige Fader! saare meget tynger mit Sind i denne Stund, men jeg kan ej ret nævne Årsen paa min Sorg. Til Søen ilede jeg i Dag for at finde Fred og Hvile, al den Stund Guds frie Natur og herlige Skabning altid fryder mig saare, og denne Fryd kan ofte lette Sindets Tyngsel, naar Bommen naar op til Gud og henter Freden ned; men sliq Lykke timedes mig ej i Dag, fast tyffes mig alt saa koldt og øde herude, som om Vinterstormen var faren hen over Jorden og kun ladet tilbage raslende, visne Lev."

"Hvor I dog maler sort og mørkt," tog Munken til Orde, "Guds Skabning er skøn og herlig i samme

Grad, vort Øje er opladt til at se den ret an; og
 skjønt vi visseelig ej maa berømme Skabningen paa
 Skaberens Beføstning, maa vi dog heller ikke være
 blinde for den Skjønhed, han lader vore Øjne se,
 men villig yde ham Lov og Pris derfor. Hver liden
 Blomsterkalk er et Skjønhedsunder og taler om Mæste-
 rens Almagt, hver liden Smaaafugl synger med sit Næb
 til hans Pris, saa vi Menneskens Børn maa slaa Øjet
 mod Jord ved Tanken om den ringe Tak, vort trodsige
 og kolde Hjerter evner at yde. Og kan J. Zomsen
 Ellen, ej i denne Stund føle noget af alt dette, da
 maa en lenlig Kvind og svar Byrde tynde eders let
 modtagelige Sind og gjøre alt merkt inden i Eder.
 J sige da frem, hvad der ligger Eder paa Hjerter, og
 med Guds og hans Helgeners Bistand skal J finde
 Fred og Lise."

"J ejer min ganske Tillid," svarede Ellen, "og
 derfor vil jeg fortro mig til Eder. J mindes vist, at
 jeg har talet med Eder om Elskovs Tilladelighed overfor
 Gud, men eders Mening derom fik jeg aldrig ret for-
 stand paa, derfor spørger jeg nu: Mener J, at Elskov
 til et Menneske er Gud misbaggelig?"

"Bissegelig er Gud ej umild mod en jordist Elskov,
 der er trofast og inderlig i sin dybeste Grund og har
 til Maal at leve tilsammen med den elskede i Kjærlig-
 hed, hvortil Guds Bessignelse nedbedes; men ofte kan

et Menneske blive et Afgudsbillede for et elskovssygt Sind, saa alle Tanker tages fangne af dette ene, og da vorder Gud Herren vred og sender sin Straf over den formastelige, der drifter sig til at bygge sit Haab paa forfængelige Dromme og ofrer sin Sjæl til et syndigt Menneske."

"Vilde I da tilraade mig at søge Bestjærmelse mod saadan stor Fare og Fristelse ved at vordre en klostergiven Jomfru?" spurgte Ellen med blegnende Kind.

"Visselig vilde jeg det, hvis eders ganske Hjertes Begjær drog Eder mod et Liv med daglig Spægelse, Faste og Bøn," udbrød Munken. "Men dog ej at vordre fri for Ansægtelse og stridige Tanker, fordi I gjemmes bag Klosterets hellige Mure, thi den største Uroftister og Frister bor i vort eget Hjerte, følger med ind i Stilheden og kan kun bringes til Ro ved idelig Bøn til ham, der er vort Hjertes Renser og Djævelens Modstander og Overvinder. Er det end saare velbehageligt for Gud at hellige sig ganske og aldeles til hylt Jomfrustand, kan I dog ogsaa leve et priseligt Liv udenfor Klosteret."

"Er det dog ej saa, fromme Fader, at man lettere kan finde sin Gud i et stille Kloster end ude i den brydsomme Verden? Og hvis et Menneske blev stufet i det, hvortil al hans Glæde var knyttet, vilde Savnet

da ikke lettere kunne bæres, naar hver Dag var viet til Bøn og hellige Øvelser?" spurgte Ellen.

„Bistnok kan et Menneske under svære aandelige Lidelser bedre finde sig selv og sin Gud i Ensomhed end i Verden, men da maa det blive ham klart ved Fingerpeg fra Gud selv, at hans Plads er i Klosteret, hvad jeg kjender fra mit eget Liv. For det Menneske, for hvem hvert eneste Haab i Verden er brudt, kan Klosteret ogsaa blive et Fredens Hjem, hvor han ikke forulæmpes i at leve et indadvendt Liv; men jeg skjønner ej, at noget af de to Tilfælde kan gjælde fuldt ud for Eder, og for vi derfor tale videre, vil jeg bringe Eder en Tidende, som vil glæde Eder. Jeg skal bringe Eder en hjertelig Hilsen fra Henrik Hermanson, han lider vel og haaber det samme for Eder.“

„J skal hilse fra Henrik!“ udbrød Ellen, idet hendes Kind farvedes af en glødende Rødme.

„Ja, jeg talede med ham forgangen Dag i Skanderborrig, som han stod i Færd med at ride Dronningens Bud til Kong Erik,“ sagde Søren smilende, idet han nøje lagde Mærke til de bratte Overgange i Ellens Ansigtstudtryk. „Jeg ser, at jeg bringer glad Tidende; men en Hilsen fra en Ungersvend kan ej have Værd for en Jomfru, der traqter efter at vorde klostergiven. Derfor skjønner jeg, det er helt unnyt-

tigt at føre lang Tale om det, eders Hjerte ikke begjærer, thi med velberaad Hu følger I, hvad der gjærer i eders Sind. Hvad skrækker Eder i Verden, at I vil fly den? Intet, Jomfru Ellen? Meget drager Eder derimod til sig, thi I har et aabent Øje for Naturens Herlighed; eders glade Sind, naar det ej formørkes af sygelige Drømme, kan hverken undvære Blomsterfaren eller den jublende Jugleskøt; I trænger til at indaande den friske Luft i fulde Drag og ikke til at stænges inde bag Klostermuren, hvor eders varme Ungdomsblod vilde rulle raskere, end Stedet giver Rum til. Som den liden Smaafugl bæres af Vejrets Vinger og efter sin Natur svømmer glad paa Luftens Bølger, trænger I til en stærk og mandig Arm, der kan føre eders herlige Natur til en harmonisk Udvikling. Sker ikke det, da faar I Brug for Klostertanker, og jeg skal ej fraraade Eder at følge dem. Af, Jomfru Ellen, jeg kunde fortælle Eder om et kraftigt Ungdomsliv, der myrdedes ved Svig i Elskov."

Han standsede og lod Haanden glide over Panden som for at bortfjerne en Skygge, der i dette Øjeblik gled over hans ædle Ansigt. Derpaa fortsatte han:

"Jeg skal sige, hvad der bekymrer Eder. I elsker en kjæk og ædel Ungersvend, som er eders Elskov værd, og nu komme Tvivl og Ansægtelser i eders uerfarne Hjerte, fordi I ej hver Dag kan se hans ædle og

mandige Skikkelse og høre Elskovsord af hans Mund. Kan I da ej i samme Nu faa Hjærtets hede Begjær opfyldt, troloves med ham, faa den strænge Faders Samtykke og enhver Hindring bortryddet, da maler I fort alt det mørke, I evner at opdrive og faar Medhold deri af én, der ej er eders sande Ven. I Steden for skulde I glædes over eders unge Liv og Kjerlighed, der med Guds Belsignelse og Bistand kan vorde velbehageligere og kosteligere for ham end et ubødsfærdigt Liv inden Klosterets Mure."

Ellen stod maalløs overfor Munkens Tale, der løftede hende op i en skøn og lys Verden, bort fra alle mørke Skygger og tunge Tanker. Glæden lyste af hendes Dje, og Bleggheden i hendes Ansigt var forsvunden og afløst af en blussende Rødme.

"I svarer ej, Jomfru Ellen!" tog Broder Søren atter til Orde, "og det er og unødigt, al den Stund jeg ser paa eders Ansigt, at jeg traf eders Hemmelighed, hvorom ej alene jeg, men mange ere vidende. Henrik Hermanjon kjender jeg som en højsindet Ungerpend, der sikkerlig er Eder fuldtro trods alle Hindringer. I prise da nu Gud almægtigste for den store Lykke, han lod times Eder, da han tillod, at I og Henrik fandt hinanden i oprigtig og trofast Elskov og ej i syndig Gant og Besmittelse. Dernæst laane I

ikke Dre til mistroftige og vildførende Ord, enten de nu lyde fra Menneſſelæber eller fra eders eget Hjærte. Men ſkulde den Dag komme, hvad Gud forbyde, da Haabet om et lykkelig og rigt Liv herude i Verden brast for Eder ſom en Boble paa Søen, ſaa I længtes at fjæle Eder i Kloſteret og blive en ret Kriſti Brud, da ſkal jeg viſſelig være den ſidſte, der fraraader at tage Sløret."

"I have min Hjærtens Tak, kjære, fromme Fader, for eders milde og troſtefulde Ord, der faldt paa mit Hjærte ſom ſvalende Dug!" ſagde Ellen glædeſtraalende. "Al, at jeg ret ofte kunde tale med Eder, der forſtaar at lægge mine vildſomme Tanker til Rette, da havde det ingen Rød, om end Hindringer for min Lykke optaarne ſig til en Tid."

"Størſt Lykke times dog mig, kjære Jomfru Ellen, at det forundes at bringe Troſt i Sjælenød, Gud have Lov derfor! Han have Eder i BOLD, ſaaſom I kun ved hans Viſtand kan vogte Lykken fra Fare og Forlis. I fare nu vel og bring eders Plejemoder min venlige Hilsen."

Munken forlod Ellen, der følte ſig frigjort fra en ſvar Byrde; glad og lykkelig ilede hun hjemad. At gamle Karen forbaſjedes over Ellens glade Smil og friſte Udſeende er rimeligt nok, men da hun hørte Grunden, blev hun helt betænkelig, thi nu kunde alt

Arbejde til Fremme af Hr. Tages Plan betragtes som spildt.

I sit Hjerte glædede hun sig dog over den kjære Plejedatters forandrede Udseende.

Men Broder Søren gik tankefuld hjemad til Øm Kloster, et tyveaarigt Minde var blevet vaft hos ham ved Samtalen med Ellen. Som Ungling elskede han en Kvinde, der gav ham sin Tro, men siden bøjede hun sig efter Faderens Vilje og ægtede en adelig Ungersvend. Da brast som en Boble Søren's skjønne Ungdomsdrøm, der havde ildnet hans Mod og Kraft, og han blev Munk; men han maatte gjennemgaa haarde Sjælslidelser, før han kæmpede sig frem til Fred og fik Klarhed over sit Livsmaal.

Vigtige Begivenheder foregik paa nærværende Tidspunkt i Øm og Omegn og lagde Beslag paa alles Opmærksomhed.

VII. Gamle-Bissing brænder.

En stjerneklar Aften, sidst i September 1247, red en Skare af fyrrethve tyffe Landsknægte ud fra Herregaarden Rigeberg, der laa i det nuværende Træden Sogn. Nu Troppe af Hertug Abels Svende vare ankomne til den nævnte Herreborg, og der maatte da op søges ny Forraadskamre for den fuladne Ulveslof, der havde huseret paa Rigeberg. Skaren agtede sig til Bissing for at nyde godt af de Bissing Konners Gjæstfrihed og velforsynede Kjælder, maasse ogsaa Munkene i Boer og Om tiltænftes et Besøg ved samme Lejlighed. Landsknægtene havde redet en Timestid, da de opdagede, at de vare komne paa uret Vej, og den uheldige Vejviser lønnedes med Eder og Forbandelser. Frem i Spidsen af Hoven rede derfor et Par sortstjæggede Krigsmænd, der paabød Tavshed, hvilket uvilligt adledes af de frække Svende. Alligevel tabte Modsigelsen sig snart i en sagte Mumlen, og Landsknægtene holdt sig i ærbødig Afstand fra de to Ryttere.

„For Djævelen!“ udbød den ene, som hed Panderbilt, „hvor bliver Bissing af, saasom vi snart have redet i trende Timer uden at øjne Maalet? Var det ej i Haab om en god Aftenkost i Bissing, da red jeg heller hist hen, hvor jeg ser en liden Gaard titte frem

mellem Bussene, og der findes vel ogsaa Aftenkost til
hungrige og tørstige Krigere."

"Eders Ord i Vre!" svarede den anden Rytter,
der red paa højre Side, og hvis Navn var Belsing,
"Tørsten kan ej være svar hos ret mange af denne
Skare, det Rigeberg Olfjælder maa sande, og kan I
end skræmme en usselig Bonde i et Muehul med eders
hvasse Tunge og mægtige Krop, saa finder I dog næppe
i Bondehuset histhenne andet end en Skive tørt Brød
og lidt Porsøl, derfor bide vi helst en liden Stund
endnu, til vi gjøre Bekjendtskab med Klosterets For-
raad og se de Bisping Nonner kredentse et godt Krus
Ol eller et Bæger Vin."

"Kan hælde, I faar sure Miner af de hellige
Søstre i Steden for Velkomst," indvendte Panderbilt,
"skjont de ellers skulle være sær milde mod de Boer
og Om Munke. Jesper Langskjæg, der rider den
Graassimmel, han stjal fra den Tranholm Herremand,
fortalte, at som han forleden gjæstede Klosteret paa
eders Bud for at se Lejlighed an, da saa han tvende
Nonner sidde paa en Træstub i Skoven og føre Gam-
mens Tale med en Munk i lysgraa Kutte. Senere
tiltalte Langskjæg Nonnerne, men fløks lode de Sløret
falde og fjærnede sig mod Klosteret, idet de sloge
Kors for sig, som om Jesper havde været en le-
bendig Djævel."

„Deraf kan intet skjønnes,” sagde Velsing smilende, „en Munk er en hellig Mand og taler Ronner til med hellige Guds Ord, medens Jesper Langsliægs Mund ejer en Syndflod af Eder og grim Snak. Er han da og en Hugaf og ligner meget min Kammerat og Sidemand, der visstelig kunde skræmme den modigste Jomfru, ikke da at tale om en indestængt Nonne.“

„Spar eders forflejnende Ord, til I finder en passende Gjenstand,” fo'r Panderbilt op, „jeg er ligesaa god Kriger som I, hvad mine Skrammer vidne, og min mandige Skjønhed er noksom berømt, saasom Hundreder af Jomfruer sukke i Løn efter at eje min Person. For Djævelen! gjør mig da ej harm, at I sætter en visssen, skaldet Munk over en tapper Landsknægt.“

„Vi ville ej strides om den Sag og fare i Garniss mod hverandre til Moro for vore Srende,” sagde Velsing alvorligt, medens et lunt Smil kæmpede med Alvoren, idet han vedblev: „Jeg mindes tillige helt grant, at I har fortalt mig om de tusinde Hjerter, der brænde af Elfskovs Ild for eders skjøne Person, kun undrer det mig, at der ej er flere.“

„Bed mit gode Sværd! I har Ret i det første, og mente I end ikke et Ord med det sidste, der kom ud af eders spottende Mund, saa ville vi dog være Venner og gode Kammerater,” svarede Panderbilt.

„Ret saa!” tog Velsing til Orde, „vi tænke og

højest paa at staa Last og Brast med hinanden, al den Stund vore Svende hellere driffe og doble end holde Udfig, naar det mest trænges. Tilmed er Skanderborrig fuld af Dronning Juttas Svende, der let kunde blive os for mandstærke, hvis de søgte at overrumple os."

"Blæse med sliq syg Tale!" sagde Panderbilt og rettede sig i Sadsen, "Dronningens Svende, dem Djævelen have, ere kun øvede i Hærværk mod usselige Bønder og messende, rædde Munke. Desuden er der lang Vej fra Skanderborrig til Bisping, saa de næppe vove sig hid, og vi tænke derfor aleneste paa at glæde os selv og de gode Nonner, der svarlig maa trænge til Tidfort i det stille Kloster."

"Eders forgløse Ord huer mig ilde," gav Belsing til Svar, "en Overstes Pligt er at tænke paa Sikkerhed, og dernæst kan han nyde de gode Dage, om han har Lejlighed dertil. Vi ville derfor være aarvaagne og holde et Øje paa hver Finger."

"Eders vise Ord skal gjælde, kloge Hr. Belsing, I er jo vor rette Styresmand og Hoved. Dog fare vi nu højest lidt fortere for at komme til Herberge, thi jeg vil lade mig hafte til Plukst af Smaadjærve, om jeg ikke tørster som en Fiske og svarlig længes at væde min Gane med en Drif tykøl."

Deri søjede Belsing sin Stalbroder, idet han

satte sin Hest i rask Trav, Landsknægtene fulgte efter, og snart naaede Skaren til Gamle-Bisping.

Denne By, der skyldte Klosteret sin Opkomst, havde smukke Naturomgivelser. En stor Eggeskov skjærmede mod de skarpe Vestenvinde, og smukke Bøgeskove mod Nord og Øst gjorde Stedet til en fredelig Plet, der var særlig skiftet til at være Fristed for et stille Nonneliv. Et højtliggende Bakkestrøg betog Udsigten mod Øst, men besteg man et Højdepunkt tæt Østen for Klosteret, laa det herligste Landskab udbredt for Øjet. Den skov- og engfransede Mossø saas en Hjerdingvej borte, Boer og Om Klosters røde Tage tittede frem mellem Bøgene, medens Klosterkirkerens slanke Spir hævede sig opad mod Himlen. Mod Nord øjnedes St. Søren's prægtige Korskirke, hvis mægtige Taarne syntes for Beskueren at rage op i Skyen. Dvælede Øjet ved det nærværende liggende Landskab, hvis Fred kun afbrødes af Klosterklokkernes Kalden og Smaafuglenes Sang, da stod man som betagen af al denne Naturens Herlighed.

Byens Beboere vare enten Klosterbønder eller Haandværkere; af Jorden, der tilhørte Klosteret, svarede Hæsteafgift, hvilken ydedes i Korn, Svin, Lam, Gjæs o. s. v. Desuden ydedes bestemte Arbejdsdage til Klosteret. Dette var et Nonnekloster af Benediktinerordenen og bestyredes af en Abbedisse og en Prior,

hvilken sidste bestyrede Klosterets Jordegods og var Nonnernes Sjælesørger. Til at besørge den daglige Messetjeneste vare to Munkke ansatte. I øvrigt søgte Nonnerne ofte til Gudstjeneste i det tætved liggende Boer Kloster, der var stiftet af Knud den store og overladt Benediktinerne.

Landsfnægtene rede rask op ad Gaden i Gamle-Bisping. Alt syntes at hvile i Ro og Stilhed, thi det var sildigt i Kvæld; men snart aabnedes alle Døre, og nysgjærrige Dine tittede frem for at se, hvorfra den Forstyrrelse kom, der bragte Uro i den ellers fredelige og stille By. Snart skulde de Bispinger erfare, at der kom Gjæster, vare de end ubudne, thi Landsfnægtene lagde Beslag paa det meste Husrum, der fandtes i Byen og teede sig i alle Maader som Herrer, der ikke gave deres Mester, Hertug Abel noget efter i Selvtægt og BOLD. For at Nonnerne ikke skulde flygte, eller nogen af Byens Beboere skulde bringe Budskab til andre Egne og søge Hjælp mod Ransmændene, bleve de nødvendige Bagter udstillede omkring Klosteret og Byen; dernæst forlangte Landsfnægtene at gjøre Bekjendtskab med Klosterets Forraad af Spise og Drifke. Da Gjæsterne i de følgende Dage lagde mere end rimeligt Beslag paa Gjæstfriheden, søgte Abbedissen og Prioeren ved ygmig Bøden at lægge Baand paa BOLDsmændenes Jærd, men lidet eller intet hjalp det.

I en Uge huserede Landsknægtene i Bisping og udsugede Klosteret og Bønderne paa alle optænkelige Maader, uden at der var nogen Udsigt for de plagede til en Udfrielse af Nøden. Da Drifkevarerne snart slap op, udsendtes en Afdeling af Banden for at undersøge de Boer Munkes Forraad, hvilket havde det forønskede Udfald, og Drgierne fortsattes. Kun liden Trøst var det, at Abbedissen kaldte Landsknægtene for Belials udsendte og lod Nonnerne slittig bede til alle gode Helgener; thi Lejesvendene mente, at Hertug Abel var nok saa stærk en Skytshelgen som Sankte Søren og gav rigelig Afslad for begangen Synd. Tilslidst fandt Prioeren og Byens Smed paa Raad. Den første var en snarraadig og uforsærdet Natur, og den sidste ejede en stærk Arm og en fast Haand, ligesom han var i Besiddelse af god Omtanke og havde de Bispingers Tillid. En sildig Aftenstund, mens Landsknægtene, med Undtagelse af Belsing og Bagterne, drak og doblede, træffe vi en Del Mænd samlede i Smedien. Med opsmøgede Grmer og med den ene Haand hvilende paa Ambolten, den anden omfattende Skafket paa den store Forhammer, førte Smeden Ordet. Efter nogle indledende Bemærkninger og med et prøvende Blif paa de omkringstaaende, hvoriblandt Prioeren befandt sig, tog han til Orde og sagde:

„Saare haardt tyffes det mig at være for os

Bisfinger at skulle føde Hertug Abels Stimmænd, der fare frem som graadige Ulve og tære vor ganske Gjendoms. Lade vi dem blive saaledes ved, æde de os levende op med Hud og Haar."

"Sandt nok det!" afbrød Prioren, "Ransmændene er en Tugtens Svøbe for den ganske By og Omegn, de eftertragte tilmed renlivede Nonner, saa og eders Kvinder og fylde deres Dren med galen Snak og Gant, som sig lidet sømmer os at lade uændset, ere vi end fast tvungne at lufte Dje og Dre, til Gjengjældens Dag kommer; men jeg finder Smedens Tale lig det daglige Beraab, jeg maa høre af Abbedissen og de hellige Søstre, hvad lidet baader. Bedre tyffes mig da at fremkomme med et godt Raad, der er værd at følge, al den Stund vi ej ere samlede her for at faa Drene fyldte med flejnmelig Tale."

"Godt Ord igjen, strænge Hr. Peder!" sagde Smeden afdæmpende, "ikke heller raabe I saa højt, at fremmed Dre kan faa fat i eders Tale, det der funde blive os til liden Baade. Jeg mener kort og godt, hvad jeg sagde til Eder i Morges, at vi bør slaa de Spidsbuber ihjel og udrydde den ganske Ulvengæl."

"Kjæft nok talt, Mester Markus!" tog Prioren til Orde, "og det er helt lysteligt at mærke den mandige Mening, der ligger gjemt bag eders Ord, hvad saare vel stemmer med det, jeg agter at forebringe.

Det er da min Mening og Betænkning, at vi ej længer hjælpe os med Klynk og Beklage over Tingenæs slette og ulidelige Tilstand, men fange Raad for Uraad og tage en rask Beslutning, som vi udføre, selv om det koster Blod. Lad os dog først høre, hvad vor brave Smed har udtænkt, og hvordan han synes, Sagen skal gribes an."

"Den Sag tyffes mig ej af de brydsomste," svarede Smeden, "vi gode Mænd i Bisping tage Baa-ben i Haand, saa vi hæderlig og vel saa Gjenderne sendte ind i den anden Verden eller dog bastede og bundne."

"Helt voveligt tyffes mig, eders Anslag er, hvis I ej har andet i Baghaanden, thi mislyffes Forehavendet, kan det drage ublide Følger efter sig og skabe Rædselens Dage for Klosteret og den ganske By," indvendte Prioren. "Jeg tænker derfor, vi helst sende Bud til Skanderborrig at hente en Flok af Dronning Juttas Svende, og vi hjælpe til at gjøre Gjenden al den Mæn, vi kunne. Vi behøve da ikke at gaa med Livet i Hænderne eller frygte vore Kvinders Mishandling, saasom Dronningens Svende fuldbringe Daaden."

"Snildt tænkt!" udbrod Mester Markus, "og tog I end Brødet af Munden paa den Bisping Smed, skal det ikke regnes Eder til Mistykke. Guds Død! havde jeg de Riddinger, to ad Gangen eller lidt flere,

jeg nænnede at knuse deres Hjørneskal med min Jorhammer. Men jeg tænker endvidere, vi give Sagen god Fremme ved at fylde al det Ol og al den Vin, Klosterjomfruerne have bjærget af Bejen, i Landsknægtenes Struber, og have vi ej nok til at drifte dem fulde i, da laane vi hos de Boer Munke, og Sejren vil worde os vis."

"Eders Forslag vinder mit udelte Bifald, I er en snild Mand, Mester Markus," sagde Prioren, "og derfor fange I selv den Sag an og sørge for, at Landsknægtene blive ore i Hovedet og ganske drukne. Jeg retter nu det Spørgsmaal til Eder, I gode Mænd af Bisping, om I alle ere enige deri at ville fremme det omtalte Anslag af ganske Formue og staa mandigen bi, naar Timen kommer, at det skal fuldbyrdes. I overtænke alvorligt og sindigt, om I kunne give det eders udelte Bifald og Tilslutning, kan der end ved Udførelsen vanke revent Skind og blodige Pander."

Alle de tilstedeværende gave tilkjende, at de vilde følge Prioren og Smeden, hvad der end maatte komme.

"I lægge da eders Hænder paa den hellige Evangeliebog og sværge, at I ville staa Last og Brast med os i den Sag, som vi fremme af Nodværge."

Der blev en højtidelig Stilhed i Forsamlingen, idet en for en af de tilstedeværende lagde Haanden paa Evangeliet og sagde med dæmpet Røst: "Jeg sværger!"

„Amen!“ sagde Prioren, „Gud tilgive, om vi ej træffe hans Vilje, saasom den haarde Nød tvinger os at handle uden lang Betænkning.“

„Vi tage nu paa Stand de nødvendige Bestemmelser, end i næste Nat maa vor Plan fuldbyrdes,“ tog Smeden Ordet, „hørt nu med alle Betæneligheder og med flejnmødig Sind.“

Efter at Smeden havde talet en Stund med Prioren om de nødvendige Forberedelser, sagde han:

„Nu følge enhver mine Anvisninger nøje. Du, Daniel Hjulmand, tager Palles Heste, naar Du i Morgen Aften spænder dem fra Ploven, og rider med dem, som Du plejer, ned i Engen, da faar Du uhindret Lov at komme forbi Bagtposterne. Naar Du har naaet Engen, rider Du om i Skoven ad Boer til og fortsætter Ridtet i al Skyndsomhed til Skanderborrig og overbringer Bud fra de Bisping Mænd og Brev fra Prioren til Oversten for Dronningens Svende, han kan nok selv skjønne, hvormange Svende, der behøves, naar han har læst Priorens Besked om Forholdene her. I andre gode Mænd sørge for, at hver Økse i Byen er skærpet og sidder i en fast Haand; naar Mørket falder paa, slukke I hvert Lys og gaa til Senge, at Gjenden ej mærker Uraad. I Løbet af Dagen ordne vi det fornødne i al Stilhed, og gaar nu alt vel, da hører I, før Hanen galer sidste Gang,

et Uglesfrig, paa hvilket Barsel I alle gjøre Eder rede at samles ved Smedien; men høre I ikke det omtalte Sfrig, da holder Eder rolige, thi saa maa vi opsaette Planen til en heldigere Tid. Gid det maa lykkes os at saa Has paa de Spidsbuber!"

„Nu have Gud og vor Skytshelgen os alle i Bold og Baretægt under vort rovelige, men nødvendige Selvværge!" sluttede Prioren.

Et og andet blev derefter aftalt, hvorpaa de forsamlede lidt efter lidt snege sig bort i al Stillehed.

Om Aftenen derefter vare da alle Landsknægtene, paa Bessing nær, samlede i Palle Bondes Gaard omkring store Borde. Smeden og to andre Mænd fyldte Kanderne, og Øllet flød i Strømme. Snart bleve Landsknægtene højroste og forlangte Vin, hvilket forlangende Mester Markus ogsaa kunde opfylde, naar der ikke stilledes altfor store Krav. Eder og uhøviske Ord regnede ned som Hagelbyger, og efter en Times Svir, kunde man betragte alle Baand løste.

„Bed min Oldemoders Sjæl!" udbrød Jesper Langskjæg med tyk Mæle, „var jeg et Kvindfolk, tykkes det mig lysteligt at være Ronne i Bessing, saasom godt tyk Øl og herlig Vin findes til Rødtørst; men jeg kan ikke saa i mit Hoved, til hvilken Brug sliig stærk Drik skal findes i et Konnekloster."

„Dit store, tomme Hoved gjemmer og liden Visdom, særdeles nu det er fyldt med *Øl* og *Bin*,“ sagde en anden Landsknægt, „kan din Fusksvants dog vel begribe, at de hellige Søstre maa gjøre tilgode de Munke fra Boer og *Øm* og andre Fabeils Karle for Gammens Ord og Tidfort. Et Krus *Øl* og et Bæger *Bin* have de vel og selv nødt, naar Munden gaar af Led ved de lange Bønneramser.“

„Du sorte Djævel af en Smed!“ lød en lallende Røst, „har Du hidtil gjemt denne listige Drif for din egen Mund og ladet vore tørstige Ganer smægte nu snart i tvende Døgn, saa ske mig al Landsens Ulykke, om jeg ikke i egen høje Person knuser hvert Sideben i dig og æder dig levende til Frokost.“

„Tag det ej til Mistyffe,“ svarede Smeden, idet han fyldte de tomme Kruse, „jeg mente at ville berede Eder en lystig Aften ved min Skjenk, den jeg har maattet afpresse Konnerne og de Boer Munke. Vi Bissinger ville vise, at vi forstaa at bedømme Hertug Abels sejrvente Krigere og deres Kammeratskab. Vi drikke derfor et Bæger *Bin* med det Haab, at vore gode Onsker for Eder maa vorde opfyldte.“

„Ret saa, Smed!“ udbrød Panderbilt, „J fortjener alles Tak, og Skam saa den, som forringer eders Pris. Hellere end at høre skrydende Ord af en simpel Landsknægt, skulde J med eders Forhammer slaa hans

Hoved ned i hans Mave. Skjænf i mit Krus, Smed! jeg udnævner dig herved til min Mundskjænf. Og nu, Kammerater, ville vi drikke paa Held og Fremgang for Hans Naade, Hertugen, der vel snart er Danmarks Herre og Konge. Den, som ej drikker ud til Bunds for slikt Dnskes Opfyldelse, han skal nappes med gloende Tænger af Djævelen selv."

Forslaget tiltraadtes med stor Villighed af Landsknægtene, hvorpaa Panderbilt fortsatte, da han saa, at Belsing traadte ind i Kredsen:

"Dernæst foreslaar jeg, at vi holde op med Pokuleren og levne en liden Hjertestyrkning til i Morgen."

"Luf dog Panderbils bestialske Mund!" raabte Jesper Langskjæg, "hans Forslag strider mod godt Kammeratskab og ender i Altid en lykkelig Svir. Derfor tyffes mig, vi bør hellere hente de hellige Søstre, saa os en raff Dans og behagelig Tidfort."

"Evi dig an, Ordgyder Du er!" afbrød Panderbilt, "alligevel er der god Mening i din Ordbram, desformedelst gives dig Afslad for Opsætighed mod en foresat. Ja, Du har Ret, Jesper Giedebuf, det var et lysteligt Skue at se de Ansigtter, som Konnerne vilde sætte op, naar de saa smukke og mandige Landsknægte, saasom de kun dagligen maa nøjes med visne Munke. For Djævelen! jeg kunde nok gjælde for en

af de bedste Ungersvende, som de Bisping Nonner have sét, og det skulde ikke undre mig, om min Person formaaede at tænde Ild i et Nonnehjerte."

"Bravt talt!" brølte en stor og bomstærk Landsknægt, idet han søgte at rejse sig, „intet hindrer os i at udføre Jesper Langskjægs Anvisning, følger mig alle gjæve Kammerater at hente hver sin Jomfru. Vi tage kun de unge og lade de gamle blive ved Rosenfransen at afbede de unges Synd; den hellige Jomfru faar da mange Bønner, og vi holde os en lystig Nat, thi vi ville pokulere og gantes med de smukke Nonner, saalænge Tappen i Lønden er vaad, og den, som ikke holder Stand til den lyse Dag, skal være en Erkespidsbub."

"Hold brat op med slig kaad og utidig Spøg!" sagde Belsing med stærk Røst, idet han traadte hen til Bordet og saa omkring paa de glødende Ansigter og stirrende Blik, „ere vi da ej bestialske og galne alle til Hobe, om end Ollet tog Biddet ud af manges Hoveder. Den, som herefter fører slig fræk og ugudelig Tale, som jeg nys hørte, skal bastes og bindes; hold dernæst sluk op med al Pokuleren og sover Rusen ud, at I ej alle nødes at søge Reje under Bordet som drukne Svin."

"Vor Vilje ville vi dog have i Aften!" brølte den Landsknægt, der sidst talte.

"Vil slig fræk og simpel Svend sætte sig op mod

sin Øverstes Befaling og opfordre andre til det samme, saa tag din Løn!" sø'r Belsing op i Brede, idet han med sin kraftige Arm slog til Landsknægten, at denne tumlede hen ad Gulvet uden at give Livstegn fra sig. Der blev et Øjeblik stille i Stuen, og flere forbitrede Blik rettedes mod Belsing, der følte, at han var gaaet for vidt og stod i Fare for at skabe en Stemning, han ikke var Herre over. Han sagde derfor:

„Svenden ligger paa sin Gjerning, det J helt vel kan skjønne, dog sloges han næppe haardere, end at han ryster Slaget af sig med Rusen, der lagde ham de utidige Ord i Munden. Ingen af Eder vilde overtraadt eders Øverstes Befaling, og derfor takker jeg Eder; men enhver, der gjør som han, faar sin fortjente Røvselse. Tager nu alle Sæde paany og drifter end et Bæger Vin, jeg gaar min Gang til Bagtposterne at have Omjorg for vor Sikkerhed, og jeg skal melde Eder ved Bud, naar J bør skilles.“

„Vor holde Øverste leve!“ raabte Langsknægtene.

Belsing gif, mens Svendene fortsatte de begyndte Orgier, tilsidst var alt en Summen af Eder og Forbandelser, vilde Raab og frække Ord; men lidt efter lidt sagtnede Tummelen, Rækkerne tyndedes og en og anden af de drukne sank blidelig ned under Bordet og tilfjendegav ved stærk Snorken, at Øllet havde gjort sin Gjerning og Smeden udført sit Hverv tilfreds-

stillende. Ubemærket listede han sig bort tilligemed sine Hjælpere for at ordne Angrebet og se, om alt var i Orden.

Belsing søgte imidlertid Bagposterne uden at finde dem paa deres anviste Pladser. Smedens Venner havde sørget for, at de vagthavende ogsaa fik en Rus at faa Gas paa. Alt var stille og tyst med Undtagelse af enkelte vilde Hyl, der lode ud fra de drufne Landsknægtes Samlingsplads. Belsing følte sig beklemmt og ilde til Mode, følte Sindet tynget af en lønlig Angst, som han ikke forstod. Han var af ædel Tænkemaade og følte intet tilfredsstillende i det raa Liv, han i det sidste Aar havde deltaget i. Kamp paa aaben og ærlig Vis ønskede han at være med til, medens Bold og Mandsfærd vare ham haardt imod. Han lagde tit Baand paa Landsknægtenes vilde Lyster og Forhavender, men han ernede det ikke altid og maatte ofte lade ske saadanne Gjæringer, at Skamrødmen farvede hans Kind, naar han tænkte derpaa. For at dulme store Sjælslidelser havde han i mange Aar søgt Ledingsfærd og følte sig lettest om Hjærtet, naar Krigsluren kaldte til Kamp og lagde Beslag paa alle hans Tanker og Kræfter. Ved forunderlige Omstiftelser var han bleven Hertug Abels Mand i en Kamp, som han ikke yndede eller følte sig tiltalt af. Misfornøjet med Tingenes Tilstand tænkte han ofte paa at nedlægge sin

Stilling som Anfører for den omstrejffende Skare, og hin Aften i Bisping modnedes den Beslutning, at han allerede næste Dag vilde bryde op med de ham undergirne Landsknægte og drage til Tranholm, hvortil Hertug Abel ventedes. Hvad han agtede at gjøre efter at have nedlagt sin Post var uafgjort.

Som Belsing gif i disse Tanker, hørte han Brinsken af Heste, og Lyden syntes at komme inde fra Skoven. Han blev opmærksom og saa da flere formummede Skiffelser, der stille og lydløse nærmede sig Klosteret og Byen fra den østlige Side. I samme Nu anede han Uraad, og hele hans Mod og Kraft vakttes. Rask ilede han til sine Svende og raabte:

„Op hver Mand og grib Sværdet! Vi ere forraadte!“

„Er I besat af Blændværk og Djævelskab eller bleven ør i Hovedet af den Vin, vi andre have drukket!“ udbrød Panderbilt.

„Her er ej Tid til lang Snak!“ tog Belsing hurtig til Orde, „sæt Eder fluk i væbnet Stand, saa skal dog Gjenden finde nogle af os vaagne.“

Hans Djne søgte Smeden uden at finde ham, da sagde han i Harme:

„Træd frem Smed, og véd Du noget af det, som synes at være i Gjære, da er Du en forræderisk Hund og skal komme til at bøde derfor.“

Med Tanken om den overhængende Fare fik Panderbilt og Jesper Langskjæg tilligemed en Snos Svende Rusen rystet af sig saa vidt, at de fik Sværd i Haand, skjønt de stode usikkert paa Benene.

„Vi holde os nu nær sammen,“ befalede Velsing, „og drage os fægtende ind mod Skoven, thi jeg finder det ikke raadeligt at tøve her! Naar vi til Skoven, da kunne vi redde os, men først skulde Gjenderne faa at mærke vore skarpe Sværd.“

I samme Øjeblik, som Velsing traadte ind til sine Svende, lød et Ugleskrig nede i Byen, og til Smedien nærmede sig tredive Mand, bevæbnede med Økser, Lær og Høthyrer, til dem sluttede sig 30 veludrustede Krigsmænd, hvis Heste stode bundne inde i Skoven. De forenede Skarer omringede Gaarden, hvori de tykke Landsknægte befandt sig, og i det første Øjeblik udspandt der sig en heftig Kamp, der dog snart endtes.

„Dø Du lumpne Karl og Hundsvot!“ skreg Panderbilt, idet han fik Dje paa Smeden. Denne hævede sin Økse til Gjensvar, men i det samme faldt Panderbilt til Jorden, truffen af tvende Spydsodder, og udaandede med en Forbandelse paa sine Læber. Enhver, som gjorde Modstand, blev nedhugget med Undtagelse af Velsing, der blev bastet og bundet tilligemed de drufne Svende.

„Vi skulde huske de Visninger og fremmest i Hoben

dig, Du falske Smed, der gaar frem paa Stimandsvis!" sagde Belsing til Smeden, idet han skar Tænder af Raseri og sled i sine Baand.

"J er selv Stimand og Røver!" sagde Anføreren for Dronningens Svende, og idet han vendte sig til Smeden og Prioren, vedblev han:

"Det er bedst vi bruge kort Rettergang og udrydde den ganske Dgleyngel ved en brad Død, den de have fortjent som Ransmænd. Vi klynge dem op i Skoven her tætved, saa de ej spy Gift og Eder mod Bisping."

"Derfor raader J," svarede Smeden, "men det tyffes mig dog unødigt at fare saa haardt frem nu, da Magten er dem fravristet, og de ingen Skade kunne gjøre os."

"Tror J da, min brave Smed, vi have Raad til at føde disse sultne Ravneunger, der tære Landets Mark og lægge Folket øde," udbød Anføreren.

"Gjør, som Eder tyffes er ret og rigtigt," gav Smeden til Svar, "dog beder jeg, at J farer mildt frem mod Belsing, om han end truede mig i sin afmægtige Brede. Han værgede sig som en Løve og ligger nu blødende af svære Saar, hvad der maa regnes ham til Ure; men mest tænker jeg paa, at han var den eneste, der i Nat søgte at lægge Baand paa Skarnsord og Voldsfærd."

Ogsaa Prioren talede Mildhedens Sag, og da ingen af de angribende havde mistet Livet i den korte Kamp, skaanedes de overrundne fra at lide Døden. Næste Dag droge Dronningens Svende ad Skanderborg til, medbringende 22 Landsknægte som Fanger, hvoriblandt Belfing, der led meget af sine Saar og maatte stride mandelig imod Smærterne for at holde sig fast i Sadelen. Tilslidst maatte de to Svende, der ferte den saarede Hest imellem sig, stiftes til at ræffe ham en hjælpende Haand og bede Anførereren om Forlov til at ride Jod for Jod. Dette tillodes, og de to Svende gjorde nu alt for at gjøre Ridtet saa lidet besværligt og smærtefuldt som muligt for den saarede Ridder, der var meget taknemmelig mod sine Bogtere.

Den ene af de nævnte Svende ejede et frimodigt og mandigt Udtryk i sit Ansyn, der indgød Tillid, og Belfings Dje hvilede med Velbehag paa den smukke Ungling. Efter Ankomsten til Skanderborg behandledes Belfing med megen Hensynsfuldhed, saa længe han led af sine Saar, og da den omtalte Svend blev hans Bogter, vekslede de ofte Ord med hinanden, og et gjenfidiigt Tillidsforhold udviklede sig imellem dem. Ogsaa Oversten for Dronningens Svende, Ridder Stig, sølte sig tilstalt af den aldrende Krigers Person, og da Belfing ikke lagde nogen Dølg paa, at han ansaa Hertug Abels Jndfald i Landet som et ubeføjet Angreb, stri-

dende mod ærlig Kamp, foreslog Ridder Stig ham at tjene Kong Erik. Velsing vilde dog hverken tjene Kongen eller Hertugen, saalænge den nuværende Strid førtes, men hvis Gøstlandstoget kom i Stand, vilde han med Liv og Sjæl være med og sværge Kong Erik Trofskab. I det paafølgende Tog til Gøstland blev han Deltager, men Tillidsforholdet mellem den erfarne Krieger og den nævnte unge Svend udviklede sig til et trofast Venfskab og fik senere en afgjørende Indflydelse paa flere af de i vor Fortælling omhandlede Personers Skjæbne.

Snart bredte Rygtet om Daaden i Bisping sig til Omegnen og naaede endelig til Rigeberg og Tranholm, hvor større Skarer af Hertug Abels Hærstyrke havde Tilhold. Hævnens Sværd lagdes i en af disse Skarers Haand, og snart saa Gamle-Bispings Befolkning med Skræk og Rædsel, at en Hov af 80 Landsknægte holdt Indtog i Byen. Hvad Grenden, de havde, kom snart for en Dag, thi de iværksatte en almindelig Udplyndring af Klosteret og Byen, og Indvaanerne mishandlede. Derpaa stak de Gld paa Husene, og Gamle-Bisping gik op i Luer paa Kirken nær. Nonnerne

flygtede i Tide ud i Skoven og fandt Ly i Boer Kloster, hvor de opholdt sig i Kvindegaarden.

Da Volds mændene drog bort, var Byen en rygende Grushob, der skjulte de fattige Klosterbønders Arner og hele Gjendom. Kirken stod ene tilbage som en sorgende Moder, der ser sine Børn slaffe hjemløse og forladte omkring; men som denne bliver staaende ved Hjemmets Arne og vinker alle de fjære hjemad for at varme dem med Kjærligheds Blod, saaledes blev Kirken en skjærmende Ly mod Nattens Gsteraarskulde, da de flygtede Kvinder og grædende Børn vendte tilbage og kun fandt en rygende Brandtomt.

Mester Markus førtes bort af Landsknægtene, der havde tiltænkt ham en forsmædelig Død, ligesom han alt var Gjenstand for Haansord og Mishandling. Ved en Landsknægts Forseelse fandt Smeden imidlertid Lejlighed til at undløbe, før man naaede Rigeberg, han skjulte sig i de af ham velkjendte Smuthuller i Skovene og naaede et Par Dage efter til Boer Kloster, hvor han opholdt sig i nogen Tid for ikke at udsætte sig for yderligere Gsterstræbelser.

VIII. Fred og Alfred.

Da Budskabet om Bissings Plyndring og Brand naaede Dm, bleve Munfene aldeles skrækflagne. I Fejdetiden havde de levet under haarde Vilkaar, thi Dronning Jutta var en saare unaadig Herskerinde, der søgte at tilrane sig Munfenes Ejendom. Enkelte Strejfbander af Hertug Abels Svende havde vel huseret i Egnen, men paa en enkelt Undtagelse nær havde de hidtil ladet de Dm Munke i Fred, dog kunde det værste nu befrygtes, efter hvad der var sket i Gamle-Bissing. Munfene kunde ingenlunde sætte Magt imod Magt, thi „sligt havde vi nøgne og vaabenløse Munke ingen Magt til,“ skrives i Dm Klosterkrønike.

De søgte da at værge sig ved at gjøre Tilgangen til Halvøen og Klosteret saa besværlig som muligt for ildefindede Skarer, enten de udsendtes af Abel, Kong Erik eller Dronning Jutta. Paa Abbed Johannes' Befaling spærredes den østlige Tilgang til Klosteret med Træstammer og Bæle, paa de andre tre Sider var Klosteret omgivet af Vand. Alle de Baade, der fandtes i Mossø og i den norden for liggende Gudensø, gjordes lække eller nedsenkedes i Søen ved at fylde dem med Stene. Med Undtagelse af Munfenes daglige Dragt bragtes alle deres Klæder over i Kirketaarnet, ligesaa

ffete med alle Fødevarer, der kunde undværes fra det daglige Forbrug.

Flere Gange om Dagen holdtes Gudstjeneste i Klosterkirken for at trøste de ængstede Sind og anraabe Gud og hans Helgener om naadig Beshjærmelse mod den Fare, der truede; thi overdrevne og rædselsfulde Skildringer af de Optrin, som vare forefaldne ved Klosterbranden i Bisping, gav Angsten Næring.

I disse strænge Tider viste Dlaus, at han ejede en Kraft og Handledygtighed, som ingen hidtil havde anet. Alle Begne var han paa Færde, opmuntrede med Raad og Daad og vandt sig derved Munkenes Beundring og Tillid. Da Prioren døde, valgtes Dlaus i hans Sted, hvilket var en stor Tilfredsstillelse for den Uergjerrighedens Dæmon, hvorunder han led. Paa den Tid, Priorvalget foregik, var Broder Søren sendt til Horsens, hvor Kong Eriks Mænd havde afbrændt en Gaard, der tilhørte Om Kloster. At Broder Søren blev brugt som Sendemand i Klosters Anliggender var Dlaus højlig imod og saarede hans Forsængelighed; men skjønt mangt et ringeagtende og nedsettende Ord som giftige Pile rettedes mod Broder Søren Person for at formindske hans Indflydelse og Anseelse, naaede Dlaus dog ikke sin onde Hensigt.

En Dag samtalede Abbed Johannes og Dlaus om de strænge og lovløse Tider, særlig faldt Talen om

Kongens Færd mod Om Klosters Gaard i Horsens.
Da sagde Dlaus:

„Slig Sendemand som Broder Søren, der synes at have eders ganske Tillid, bringer næppe noget ud af den Sag til Baade for Klosteret, thi han er lidet raadsnild i en brydsom Sag.“

„Og dog har jeg med velberaad Du betroet ham denne Sendelse, fordi han fører et mildt og overbevisende Ord og kan taale Modsigelse uden at werde harm“, svarede Abbeden. „Ikke kan der vindes noget i disse Tider for os elendige og plagede Munke, hvis vi alene puffe paa vor Ret uden at se Sagernes Tilstand og vor Magtløshed ret an.“

„Jeg mener dog, at Broder Søren ikke er den rette Mand til forstandigt Kæremaal,“ udbrød Dlaus.

„Der har J, min fromme Broder, visse en fejl Mening, saasom han er en lærd og from Munk, hvis velovervejede Ord indgyde Tillid.“

„Nu!“ tog Dlaus til Orde, idet han saa paa Abbeden med et lurende Blik, „med Fromheden hos syndige Mennesker kan det være sin egen Sag, og ofte føres frommest Ord i Mund af den, der ejer et falsk Hjærte. Ikke skal Hunden kjendes paa Haarene eller rent Liv af glattungede Ord og paatagen Mildhed. Er Broder Søren end i eders Øjne en saare renlivet Munk, saa staar han dog for Fald som et andet syn-

digte Menneske, kan fanges i Djevlels Snare og træffes af hans Pile."

"En skjult Mening og bitter Braad synes at være gjemt i eders Ord, det jeg ikke nu vil udforske," sagde Abbeden alvorligt. "J agte dog ej for meget paa Klaffertungen, der oftest farer med ond Snak og Gabel, hvad J selv har maattet erfare. Derpaa er jeg vis, at har Broder Søren syndet og i menneskelig Skrøbelighed veget af fra den rette Vej, da vil han sone i Anger og Bod. Gud Herren bevare enhver blandt os fra Fald, det trænge vi alle at bede, naar vi se vor egen Ringhed og i vore Ansigtets Blufel maa beskjende, at vi ere afvegne fra Gud."

"Deri har J Ret," svarede Claus; "vi maa blues derved, at vi naa saa kort frem i aandelig Højhed som i alt andet, vi eftertragte; men kunde vi Mennesker ret for Alvor sætte al vor Vilje ind derpaa at vorde frigjorte fra de Trællekaar, som Verden paalægger, da fandtes der ikke saa megen Klynk over Fejl og Fald, ikke saa megen Jammer over Jordens Rød, thi meget af det, vi nu formedelft Svaghed maa trælde for, maatte da bøje sig under vor Herredom og søje sig, som vi bestemte."

"Derom tale J med Betænkksomhed, min Broder!" tog Abbeden til Orde; "giver vi Gud Herren vor Vilje at danne, da bliver den mere og mere lig hans,

og vi faa Kraft til at stride mod Sandhedssjenden og alle hans Tjenere, faa Taalmod til at lide og Grimodighed til at gaa herfra, naar Gud det vil; men ville vi kun forlade os paa den Styrke, vor Vilje af Naturen ejer, af, da er den som en spids Dolk, der rettes mod vort eget Hjærte og stinger det tildøde, faa det forbløder eller stivner i Kulde og Tomhed. Tror I, vor Vilje kan vinde Sejr over Livets og Fredens mange Dødsffender derude i Verden? Af, da vil I tidligt eller sent erfare, at Menneskeviljen kun er som et brudt Bærg, der hviler i en udmattet, døds-træt Kæmpes Haand."

Dlaus svarede ikke, thi den Retning, Samtalen tog, var ikke efter hans Sind. Ogsaa Abbed Johannes tav og stirrede tankesfuld ud over Søen, hvis Overflade krusedes stærkt af Vinden. Smaabølgerne bares ind mod Land og endte deres korte Vej med et sagte Suk, medens en hul Stønnen, Varsel om en Uvejrsdag, lød ind fra Oddens Sandrevle. Lydene smæltede sammen til et mægtigt Klagesuk, som Vinden bar ind mod Klosteret.

„Hvorfor sulker det fra Søen?" sagde Abbeden hen for sig. „Er Sukket Udtryk for Smaabølgernes Længsel, der hige ud mod det store Hav, hvor de mægtige Strømgange bruse? Eller er det Naturens

Suk, der fødes i Baande og sendes til Skabningens ypperste, Mennesket, med Bøn om Udfrielse fra Forkrænkelighed? Al, vi ere selv bundne deri og evne ej at frigjøre os!"

Han sad atter en Stund i dybe Tanker, og et vemodigt Udtryk lagde sig over hans Ansigt. Endelig brød han Tavsheden og sagde:

"Hvor dog Ufred og Splid skæmmer Guds dejlige Verden, og alligevel ammes begge med sær Kjærlighed, trods det at de ere Fredens Forstyrreere og Ødelæggere. Bort Liv er kun som en liden Bølge, der haster mod Land og dør, og vi kunne vel trænge at nyde Freden i det lidet Øjeblik, som leves paa denne Jord."

"Hvad føder disse Tanker nu i denne Stund, fromme Broder Johannes?" spurgte Nlaus.

"Derpaa tænkte jeg, at vi ofte nære Ufreden i vort eget og andres Sind i Steden for at fue den af ganske Formue. Vi sætte den helt ofte i Højsæde med megen Uresbevisning, skjønt den burde stilles i Skamfrogen eller plat jages af Huse."

"Ikke skjønner jeg dog", indvendte Nlaus, "at Mennesket kan spares for Spliden i Verden eller for Ufreden i sit eget Hjærte, om den end kan suge sig saa fast som en Blodigle og tære vor ganske Livskraft."

"Bisfelig kunne vi stakkels jordbundne Mennesker ej helt spares for Ufreden, thi Forkrænkelighedens Sæd

har slaaet sine Rødder dybt ind i vor Natur; men som man saar, skal man høste, og saa vi den onde Sæd med rund Haand, da høste vi ikke Fredens Frugter. Ligesom Blomsten, der længes efter den milde Soldag, faar sin Længsel opfyldt og udfolder sig i uforlignelig Skjønhed, jaaledes gaar det med det Menneske, der elsker Freden og kæmper for den som for Livets Krone, hans Liv skal blive rigt og skjønt. Glad giver han da Affald paa Egenviljen og paa alt, der kan nære Splidens og Bitterhedens Sæd, thi hans Liv henglider stille og mildt som den rislende Bæk, der vel kan møde Modstand, men sagtelig risler forbi uden Trods, snu'r sig gjennem de grønne Enge for at favntages af dens Moder Havet."

"Sligt blødt Liv blev dog fedtsomt og vammelt," indvendte Dlaus med Ild, "jeg ønsker hellere at være som den brusende Bølge, der i Videnskab bruger sin Bælte og udvikler sin Styrke, end som den stille rislende Bæk, der gaar sin daadløse Gang og kun véd at fortælle om en og anden Smaaablomst, den hilsede paa Bejen. Som en uænsjet Draabe forsvinder den i Havet, dens Liv bliver kun en unyttig Reg."

"Helt farlig og usindig tyffes mig den Tale!" udbød Johannes, "thi er I end af dem, der eje Kraft og Vilje til at bortrydde Hindringer og bane Vej,

hvor andre ikke øjne Udgang, kan dette dog blive eders største Frister og Fordærver, al den Stund Menneskets Kraft er kun som et Jnug for Stormen. I ønsker at ligne den brusende Bølge og ej den rislende Bæk, og dog gaar denne sin fordringsløse Gang, kvæger Smaa-blomsterne og fortæller om al den Herlighed, den saa, mens den bestandig iler fremad i glad Haab om at skue større Skjønhed. Men Bølgen strømmer sin vilde Bej og knuser Skibet til Splinter paa Klippen, mens denne ler ad Bølgens hvide Skum og afmægtige Rasen. Tyffes Eder om sliq Strid og vild Jærd i et Menneskehjærte? — Lidenskabens Hvirvel er en dæmonisk Magt, hvorfra faa reddes, og det vide I, min Broder, at Guds Mening med Mennesket er Freden som Maal, ej Ufreden, og gaar end ingen gennem Verden usaaet af den sidste, kan han dog ved Guds og hans Helgeners Bistand forblive uovervunden."

"Lidenskab ligger gjemt i os fra Fødselen af, og indtil vor Vilje sætter den Skranke, maa vi bøje os under dens Magt," sagde Claus; "gjennem Kampen mellem Lidenskab og Vilje udvikler sig først Personligheden, hellere vil jeg kæmpe en saadan Kamp end leve et indholdsløst Liv, der spinder ubemærket som en Vanddraabe i Sandet."

"Ubemærket som en Vanddraabe i Sandet," gentog Abbed Johannes halv aandsfraværende, "af, funde

vor Sjæl finde hjemad til Gud for alene at leve i ham, da var det ligegyldigt, at intet Spor fandtes efter os i Verden, thi vore Navne stode indgravede med evige Runer i Livsens Bog; men vi ville ej føre den Strid videre, at vi ej forsynde os mod det, vi nylig taledes om at være os imod. Vi have da og mere end Ufred nok i det ganske Land."

"Deraf skjønnes," tog Dlaus til Orde, "at vi ikke kunne fries fra Strid og Ufred, der paaføres os af andre. Saa kan det og hændes, vi nødes at tage Haand i med for at hidføre Stridens lykkelige Udfald og værne vor Ret, om vi end derved maa forstyrre Freden for en Stund. Hellere end at sidde her i Harm og Magtløshed og lade tykke Landsknægte plyndre vort Gje, ønskede jeg mig nogle bevæbnede og haandfaste Svende, og det skulde da mærkes, at en Munks Arm har Kraft til at føre et Sværd mod Voldmænd, enten de saa tjene Dronning Jutta eller Hertug Abel, og hellere vil jeg regnes for en umild og ufredelig Munk end for en ræd og vanmægtig Mand."

"Hvilken underlig Tale fører I dog!" udbrød Abbeden, "man skulde af den fast skjønne, at I hellere sad i Sadlen paa en ras Gangster med Spydsodden rettet mod en Gjendes Bryst end sidde her som en fredelig klostergiven Munk."

"Kan hændes, I taler sandt," svarede Dlaus tanke-

fuld, „al den Stund min Hu stod til Ledingsfærd i min Ungdom. Dog bøjer jeg mig nu under Guds Vilje og vil tjene vort Klosterssamfund af ganske Formue; men ofte tænker jeg paa Landets Nød, og det tyffes mig ulideligt at mærke, hvor ringe Kraft og Snille Kong Erik erner at udfolde. Kan hende, at Hertug Abel ejede en mandigere Vilje og en stærkere Arm til at føre Tøjlerne, hvis Riget var hans, og Kronen sad fast paa hans Hoved.“

„Den Tale huer mig ilde, og bør jeg ingenlunde give den Medhold,“ tog Abbeden til Gjemme; „thi vel ejer Kong Erik ej Bolmers Klogt, men han er en ret valgt og salvet Konge og vor jordiske Øvrighed.“

„Men dog tales lydeligt om, at Kong Bolmer havde ønsket Abel til Gftermand; ikke vilde han været saa raadløs og usindig som Kong Erik, der er en Plager af Klostrene og den hellige Kirke, det Konciliet i Odense maatte gjøre fundbart for det ganske Land,“ sagde Dlaus; „har han da og forjaget Niels Stigsen fra Roskilde Stift for lettere at kunne tilrane sig Kirkens Gods.“

„Sandt nok det, at han farer umildt frem mod Kirken og ikke mindst mod vor hellige Orden, den Gud bevare og opholde,“ gav Abbeden til Svar; „dog er Kong Erik en from Herre og af usminket Guds-frygt. Saa er det og til hans Berømmelse, at han

agter at gjøre et Tog til Estland for at fæstne blandt dette hedenske og forvrendte Folk det Kristenværk, Kong Bolmer begyndte."

I dette Øjeblik høstes en stærk Larm og Lyden af Stemmer i Klostergaarden. Abbeden og Dlaus ilede ud og saa med Harmen, at en Skare af Dronning Juttas Svende vare i Færd med at bane sig Vej til Klosteret. Da Dlaus fik Øje paa Henrik Hermanson, der befandt sig i Skaren, udbød han i stor Harmen:

"Denne Gang prøve vi helst at sætte Magt mod Magt, en liden Flok af Udyr erne vi Munke at gjøre usfadelige."

"Slig usindig Handling bliver os kun til Mæn," sagde Abbed Johannes, "og dæmpe I derfor eders Harmen, at vi ikke skulde lide Overlast i vor Bannmagt."

Et Bredens Ord dirrede paa Dlaus's Læber, men han betvang det, og Klosterporten blev derpaa aabnet for Svendene. I Dronningens Navn forlangtes udsleveret alle de Jødemidler og Penge, som Munkene kunde skaffe til Beje. Haarde og bittre Ord faldt paa begge Sider; men da Klosteret var gjennemsøgt, uden at Svendene havde nogen Anelse om, hvad der gjemtes i Kirkeetaarnet, droge de slukørede bort med tomme Hænder, flavrede over de af Munkene dannede Jorfsandsninger, bestege Hestene og rede bort. En enkelt Rytter lagde Bejen om ad Moder Karens Hus, og

efter at have dvælet der en liden Stund fortsatte han sit Ridt, saa hurtig Hesten kunde strække ud.

Det lyffedes ham at naa de andre Ryttere ved Igletorp, det nuværende Jllerup, hvor de havde gjort et lidet Ophold. Da Rytteren holdt sin Hest an, udbrød Skarens Befalingsmand, Ridder Stig:

„For Sanden! I har redet en rask Fart, Henrik Hermanson, det jeg skjønner af eders blussende Kinder og det hvide Skum, der bedækker eders Hest. Sikkert har I haft et fagert Møde, saasom I ser glad og lyffelig ud.“

„Ulysteligere Møde kunde vel times,“ svarede Henrik smilende.

„Gjæstede I den gamle Hefs, der angst og forundret stirrede paa vor Skare, da den red forbi hendes jirlige Hus?“ spurgte Ridderen.

„Bedre Betegnelse kunde vel gives en trofast og forstandig Kvinde,“ svarede Henrik frænk; „under hendes Pleje og Varetægt er opvokset den fagreste Ungmø, eders Dje nogen Tid saa, og I tale derfor med mere Agt om Moder Karen.“

„Nu! ikke vorde I harm over mine Ord, som mindst af alt gjemte en ond Mening,“ tog Ridderen til Orde; „men eders Tale og Afsyn røber, at I er troldgjort om end ikke af Moder Karen. Ved mit Riddersværd! jeg kunde lystes atter at gjæste Dem for

at se den fagre Ungmø, hvis Dejslighed I saa højt berømmer, og intet skulde jeg have derimod, om en liden Hefs paa 20 Mar tændte i mit Hjerte en Gleskøvs Ild. Hidtil slap jeg uskadt derfra, om jeg end i fremmed Land saa mangen fager Jomfru, hvis Djnes Blod havde let ved at tænde Brand i en uersfaren Ungersvends Hjerte. Sig mig, unge Ven! er den Jomfru, om hvem vi tale, alt eders Fæstemø, thi da skal jeg vel vogte mig for at træde Eder i Bejen?"

Henrik svarede bekræftende paa Spørgsmaalet.

„Da har I bejlet i Tide,“ fortsatte Ridder Stig, „saasom Ungersvende gjøre rettest i at opsætte sligt, til de gylde Sporer sidde fast paa Hælen.“

Svendene fik nu Befaling til at bestige Hestene, og Ridtet fortsattes til Skanderborg, hvor en ny og glædelig Begivenhed fyldte alles Sind. Der var nemlig sluttet Stilstand mellem Kongen og Hertugen. Alle Fanger skulde udveksles, og Dronning Jutta agtede i største Hast at rejse til Kolding for at modtage sine to Døtre, Sofie og Ingeborg, der siden Indtagelsen af Ribe havde hensiddet paa Segeberg Slot som Hertug Abels Fanger. Næste Dag skulde Opbrudet fra Skanderborg allerede ske.

Budskabet om Stilstand modtoges med Glæde over det hele Land. Man drog atter fri Aande og beredede sig til at fejre den snart forestaaende Julefest, og man haabede, at Stilstanden kunde gaa over til Fred og frigjøre det pinte Land for Ivedragtens knugende Mare. Maaske dette Haab var Skyld i, at Julefangen lød fyldigere og inderligere fra de Om Munkes Læber, da de samledes til Gudstjeneste Julemorgen, og at Abbed Johannes's milde Røst fandt Vej til Hjerterne, saa de kunde mødes i en inderlig Takkebøn. Abbedens Blif gled ud over den bedende Kvindeskare, og hans Øje fik Liv, da han skjønnede, at de alle bade i stille Andagt. Ogsaa Broder Olaus's Øje ildnedes, da det standsede ved en fager Jomfruskikkelse, der laa paa Knæ, hængsunken i Bøn; det var dog næppe fromme Tanker, der bevægede sig i hans Indre, thi Samfelighedens Glød brændte i hans Øje, og rovlysten Begjær prægede sig i hans Ansigt. —

Den knælende Jomfru var Ellen, og da hun hævede sine taareblændede Øjne mod Madonnas Billede over Alteret, var hun vidunderlig skjøn, thi ingensinde er Mennekket skjønnere, end naar det har tallet med sin Gud. Siden Henriks sidste korte Besøg følte hun sig rig paa Frejdighed og Haab, et smilende og straalende Farveskjær hvilede over alt og alle, skabte Glædens Rødme paa hendes Kind og Lovsang i hendes

Hjærte. Denne Tærepenge skulde hun faa fuld Brug for, thi mørke og tunge Dage, lange Aar, fulde af Sorg og Længsel, skulde gaa, før hun atter saa Henriks kjære Skikkelse.

Vinteren gik hen i Fred og Ro; men da Baaren kom, udbrod den uhyggelige Fejde atter med fornøyet Hestighed. Kjøbenhavn og mange andre Kjøbstæder gik op i Luer, Klostrene plyndredes, og ildeindede Skarer af Fjender sloge ned over alt som graadige Gribbe og tilfredsstillede deres Rovlyst. Broderhadet tyngede som en Forbandelse paa Danmark, og ængstede Synet og Drømme om dets Fremtid kaldtes frem i det plagede Folk; det blev en rigtig Forudsølelse af Landets Trængsel, da man ved Kong Baldemars Død sagde: „Nu faldt Kronen af danske Kænds Hoved.“

Under Fejden i Sommeren 1248 led Om Kloster meget af Abels Landsknægte, der fore frem med endnu større Bold end i det foregaaende Aar. Da Klosterbønderne i Forbindelse med Munkeene havde tvunget en liden Strejffbande, der vilde plyndre i Om, til at drage bort med uforrettet Sag, frygtede man for, at Fjenden vilde komme igjen med forøget Styrke. Derfor spærredes Alsgaard, saaledes kaldtes Tilgangen til Klosteret, og paa indtrængende Forestillinger af Claus

ordnedes det fornødne for at kunne tilbageslaa et Angreb. Vagtposter bleve udstillede i længere Afstand fra Klosteret, for at Forsvarerne kunde advares i betimelig Tid og samles indenfor Klostermurene.

Da Hjenden gjæstede Dem med en betydelig Styrke, vovede man alligevel ikke at gjøre Modstand, men at man havde forberedt en saadan kunde ikke skjules for Hjenderne, hvilket ikke formildede deres Sindelag. De udplyndrede Klosteret aldeles. Flere af Lægbrødrene bleve gennempryggede og paa anden Maade mishandlede, og da Hjenden drog bort, ejede de stakkels Munkes ikke Klæder til at skjule deres Nøgenhed i, havde hverken Spise eller Drikke, saa de i den nærmest paafølgende Tid maatte tigge Føden.

I Slutningen af 1248 blev endelig Folkelængselen efter Fred stillet, dog raadede Freden hverken i Kong Eriks Sind eller i Hertug Abels ærgjerrige Hoved. Den Selvtægtsens Tøn, som Abel havde begyndt at spinde i Ærgjærrighed, voksede i Had og skulde farves i Blod. Den blev siden saa uopredelig, at Slægten i mere end seks Hundreedaar ikke har evnet at afhaspe den.

IX. I Estland.

Osten for Østersøen mellem den finske Bugt, Rigabugten og Pejpusøen ligger Estland, hvis Størrelse er lidt mindre end Nørrejylland. Landet er fladt, ensformigt og hører til den nordevropæiske Slette; kun enkelte Steder findes smaa Bassestrog, hvorfra Djet har en milevid Udsigt til alle Sider. Et Par Smaafloder sno sig stille gennem det tørre Land, hvis Underlag for en Del dannes af Kalksten. I hine Tider bedækkedes Landet af store Birke- og Naaleløve, hvor Elsdyr, Kronhjorte, Ulve, Uroksjer og Bævere fandtes i Overflod og gav rigt Bytte for Jægeren. Esterne var et Hyrdefolk, i Slægt med Finnerne, men Vikingesærd var ikke ukjendt iblandt dem. Før Kong Baldemar Sejr underlagde sig Landet, vare Esterne driffældige og raa, de tilbade Dragebilleder, Dyr og Træer, hvori Guderne mentes at bo, og da en kristen Præst en Gang omhuggede et helligt Træ, forundrede Esterne sig over, at det ikke blødte. Indfødte Høvdinge beherskede dem, og rundt om i Landet fandtes Fæstninger af Jord og Træ, der skulde tjene som Forsvar mod indtrængende Fjender.

En Munk, Teodorik, senere Estlands Biskop, havde før Baldemars Tid søgt at kristne det hedenske Folk,

men i mange Aar vandt han ingen rigtig Indgang, og under en Solformørkelse vilde Hedningerne endog dræbe ham, fordi de mente, han spiste Solen. Senere fik han en Del af Landet, hvoriblandt Byerne Unganna og Saffala, kristnet; men den vilde Hedningens natur og Vifingelysten havde formegget Næringsstof i Følket og vilde ikke bøje sig under Kristendommens Sæder. Grafsald hørte til Dagens Orden, de udoøbte Høvdinge viste deres glødende Had til Kristendommen ved at mishandle kristne Fanger paa det grusomste; saaledes stegte man levende nogle fangne Sakser, andre ophængte man ved Benene, slyngede de uhykkeliges Hoveder mod Træstammer, indtil Hjærnesfallerne brast, og Blodet oversprøjtede Græsset, Guderne til et Offer og en sød Lugt.

Efter Baldemars berømte Sejr over Esterne i Aaret 1219 havde Kristendommens Sag god Fremgang; men Sværdridderne i Lisland ønskede ikke Landet kristnet ved de danske. De paastode, at Pavebuller hjemlede dem Ret til Estland, saameget mere som tyff Blod først var flydt for den gode Sags Fremgang. De saa med Skinsyge paa Danskerne voksende Indflydelse, og i den Bæddestrid, der opstod for at døbe Hedninger, brugtes ikke altid de ædleste Midler. Sværdridderne Præster gjennemstrejffede Landskaberne for at overtale Hedningerne til at lade sig døbe, Forberedelse

og Undervisning før Daaben lagdes der ingen Bægt paa, det gjaldt blot om, at de døbtes Antal voksede. Naar Overtalelser ikke frugtede, brugte man Ild og Sværd. Som Jægerne anstille Klappjagter for at faa det størst mulige Antal Dyr indenfor en bestemt Ring, saaledes anstilledes kristelige Klappjagter, og man drev Hedningesflokke til Daabens Bunde. Skjulte de forfulgte sig, kvalte man dem ved Røg i deres Tilflugtssteder eller gjorde dem anden Mæn.

Kappestriden mellem de danske og Sværdridderne, Misgreb ved Kristendommens Udbredelse forvirrede alle Forhold. Et Par senere Smaatog af Baldemar skulde søge at befæste de danskes Herredomme og hidføre ordnede Tilstande i Gøstland; men de fik ingen blivende Betydning. Gøsternes og beslægtede Følks Hævn over Plageaanderne kunde ikke udeblive.

Paa Den Øsel aflastede man Mæget, nedbrød den af Baldemar byggede Fæstning, sendte et Opraab til Gøstlandet om at rejse sig i Mæsse og anraabte Tharapilla, Dens Skytsaand, om Sejr. Fanatismen var snart vakt. Som en voksende Bølge kom Hedningerne over de kristne, der bleve grusomt mishandlede; nogle skar man levende op og trampede paa Indvoldene, en Gøgeds Hjærte blev levende stegt, Hedningerne spiste det for at blive skudfrie. Eigene opgravedes og brændtes paa Hedningevis, Husene rensedes med Vand,

Hundreder af de døgte affvore Kristendommen. — De vilde Skarer væltede sig frem mod Reval, hvor alt skulde jærnes med Jorden; i denne Rød forenede de danske og Sværdridderne sig og kvalte Opstanden i Blod.

Stridighederne mellem de danske og Sværdridderne fik dog senere ny Næring og gave Anledning til jævnlige Klager. Med Gøsternes Kristendom var det slet bevendt, sjønt der var Kirker og Klostere nok i Landet, og det var derfor en Yndlingsplan hos Kong Erik at gjøre et Tog til Gøstland for at ordne Forholdene og fuldbyrde sin Faders begyndte Værk. I flere Aar havde han gjort Forberedelser dertil, men først nu, efterat Fejden med Hertug Abel var til Ende, kunde han for Alvor tænke paa Planens Udførelse.

Pave Innocents IV var vel stemt for Toget og for Kong Erik, hvem han havde studeret sammen med i Paris, og da der krævedes store Pengeofre, for at Toget kunde komme i Stand, gav Paven Tilladelse til, at Kongen i et vist Måremaal maatte opkræve Kirkernes Tiende over hele Landet, samt bruge Moskilde Bispestols Indkomster, efterat Niels Stigson var flygtet fra Stiftet til Cistercium i Frankrig. Ved Brev af 26de November 1247 havde Innocents givet Kong Erik Myndighed til at oppebære Tienden af Lunde Kirkeprovins i 6 Aar, under Forudsætning af at Ind-

tægten brugtes til at fremme Gtlandstoget. Tilladelsen blev gjerne benyttet i sin fulde Udstrækning om end ikke i det Njemed, hvortil den var given. Alligevel kunde Pengene ikke slaa til, thi Kong Grif var en ødsel og letsindig Herre, der kun daarlig egnede sig for knappe Tider, og han paalagde derfor en ny Skat, Plovskatten, der forskaffede dens Ophavsmænd Navnet Ploppenning. Almuen, især den skaanske, som havde lidt mindst i Fejdetiden og derfor ejede størst Modstandskraft, vilde ikke finde sig i nye Paalæg, og Sværdet maatte tvinge de gjenstridige til Lydighed.

I Maj Maaned 1249 kom Toget endelig i Stand, Kong Grif hejsede Korsflaget paa sine Skibe, og med en anselig Hær stævneede han mod Gtland. Toget regnedes for et Korstog, og Kjøernen af det danske Ridderskab betragtede det som en Hæder at være Korsets Stridsmænd og nævnes Korskæmper, de naaede derved paa en let Maade Kirkes Belsignelse og Bifald. Ligesom der for flere Aar siden var sendt 50 Munke til Gtland for at forkynde Evangeliet, hvilket bidrog til at bevare den danske Kirkes levende Interesse for det fjærne Lydland, saaledes deltog nu en Mængde Klerke i Toget for at blive værdige Efterfølgere af Anders Suneson. — Efter en heldig Rejse over Østersøen landsattes Hæren ved det mindeværdige Lyndanis.

Blandt Hærmændene træffe vi gamle Kjendinge, nemlig Ridder Belsing og Henrik Hermanson. Den djærve Ridder og den frimodige Ungersvend fandt Raade for Kongens Øjne, da hans Opmærksomhed først var vakt ved et anbefalende Ord fra Dronning Jutta. Derfor fandtes de nu altid i Kongens Nærhed og hørte til dem, der skulde drage Omsejerskab for hans personlige Sikkerhed.

En Dag sagde Kongen skjæmtende til Henrik:

„Du ser mig ud til at kunne blive en Henrik Uemeltorp!“

Henrik tav, og Kongen fortsatte:

„Nu, min brave Svend, saa meget behøves ej heller for at vinde de gyldne Sporer! Dit Navn har en god Klang og minder mig om hin Borehals, jeg omtalte. Vær kjæk som din Fader, der fulgte Kong Baldemar og var en hold og trofast Ridder, da faar Du vel Guldsporen til at sidde fast paa din Hæl!“

„Herre Konge!“ svarede Henrik, „min Kraft og mit Liv tilhører Eder, og jeg ønsker intet hellere, end at jeg i Gjærning kunde faa Lejlighed til at vise, at jeg er eders Tillid værdig.“

„Derom tvivler jeg ej,“ sagde Kongen tankesfuld, og maaske Du ret snart kan faa den forønskede Lejlighed til at vise din Trofasthed, hvis Folkene i disse Lande ikke godvillig falde tilføje.“

Det trofaste Venskab, der havde udviklet sig mellem Henrik og Belsing, var uroffelig. Den livsglade og frejdige Ungersvend var ofte til Tidfort for den alvorlige Belsing, hvis Erfaring og Raad kom Henrik til gode, naar Tanker og Meninger udveksledes."

En Dag fortalte Belsing, at han i Hæren havde fundet Fjolk, der for kort Tid siden stode i Hertug Abels Sold. En uforklarlig Uengstelse bemægtigede sig ham ved Synet af dem, og han anede, at de havde ondt i Sinde og paa en eller anden Maade stiftede paa Ulykke. Særlig havde han følt sig uhyggelig til Mode ved at træffe en raa og samvittighedsløs Landsknægt, som han oftere havde set og kjendte fra Opholdet paa Tranholm; ligeledes havde Belsing lagt Mærke til en Munk, ved Navn Stefan, der besad en lumsk og suedig Karakter og ofte var set i Hertug Abels nærmeste Omgivelser.

En Aften i Midten af Juni Maaned holdt Henrik og Belsing Vagt udenfor den Bolig, hvor Kongen havde taget Ophold. Med Undtagelse af de rundt om Byen udstillede Vagtposter syntes alt i Hæren at være gaaet til Hvile. Ved nærmere Undersøgelse træffe vi dog en stor Del af Korskæmperne sysselsatte med lidet

fristelige Jdrætter, thi ud fra flere Huse lode vilde Raab og Hyl — man drak og doblede. Da der henad Midnat udbrod et stærkt Uvejr med Regn, Torden og Lyn, listede flere af Bagtposterne sig i Lø af de nærmest liggende Huse, og flere af de Svende, der skulde holde Bagt til Sikkerhed for Kongens Person, snege sig bort i Mørket og fandt Tilhold i et Hus, hvor man for Penninge og Ortuger kunde købe sig en Alrus. Hordingen for Livvagten var sendt til Padiš og Dorpat i Kongens Ørende, og i den kongelige Bolig befandt sig kun nogle Kammerstjende og Kongens Skriftestader, Hr. Peter.

„Det bæres mig for,“ sagde Velsing med sagte Røst, „at denne Nat bliver skjæbnesvanger; men min Anelse har ikke Ord til at betegne Farens Natur.“

„Det er den Uro, der hviler over Naturen og dens stærke Kræfter, som fylder eders Sind med bange Anelser, dog skjønner jeg ingen Grund til at ængstes,“ svarede Henrik.

„Gid det var, som I siger, at ingen Ulykke truer Kongen. Natten er mørk og vel skiftet til Stimandsfærd,“ sagde Velsing; „jeg mindes i denne Stund om hin rædsomme Nat i Bisping, da jeg fangen og saaret laa mellem mine blødende og dræbte Svende. Som jeg i hin Nat gif og spejdede efter Bagtposterne, mens Landsknægtene drak sig fulde og gantedes med uhøviske

Ord, det jeg ikke kunde hindre, da laa en svar Tyngsel paa mit Sind. Nu ængstes jeg som i hin Nat, Gud give, at det snart gryede ad Dag!”

„Vi lade dog ikke de ængstende Tanker faa Rum,” sagde Henrik, „saasom vi bør komme i Hu, at vi staa Bagt for vor Konge, og tænke vi derfor alene paa hans Sifferhed.”

„Vel talt, unge Ben!” gav Belsing til Svar, „med eders Ord kaldte I mig op af Søvn, thi drømmer man om Fare, da gjælder det at være lysvaagen og beredt til Handling for at afværge den. Lad os derfor holde skarp Udfig.”

Bennerne fjærned sig et lidet Stykke fra hinanden, hver Gyne hos dem var vaagen, hver Nærve spændt.

Uvejret tog imidlertid til med stigende Hestighed. Byen Reval indhylledes i et tykt Mørke, som intet Menneskes Sekraft formaaede at trænge igjennem, kun naar Lynene knitrende fore igjennem Lusten og gjorde Jord og Himmel til et eneste Flammehav, belystes Omgivelserne af et blændende Skjær, som Øjet dog ikke kunde taale. Det ene forfærdelige Tordenbrag efter det andet gjennemrystede Lusten og fik Jorden til at bæve som et Menneske i Angst.

Var det en Gudsdom, som Himlens Kræfter forkyndte og bad Kong Erik udføre over Østerne?

Var det en Bekræftelse paa, at Guds Betsignelse hvilede over det begyndte Tog, saa Hedningernes Jnysen skulde blive til intet? Eller var det maaske en Forhandelse over de berusede Landsknægte, der gjorde Korset, hvormed de vare betegnede, Skam og Vanære? Var det saa, syntes det i hvert Fald ikke at ansøgte en stor Del af Korsfarerne, thi raa Ord om, at „den gamle var vred,“ hilsendes med Latter og kun enkelte korsede sig og bade: „Hellige Jomfru, bed for os!“

Endelig syntes Elementerne at have udraiset. Regnen styrtede ned i Strømme, og Uvejret fortsatte sin vilde Vej ud over Havet. For ikke at blive gennemblødt af Regnen, gik Henrik i Lø af Baaningshuset, hvor det fremspringende øverste Stokværk gav et skjærmende Tilflugtssted. Da han havde staaet der et Øjeblik, hørte hans skarpe Øre listende Trin og en sagte Hvijsen. Regnens Plassen hindrede ham i at opfatte Ordene, og han sneg sig derfor saa nær som muligt til de hvijsende Stemmer. Med spændt Opmærksomhed og tilbageholdt Aandedrag hørte han følgende Samtale:

„Kongen sover i øverste Stokværk og har kun et Par Svende til Vagt, fordi han føler sig sikker midt blandt sine Krigsfolk,“ sagde en overtalende Stemme; „de fleste Riddere ere gangne til Hvile, og Vagterne

drifke og doble. Forlanger I bedre Lejlighed end i denne mørke Nat?"

"Sig mig Munk, har I eders Herres Befaling til at søge sliG Gjerning udført? Og hvad er Lønnen?" spurgte en raa og rusten Stemme.

"Ikke tale I om Lønnen, før Gjerningen er udført. I ved fuldt vel, at en Kongekrone vindes for ham, hvis Vrende vi begge gaa, og derfor maa Guld og Vre blive vor Løn. Men I har jo desuden en Regning at opgjøre med Plovpenning; en gammel Regning skriver man ikke i Glemmebogen, lille Gørik, man lægger Renterne til og kræver Betaling, naar Lejlighed gives. I husker vel nok, at Plovpenning lod Eder vansmægte i et mørkt Fangehul i tvende Maanedes, og at man imens ranede liden Helle, eders Fæsteme, fra Eder."

"Ja, Munk, jeg husker det! men hvad vinder jeg ved at vove mit Liv midt i Kongens Lejr, thi det er tvivlsomt, om jeg kommer derfra med hele Lemmer."

"I faar Hævn, rundelig og god Hævn og desuden Betaling for at tage den. Kalder I det for ringe Binding, saa er I unøjsom; men I har vel glemt Helle, der dog aldrig aflod at elske Eder.

"Glemt Helle!" sagde den rustne Stemme med skærende Bitterhed," vogt Eder, Munk, for at mane de døde frem, saa Djævelen farer i mit Blod! Plov-

penning havde ingen Del i Helles Glende, og over den Ridding, der vanærede hende, tog jeg blodig Hævn."

"Var I ej bleven kastet i Fængsel, da havde I beholdt eders Fæstemø. Hvis er saa Skylden, mon ikke Blorpennings? Nu i denne Nat kan I saa Op-
rejsning og udføre en Gjerning, der gjør eders Navn udødeligt, fordi I fuldbyrder en Gudsdom over en letsindig, ødsel og blødagtig Hersker. Ved dette fortjenstlige Værk banes Vej til Tronen for en kraftig og naadig Herre, der forstaar at føre Scepteret og kan bringe Danmarks blegnende Stjerne til at funkle paa Himlen med straalende Glans."

"Saa udfør selv dette fortjenstlige Værk og vind Gien og den usikre Løn, thi ikke holder jeg af at smitte Kongekaaben med blodige Fingre. Eders Sjæl er næppe lysere end den Kappe, I bærer, og faar I lidt Blod paa Haanden, kan I afvaske det med Vand og andet Tvættemiddel. I, I Djævel af en Munk! hvorfor kaldte I mig hid, da I ikke har Guld til at betale med for halsløs Gjerning?"

"Spar eders Mundslæder, lille Gørik, og fald ej Bagten hid!" sagde Munkens, "udfører I ikke den omtalte Gjerning nu i denne Nat, da hvissler jeg Ridder Stig i Dret, at I har ondt i Sinde. Jeg viser ham det Brev, I har sat Mærke under, og da bliver I pisset og hængt op i Galgen til Ravneføde. Saare

lysteligt skal det Syn blive at se Eder dingle i Galgen, mens Røvfuglene holde Maaltid i eders Indvolde. I er i min Magt, og jeg slipper ikke mit Bytte!"

"I eders Magt! nej, I skaldede Djevæl, jeg forbander den Stund, da I loffede mig hid med tomme Løfter! Net nu skal min Dolk finde Vej til eders sorte Hjerte!"

"Gjør det, som I synes," sagde Munken med hul Røst, "men kommer jeg ikke levende fra dette Møde, ville ti Dolske finde Vej til eders Hjerte, før Sol staar op i Øst. Og udfører I ikke mit Paalæg, da er I en Dødens Mand. Er Daaden udført, da skal I visseelig faa større Løn, end I nogen Tid har drømt om. Vælg nu flukks mellem disse Vilkaar, thi Regnen tager af, og Mørket vil vige med den! Vær ingen fejj Karl, men den modige Gørif, der ikke plejer at kjende til Frygt, da vil Hertugen vide at skjønne paa en Haandsrækning af sin forrige Landsknægt. — Jeg og vore Benner ville holde Eder Bejen aaben, og før det dages, ere vi alle langt herfra." — —

Henrik stod som paa Gløder. Flere Gange vilde han fare frem, men hans Fod var som naglet til Jorden.

En uvilkaarlig Bevægelse af ham gjorde de samtalende opmærksomme, og pludselig forsvandt de fra hans Nærhed.

Henrik opsogte Belsing, og denne sagde efter et kort Samraad:

„Vi kalde nu paa de andre Bagter og omgive Kongens Bolig med en tæt Ring, lad da kun Stimændene komme. Om en Time gryr det ad Dag, og da er Faren forbi.“

Henrik fjærnede sig for at hidkalde Bagterne, han tyktes at høre listende Trin nærved sig; men før han havde sagt et Ord, lød det Udraab fra Belsing: „Dø, fejge Usling!“ Henrik vilde ile sin Ven til Hjælp, men da blev han selv overfalden af to Stimænd. Hurtig som Lynet sprang han til Side og satte sig til Modværge. En heftig Kamp udspandt sig, og den ene af Stimændene maatte bide i Græsset; men nu nærmede sig to andre Skiffelser til Hjælp for Henriks Modstander. Kampens Udfald kunde ikke være tvivlsom, thi Henriks Arm mattedes, og han blødte af flere Saar. Da hørte han en Stemme sige.

„Nu er Vejen aaben, Gørif! Balle og jeg kunne holde den Svend ved Selskab saa længe!“

Henrik gjenkjendte Stemmen fra den Samtale, han nylig havde hørt, og idet han anede, i hvilken Fare Kongen var stædt, udbrød han i et højt Angstraab, der hørtes af de nærmeste Bagtposter, som siden Uvejrets Dphør vare komne til Stede. Hurtig nærmede de sig i det afgjørende Øjeblik og frelst Henrik;

Stimændene forsvandt. „Frels Kongen!“ raabte han, idet han afmægtig sank om paa Jorden. De tilslende Svende dannede straks en stærk Bagt om Kongens Bolig, og da flere Riddere snart kom til Stede, forvisjede de sig om, at Kongens Person var udenfor al Fare.

Det gik som en Løbeild gennem Hæren, at Kongen havde været udsat for et snigmorderisk Overfald, og store Skarer strømmede hid for at erfare noget nærmere om Begivenhederne. Ingen kunde dog for Tjeblikket give Oplysning, thi Belsing, der tilligemed den afmægtige Henrik bragtes ind i et Rum i nederste Stokværk, laa som død, medens Blodet vældede ud af et gabende Saar i Brystet. Endelig kom Henrik saa vidt til sig selv, at han kunde spørge, om Kongen var frelst, og da dette Spørgsmaal var besvaret bekræftende, udbød han: „Gud have Lov!“ Derpaa fortalte han afbrudt og i muligste Korthed, hvad der var hendet.

At slikt kunde ske midt i Lejren, satte de tilstedeværende Riddere og Svende i stor Bestyrtelse, og et Forbitrelsens Udraab lod ane, at Ophavsmændene vilde blive sønderrevne, hvis de opdagedes af de rasende Korsmænd. Bagtposterne skjælvede for Følgerne af deres Forsømmelighed.

Efter nogen Tids Forløb vaagnede Belsing af sin

Dvale, saa sig forvildet omkring og forlangte en Læssedrif. Feltlægen traadte nu til og vilde forbinde ham, han rystede betænkelig paa Hovedet og sagde:

„En svær Skramme har I faaet, Hr. Ridder! blot en Linie længere tilvenstre, og I var død som en Fisk.“

„Kan I redde min Bens Liv?“ spurgte Henrik lidt efter.

„Min unge Svend! I spørger om mere, end alle Kongens Feltlæger kunne besvare; men godt er det for eders Ben, at det blev Mester Hyginus, der kom til at forbinde ham og ingen ret og slet Plaster-smører. Var Saaret nok saa stort og gif lige luft gjennem eders Kammerat, saa skulde jeg dog saa det lægt; men Døden kan helt vel banke paa, forinden dette sker.“

„Mester Hyginus praler ikke, det jeg kan bevidne,“ sagde en stadselig Ridder, „forgangen Aar, da vi sloges med Lybekkerne, mistede en Svend Hovedet og havde sikkert aldrig faaet sin Jorlighed igjen, hvis Mester Hyginus ej havde sat Hovedet fast med Smørelse og Plaster. I Hæstværk tog han dog en Kjende fejl og satte Djnene i Nakken, hvilket er et ulysteligt Syn og faare ubelejligt for den stakkels Svend.“

„Tænkeligt, det var Guder selv, hvorom Taleren er, Mester Bludderhose!“ udbrød Hyginus, „og det fortryder

mig, at jeg satte Eder i saa god Stand, at I kan bruge eders stygge Mund. Jeg saa tilmed, at I ved Lybekkernes Berenden af Kjøbenhavn havde mere Brug for Benene end for Hovedet."

"Staar I mig til Regnskab for eders sidste Ord?" spurgte Ridderen vred.

"Som I selv behager, jeg er til eders Tjeneste med min gaanske Person," svarede Hyginus; "først kunde det dog lyses mig at fortælle en Historie om en Ridder, der fik en lybsk Klinge paatværs i Halsen, saa hans Tunge gik af Led, og siden den Tid kom der kun idel Løgn og Gant ud af hans Mund."

"Ervede I da ej at helbrede sliq syg Staffel?" spurgte en Ridder.

"Jo, Hr. Ridder!" svarede Hyginus, "jeg fugtlede ham saaledes med min Klinge, at Tungen kom i Led med af og ve. Skulde én og anden have nødig en sliq Kur, da er Felttskæren og hans højre Arm til Tjeneste; men vi ville ej fives og føre højroftet Tale, thi har Knoffelmanden sin Le paa Gang, maa jeg med min Kunst søge at gjøre den usfadelig. Gaa nu alle herfra, at den saarede kan faa Ro og Stilhed, jeg vil desuden beraade mig med Mester Ulrik."

Hyginus forbandt derpaa Henrik, der kun lidet tænkte paa sig selv, thi Bennens Liv var ham dyrebart,

og han kunde ikke forløse sig med den Tanke, at Bølsing skulde dø.

Samme Nat, som de omtalte Døtrin foregik, kunde Kong Erik ikke finde Hvile. Han mærkede dog intet til den Fare, der truede ham. Tanken om de forudgaaende Stridigheder med Broderen havde haget sig fast i hans Sind, lig en nagende Orm, der idelig forstyrrede hans Fred; thi naar han tænkte paa sit ødelagte Land og de trykkende Aar, hvorunder Folket liddede, kunde han ikke nægte, at en Del af Skylden laa hos ham selv. Var Kong Erik end i mangt og meget en letsinelig Herre, ejede han dog et mildt og godlidende Sind, der led under andres Nød, og naar han med Vaaben i Haand havde maattet tvinge Bønderne til at betale Plovskatten, saa gjorde han det mindre af Strængighed, end fordi Toget til Estland var hans Vundlingsplan, hvis Gjennemførelse kunde øge Landets Anseelse og fremme Kirkens Tærv. Derfor var det hans Afgt nu efter Togets heldige Udfald at benytte nogle Regeringsaar til at afhjælpe Landets Nød og fremme Folkets hjemlige Lykke. Vel havde han i Sinde, mens han var i Estland, at gjøre et Tog mod de halvhedenske Russer; men de gejstlige

Herrer i Hæren havde mere Del i denne Plan end Kong Grif.

Forholdet til Hertug Abel var forsaavidt ordnet, som denne havde afslagt Hyltingseden; men et Hjerterforhold blev langt fra tilvejebragt derved, snarere fik Bitterhedens Sæd Lov til at blomstre end frodigere i Abels Sind, ja skulde i Tiden vokse sig stærk til Hadets Daad. Kong Grif ønskede derimod inderligt, at hvert hindrende Bjærg, der spærrede Vejen for god Forstaaelse, maatte borttryddes. Denne Følelse øgedes i Styrke, hver Gang han tænkte paa sin fromme og elskelige Søster, Markgrevinde Sofia af Brandenburg, der havde søgt at mæggle Forlig mellem Brødrene. I Begyndelsen af November 1248 foretog hun sig, skjönt høj frugtsommelig, en Rejse for at mildne Brødrenes stridige Sind og bøje dem til Forsoning; hun maatte betale dette Forsøg med sit Liv, idet hun døde i Barselseng, rimeligvis overanstrengt af Rejssen og stærke Sindsbevægelser ved Mødet med de uenige Brødre. Ved hendes Lig sluttedes Fredspagten. — Kong Grif kunde aldrig glemme hendes bedende og milde Dje, der havde straalet med Kjerlighedens forunderlige Glans, og ofte friede dette Mindets Syn ham fra heftige og ubesindige Handlinger. Sin Nat i Götland stod atter hendes Skikkelse for ham, men ved Siden af denne saa han Hertug Abels mørke Afsyn, og det tyktes ham, at hans Dje lynede i Had.

Lidt før Uvejrets Udbrud faldt Kongen i en urolig Slummer og havde da en Drøm, der skulde faa større Betydning, end nogen anede. En Mand aabenbarede sig for ham og sagde:

„Vær trostig, min Broder! jeg er Benceslaus, hvem Du skal ære, og jeg siger dig, at Du som jeg skal dø Martyrdøden! byg derfor her i Landet et Kloster i mit Navn til Guds Ære!“

Da Kong Grif vaagnede, mindedes han levende sin Drøm, og vemodige, ængstende Tanker trængte sig ind paa ham. I det samme brød Uvejret løs, og glitrende Lyn oplyste Salen, hvori han laa. De mægtige Naturkræfters Raseri smeltede sammen med Drømmen til et underligt Bæb af bange Tanker hos Kongen, der følte sig saare ilde til Mode. Et blændende Lyn fik ham til at fare sammen, korse sig og synke i Knæ, idet han bad den almægtige Gud og hans Helgener om Raad i Nød og Beskjærmelse mod al Fare til Legeme og Sjæl. Lettet og styrket af Bønnen rejste Kongen sig fra sin knælende Stilling, og Bønnen syntes allerede at være hørt, thi Ængstelsen i hans Sind forsvandt, og Naturmagternes Boldsomhed stilnede af.

Et Øjeblik efter kaldte Kongens Skriftestader, ærværdige Hr. Peter, og bad sig indladt, hvilket skete. Kongens Bestyrtelse var stor, da han hørte om Nattens Begivenheder, men han tænkte sig, at derved var hans

Drøm opfyldt. Ingen uden Henrik havde nogen Anelse om, at Hertug Abels Ravn var sammenvævet med Udaaden, og det hele blev derfor opfattet som simpel Stimandsfærd, anstiftet for at tilfredsstille lav personlig Hævn.

Da det gryede ad Dag, lod Kongen de fornemste gejstlige Herrer kalde, og da de vare samlede, tog han til Orde:

„Ærværdige Herrer og gejstlige Mænd! Jeg har hidkaldt Eder for at raadspørge i en sælsom Sag. I denne Nat har jeg haft en mærkelig Drøm, hvoraf vel alt en Del er opfyldt ved det onde Anslag, som var stiftet mod mit Liv, dog ønsker jeg at forhøre eders Mening.“

Kongen fortalte Drømmen, hvorpaa han atter henvendte sig til de forsamlede Klerke:

„Jeg spørger da, om I uden Gætning kunne sige mig, hvem Benceslaus var, og hvorlunde han led Martyrdøden?“

„Herre Konge!“ tog Bisp Johan af Borglum til Orde, „tillad, at jeg svarer paa Spørgsmaalet! Benceslaus var en bøhmisk Fyrste, som myrdedes af sin egen Broder. Hans store Fromhed forskaffede ham Martyrkronen og Helgenglorien. Jeg føler dernæst en Hjærtens Trang til at sige, at vi alle anprise Gud

og hans Helgener, fordi vor Konges Liv skjærmedes fra Fare i den forgangne, rædselsfulde Nat."

"Derom tvivler jeg ej, fromme Fader! og det er saare kosteligt for mit Hjærte, at jeg véd mig omgiven af trofaste Mænd, om der end i Færen findes Misdlinge, som stiftede paa ond Gjærning, det Gud naadig afværgede. Jeg haaber dog at opdage de skyldige, som visselig ej skulle undgaa deres Straf, men faa Løn efter Fortjeneste. I denne Stund vil jeg alene omhandle, hvad Hensigt Gud Herren kan have haft med at lade sin Helgen aabenbare sig for mig i Drømme. Mener I, lærde og fromme Klerke, at jeg bør følge Martyrens Bud og bygge et Kloster i dette Land?"

"Bisselig, Herre Konge!" tog Hr. Peter til Orde, "I bør følge Aandens Bink og fremme et Værk, der til evige Tider kan anprise eders Fromhed og Gudsfrugt. I styrke og derved den hellige Kirkes Fremgang i dette halvhedenske Land og bygger et Fristed for stille og rent Levnet. Ja, Herre Konge! I slutter Korstoget med en berømmelig Gjærning og viser derved, at I er en lydig og from Kirkens Søn."

"I udtaler over eders Konge en større Ros, end nogen jordisk Magthaver tilfulde kan fortjene," sagde Kong Erik; "men det er mit Hjærtes Ønske at takkes Gud og hans Kirke, og derfor stifter jeg i denne Stund

til hans Vre og min Sjæls Frelse et Kloster og
 skjenker det til Cisterciensernes hellige Orden."

"Gud glæde eders Sjæl, Herre Konge!" ud-
 brød en Abbed af den nævnte Orden, idet han
 gjorde Korsjets Tegn, „han lade eders fromme For-
 sæt lykkes, at Betsignelsens Kilder kunne flyde rige-
 ligen i dette Land og vorde Foryngelsens Bad for
 det forvandede Folk, der er affaldet fra Herren. Vi
 bede nu om Lov til at lade den ganske Hær holde
 en Takkefest for eders Frelse og til Minde om den
 fromme Beslutning, Gud ved sin Helgen har ind-
 givet Eder."

En Maaned var gaaet. Kongen havde bestemt, at
 Klosteret skulde bygges i Padis og havde i det hele
 ordnet alle Forhold, der vedrørte Estlands fremtidige
 Stilling. I Slutningen af Juli brød Hæren op og
 vendte tilbage til Danmark. Den havde ingen Lavr-
 bær høstet, thi den fik ingen Lejlighed til at vinde
 Sejre ved Sværdslag.

Bore Benner, Henrik og Betsing, lodes tilbage i
 Estland, thi vel skred den forstes Hælbredelse rask
 fremad, men den sidste spævede mellem Liv og Død,
 og Henrik bad derfor om Tilladelse til at blive hos
 sin Ven. I øvrigt havde Kong Erik østere besøgt de
 to saarede og ydet dem sin varme Tak for deres

Opfrelse for hans Frelse. For Kongens Afrejse fra
 Gøstland fik Henrik de gyldne Sporer.

X. Olaus skifter Ham.

Aaret 1249 bragte store Forandringer i Dm.
 De mange Ulykker, der som en Syndflod skyllede ind
 over Klosteret, havde til Følge, at Abbed Johannes
 nedlagde Abbedværdigheden for at give Plads for yngre
 og mere handledygtige Kræfter. Med stor Snildhed
 forstod Olaus at drage sig dette til Nytte, og Kon-
 ventet valgte ham til Johannes's Eftermand, skjønt
 Broder Søren i alle Henseender havde været selvskrevet
 til Hæderspladsen. Munkene skulde senere komme til
 bittert at angre deres Valg.

En Eftermiddag, kort Tid efter Valget, da Søren
 forlod Moder Karens Hus, mødte han Olaus, der
 sendte ham et stikkende Blik, idet han sagde:

„Tillad mig et Spørgsmaal, min renslivede Broder!
 hvad fører Eder saa ofte til Moder Karens Hus?“

„Det samme Spørgsmaal turde jeg vel og gjere Eder, Abbed Claus, al den Stund eders Vej ofte fører did, naar Sol gaar i Bjerge, og Mørket skjuler Jorden.“

„Hvilken sær forblommet Tale fører I dog frem! Eder gav jeg Spørgsmaalet for at faa Lejlighed til at sige, at tvetydige Ord jævnlig høres om eders Gang til det fattige Hus. Onde Tunger sætte Jomfru Ellens Navn i Forbindelse med eders hyppige Besøg.“

„For den Tale raade de onde Tunger selv,“ udbrød Søren sagtnodig, „al den Stund min Gang bringer Fred og Ruse til en ofte ængstet Sjæl. I har visselig selv en Del af Skylden for de tvivlsraadige og modløse Tanker, hvorunder Jomfru Ellen har lidt og endnu lider, thi jeg véd helt vel, at I arbejder paa at vende hendes Hu mod Klosteret, hvilket strider mod hendes sande Natur og Trang.“

„Godt, at I bekjender slig ond og forvendt Gjerning, som det er at modarbejde Aandens Røst! I fører Jomfru Ellen paa uret Vej ved eders Tale og paatager Eder et stort Ansvar ved at afholde Ungmøen fra at vorde klostergiven, thi hun forstaar ikke sin egen Trang og kan ikke skjelne mellem Guds Kald og lokkende Røster i Verden. Derfor bør I, hendes Skriftefader, retlede hende, saa hun faar Lyst til at tage Sløret, hvorunder alle Renhedens og Hellighedens

Dyder kunne trives; men i Steden for styrker J hendes verdslige Sind, og i Hermod og Selvtillid holder J kun eders egne Ord for idel Visdom."

"J bruger mange Ord til at kaste Skygge paa en Medbroder, der er Eder en Torn i Øjet," udbød Søren harmfuld, "og J har benyttet endnu flere for at forstyrre Jomfru Ellens Sjælefred og berede Raadeløsheden Sejr. Dog haaber jeg, at J ikke vinder den Sejr at faa hende indestrængt bag Klostermurene."

"Nu! det glæder mig, at J slifter Ham, saa man saar kjende paa, af hvad Art J er," tog Claus til Orde; "hidtil regnedes J for at være en from og rettroende Munk, J forstod helt vel at dølge eders sande Natur og Sindelag, saa man sluffedes derved. Jeg mærker nu, at J er et forstøffet Verdensbarn, saasom J kaster Brag paa det hellige Klostersamfund, hvortil J dog selv herer af Navn."

"For Sanden, Hr. Abbed! J er ikke farrig med at kaste onde Ord i Høh, thi mindst af alt har jeg kastet Brag paa det hellige Klostersamfund, der har været Fristed for mangen angstet Sjæl," sagde Broder Søren; "bedre er det dog at leve ren og kysk herude i Verden end at klostergives og tørste i Brynde, til Bellysten fører Sjælen med sig som trælbinden Fange. Eders Syster Margaretes Eksempel, det jeg dog ej nævner for at bebrejde Eder, viser noksom, at Klosteret

ikke kan fri fra syndige Tanker og fordømmelig Gjærning."

"Og dette vover I at sige med fromme Miner og hellige Lader!" fo'r Dlaus op med Bredens Blod paa sin Kind. "I vover at haane eders Abbed ved at omtale hans Slægts Fejl! Ivi Gder, vanartet Munk I er! forbuden Elskov syder gennem eders Arter, skjønt I søger at skjule det, og I tyktes vel om at faa andre med i Selen. Det skal I vide, at jeg er eders Abbed og Herre, og ikke agter jeg at lade min Slægt bekliffe af eders falske Tunge, den jeg vel mægter at binde."

"Min jordiske Herre er I vel i denne Stund, maaſke ej i den næste; og vandt I end ved Rænkespil Abbednavn, saa fremmer I dog ikke paa samme Vis eders Herredømme over mig," sagde Søren i Brede; "ikke agter jeg længer at dvæle, hvor en Abbed under Hellighedsmaske gyder Gift i Kvindesjæle. Jeg kjenner Gder helt vel og véd, at I er rap med tve tungede Ord og vel øvet i snedige Rænker."

"Belials Karl I er, at I vover at tale saaledes til en Herrens Tjener og selv et Abbed! Kald fluk de giftige Ord tilbage, eller min Forbandelse og Klosterets haardeste Tugt skal worde Gder vis!"

"Vogt Gder selv for Forbandelsen!" svarede Søren, "overtænk eders egen Ondskab, eders skjændige For-

drejelse af Guds Ord for at fremme onde Hensigter, og I maa blues. Gjer Bod, før Guds Hævn rammer Eder!”

Dlaus skar Tænder i Raseri og udstødte den ene Forbandelse efter den anden. Søren Brede syntes derimod at tabe sig; nogle sitrende Bevægelser om hans Mund, det blege Ansigt og Rynkerne i hans Pande vidnede om, at et Sindsooprør havde været hans Herre; men at Sindsligeværgten begyndte at vende tilbage, skjønnedes af de Ord, hvormed han sluttede Samtalen med sin Fjende:

„Min Vej fører nu bort fra Dem, det I ikke kan eller vil hindre. Maaſke mødes I og jeg ikke, før vi begge stædes for Gud, han være os en naadig Dommer!”

Søren vendte sig for at gaa; men Dlaus traadte ham i Bejen og skreg i utæmmet Brede: „Jo, vi to mødes, og min Hævn ſkal ramme Eder!”

Søren forlod Abbeden og var i en nedtrykt Stemning, han havde en Følelse af at have talet overilede Ord, der kunde komme ham dyrt at ſtaa. Efter et kort Ophold i Klosteret vandrede han bort fra Dem, ſagde et vemodigt Farvel til Moder Karen og Ellen, hvem han advarede for Dlaus. Derpaa fortsatte han ſin Gang efter Bittſkjold, der laa, hvor det nuværende Bjørnholm ligger. Ved ſin Ankomſt til

dette Kloster modtoges han venligt og tog fast Ophold der, indtil han kaldtes til Dlaus's Eftermand som Abbed i Dm.

Et Aar gif hen. Sjælden besøgte Dlaus Moder Karen, hvilket forundrede og bedrøvede den gamle Kvinde, der saa op til ham med største Beundring. Mere og mere forsonedes hun med den Tanke, at Ellen var tabt for Klosteret, og sjældnere og sjældnere faldt Samtalen paa Konnelivet. I Forholdet til Ellen var der foregaaet en mærkelig Forandring med Dlaus. Han talte aldrig til hende om Klosteret, iagttog en vis Tilbageholdenhed overfor hende og var meget forsigtig i Valget af sine Ord. Den Lidenskab, der havde gjort ham til Slave, var dog ingenlunde besejret, men den havde antaget en ædlere Form overfor Ellen — han elskede hende. I enkelte Øjeblikke kunde denne Lidenskab være saa stærk, at han forbandede sin Stilling som Abbed og ønskede at sprænge de forhadte Bænker, der hindrede ham i at faa Del i Menneskelivets Lykke. I saadanne Tider var han som en vælig Ganger, ukæmmelig og vild, kraftig til at bryde alle Sfranker; men denne Naturkraft, som, støttet af gode Magter, kan skabe et ædelt og fyldigt Menneskeliv, blev taget i Brug af flette Lidenskaber. Uergjerrig-

hedens Drm snuede sig fast om hans Viljekraft og vilde eje den hel og holden; tyngende som en Mare paa Hjærtets friske Pulsflag fik den Blodet til at flyde tungt i hans Arer og stak tildøde de friske Hjerteskud, som ædle Tanker havde skabt. Han følte, at Valget mellem Ellen og Abbedværdigheden vilde falde ham tungt, thi Brud med Klosterlivet havde Kirkens Foragt og Forbandelse til Følge; alle Sunde, der førte til Hæder, vilde blive luffede for ham. Naar disse Tanker havde Overmagten, nedtrampedes det ædle og menneskelige i ham af vild Begjær efter Anseelse, og hans Elskov blev til lav Brynde, saa hans Sjæl blev Bold for Helvedes Furier, der med sataniske Pisselag drev ham frem i vild Dans mod Afgrunden.

Siden Broder Søren's Samtale med ham havde han oftere tænkt over det ubændige og mørke i sin Natur, og han forfærdedes. Var det sandt, at Livet kunde leves i Sandhed, Kjærlighed og Fred, stille henrindende som en rislende Bæk, hvilket hans fromme Forgænger havde omtalt og vist ved eget Eksempel? I saa Fald kunde Abbed Claus ikke nægte for sig selv, at hans Liv var en eneste stor Løgn, og han veg tilbage for Tanken, ængstet over egen Udsjælsbed. Hvor ofte mon han havde ladet Sandheden saa Magt i sig og frigjort sig fra Fordægtighedens og Skinnets Legnesløb? Han turde ikke ransage deri, thi hvorhen han

rendte sig om bekræftende Svar, raabtes et haanende Nej. Hvor ofte havde han talet Fredens og Kjærlighedens Ord ud af en Overbevisning og søgt at bringe sit eget Liv i Overensstemmelse dermed? Af, det hele havde for ham kun været en Forretning, en Trappestige til Gæde, en Vanemæssighedens Trældom, hvori Hjertet ingen Del havde. Vilde Gud taale slikt?

Naar han talende med Ellen, mærkede han, at Mildhedens Aander vare nær, og Oprøret i hans Indre stilledes for en kort Stund. Da kunde han bede: „O, Gud, lad mig vinde hende, at jeg kan faa Magt over det onde i mig! Lad det ske, og jeg er din!“ Men Gud kunde ikke foreskrives Regler, og uden Ellen havde Dlaus ingen Brug for ham, thi Egenviljens Raaderum tænftes ikke indskrænket ved Guds Indgriben.

I Efteraaret 1250 blev Moder Karen døds syg og ønskede Dlaus's Nærværelse, hun aflagde et Skriftemaal, der satte ham i den højeste Forundring. Ved denne Lejlighed sagde han til Ellen: „J tænke kun godt og mildt om mig, sjønt jeg véd, at Broder Søren har talet til min Forklejnelse, det han maasse har gjort i god Mening for eders Skyld; men jeg har kun villet eders Vel, thi J har i mig en sand Ven, det J skulde erfare, om J kunde fatte fuld Tillid til mig.“

Dertil svarede Ellen intet, men i al den Avide, hvori

hun ved Plejemoderens Sygdom var stædt, gjorde Abbedens venlige Tiltale hendes Hjærte godt, og hun tænkte, at Broder Søren dog maaske havde gjort Uret mod Dlaus ved at udsaa Mistillidens Frø i hendes Sind. Lidt efter sagde han:

„Jeg skal sige Eder, hvorfor Broder Søren blev mig harm; han ønskede at blive Abbed i Dm, og da dette ikke lykkedes, fyldte Bitterheden hans Sind, og vi skiltes med haarde Ord, det jeg saare beklager, al den Stund han var en from og lærd Munk, hvem Dm Kloster ofte maa savne.“

Dlaus blev sig selv lig, tro mod sig selv, tro mod Løgnen; han mente det var Nødværge for at vinde Ellens Tillid.

Plejemoderen havde betroet Ellen, at kun Hr. Tage ejede den Tryllestav, der kunde vise hende, hvor hendes Bugge stod. Raadløs som hun var, smærtede det hende dybt, at hun var frændeløs, en hjemløs Juhl, der véd sig hverken Skjul eller Rede. Det tyngede hende desuden, da hun gjennem Fru Kirsten fik Underretning om, at Henrik laa saaret og lidende i Gøstland. Det var længe, længe siden, hun havde modtaget dette Budskab, og vel var der i den sidste Tid kommet andre Efterretninger til Dmgaard; men Dlaus, der havde paataget sig at bringe Ellen Bud

og Hilsen, fandt sin Regning ved at fortie, hvad han ikke fandt tjenligt til sit Maals Fremme.

„I længes efter Budskab fra Estland, Jomfru Ellen!“ udbød Olaus en Dag, da han betragtede Ellens blege og lidende Ansigt, „jeg kan sige Eder, at Henrik Hermanson befinder sig vel, er helbredet og frisk; men hans Hu staar nu til Ledingsfærd i Tyssland og Italien, hvorhen han alt er rejst. Tror I da, han længer mindes en fattig Ungmø, selv om hun ofrer ham de fleste af sine Tanker? Al, nej! ude af Dje, ude af Sind. De gyldne Sporer klinge nu paa hans Hæl, smukke og rige Kvinder træffer han nok af paa sin Vej, og det er rimeligst, at hans Tanker nødtvungen befatte sig med Eder, var I end hans Kjærlighed tifold værd. Kun nødig saarer jeg eders Hjerte med mistroftige Ord, dog er det bedre at se Sandheden lige i Øjnene end at trøste sig med et falsk Haab. I Tide kan da Trøsten søges, hvor den er at finde.“

Gamle Karens Endeligt nærmede sig. Livskraften aftog mere og mere, Stemmen mattedes, saa Ellen maatte bøje sit Øre til den syges Mund for at forstaa Ordene; men alt Liv syntes da at samle sig i den gamle Kvindes Dje, der hvilede paa Plejedatteren med inderlig Omhed. Hun hviskede: „Gud velsigne dig, min Ellen, nu gaar jeg hjem til Hvile!“ Døds-

englen traadte hen til Sygelejet, Timeglasets sidste Korn udbrandt, Hjertets Slag ophørte, og Djet brast. Ellen stod ene tilbage i det fattige Hus, forladt og ængstet.

Olaus var til Stede tilligemed sin Søster Margrete, der siden Visnings Brand havde opholdt sig i Kvindegaarden i Sm Kloster. „Velsignet være den gamle Kvindes Udgang, hun hvile i Fred! den sidste Dlie har viet hende til et saligt Nøde med alle de hellige!“ sagde Olaus med sagte Røst. Han tav en Stund og stod som henspunken i Bøn, hans Dje sagte Ellen, der sad ved Plejemoderens Lig, opløst i Graad. „Afstor eders Taarer, Jomfru Ellen!“ vedblev han, „J kan vel have det nødigt, at Smerten ikke bliver eders Overmand; her er nu ikke Plads for Eder, Solen er gangen i Bjerger for en Time siden, og Mørket er ængstende, hvor en død er til Huse. Gaa derfor med Søster Margrete og mig til Klosteret, hvor J kan opholde Eder i Kvindegaarden, og da se vi Tiden an. Naar Jordefærden er forbi, kan J drage til eders Plejemoders Søster i Hjelmlev, om J saa synes; men jeg ved tillige, at J har en mægtig Belynder i Hr. Tage, der sikkert vil tage sig af Eder, og tilmed er jeg eders trofaste Ven. Derfor slaa Eder til Taals, J skal ikke komme til at savne fornøden Hjælp og Støtte.“

Han talte saa venligt og deltagende; ene med den døde kunde Ellen ikke blive, og hun svarede da: „Hjertens Tak for det trøstende Ord og det gode Tilbud; men jeg blev dog hellere til Huse her, om eders Søster vil blive hos mig.“

„Deri kan jeg paa ingen Vis søje Eder,“ sagde Margrete, „jeg ræddes for en død og er let at fryse som et lidet Barn. I maa derfor følge med os til Klosteret, men daglig skal jeg gaa hid med Eder for at brænde Lys for den døde og hjælpe Eder at berede en tæffelig Jordeferd.“

„Lad det blive da, som I siger, jeg véd ej anden Udvej,“ sagde Ellen forknøyt.

Efter en Stunds Forløb fulgte hun med Dlaus og Margrete til Klosteret. Dagen efter søgte hun atter Hjemmet og fik en anden Kvinde til at være hos sig i de paafølgende Dage og Nætter. Jordeferden var forbi, og Ellen tænkte paa at gaa til Hjemslev, thi Gasteren var syg og kunde haardt trænge til Pleje; men da Dlaus fik denne Plan at vide, taltalte den ham slet ikke, hvorfor han sagde:

„I skal dog ikke gaa did alene; om et Par Dage følger Søster Margrete og jeg med Eder, dog maa vi først høre Hr. Tages Mening, thi han er eders rette Bærge, og I maa søje Eder efter, hvad han bestemmer.“

Hr. Tage bestemte da, at Ellen i nogen Tid skulde tage Ophold hos Margrete i Kvindegaarden, men senere skulde der blive godt sørget for hende i alle Henseender. Dlaus var ikke uden Del i denne Bestemmelse. Ellen var nødt til at finde sig i Forholdene. Ofte var hun sørgmodig og raadvild, og naar Margrete søgte at opmuntre hende ved Skjæmt og lystige Indfald, faldt dette ikke i god Jordbund. Da sagde Margrete:

„Jeg erner ikke at opmuntre og trøste sli^g flejnm^odig Jomfru, som I er; gaa til min Broder!“

Ellen fulgte oftere dette Raad, og Dlaus behandlede hende paa en saa hensynsfuld Maade, at Ellen følte sig tryk og tillidsfuld overfor ham. Derimod havde hun ringe Tro og Tillid til Margrete, thi dennes Tale saarede ofte hendes jomfruelige Følelse; hun havde en Fornemmelse af, at hun kom i Berøring med noget urent, noget hendes Natur værgede sig imod. En Aftenstund skete det atter, at Ellen følte sig saaret ved at høre ukvindelig Tale. Da sprang Margrete op, og idet et skadesro Smil lejrede sig om hendes Mund, sagde hun i en spids Tone:

„Ikke saa snærp^et, min lille Due! jeg siger kun, hvad hver Ungmø i sit stille Sind tænker.“

„Alligevel er det mig ulideligt at høre sli^g Gant og styg Tale, især klæder det en Abbeds Søster ilde;

tilmed har I storlig Uret, saasom der visselig ogsaa findes renlivede Jomfruer, hvis Hjærte ikke har Del i det, I siger."

"Det er let at skjønne, I end er et Barn;" lo Margrete.

"Da ønsker jeg ikke at være ældre, end jeg er, i eders Erfaring, ikke heller vil jeg længer høre Eder. Al, I piner mig, gid jeg var hos min Moster!" flagede Ellen.

"Dette er en daarlig Tak for al Venlighed og Gjæstfrihed mod Eder; mig tyffes tillige, I burde betænke, at Opholdet hos en gammel knarvorn Kvinde og daglig Træl med Pleje er fast ulideligt. Bliv derfor hellere her for bestandigt, og naar eders Sorg glemmes, finder vel Gammens Ord Vej til eders Dre. Tro mig, her er rosomt nok, mangen lystig Handel drives i Klosteret til Tidkort og Morstab."

"I bagtaler de hellige Munke, der sikkert nytte Tiden til gudelig Zvelse og anden god, tæffelig Gjer-ning. Ikke heller kan I hilde mig i den Tanke, at Klosterlivet er til bare Gant, thi da maatte det kun gemme skinhelligt Bæsen," udbød Ellen.

"Ha, ha!" lo Margrete, "I taler som et Spædbarn og ikke som en voksen Jomfru. Det meste af Klosterlivet er kun et fordægtigt Mummespil og tillært

Bæsen; og hvad gjør det? Munke og Nonner ere da ogsaa Mennesker som andre, ere Adamsborn til Høbe og kunne ikke fornægte deres Natur, fordi de komme indenfor Klosterporten. Mens jeg var i Bissing, havde vi Nonner det helt lideligt og levede lysteligere end derude i Berden."

"Jeg haaber, at I taler usandt om de Munke og Nonner," sagde Ellen; „men jeg vil ikke høre Eder et Øjeblik længer. I følge mig paa Stand til Abbed Claus, at jeg i Morgen kan komme herfra og drage til min Møster, thi det kan ikke være Hr. Tages eller eders Broders Mening, at jeg skal taale slikt, som jeg har maattet taale af Eder nu i tvende Uger."

"Vil I føre Klagemaal over mig og bære Sladder til min Broder, da gaa selv den Gang, jeg ønsker ikke længer at være Eder til Byrde!" sagde Margrete vred.

Alligevel sejede hun Ellen i hendes Begjæring. Da de gik over Munkenes Gaard, mødte de en Lægbroder, der kjendte Ellen. „Det havde jeg ikke troet om Eder, Jomfru Ellen!" sagde han, idet han tilfæstede hende et foragteligt Blik.

Hun saa forundret paa ham og spurgte: „Af, hvad mener I?"

„Deje!" hviskede Munken haanligt og gik.

Angst og forfærdet traadte hun ind til Abbeden.

„J ser mig saa forskræmt og ulykkelig ud, Jomfru Ellen, hvad er vederfarede Eder?“ spurgte han.

„Al!“ brød det frem fra Ellen som i et Angst-raab, „jeg hørte nys saa ræddelige Ord, at jeg ikke kan sige Eder dem! J lade mig endnu i denne Aften drage herfra til min Kloster i Hjelmslev, thi her kan jeg ikke dvæle længer. Vil J og Margrete følge mig, da have J min Hjærtens Tak derfor; men ogsaa uden Følgeskab maa jeg flukke herfra.“

„Ingenlunde kan dette ske,“ svarede Dlaus, „det er nu allerede mørk Aften; men hvad har frembragt denne bratte Beslutning og skræmt Eder saa?“

„Spørg ikke mere derom, jeg kan ikke give Eder Svar derpaa,“ sagde Ellen, „men nu have J min Tak for Klosterets Gjæstfrihed og for eders Hjælpsomhed imod mig; jeg gaar min Gang herfra og ønsker ikke at komme tilbage hertil, fordi jeg ikke føler mig tiltalt af Opholdet i et Kloster.“

„Lad os dog tales ved en liden Stund, og da skal jeg eller en anden Broder give Eder Følgeskab,“ sagde Dlaus mildt; „J, Margrete, henter os en Læssedrik, mens jeg søger at berolige min kjære Ellens ængstede Sind.“

Han talede saa venligt og deltagende, rolig og værdig sad han paa Træbricksen, og et Mildhedens

Udtryk lagde sig over hans Ansigt. Gode Mander gjæstede ham i dette Øjeblik, han følte oprigtig Deltagelse for Ellen og vilde søge at trøste hende. Margrete gif, Abbeden fulgte hende til Døren, hviskede sagte et Par Ord til hende og indtog derpaa atter sin Plads.

„Vi ville nu tale i Ro og Fred en liden Stund,“ tog Abbeden til Orde, „thi jeg har meget at sige, før vi skilles. I har hidtil ikke skjænket mig eders fulde Tillid, Jomfru Ellen, og dette har saare bedrøvet mit Hjærte, al den Stund I ikke har en sandere Ven end mig. Men jeg kan helt vel forstaa, at mangt et Haansord, der blev udslunget i Had mod mig, har bibragt Eder den Tro, at der maatte være nogen Sandhed i al den Gadder og Forgift, der udspyedes mod min Person. Tro intet af alt dette, Jomfru Ellen! thi vel er jeg en syndig Mand, der ofte har fejlet; men jeg føler i denne Stund, at gode Mander ere mig nær, og at de ville blive hos mig, hvis I i nogen Maade vil vorde mig god.“ Dlaus taledes sandt i dette Øjeblik, derfor var der en Overbevisningens Styrke i hans Ord. Han vedblev: „I er en fattig og frændeløs Jomfru og trænger til Hjælp og Støtte. Hos en gammel, raadløs Kvinde som eders Møster finder I det ikke, og eders rette Børge, Hr. Tage, kan I kun vorde til Vilje, hvis I tager Nonnesløret,

hvad jo er haardt imod eders Znsse og Sindelag. Hvem skal da bane Vejen for Eder? I venter maasse, at Henrik Hermansen skal vise sig tro mod sit Løfte, komme tilbage som en frelsende Ridder og gjøre Eder til sin præstegivne Hustru? Ak, Jomfru Ellen! bedrag Eder ikke selv med slige Drømme, der ville vise sig at være tomme Hjærnespind."

Han standsede og lod sit Blif hvile paa Ellen, der sad som paa Gløder og endnu ikke anede Abbedens sande Mening. Der kom Ild i hans Ord og Blif, da han sagde: „I skal dog ikke være værgeløs og uden Forsvar, thi jeg er Eder en trofast Ven. Fra den første Stund, jeg saa Eder, har I været min Glæde og Fryd; intet i Verden har indtaget min ganske Sjæl som eders elskelige Skikkelse. — Jeg elsker Eder!"

„Ak, dette siger I mig uden at blues!" udbrød Ellen, idet hun sprang op fra sit Sæde, „nu fluk herfra, jeg vil ikke høre Eder længer."

„I taler om at blues," tog Abbeden atter til Orde, „I give Eder da Tid at høre mit Svar. Intet ondt skal vederfares Eder; men I kommer ikke ud af denne Sælle, før I faar at vide, hvad jeg i Dage og Aar har baaret i mit Hjærte. Jeg blues ikke ved at sige, at jeg elsker Eder, thi det er Sandhed; men jeg ved vel, at jeg som Munk ikke har Ret til at nyde

Menneskelivets Lykke, fordi Klosterets Mure skal stænge ude al Verdens Fryd og Glæde. Jeg véd vel, at Elskov er et af de Garn, hvormed Djævelen søger at fange renlivede Munke; men jeg har ikke til Hensigt vedblivende at leve i den Løgn at være Munk og samtidig nære jordisk Elskov i mit Hjærte. Vil I worde mig god, da opgiver jeg mit hellige Embede som Abbed for dette Kloster, drager ud af Landet, at I kan blive min præstegivne Hustru, og intet skal kunne lamme min Arm, hvor det gjælder om at gjøre Eder saa lykkelig, som I fortjener. Aldrig skal I med min Vilje komme til at fortryde, at I satte eders Lid til mig og blev min Hustru. Vre og Anseelse kaster jeg Brag paa, Haan og Forfølgelse venter mig i Steden, jeg giver med Glæde Afkald paa det altsammen for at vinde Eder. Kan I skjønne, at jeg elsker Eder højt? Behøver jeg at blues, fordi jeg ikke har evnet at neddæmpe den Følelse, Gud selv har skabt og nedlagt i mit Hjærte? Al, Zomfru Ellen! giv mig Haab om, at I vil worde min!" sluttede Dlaus, idet han med Hebergslød greb hendes Haand.

Som stikken af en Slange rev hun Haanden til sig og sagde: „Det, I forlanger, er umuligt! Al, lad mig komme herfra!"

„Ikke kalde I det umuligt, kjæreste Ellen! søg at

twinge eders gjenstridige Hjærte, at I i nogen Maade kan være mig til Vilje," udbød Olaus med Ild.

„Aldrig!" sagde Ellen i Angst.

„Kald slufs det Ord tilbage!" før Olaus op, „vogt Eder for at kalde min onde Natur til Live, thi jeg ræddes for mig selv, hvis I vedbliver med eders Modstand."

Ellen blegnede, hun lignede en Marmorstøtte, og Ordet døde paa hendes Tunge ved Abbedens Tiltale.

„Kjender I kun det dødbringende Ord, I nys nævnte?" vedblev Olaus. „Har I tænkt paa, hvad det vil sige at betage et Menneske alt Haab og strænge alle Beje for hans Livshyffe? Skjønner I, hvilket Ansvar I paatager Eder i denne Stund ved at afvise mit Tilbud? Jeg føler, at hvad der afgjøres nu, bestemmer mit efterfølgende Liv, og skulde I senere se min Vej besmittet af Synd, da tilskrive I Eder Skylden derfor. Kommer en ængstet Stund for Eder, skal I mindes, at samme Kaar gav I mig, da I slog ihjel mit skjønneste Haab, der fødtes gennem haarde Kampe; med et Ord omstyrtede I den Bygning, jeg med Møje og Besvær har opbygget. Kan I nænne det? Al, endnu er det Tid at sige et forsonende Ord."

„Hold op, at I ikke betager mig Bid og Sans!" flagede Ellen, „bliv ej harm over mine Ord; men jeg kan aldrig blive for Eder det, som I ønsker. Lad

mig ubindret gaa herfra, da vil jeg takke Eder af mit ganske Hjerte."

"Nu!" udbød Dlaus, og et ildevarslende Smil lagde sig om hans Mund, "J er en knibsf Jomfru, der let kunde gøres myg; men ikke agter jeg længer at trygle om eders Gunst. J er i min Magt, jeg erner let at danne det saa, at eders Rygte ikke er en Penning værd; og Henrik Hermansen, om han nogen Tid kommer hid, vil affky Eder. Lad det fortælles i Egnen, at J har opholdt Eder i Dejegaarden, har oftere besøgt Munkene i deres Sæller, da vil J ringeagtes af hver Mand, alle ville raabe „Deje“ efter Eder, og J bliver som en jaget Hind for Klafferens Tunge."

"Gjør, som J kan forsvare for Gud og eders Samvittighed; men den samme Skygge, som J vil kaste over mig, kastes over Eder selv," sagde Ellen, idet hun samlede alt sit Mod, og Harmen overvandt Frygten. "Ikke troede jeg hidtil, at J var en Hyfler og Forfører, og jeg forlanger nu at komme bort; tilstedes J det ej, da skulle mine Raab hidkalde Klosterets Munke, og J blive til Spot for dem alle."

Ellen gik mod Døren, men Dlaus traadte i Vejen for hende. Alt det vilde og utæmmelige i hans Natur kom frem i dette Øjeblik; et ondt, hævngjerrigt Blik traf Ellen, idet han sagde:

"Saa let slipper jeg Eder ej! J kaster Brag

paa min Elsker og trodser mig med Haansord! I, en frændeløs Jomfru, behandler Abbed Dlaus som en Hund; vogt Eder for min Hævn! I skal vel faa Lov at gaa herfra, men først skal I hvile i mine Arme, og mine Læber trykke brændende Kys paa eders Mund."

Han greb hende i sine Arme, men med Fortvivlelsens Kraft vristede hun sig ud af dem, og idet hun udstødte et højt Skrig, styrtede hun mod Døren, der gav efter, og snart var hun ude i Klostergaarden og frelst.

"Frels mig!" sagde hun til en Munk, der kom tililende, hidkaldt ved hendes Skrig.

"Frelse Eder!" udbrød Munken, "fra hvem?"

"Fra eders falske Abbed!" svarede Ellen.

"Nu! da skjønner jeg den rette Sammenhæng," sagde Munken sagte, "og for eders fromme Plejemoders Skyld vil jeg søge at frelse Eder; følg mig!"

De ilede til Klosterporten, som Munken hurtigt aabnede og sagde: "Jeg giver Eder Følgeskab paa Bejen, kan det end komme mig dyrt at staa."

Saa ilede Jomfru Ellen bort fra Det Kloster og var en Bold for de vildeste Tanker; men den kolige Aftenvind svalede hendes brændende Kinder, og efter Haanden samlede hun sine Forestillinger til et hele. Hun ræddedes ved Tanken om den Fare, hvori hun

harde været stærkt og takkede Gud og den hellige Madonna for naadig Beshjærmelse.

Dlaus eftersøgte straks Ellen i Klostergaarden og fortalte Munkene, at hun var besat af en ond Aand, som han havde søgt at uddrive. Da han ikke fandt hende, ilede han op i sin Selle, hvor han kæmpede en fortvivlet Kamp med sine onde Lidenskaber. „Forbandet være den Dag, da jeg svigtede den Tanke at gjere Ellen til Nonne i Bisping, nu er min Magt brudt.“ mumlede han. „Jeg vilde lade mig lede af ædle Tanter, som det hedder i Taabers Mund! hvad er ædelt? — Et Trællesliv er det at kæmpe en frugtesløs Kamp med de Lidenskaber, der findes i min Sjæl, og det skal nu have en Ende. Ja, giv Tid, I sultne Ulve, der raabe inden i mig! giv Tid, og I skulle faa Gode! hver Tøjle, jeg i det sidste Aar har strammet for at tæmme Eder, skal blive løsnet. — — Ellen, Ellen! hvi kunde I næppe at give mig i det ondes Vold! — — „Ha, ha!“ lo Dlaus med en skærende Latter, „man siger, at Gud er Kjærlighed, og det prædikes for Menneffer, de ere Taaber, som ville tro det! Mit Haab har han lagt øde, spildt mit Liv, og saa skulde han endda være Kjærlighed! — — Forbandet være den Dag, da jeg blev Munk og øvedes i Løgn og Bedrag og lærte at anraabe Gud, der er en Tyran og glædes, naar Menneffet sønderslides i Smærte! — — „Nu ere vi frit,

Gud og jeg, alle Forpligtelser ere løste! jeg har Lov at gaa min egen Gang, og jeg skal vel forstaa at finde Vej! — — — Talte jeg om Smærte, om forspildt Liv? Slig Tale er Taabeværk og Grillensfænger, Livet er, som man tager det!”

Endnu en Stund fortsatte han sin vilde Tankeveksel, indtil han udmattet af de stærke Sindsbevægelser sank om paa Gulvet og faldt i en dyb Slummer. Næste Morgen fik Munkene at mærke, at de havde faaet en streng Abbed. Ellens Undvigelse blev gjort til Gjenstand for Undersøgelse, og den, der havde aabnet Klosterporten for hende, maatte føle Abbedens Brede; men ellers gif alt sin vante Gang, som om intet var forefaldet.

XI. Belfing fortæller.

Da Kong Erik forlod Estland, lod han en Del danske blive tilbage for at fæstne Danmarks Herredømme over det fjærne Lydland. Blandt de tilbage-

blevne træffe vi Feltlægen Hyginus, der med største Omhu sørgede for Belfings og Henrik's Helbredelse. Hyginus havde Held med sin Kunst, thi skjønt Belfing syntes at være Dødens sikre Bytte, blev han dog fuldkommen helbredet. Fra det Øjeblik, Belfing kunde glæde sig over at være reddet fra Døden og fryde sig ved Livet og den tilbagevendende Livskraft, var der ingen Ende paa Feltlægens Selvros og utrolige Historier. Det huede ham vel, naar den saarede vilde høre paa hans Fortællinger.

En Dag i Midten af Juni 1250 sad Belfing, Henrik og Hyginus under nogle slyggesfulde Træer og samtalede. Hyginus førte mest Ordet, og de to Tilhørere maatte smile ad hans Ordbram. Da sagde han:

„Godt, at I, Ridder Belfing, kan smile over det, jeg fortæller, thi da haaber jeg, at eders Helbredelse er snart til Ende.“

„Derfor takker jeg Gud og Eder, Mester Hyginus! eders Kløgt og Omfarg for min Person har reddet mig fra Døden.“

„Deri fejler I ikke, Hr. Ridder! men dog har jeg helbredet værre Saar end eders, og er der nogen, som Knoffelmanden hader, da er det mig; thi hvor jeg er til Stede, maa han oftest udstrække sin Le for-gjæves. I Længden kjedes jeg dog ved at smøre Plaster og hele Skrammer, saasom jeg kan føre en Klinge

faa godt som nogen, og føler sær Glæde i at faa en Hjendes Blod til at flyde. Da Lybekkerne gjorde Ustyr i Kjøbenhavn, værgede jeg mig ene mod 20 Landsknægte og maatte slaa en halv Snæs Stykker ihjel, før de andre bleve fjede af Legen."

"J helbredede dem vel sagtens bag efter for at vise eders Kunst og give et smukt Eksempel paa Menneslekjærlighed?" lo Henrik.

"Læg smaat i, unge Ridder! J spørger kun for Gant; men det skal J vide, at Hyginus giver større Flænger, end J modtog, da eders Modstander fik eders Skind til at revne for nogle usselige Raalestik, dem Plaster og Smørrelse let kunde gjøre uskadelige. Nej, jeg slaar min Hjende ihjel, plat ihjel! forstaar J det nu!"

"Bredes ikke, ædle Hyginus! jeg vilde ikke fortørne Eder ved mit Spørgsmaal, thi jeg har større Tillid til eders Kunst end Frygt for eders Sværd; ikke tror jeg, J er sliq Blodhund, som J vil give Eder Mine af at være."

"Strides ikke paa denne herlige Dag!" tog Belsing til Orde, "men lad os frydes ved Livet og indaande den friske Luft i fulde Drag. Hellere end at føre Ordkrig vil jeg fortælle Eder begge en lystelig Tildragelse, som jeg selv var Vidne til, da jeg kæmpede under Kejser Konrad den tredies Banner. Hør altsaa

min Fortælling. — Mellem Kejseren og Hertug Belf fortæses i nogen Tid Fæjde, og da den første belejrede Byen Reinsberg, fandt han saa tapper Modstand, at han harmedes derover og svor, at hver Mand i den belejrede By skulde blive nedhugget. Hertug Belf fortsatte imidlertid Modstanden, indtil Nøden i Byen blev uudholdelig, og der maatte tænkes paa Overgivelse. De belejrede sendte da Bud til Kejseren og lovede at aabne Portene og overgive Byen, hvis Kvinderne maatte medtage det fjæreste, de ejede. Kejseren sagde: „Jeg er ikke kommen for at bekriige Kvinder og Børn, tag kun eders fjæreste og gaa herfra i Fred, saa ville vi tales ved med Mændene!“ Kvinderne toge da hver sin Mand paa Ryggen og vandrede ud af Porten, Hertuginde Belf i Spidsen af Toget med Hertug Belf paa Ryggen. Vi ventede alle med spændt Forventning paa, hvad Kejseren vilde sige til dette sæere Optog; men skjønt han vrededes over Krigspudset, ihukom han dog sit Løfte og lod Toget passere gjennem Hæren, ja tilsidst lo han endog hjærtelig over Kvindernes Snildhed.“

„Den Historie geraader Kvinderne til stor Ære og viser deres List og Snarraadighed,“ ytrede Hyginus; „men skjønt Hertuginde Belf maa højlig berømmes, kunde jeg dog nærne en dansk Kvinde, min Oldemoder nemlig, som øvede saa rask og blodig Gjerning, at I

vil forundre Eder derover. — I fordums Dage havde Benderne deres Næse allevegne og tyftes saaledes vel om at røve og plyndre paa Sjælland. Min Oldemoder ejede en Herregaard ved Bordingborg og sad i Enkestand, hun maatte finde sig i, at Benderne plyndrede Gaarden og førte alt, hvad de kunde overkomme, bort med sig paa deres usle Skuder. Hun onskede Hævn og beredte sig derpaa i længere Tid, sammenkjøbte alt det tykke Æl, hun kunde faa fat paa, og beredte alt til et prægtigt og stort Gjæstebud. Dernæst lod hun hidkalde en Del Krigsknægte, som hun skjulte i Nærheden at Gaarden, og iøvrigt lod hun paa en snild Maade Benderne komme til Kundskab om, at der beredtes en stor Fæst paa Gaarden, og at Kjøkken og Kjælder vare fulde af Spise- og Drickvarer. Benderne lode sig let lokke, en Nat omringede de Gaarden og vilde bortføre alt, hvad de fandt derinde. Imidlertid gjorde de sig først tilgode med Ællet, og flere bleve døddrukne; men snart fik de uvelkomne Tilskuere, de skjulte Krigsknægte kom frem, og ikke en eneste af Gjænderne fik Lov at undslippe; Gaarden blev stukken i Brand, og flere Hundrede Bender omkom ynkeligen i Flammerne. Siden den Tid flyttede min Oldemoder bort fra Egnen for at undgaa Benders Hævn.”

Hyginus fortalte endnu adskillige Historier om „de lybskes Berenden af Kjøbenhavn“, men tilsidst

forlod han Belsing og Henrik og lod de to Benner ene. Deres Tanker søgte viden om; snart fængslede Fortidens Minder, snart Fremtidens Haab, det sidste straaledes for Henrik med loffende Glans. Han glædedes over, at Bennens Liv var reddet, men han fjededes ved den Uvirkomhedens Tilstand, hvori han siden sin Helbredelse havde levet. Belsing mærkede det og havde da sagt til ham: „Der gror Mos paa eders Skjold og Rust paa eders Sværd, mens de gyldne Sporer tabe deres Glans, drag til Danmark og øv eders unge Kræfter!“ Men Henrik vilde ikke forlade Bennen og svarede: „Jeg bliver at værgе min Ven mod sig selv og mod Stimænd; naar I bliver kærst, drage vi hen, hvor Vren vinker.“

Da Hyginus var gaaet, sad Bennerne længe tavse, indtil Henrik tog til Orde: „Mærkelige Syner drage forbi mit indre Øje i denne Stund, og jeg tænkte da paa, at vel har I fortalt mig meget om det Liv, I har ført i svunden Tid; men der er et Punkt, I endnu ikke har omtalt, et hemmeligt Gjemme, som I ikke har opluftet for mig. Ofte, naar I er allergladest, lægger sig brat en mørk Skygge over eders Ansigt og lader formode, at en svær Byrde tynger Eder. Var det ikke godt at betro eders Kummer til en Ven?“

„Min unge Ven!“ svarede Belsing, „der findes Byrder, som man ikke ønsker at lægge paa andre, fordi

de blive lige tunge for én selv; der gives Sorger, som man ikke omtaler, fordi de ikke tilfulde kunne forstaas. I en og tyve lange Aar har jeg øvet mig i at bære min egen Byrde og faar vedblive dermed til mit Livs Ende."

"I er forfaren i mangt og meget," sagde Henrik, "og maa vide, at en oprigtig Vens Deltagelse kan yde Trost og Husvælselse, det jeg ofte har maattet sande, naar jeg tyede til Eder i mangen Nød og Raadløshed. Er jeg end yngre end I, saa har jeg dog et trofast Venskab for Eder og et villigt Hjerte til at dele eders Kummer."

"Ikke foragter jeg eders Deltagelse, der er mig til stor Lise, ligesom eders Venskab er den største Skat, jeg ejer paa denne Jord," svarede Belsing bevæget; "men et Saar bløder stærkest, naar det rives op paany, og derfor har jeg i mange, mange Aar aldrig givet min Sorg Ord for ikke at forbløde."

"Atter deri har I Uret!" afbrød Henrik, "sært nok, at jeg skal lære en forfaren Mand som Eder, at Sorgen mildnes i Taarer og ved at faa Lust i Ord."

"Derom ville vi ikke strides," sagde Belsing, "hellere lade vi den Sag staa uløst, at jeg ikke ved Talen derom skal komme til at stirre paa min ulægelige Bunde, der ved Berøring smærter, som naar man

drager et Sværd ud af et saaret Bryst. I er min Hjærtens Ven, derom er jeg forvisset, og den Dag kan maaske komme, da jeg faar Ro i mit Sind, saa jeg kan meddele Eder om min Fortid."

Der gif atter nogen Tid. Velsing syntes at blive livligere og gladere, nu og da gled et lykkeligt Smil over hans Læber ved Synet af Naturens Herlighed og ved Følelsen af den vaaguende Livslyst, der mere og mere bejælede ham. En Morgen tidlig bad han Henrik om at følge med paa en Tur hen i en nærliggende Skov; da de naaede derhen, toge de Sæde paa det blomstersmykkede Græsteppe, der indbydende bredte sig under de lyse, venlige Birke. Velsing tog til Orde:

"J ønsker at høre om mit Liv, og jeg kan nu sige Eder deri, thi I er min eneste Ven og har Ret til at kjende min Livshistorie, den jeg i korte Omrids vil meddele."

Han sad en Stund i dybe Tanker, et smærteligt Træk lagde sig om hans Mund, idet han begyndte sin Fortælling.

"Det blev ikke sunget for min Bugge, at min Lod skulde blive som en simpel Ridders, og at jeg skulde slaffe om i Verden uden Frænder og Arne, thi

min Fader var rig og efterlod mig Borg og Fæste. Den største Lykke, der kan blive et Menneſſe til Del, timedes mig; anſét af mine jævnlige, elſket af mine undergivne, i Beſiddelſe af min Konges Raade, der kunde aabne mig en glimrende Fremtidsvej, manglede jeg kun i min Lykke at indføre min Fæstemø ſom Huſfrue paa min Borg. Ogſaa dette ſkete, og kunde det tænkes, at et Paradis fandtes paa Jorden, da var det viſſelig ved min Arne. Min Huſtru var elſkelig og from, en Pryd for mit Huſ, et Mønſter for Kvinder, og vi havde hinanden inderlig kjær, thi vi havde elſket hinanden fra vor første Ungdom. Aaret efter vort Egteſkab fødtes os en Datter, der fik Navnet Eliſ. Vor Lykkes Bæger var fuldt, og bange Anelſer ſagde, at Glæde og Fryd ikke ſaaledes kunde vedblive at ſtrømme ned til os. Anelſen bedrog os ikke. — Paa denne Tid opfordrede Kong Valdemar ſine Mænd til at afvaske i Blod den Riddingsdaad, Grev Henrik havde øvet mod ham. Meget villig at hjælpe Kongen til at bryde ſin Ed var jeg ikke, men alligevel forlod jeg Huſtru og Barn for at drage i Leding. Udfaldet af Bornhovedſlaget kjender J. Min Skjæbne var denne, at jeg i Slaget kun fik nogle ubetydelige Skrammer, der ſnart lægtes, og da Kongens Fremtidsplaner vare fuldkastede ved Nederlaget og ikke længer

gif i Retning af Ledingsfærd og Grobring, glædede jeg mig til atter at gjense mine fjære og mit Hjem.

Jeg havde sluttet Venskab med en Ridder ved Navn Herman, der i Slaget viste sig som en drabelig Helt, og hans Mod og mandige Djærvhed vandt min fulde Beundring. Jeg saa ham segne, ramt af et Øksebug, ilede til Hjælp og frelste ham i det afgjørende Øjeblik fra Døden. Ridderen helbrededes i kort Tid saa vidt, at han kunde følge mig til mit Hjem, der aabnede sig for ham med al den Gæsteverenlighed, min Hustru evnede at vise. Der blev sendt Bud og Brevskab til Ridderens Hjem, at han var frelst og udenfor al Fare, men endnu for svag til at drage did. Han var næsten helbredet, da jeg kaldtes til Ribe i paa-trængende Anliggender og maatte blive borte i en hel Maaned. — Ved min Hjemkomst modtoges jeg med usfrømtet Glæde af min Hustru og af Ridder Herman, der længtes svarlig efter sit Hjem og talede om sin nærforestaaende Hjemrejse. Atter nød jeg Lykken i fulde Drag, af! snart skulde en mørk Skygge lægge sig over min Tilværelse og gjøre min Lykke til en Ruin.“ —

Besling tav og stirrede aandsfraværende hen for sig. Efter et Øjebliks Ophold fortsatte han sin Fortælling.

„Min Hustru havde en Slægtning, Jomfru Hedervig,

der opholdt sig paa mit Slot, fordi hun var frændeløs, og jeg trivlede ingen Sinde om hendes Hengivenhed. Alligevel hadede Hedevis min Hustru, men hun forstod at lægge Baand paa sig selv, saa jeg for sent skulde erfare hendes glødende Had og dets Grund. Efter min Hjemkomst fra Ribe syntes hun at være flejnmodig og mørk i Hu, og jeg spurgte hende derfor, hvad der tyngede og bad hende om at aabenbare mig det; men hun gav kun undvigende Svar. Nogle Dage derefter gif Ridder Herman og min Hustru ude i Haven i livlig Samtale, og jeg var ene med Jomfru Hedevis, der syntes at være i stærkt Sindsoprør. Jeg følte Medlidenhed med Ungmøen og spurgte hende atter, om jeg ikke paa nogen Vis kunde hjælpe hende; da fastede hun sig med Hestighed paa Knæ foran mig og bad mig tilgive, om hun skulde komme til at saare mig med det, hun vilde fortælle. — Med en ustandselig Strøm af Ord forsikrede hun mig om sin Troskab og Hengivenhed, men at det var hende ulideligt at se paa, hvad der gif for sig lige for mine Øjne, uden at jeg anede det. Jeg spurgte, hvad hun mente med sin mørke Tale, og hun fik da frem, at min Hustru og Ridder Herman vekslede Elskovsblik med hinanden, og i min Graværelse havde mangt et Elskovsord lydt fra deres Læber. Med opløstet Haand vilde jeg tugte den anklagende og værne om min og min Hustrus Ære;

da bad Jomfru Hedevig mig om at kaste Øjet ud i Haven, hvor min Hustru i dette Øjeblik plukkede en Rose og med et fortryllende Smil rakte den til Ridderen. Da faldt min opløstede Haand, en Taage lagde sig for mine Øjne, Hedevigs Ord slog Rod i mit Hjærte, og en ond Aand hvistede mig i Øret, at hun havde talet Sandhed. Fra denne Stund tror jeg, at Djævelen selv bemægtigede sig min ganske Sans, jeg levede og aandede kun for at faa Bevis for min Hustrus Utroskab; hvert venligt Ord og Blik, der veksledes mellem hende og Herman, var mig et Bevis for hendes Brøde. Jeg brugte hele min Overtalelses-erne for at faa Ridderen til at søje nogle Dage endnu til sit Ophold paa mit Slot, hvilket blev mig tilstaaet, da min Hustru gjorde gjældende, at han endnu ikke kunde taale den lange Rejse; jeg maatte jo have mit Røgger fyldt med giftige Pile, før jeg begyndte at udskyde dem, og skjønt jeg indtrængende havde opfordret Ridderen til at blive, var hans Indvilligelse deri dog for mig et nyt Bevis for hans Falskhed. Endelig skulde denne Legen med satanisk Ild faa en brat Ende.

Dagen før Ridderens Afreise sad han og min Hustru i fortrolig Samtale ude i Haven, og jeg ønskede intet hellere, end at de vilde give mig Lejlighed til at træffe dem og knuse dem med min Bredes Lyn. Min Hustru brød af en Rose og rakte den med et vemodigt

Smil til Herman, der greb hendes Haand og beholdt den længe i sin; eftersom han talede, kom der Taarer i hans Øje, hvilket var meget naturligt, da han havde os meget at takke og troede fast paa min og min Hustrus Benskab, det kunde da vel være vemodigt at sige Farvel til trofaste Venner. Jeg Taale, der daaredes af den ondes Blændværk, troede derimod i hans bevægede Ansigt at finde et Bevis mere for Sandheden i min Mistanke, og nu skulde min Hævn fuldbyrdes. — — I utæmmelig Brede fo'r jeg ud til de tvende, der intet ondt anede. Jeg vendte mig til min Hustru og sagde med skærende Kulde: „Gaf fluk paa eders Kammer, og der vente I, til I hører min Vilje!“ „Kjære Husbond! hvorfor er I harm og taler saaledes til mig? Jeg forstaar Eder ej!“ svarede hun ræd ved at se mit forvildede Udseende. „Ej!“ raabte jeg, og hun fjærnede sig villig, skjønt hun var nærvæd at daane. Efter hendes Bortgang sagde Ridder Herman: „Kjære Ven! hvi taler I saaledes til eders fromme og elskelige Hustru, der blev angst og bange over de haarde Ord, hvortil hun næppe har givet skjellig Grund?“ — — „I kalder mig Ven, og dette vover en æreløs Ridder at byde mig efter at have myrdet min Lykke!“ udbrød jeg, „under Benskabs Masse har I tilvendt Eder min Hustrus Gunst og traadt alle Gjæstevernlighedens Love under Fødder!

Tvi Eder, Skurf I er! jeg gad ikke besmitte mit Sværd med eders usle Blod!" — — — Disse Ord og mange flere, som jeg ikke nu mindes, fo'r som en ustandselig Edderstrøm ud af min Mund. Ikke heller mindes jeg, hvad der senere skete mellem Ridder Herman og mig; men han overgaves til mine Svende, der drev ham ud af min Borg med Haansord. Ridderens sidste Ord glemmer jeg dog aldrig, han sagde: „Vogt Eder, Hr. Ridder! I skal komme til at mindes denne Dag og græde Blod over én, som vil følge efter! jeg skal blive hævnnet!" Jeg svarede ham med en haanende Latter.

Det halve Aar, som gik efter den Tid, vil jeg lade uomtalt; min Hustru gik omkring som en Skygge, bleg og lidende, og mit haarde Hjærte ernede ikke at sige hende et godt Ord, thi jeg var overbevist om hendes Brøde. Havde hun blot sagt et eneste misbilligende Ord om min Udsæd, da havde jeg jaget hende lbort fra mit Slot, selv om de største Ulykker for mig selv kunde flydt deraf. Nu sagde jeg kun: „For Elfsis Skyld har I Lov at blive paa mit Slot, men I og jeg ere fremmede for hinanden, intet kan ventes for Fremtiden, den er lagt øde!" — Det er sandt!" svarede hun, „jeg véd, Gud er barmhjærtig og forunder mig en snarlig Udfrielse!"

Et Aar var gaaet hen under al denne Jammer.

Da blev Jomfru Hederig dødelig syg, hun kaldte mig til sig og afslagde et Skriftemaal, der forfærdede mit Hjerte. Hun bekjendte, at hendes Beskyldning mod min Hustru var Løgnevær fra Ende til anden, og naar hun i det forløbne Aar havde søgt at øge og nære Mistillidens Ild i mig, da var det i Haab om, at min Hustru kunde græmme sig tildøde; thi Jomfru Hederig havde altid nærret Elskov til mig, og det var hende en daglig Lidelse at mærke min inderlige Kjærlighed til min Hustru. Ridder Herman havde paa draget sig Hederigs Nvilje, og hun besluttede at hævne sig paa ham og samtidig tilfredsstille sit Had til min Hustru ved at udslunge en Anklage, hvis Rækkevidde hun dog intet Begreb havde haft om. Frygt for min Skarme afholdt hende senere fra en betimelig Tilstaaelse; men Tanken om Dødens Rædsel løste hendes Tunge, hun ernede ikke længer at bære sin forfærdelige Hemmelighed.

Jeg stod skrækslagen ved Hederigs Dødsleje; lamslaaet paa alle mine Gyner formaaede jeg ikke at se en Ende paa al min Jammer, kun ét følte jeg med forfærdende Klarhed, at jeg var en Tyran, der ikke havde Ret til at leve i en uskyldig og elskelig Hustrus Nærhed; mine giftige Ord og onde Udfærd havde ødelagt mere, end jeg nogen Sinde kunde oprette."

Besfing standsede og lod Haanden glide over Panden som for at bortjage smærtelige Synner.

„Jeg forlod Hedevigs Dødsleje og gik til min Hustru. Paa mine Knæ bad jeg om Tilgivelse for al min Synd imod hende. Stille og halv aandsfraværende modtog hun min Beskjendelse, og det tyktes mig, at jeg taledes til en Marmorstøtte uden Liv; men da jeg havde afslagt min Tilstaaelse, sagde hun, bevæget til Taarer: „Åh, kjære Ivar! hvilke forfærdelige Dage have vi dog levet i det sidste Aar; men Gud have Lov, at vi nu have fundet hinanden igjen, og aldrig kan jeg nogen Tid bære Nag til Eder i mit Hjærte, som I ganske ejer.“ Jeg begyndte at haabe, at Lykken atter kunde holde Indtog i mit Hjem, men deri fejlede jeg storligen, thi Sollyset var borte. I Steden for en livsglad og smilende Hustru med Sundhedens Rødme paa Kinden, saa jeg en mat og hensygnende Kvinde, der gjennem store Sjælslidelser havde opbrugt sin Livskraft. En snigende Sygdom gjorde hurtig Ende paa hendes Liv, og vel fik jeg hendes fulde Tilgivelse; men den Bebrejdelse, at jeg med min ubundne Brede have dræbt hende og vor Lykke, tyngede saa haardt paa mit Sind, at jeg frygtede for at miste Sans og Samling. Dog havde jeg endnu Elfsk, Moderens udtrykte Billed, og al min Kjærlighed

samlkede sig om hende. Al, ogsaa hun skulde tages fra mig! — — —

Halvandet Aar var gaaet, siden Ridder Herman joges bort fra mit Slot. At opsoge ham og give ham Oppreisning, havde i længere Tid været min Tanke, men jeg vidste ikke, hvor han var at finde. Da skete det en mørk Novembernat, at jeg skræmmedes op af min Søvn ved Larm i Borggaarden; jeg iførte mig i Hast en Klædning og ilede ubevæbnet ud, thi paa Overfald tænkte jeg ikke. Jeg erfarede dog snart, at der var Fare paa Færde, en Hob formummede Skilfælses overmandede og bandt mine Svende, og da jeg greb et Sværd og satte mig til Modværge, ramtes jeg af et Dødsstøg i Hovedet og styrtede bedøvet til Jorden. Hvad der senere skete i hin Nat, véd jeg ikke; men da jeg en Maaned efter vaagnede af en Febervildelse og saa omkring paa de bekymrede Ansigter, der omgave mit Leje, fik jeg tidlig nok at vide om den Ulykke, der havde ramt mig. Elfsk var borte, mine Penge og Kostbarheder vare røvede med Undtagelse af min afdøde Hustrus Smykker, der vare urørte. — Jeg gjennemsogte Egnen for at finde mit Barn, men der var intet Spor at opdage af det eller af Ransmændene. Jeg lærte min Sag for Kong Baldemar, uden at det førte til noget Resultat. Da kunde jeg ikke udholde at bo paa det Slot, hvor alt mindede mig om

min tabte Lykke; derfor solgte jeg alt, hvad jeg ejede og drog til Tyskland, hvor jeg tjente Kejser Lothar og kæmpede senere under Konrad den tredies Banner. Naar Krigsluren kaldte til Kamp, og jeg red frem med Lansen rettet mod min Fjendes Bryst, da havde jeg det mest lideligt, og ofte har jeg ene kæmpet for at finde Døden. Hvor Odelæggelse og Død heftigst rasede, fandt jeg størst Lindring for mit thyngede Sind; men da deltog jeg ofte i Færd, hvorover jeg nu maa rødme.

Resten af min Historie er snart fortalt. En Nat, mens jeg opholdt mig i Tyskland, havde jeg en mærkelig Drøm; jeg saa en ung Kvinde, der lignede min Hustru, komme mig smilende i Møde ved Indgangen til mit gamle Slot sigende: „Jeg bringer Forsoning!“ hvorpaa hun forsvandt. Da jeg vaagnede, stod Drømmen levende for mig, og en underlig betagende Længsel drog mig hjemad, hvorpaa jeg tog Orlov og vendte tilbage til mit Fædreland. Men jeg fandt ingen Lise, intet blivende Sted, Drømmen venter endnu paa sin Opfyldelse. — Siden kom jeg i Hertug Abels Tjeneste, og hvilke Omiskiftelser dette medførte i min Skjæbnes Gang, véd I.“

Belsing saa drømmende hen for sig og et smærteligt Udtryk hvilede over hans Ansigt. Henrik lagde Haanden paa hans Skulder og sagde deltagende:

„Ulyffelige Ven! hvor J maa have lidt!“

„Hjærtens Tak for eders Deltagelse!“ svarede Belfing, „ikke alene har jeg lidt, jeg lider endnu, det bløder ofte herinde i min Sjæl som af en frisk Bunde; men i saadanne Tider skal min Kamp for at faa Fred udkæmpes med mig selv uden andre Vidner end Gud. For denne Sinde tale vi nu ikke mere om mig eller min Sorg, at den ikke skal gjøre min Vilje svag og overvælde mig.“

„Med en stærk Viljesanspændelse rev han sig løs fra Fortidens mørke Syner og førte andre Gmner paa Tale, indtil Hyginus lod sig se i Skovkanten, søgende efter de to Benner, hvis Selskab han ikke ret længe funde undvære.“

J Begyndelsen af September vilde Belfing og Henrik forlade Estland, saasnart Lejlighed gaves. De samtalede derom, og Henrik sagde:

„Nu længes jeg efter Danmark og efter Slægt og Benner, min kjære Moder er visstelig svar bekymret over min Udeblivelse, skjønt hun véd, at jeg lever. J drager med mig til mit Hjem, Ridder Belfing, at lære min Slægt at kjende, før vi begge melde os til Tjeneste hos Kong Erik.“

„Deri følger jeg Eder gjerne, og jeg lærer da

med det samme at kjende eders Fæstemø, hvis Navn saa ofte nævnes, og hvis Skjønhed I saa højt berømer. Jeg tror næsten, at I længes mere efter Jomfru Ellen end efter Fader og Moder, hvad jeg heller ikke vil fortænke en livsglad Ungerøvend som Eder i; men vogt Eder for at nære Længselen og dens blegfottige Jld, saa I bliver en elskovssyg og blødsøden Svend i Steden for en viljestærk Ridder."

"Eders Ord i Ore, min erfarne Ven!" sagde Henrik smilende; „men jeg tror næppe, at Manddom læres, og Vilje øves ved at være Bogter for Klerke og Munke her i Gtland, og laa et Skib rede at sejle til Danmark, vilde jeg gaa om Bord paa det i Morgen den Dag."

„Deri mødes vore Tanker," svarede Belsing, „og vi tage da Hyginus med til Skræk for de lybske, om vi skulle møde saadanne."

I dette Øjeblik kom den omtalte farende hen til de to Benner, og længe før han var dem nær, raabte han:

„Tidender fra Danmark! et Skib er kommet hid med Lasten fuld af Ulyffesbud!"

„Hvilke?" spurgte de tilstalte, idet de sprang op.

„Nu, nu!" svarede Hyginus sindigt, „Hjospøst kommer aldrig for sent, jeg skal ret nu føje Eder, som jeg sagde til de lybske, da de berendte — — —"

„Tal Menneske og pin ikke Livet af os med Om-
svøb!“ afbrød Henrik ham.

„Kong Erik er død!“ sagde Hyginus.

„Død!“

„Ja,“ fortsatte Hyginus, „han er død og skamme-
lig myrdet! Forbandet være hans Mordere!“

„Taler I vildt, eller vil I gjæffe os?“ udbød
Velfing.

„Ingen af Delene, strænge Hr. Ridder!“ svarede
Hyginus, „jeg taler fuld Sandhed, er den end sørgelig
at høre.“

„Hvor skete det, og hvem har udført denne Rid-
dingsdaad?“ spurgte Velfing.

„I en Baad paa Slien er Gjerningen udført,
Tage Bust og Lave Gudmundsøn ere Kongens Mordere!“

„Saa blev Drømmen om Venceslaus dog et Jin-
gerpeg om den Død, Kong Erik skulde lide. Kan der
ligge saa megen Sandhed i et Drømmesyn?“ sagde
Velfing hen for sig.

Henrik stod tavs og tankefuld, og dyb Smærte
prægede sig i hans Ansigt. „Velfing!“ sagde han,
„husker I hin rædsomme Nat, da vi stode Vagt for
Kong Erik?“

„Ja, Mindet om denne Nat udslettes ikke, den
satte Mærke baade i Sjæl og Legeme.“

„Nu! da ræddes jeg for at tænke den Tanke

ud, at Hertug Abel har en Finger med i Kong Eriks Mord."

"Lad Tanken ikke faa Ord, min unge Ven! sliq Betyldning kræver Bevis og kunde komme Eder dyrt at staa," advarede Belsing.

"Forbandelse over de elendige Stimænd, der have taget vor venneføle Konges Liv og givet hans Krone til ham, der paa Mordbrændervis har hærjet Danmark!" fo'r Henrik fort i stor Harm. "Nu flufs herfra! det gaanske Land kan worde øde, mens vi spille Tiden til Unytte!"

"Vil I da drage til Danmark for at sværge Abel Trofsab?" spurgte Belsing.

"Aldrig gjør jeg ham min Ed, hvis han er Brodermorder!" udbød Henrik.

"Saa overveje I nøje, før I handler," tog Belsing til Orde. "Jeg er fuldt enig med Eder deri, at vi ikke kunne tjene Hertug Abel, hvis han har Del i sin Broders Mord; men selv om han er fri for denne Brode og vinder Danmarks Krone ved at love Gejstligheden og Ridderfabet Guld og Gre, saa kan jeg dog aldrig sværge ham Trofsab. Vi ville derfor nøje overtænke, hvad vi bør gjøre, at vi kunne handle som sindige Mænd og ærlige Riddere."

Resultatet af de fælles Raadslagninger, hvori ogsaa Hyginus deltog, blev, at ingen af de tre vilde sværge

Abel Troffel. De agtede, snarest ſke kunde, at drage til Tyſkland eller Italien for at deltage i Ledingsfærd.

Der gif et dybt Suk gjennem det danſke Folks Hjærte, da Kong Eriks voldsomme Dødsmaade blev kundbar; man følte, at den Ridderlighedens Aand, der raadede i Valdemar Sejrs og Dronning Dagmars Tid var vegen for Udaadens og Rorbegjærlighedens Dæmon. Selv om Hertug Abel kunde frigjøre ſig ſaavidt for Medſkyld i Mordet, at han kunde blive ſin Broders Eſtermand, følte man dog, at Danmarks Krone kom til at ſidde paa en Morders Hoved. Gejſtigheden hævede den myrdede Konges Fromhed til Skyerne og ſpaaede om Ulykke, der ſom ſtrænge Gudsdomme ſkulde træffe det ganſke Land. De fromme forſede ſig og bade, at Gud i ſin Bredde ikke vilde ſtraffe de gudfrygtige med de ugudelige, men ſkaane dem for Ødelæggelſens Bederſtyggelighed. Som en ſnigende Færſot liſtede Tanken om Abels Skyld ſig ind i alles Sind, og da han ſenere ſøjede Mened til Mord for at vinde Kongeværdigheden, var det kun de ligegyldige, hvis Øje dummedes af Kronens Glans, der ikke troede, at Guds hævnende Sværd hængte i en Traad over Menederens Hoved.

XII. Ellen søger Raad.

Jorskræmt og ulykkelig naaede Ellen til Hjelmslev, hvor Kloster Valborg med Glæde modtog hende. At Ellen vilde tage Ophold i Hjelmslev glædede den gamle Kvinde, der levede et ensomt Liv og haardt kunde trænge til Pleje og Tidfort. For Resten havde Kloster Valborg noget paa Kistebunden og en god Støtte fra Hjelmsbo, hvor hun i mange Aar havde været et afholdt Tyende. Nød kunde de to Kvinder saaledes ikke komme til at lide.

Den sidste Tids Begivenheder havde øvet stor Indflydelse paa Ellens indre Liv og modnet hende til en selvbevidst Kvinde. Hun kom derfor til nøje at overtænke, hvor ensom og forladt hendes Stilling vilde blive, hvis Valborg døde. Hvad skulde hun da tage sig for uden at blive Terne hos en eller anden Ridderfrue? Et lønligt Haab, som hun villig gav Rum, til hvilede hende, at Henrik Hermanson var hende tro og aldrig vilde svigte sit givne Ord. Den Dag maatte komme, da han vendte tilbage med Hæder og Ære for at føre hende hjem som sin Hustru. Men i det hun glad levede sig ind i Haabets og Forjættelsens rige Verden, meldte en anden Tanke sig med Ret til at blive hørt, og mere og mere traadte den i Forgrunden.

Hvorfra stammede hun? Var hun af sli­
 g Herkomst, at Henrik nogen Sinde kunde komme til at skamme sig ved den Fæstemø, han havde valgt? Al, bedre var det da, om hun var død og borte, eller at Henrik fandt en ærefuld Død paa Slagmarken! Da gif han bort fra Verden som hendes elskede, hvis Billede skulde være den Fredens Helligdom, hvortil hun tyede i trange Tider for at hente Taalmod til at lide, indtil Dødens Kuldegys isuede hendes Hjerte. — Var hun et Syndens Barn? Ræddelige Tanke! hvor skulde hun da finde et Skjul, saa hun ikke behøvede at blues. Hun maatte og vilde have Rede paa, fra hvem hun stammede. Hos hvem var Oplysning om den Sag at finde? Hos Hr. Tage! Al, hun ræddedes for at staa Ansigt til Ansigt med den strænge Ridder. I sin Baande, den hun ikke betroede til Møster Balborg, faldt hendes Tanke paa at søge Raad hos Sidsel Jakobsdatter. Kunde denne raade Fremtidens Gaader, maatte hun des lettere kunne løse Fortidens.

At Sidsel vidste mere end de fleste gamle Kvinder, tog Ellen ikke fejl i; thi hver Nyhed, hver lille Begivenhed, der passerede i Omegnen, kom hurtig til hendes Kundskab ved tjenstvillige Anders Medvirkning, og hun forstod at drage sig sin Kundskab til Nytte. Sidsel var ingenslunde ukjendt med Ellens Historie, thi Bal-

borg, der var et meget utæt Kar at slaa Hemmelighed i, besøgte ofte Spaakvinden.

En stormfuld Otktoberdag stod Ellen udenfor Sidsels forfaldne Hus, hun saa bleg og tankefuld ud og lagde tøvende Haanden paa Dørklinken. Stormen fo'r frem i ustandselig Jag, som om alle Vinde vare slupne løse og holdt Væddeløb om, hvem der kunde komme forrest; hvinende og hylende brødes de mod det skrøbelige Hus og tudede gennem Sprækker og Revner, som om onde Aander skulde samles til Heksedans og vilde have Sidsel med i Jærden.

Da Ungmøen stod foran Spaakvinden, hvem hun første Gang saa, var det, som hendes Strube skulde sammensnøres ved det uvante Syn af en hæslig Skikkelse, og hun ernede ikke at faa et Ord frem over sine Læber. Sidsel rejste sig fra Træbænken, hvorpaa hun sad, humpede hen mod den indtrædende og sagde:

„Velkommen, skøn Jomfru! det maa være et vigtigt Grend, der fører en spædlemmet Ungmø til gamle Sidsels Hus i slikt Stormvejr; og se mine Dine ikke fejl, da tyder eders blege Kind paa en lønlig Rvide, som J mener, at Sidsel har Raad for. Men hvem er J?“

„Jeg er Ellen Jversdatter fra Dm. Gder kjender jeg kun af Dmtale, men alle sige, at J er en forfaren og flog Kvinde, der kan sige Bæstet om et Menneskes

Skjæbne. Derfor kom jeg hid at søge Raad, thi en mørk Hemmelighed hviler over min Fødsel, saa jeg ikke kjender Slægt og Frænder, hvilket er mig til stor Baande."

"J er Ellen fra Dm! Ja, eders Moster taledede forgangen Dag om Eder, og det glæder mig at se eders fagre Ansigt. Hvad J ønsker at vide, lille Jomfru, er dog en hel vanskelig Sag at sige fuld Bessed om, thi Fortidens Spor udviskes saa let som et Skibs Vej paa Havet. Men sæt Eder nu ned paa Bænken der, J er maaske træt, og mine Ben ere gamle og skrøbelige, de fange helst Hvile."

Sidsel satte sig ned, og Ellen nødtes til at sætte sig ved hendes Side, Ratten sprang nok saa fornøjet op paa Spaakvindens Skjød og knurrede, som om den vilde sige til sin Herskerinde: „Vi hjælpes ad, bitte Sidsel, ellers bliver det ikke til noget."

„Lad mig nu se eders Haand, skøn Ellen! Mads og jeg finde vel paa Raad; hører J hans kloge Knurren? Han mener baade ja og da," sagde Sidsel.

Ratten sprang op paa hendes Skulder og knurrede hende ind i Øret. „Ja, det er godt Mads! jeg mener det samme, vi ville først betragte Linierne i Ungmøens Haand," henvendte Sidsel til Ratten.

Hun tog Ellens Haand i sin og sad grundende en Stund; hendes Mumsen, Rattens Knurren og

Stormens Hyl blev til et uhyggeligt Sammenspil i Ellens Dren. Sidsel tog endelig til Orde: „Gj, hvor eders Haand er fin og blød, man skulde næsten tro, I var et Grevebarn og ikke Karens Plejedatter. Men Linierne! hm, hm! de fortælle lidet lystelige Ting, og det tykkes mig helt utafnemmelig Gjærning at spaa Eder aleneste Sorg og Glende.“

„Ser I det grant, at kun Sorg findes paa min Bej, da sig Sandheden. Sorgens og Glædens Engle ere Guds Sendebud, og ved Madonnas Bistand kunne begge blive os til Baade; dette indpræntedes mig al Tid af min Skriftefader, den fromme Broder Søren,“ sagde Ellen.

„Nu! til Munkevisdom slaar jeg ikke min Lid, om end den Rærdom, I omtaler, lyder troværdig,“ sagde Sidsel hvast, mens Huggetænderne rask bevægede sig op og ned i den mimrende Mund. „Ingen har gjort mig større Mæn end glattungede Munke, der lade haant om min Vidsskab, som dog rækker længere end deres; de have kaldt mig en led Heks og Koglerise, det jeg ingenlunde er, om end mine Øjne se længere end en Munks.“

„I glemmer at give Svar paa mit Spørgsmaal,“ sagde Ellen.

„Taalmodighed, lille Jomfru! nu skal jeg strafs

være Gder til Bilje. I synes at have betraadt en trang Elskovsvej, men trangere vil den end blive."

Ratten rakte Poten hen til Spaafvindens Mund og syntes at ville hjærtegne hende. „Vær stille Mads!" sagde Sidsel, „du onsker Jomfru Ellen det bedre, end min Spaadom lyder paa. Ja, ja! vi faa at se! — Men nu ser jeg, at der tilsidst vil komme Lys paa eders Vej. Først kommer Sorgen til Gder, saa Glæden, anderledes gaar det ikke i denne Verden. Der skal komme en Ridder fra Syden og grundfæste eders Lykke; naar I lider mest af Længsel og Ve, skal eders Glædesdag være nær. Synd var det da ogsaa for eders vakre Ansigt, om det skulde skæmmes af Sorg og tungt Sind."

„Læser I intet om min Fødsel og Herkomst?" spurgte Ellen, „det var derfor, jeg kom hid."

„Hvor I er en utaalmodig Jomfru og farer fort med hede Onsker!" svarede Sidsel; „helt dunkel er Skriften i eders Haand, men i eders Ansigt staar en klar Skrift, der siger, at I kunde være en Prinsesse, saa skøn ser I ud."

„Ikke kom jeg hid for at spottes!" udbrød Ellen.

„Godt Ord igjen!" sagde Sidsel, „det var ikke min Mening at ville gaante, langt mindre at ville spotte. Jeg siger kun, hvad mine Øjne kunne se, at I ikke er af simpel Wt; men jeg vil ikke fylde eders

Dren med upaalidelige Ord, dem mangen Ungmø vilde nøjes med, og min Kunst rækker ikke langt nok til at se ind i Fortidens mørke Gaader. Jeg giver Eder derimod et godt Raad: Gaa til Hr. Tage og kræv Dplysning om det, I ønsker.

„Eders Raad er helt vanskeligt at følge, jeg faar snarere Haansord end sandfærdig Dplysning af den strenge Ridder,“ sagde Ellen; „dog have I Tak for Raadet.“

Ellen gjorde sig rede til at gaa, hun følte sig skuffet. Sidsel sagde: „Hils eders Møster! og tro ikke, at jeg er en gammel Heks ligesaa ond, som Folk siige, at jeg er grim. Heller ikke tvivle I om min Spaadoms-gave, thi I kan trygt lide paa, at Lykken skal finde Eder, maa der end først løbe meget Vand i Hav.“

„I have nu Farvel for denne Sinde,“ sagde Ellen og gif.

Hun forlod Spaakvindens Hus med bekymret Sind, det følte sig i Samklang med den mørke og triste Stemning, en stormfuld Oktoberdag lægger over Naturen. Derpaa tænkte Ellen, da hun gik igjennem Skoven. Det visne Løv, som Stormen hvirvlede omkring i vild Leg og kastede hen for hendes Fod, var jo Liv, der var gaaet til Grunde efter at have haabet i Vaar og faaet Haabet opfyldt ved Sommerens Rigdom og Skjønhed. — — Ellen var ikke naaet længere

end til Haabet. Skulde dets Blomsterskud i hendes Hjerte trædes ned som raslende, vissent Løv?

Smaafluglenes forfagte Klynk var ikke Baarens glade Jubelsang, men en vemodig Afsted til den blegnende Herlighed. — — Ellens Sange vare ikke frejdige og livsglade Udtryk for et rigt Liv, men en vemodig Klage i Længsel.

Smaaflomsterne vare døde, de kunde ikke trives, naar Rust og Storm slog de smaa Blomstermunde til Blods, hver Gang de vilde drikke lidt Sol. Duggen var ikke længer en svalende Drik, thi i Nattens Kulde frøs den til Is, der vel kunde se godt ud i de gamle Egges og Bøges Kroner, naar Solen skinnede og fik Rimene til at straae som Tusender og atter Tusender af Diamanter; men Blomsten kunde ikke taale et koldt Rimlys, den maatte lægge sit Hoved mod Græsbunden og dø — ikke uden Haab, men dog udaandende Livet med det Suk: det er forbi, forbi med Sommerens Herlighed! mon jeg kommer igjen til Baar? — — Ellen anede, at flere strænge Rimfrostdætter vilde gaa hen over hende, før Lyffens rige Baar kom. Vilde den nogen Tid komme? Ja! hviskede Haabet. Skulde mange af Hjærtets Blomster dø? Hun frygtede derfor, men hun bad alle gode Helgener staa sig bi, at hun ikke skulde gaa til Grunde. — Nogenlunde rolig i Sindet naaede hun hjem til Mosteren i Hjemsløv.

Et kort Stykke Vej Nord for den østlige Ende af Mossø laa Igletorp ved en lille Sø, Iglesø kaldet. Beboerne levede for en stor Del af Fiskeri, hvortil den fisserige Mossø gav god Lejlighed. I Byen fandtes en Kirke, der var indviet til Crispianus. St. Crispi Dag den 25. Oktober ringede det til Guds-tjeneste for at højtideligholde Helgenens Dødsdag; de tre Gange tre Slag, hvormed Klokkerne begyndte Opfordringen til Bøn og Andagt, løde ud over Land og By, og snart strømmede Folk hid i store Skarer. Klokkeflangen lød som en kaldende Røst ud til alle sorgbetyngede, at de skulde komme hid og finde Hvile i Kirkens Skjød; atter lode de tre Gange tre Slag, og den sidste Tone bares bort af Vinden som et henaandet Suk.

Blandt dem, der nærmede sig Kirken, mens den højtidelige Klokkeflang kaldte til Bøn, lagde Følkeskaren Mærke til en Ungmø, hvis blege og lidende Ansigt fortalte om stor Kvide. Det var Ellen. Hun naaede Kirken uden at lægge Mærke til Omgivelserne, traadte ind ad Døren og stænkede Ansigt og Bryst med det i Bierandskarret signede Bierand, idet hun gjorde Korsets Tegn. Hun løftede sit Hje mod Alteret til den hellige Madonnas Billede, som oplystes af en liden Kjerter; derpaa knælede hun ned paa Gulvet og glemte alt omkring sig, medens hun opsendte en brændende Bøn

til Himmeldronningen om Raad og Trøst. Snart fyldtes Kirken af andægtige, Gudstjenesten begyndte, og da den var til Ende, følte Ellen, at hun atter turde betro sig til Haabet og Frimodigheden. Ved Udgangen af Kirken fængsledes hendes Opmærksomhed af en Munk, der kom hende i Møde, idet han sagde:

„Gudsfred og velmødt, kjære Jomfru Ellen! større Glæde kunde forvist ikke times mig end et Møde med mit forrige Skriftebarn.“

„Gud have Lov, at han sendte mig Eder!“ sagde Ellen, „om der end var skét et Under, havde det ikke forundret mig mere end at træffe Eder i en Stund, da jeg trænger til et godt Raad af en forfaren Mand og kjær Ven.“

„Gud er ikke farrig med Underene, blot vort Dje vil se dem,“ tog Munken til Orde, „og det kan vel og kaldes et Guds Under at træffe en Ven, naar man har mest Brug for hans Raad, dem jeg Hjærtens gjerne vil give Eder, om jeg ser mig i Stand dertil. Vi følges nu ad til Hjelmsho, hvor jeg har opholdt mig forgangen Nat hos Hr. Preben, og det var min Hensigt at gjæste Eder i Dag. Til Kirken førte jeg i Karm sammen med Jomfru Mette, Prebens Datter, der ønsker at gjøre Bekjendtskab med Eder og formaa Eder til at tage stadigt Ophold paa Hjelmsho, hvis Møster Valborg og I selv intet har derimod. Modtag

Jomfru Mettes Tilbud, thi hun ejer et livligt Sind og er en god og elskelig Jomfru, der kan være Eder til stor Glæde og Opmuntring. Men se!“ vedblev Munken, i hvem vi have gjenkjendt Broder Søren, „der kommer jo den, om hvem vi tale.“

Jomfru Mette var en fager, forføjet Kvinde, eneste Datter af Hr. Preben; hun ejede en stærk Vilje og en klar Forstand og var i det hele en veludviklet Ungmø i Alder med Ellen. Hun levede et ensomt Liv paa Hjelmsbo, thi Preben var gammel og ønskede at leve i Ro og Stilhed, medens Moderens Klynk og Klager hørte til dagligt Brød. Jomfru Mette var eneste Barn, men hun havde en drillevorn Plejebroder, der førte Tilsyn med Gaardens Drift, og med ham laa hun i bestandig Riv. Træt af at tale paa Dril med Plejebroderen, snaffede hyggeligt med Fru Helle eller gammelt med Hr. Preben ønskede hun sig en jævnaldrende Ungmø, der kunde være til Tidfort, og med hvem hun kunde udveksle sine Tanker. Hun var en velsæt Gjæst paa Omgaard, Hr. Tage havde intet imod, at hun blev hans Sønnefone; men Mette havde helt andre Tanker, hun kjendte Henriks Forhold til Ellen, og elskede selv en ung Ridder. Da hun gjennem Balborg hørte, at Ellen opholdt sig i Hjelmslev, ønskede hun at faa hende til dagligt Selskab, og ved Samtale med Broder Søren tilskyndedes hun endnu

mere til at udføre sin Plan. Forældrene havde Betænkeligheder ved at give Datteren Lov til at omgaaes en ringe og fattig Ungmø. „Tag hende til Terne,“ sagde Fru Helle, „det have vi intet imod.“

„Det blev et lysteligt Syn for Hr. Henrik at se sin Hæstemø trække som Terne for eders Datters Lener,“ lo Mette.“

„Hvilken Gant Du der siger!“ udbrød da Fru Helle, „Du véd saa godt som jeg, at det hele er Børnestreger, og at Hr. Tage aldrig giver sit Minde. Ofte har han derimod talet til mig og din Fader, at Du skulde være velsét som Husfrue paa Ømgaard.“

„Ej, ej! har han det, min hjerte Moder!“ lo Mette igjen, „og I mener, det kunde være godt nok for eders Datter at nøjes med saa lidet som en Unger-
svends Hjerter, der brænder af Elskov til Jomfru Ellen.“

„Alf, lad dog være at tale mig saaledes imod! Du véd selv, at jeg ikke kan taale det, jeg faar Hovedve deraf,“ klagede Moderen.

„Da skal Jomfru Ellen hjælpe mig at gjøre det lideligt for Eder, vi ville begge være søjelige og gode Ungmøer,“ sagde Mette.

„Stivnakke!“ kunde Hr. Preben udbrøde, naar han hørte slig Ordveksel; men han sagde det godmodigt

og mildt, thi Mette var hans Djeften, og ve den, der satte sig op imod hende.

„Jeg ligner min kjære Fader!“ sagde Mette stjelmis og gik hen og kyskede ham.

Hin Dag ved Kirken kom Mette da hen til Ellen, taledes venligt til hende og bad hende gjaeste Hjeltsbo, snarest ske kunde. „Men hvor har jeg mine Tanker!“ udbrød Mette livligt, „J kjoerer med mig i Karm til Hjeltsbo ret nu, at jeg kan vise Fader og Moder, hvilken fager Legejesten jeg har fundet.“

„Denne Gang faar J dog lade mig raade,“ afbrød Søren hende, „al den Stund Jomfru Ellen og jeg have noget at drøfte, der helst behandles under fire Dje, og vi gaa derfor til Hjeltsbo; men J skal se os hos Eder, før Sol gaar i Bjerger.“

Saaledes blev det. Da Søren og Ellen vare ene, sagde den sidste: „Hvor har J opholdt Eder, siden vi sidst taledes ved, og hvor langt gjælder Eders Rejse nu?“

„Siden jeg forlod Dm, har jeg opholdt mig hos de Munke i Bittsfjeld, og er jeg nu paa Rejse til Frankerland i Anliggender, der vedrøre Klosteret; men jeg kunde ikke begynde sliq lang Rejse, før jeg forhørte mig om Eder, hvem jeg indeslutter i mine daglige Bønner. Dermed mener jeg, vi bør være færdige med Dmtale af min Person før at tale om Eder. —

Hvordan lider I, Jomfru Ellen, siden eders Plejemoder, hvem Gud have, gif bort fra denne Verden? Har Abbed Dlaus ikke antastet Eder med forblommende Ord og tvivlsom Færd?"

"Abbed Dlaus er en Hykler og Trister," svarede Ellen rødmende, "thi han søgte at forføre mig til ugudelig og syndig Elskov og lede min Tanke som et enfoldigt Barns ad de Veje, han ønskede; dog Gud beskjærmede mig naadelig for Overlast, og tale vi derfor helst saa lidet som muligt om Abbedens Ondskab."

"Saa havde jeg dog Ret i min Tvivl om hans Urlighed overfor Eder. Al, Gud se i Raade til det hellige Munkesamfund, at det ikke ganske besmittes af uværdige Tjenere!" sukke de Munken. "Men hvad var det, som laa Eder paa Sinde, og hvorom I ønskede at høre mine Raad?"

"Jeg føler mig glad og tryk i eders Nærhed," tog Ellen til Orde, "og I skal høre, hvad der piner og plager min Hjerne og giver ulidelige Tanter. Min kjære Plejemoder betroede mig paa sit Dødsleje, at kun Hr. Tage vidste Besked om min Fødsel og min Slægt. Hvad er det da for en Hemmelighed, der ikke kan aabenbares for mig? Hvorfor kjendes den kun af Hr. Tage? Er jeg et Syndens Barn, som af Fader og Moder er stødt ud blandt vildfremmede Mennesker?"

„Al, disse Spørgsmaal ere nær ved at forvirre mig Sind og Sans!“

„Eders Tale forundrer mig saare,“ sagde Søren, „og ilde tyffes det mig, at Hr. Tages Ravn er iblandet det hemmelighedsfulde ved eders Fødsel. Dog lade I ikke Modet falde, men haabe paa en god Udgang af Anfægtelsen og Tvivlen; i Morgen den Dag drager jeg til Omgaard, og jeg vil da tale med Hr. Tage om den Sag.“

„Gud give, I maa bringe godt Budskab tilbage,“ sagde Ellen.

„Vi bør altid haabe det bedste og ikke selv danne os Byrder, som Gud ikke paalægger, saa vi forringe den Glæde, han har tiltænkt os,“ afbrød Søren hende; „men ogsaa bør vi belave os paa det værste, at vi ikke overrasskes. Dog skjønner jeg ikke, at I har særlig Grund til at ængstes over den uopklarede Hemmelighed, saasom det rimeligste er, at eders Fader og Moder ere døde, mens I var et lidet Barn, og at Hr. Tage da har sørget for eders Opdragelse; men af hvad Slægt I end er, saa trøst Eder ved, at I er af Guds Slægt, og ingen paa Jorden kan besmitte det Adelsmærke, som han har givet Eder.“

De samtalende naaede snart Hjelmsbo, og efter at de havde talet en Stund med Kloster Balborg, vandrede de til Hjelmsbo, der laa et lidet Stykke Vej

fra Byen. De modtoges venligt af Hr. Preben og Fru Helle, medens Jomfru Mette var ellersild af Glæde over, at Forældrene havde opgivet deres Modstand mod hendes Plan med Ellen. Da Søren var kommen til Sæde og begyndt en Samtale med Preben og Fru Helle, sagde Mette til Ellen:

„Nu lade vi de gamle tale om Hovedværk og anden Be, vi to ville ej snakke gammelt, før Lofferne graanes, og Djet dummes af Alder. Kom med i mit Kammers og se et prægtigt Smykke, jeg fik forgangen Dag af Fader.“ — De gik, og da de vare ene, fortsatte Mette: „Godt var det, at jeg fangede Eder, kjæreste Ellen, al den Stund jeg ikke har anden Tidfort end min Plejebroders Dril og Moders Klager over Hovedværk. Nu ville vi ret snakke op med hinanden om glædelige Ting, Sorgen kommer altid tidlig nok.“

„J er en livlig og glad Ungmø, som om aldrig nogen Sorg tyngede Eder,“ sagde Ellen; „men det blev ikke min Lod at juble altid om Glæden, selv om dette var yndeligt og sandt stærkest Tilhold i mit Hjærte.“

„Tro mig,“ sagde Mette alvorligt, i det en vemodig Skygge gled over hendes Ansigt, „jeg har ogsaa min Sorg og bitre Be, men derom taler jeg alene med Gud. Og hvad gavner det at klage til andre? Man vinder kun, at Følf kjedes ved én. — Nu! det var ej derom vi skulde tale, nær havde J ført

mig paa Glatis og faaet min sure Mine at se, den jeg synes ilde om hos andre og passer bedst for Klerke og Munke. — Hvor I ser fager ud, Jomfru Ellen! lad mig se, hvordan mit ny Hovedsmykke flæder Eder!”

Hun tog Smykket, lod det funkle for Ellens Øjne og satte det paa hendes Hoved. „Nu skulde Hr. Henrik se Eder, I er en Prinsesse lig!” udbrød Mette.

Ellen rødmede, rev Smykket af og sagde: „Tal ikke saaledes! Hr. Henrik mindes maaske ej længer Ellen Jversdatter, hvis han endnu lever.”

„Sær Tale fører I der,” sagde Mette, „for knap en Uge siden var jeg paa Ømgaard at gjæste Fru Kirsten, hun havde Brevskab fra Henrik, at han var karsk og agtede sig til Tyskland at vinde Hæder og Ære. Til Eder sendte han venlig Hilsen, den han bad Fru Kirsten overbringe.”

„Taler I sandt!” udbrød Ellen. „Alf, driv ej Spot med mig!”

„I kan trygt lide paa mine Ord, jeg vil Eder vel, og Fru Kirsten eftertragter det samme; intet vilde være hende kjærere end at se Eder paa Ømgaard, hvis Hr. Tage giver sit Minde dertil. Jeg kaldte Eder hid, kjæreste Ellen, for at sige dette og med det samme sætte Eder i Rundstab om, at den største Glæde, I

funde berede Fru Kirsten og mig, er denne: at bo og bygge her paa Hjelsbo og være mig som en kjær Søster. I og jeg maa holde sammen, thi Hr. Tage og mine Forældre ønske mig til Omgaard som Henriks Hustru, hvad jeg paa ingen Vis steder mit Minde til, saasom jeg bærer Elskov til en anden. Alligevel vil jeg ikke sige Hr. Tage imod i den Sag; lad ham kun tro, at jeg kan lade mig overtale, da spares Strid og onde Ord, og jeg bevarer min Indflydelse, som jeg kan benytte til bedste for Eder. Naar Hr. Henrik kommer hjem fra fremmede Lande, jævner Sagen sig af sig selv, og heller end gjerne giver han Afkald paa den fortojede Mette, saa længe han har sin sagre, blaaøjede Ellen. Se saa!" vedblev Mette, „nu har I fuld Besked, og jeg ser alt, at den ganske har forandret eders blege Ansigt og farvet eders Kind med Purpurglød. Det maa jeg lide!"

„Jeg tror, at al Glæde skal times mig paa denne Dag, og jeg var utaknemmelig, hvis jeg ikke isjønnede derpaa," jublede Ellen; „I er ret en Lysets Engel, at I bringer saa glædeligt Budskab og behandler en fattig og ringe Jomfru som eders Lige."

„Den, Henrik Herman søn kaarer til sin Tæstemø, behøver ikke anden Adkomst til at være velsæt paa Hjelsbo, tilmed har Broder Søren talet venligt om Eder; men fra første Stund jeg saa Eder, vandt I

min Tillid. Vil I være min Hjærtens kjære Veninde?" Hun omfavnede Ellen og kyssede hende, og de to Ungmøer vare snart i en fortrolig Samtale.

„Nej, nu skal I høre!“ udbrød Mette livligt, „jeg faar en god Tanke, vi kjøre i Morgen til Smigaard at besøge Fru Kirsten.“

„Det gaar ikke an,“ svarede Ellen, „jeg ræddes for et Møde med den strænge Hr. Tage.“

„Na hvad!“ so'r Jomfru Mette fort, „han æder os da ikke, og skulde der komme et haardt Ord paa hans Tunge, da stopper jeg ham af i Tide, han lystes ej ved at være min Uven.“

„Lade vi dog ikke helst den Kjøretur fare?“ sagde Ellen.

„Vær nu ikke en ræd og flejnmodig Jomfru, det er lidet sømmeligt for en vordende Ridderfrue. Mød kun Hr. Tage med et frimodigt Ord, saa han mærker, I ogsaa har en Vilje, da tæmme vi vel Bjørnen, om han end brummer. Jeg fanger denne Sag an, og vi saa nok en god Ende derpaa,“ sluttede Mette.

„Ikke er jeg bange for Ridder Tages Person, som I kunde tænke efter mine Ord at dømme, men jeg ræddes for den Mulighed, at jeg formedelt min Herkomst er uværdig til at være hans Sønns Hustru. Skulde han omtale slikt, da vilde jeg blues og ønske mig langt bort fra hans Nærhed,“ sagde Ellen og for-

talte Mette om den Hemmelighed, der laa hende saaa tungt paa Sinde.

„Nu!“ sagde Mette alvorligt, „da skjønner jeg, at vi bør tage Broder Søren med paa Raad og bede ham ledsage os til Omgaard.“

XIII. Milde og umilde Ord.

Skjønt Jomfru Mettes Forslag om at drage til Omgaard med Ellen i Følge ikke vandt Hr. Prebens eller Fru Helles Bifald, forstod Mette dog at vende og dreje saaledes ved Sagen, at hun fik Faderens Minde, og dermed var Spillet rundet. Næste Dag fjørte Mette og Ellen sammen med Broder Søren til Omgaard, hvor Hr. Tage og Fru Kirsten højlig forbausedes over det uventede Besøg.

„I har faaet Eder en Terne, ser jeg,“ sagde Hr. Tage ved Synet af Ellen.

„Nej!“ svarede Mette, „Jomfru Ellen er min fjære Veninde, og jeg haaber, hun af den Grund er

ligesaa velkommen under eders gjæstfri Tag, som jeg selv er det."

Dertil svarede Ridderen intet. Fru Kirsten endte videre Samtale ved at opfordre de to Ungmøer til at følge sig. Hr. Tage og Broder Søren fulgte efter. Da de alle vare komne til Sæde og havde nydt en Læstedrik, samtalede en Stund om Broder Sørens Rejse og dens Djemed, indtil Hr. Tage spurgte:

„Hvad tyffes Eder, fromme Fader, om de sidste Tildragelser, der ere foregaaede i vort Land?"

„Saare ilde!" svarede Søren, „kunde Kong Baldemars Dje se, vilde det lyne i Brede over den Skjændselsdaad, der er øvet mod hans Vt."

„Bed min Helgen! deri har I Ret!" udbød Tage med Ild, „han var en mægtig Drn, der ernede at holde Skarnsfugle borte fra sin Rede, om de end formaaede at matte hans Binger. I skulde set ham, naar han paa sin Stridshingst fo'r frem i Spidsen af sin Ridderskare. Guds Død! da var han Konge fra Jøse til Jodsaal og kunde opildne Hæren ved sit fyrige Mod. Men hans Søn, Kong Grif, var kun en svag og lidet kongelig Hersker, der søgte sin Styrke i Munkegunst."

„Ja, han var en snild og from Herre," tog Munken til Orde, „hvilket er til hans Ros, og aldrig bliver det et Land til Belsignelse, hvis Kongens Dyg-

tighed i Krigerfærd sættes over et fromt og fredelsskende Sind, der tragter efter at gjøre Folket lyffeligt."

"Nu!" udbød Hr. Tage, "deri kunne Munke nok finde sig, men næppe vi Riddere, der sætte Mandighed og et kraftigt Styre over Messe og Røgelse. I øvrigt var Kong Erik ikke bange for at flaa sit Land og sit Folk, naar han saa sit Snit dertil, og stor Skade er næppe skét ved hans Død."

"Det forfærdelige er dog skét, at forbryderiske Hænder have forgrebet sig paa en salvet Konge. Be over det Menneske, der lægger Haand paa sin Broder og i Selvtægt tager hans Liv! men tifold Be over den, der ikke blues ved at myrde Kongen, en lydig og from Kirfens Tjener!"

"Der taler Munken atter!" udbød Tage, "ikke kan jeg kalde det Fromhed at plyndre St. Povl og give det plyndrede til St. Peder, saa ikke heller at tvinge fattige Bønder til at betale Plovskat og give den til Kirker og nyistiftede Klostre."

"I saa Henseende var Kong Erik haardere mod Kirken end mod Landets Almue," tog Broder Søren til Orde, "men det tør ikke regnes ham til Last, at han søgte at fremme Kristi Rige i Gtland, om end enkelte af Kirfens Tjenere af personligt Nag og Selvsyge søge at forringe hans Ros og forstørre hans Fejl, fordi han brugte mere af Kirfens Gods, end Gjerrigheds-

aanden fandt rimeligt. At han tvang en gjenstridig Aand hos Almuen til at adlyde et Kongebud var Rødværge. Tro mig, den Dag vil komme, da hans Svag-
hed glemmes, medens hans Helligheds Ry vil lyde
over det ganske Land, og hans forsmædelige Død vil
falde Forbandelse ned over Mordernes Hoveder."

"Saa I mener, at Ploppenning bliver Helgen,
det var en vel grov Spøg!" sagde Tage med et Smil.
„Men hvad tyffes Eder om den holde Hertug Abel,
der nu bærer Danmarks Krone? Sikkert ejer han
mere af Faderens Kløgt end Ploppenning den hellige."

"Endnu er Abel dog hverken salvet eller kronet,
om end Landets store have valgt ham, indtil Dane-
hoffet i Roskilde stadfæster Valget; men ilde Spaadom
for hans Regimente tyffes mig det, at han maa til-
hyde sin egen og 24 Ridders Ed for at fristjendes for
Medskyld i Kong Eriks Mord."

"Bed min Helgen!" udbød Hr. Tage, „I er
helt vanskelig at være til Vilje; jeg skulde dog mene,
at han ved sin og gode Danemænds Ed bliver fuldelig
renset fra al Mistanke, om end Klaffertungen har
travlt med at bekliffe ham."

"I forivrer Eder ej, Hr. Ridder!" sagde Søren
mildt og sindigt, „det vilde være mig en Hjærtens
Glæde at tænke, at Kongesaaben var ren og fri for
Blodpletter; men Abel fængsler Kong Eriks bedste

Mænd og lader Kongemorderne ustraffede, skjønt han let kunde ramme dem. Folket hvisker: „Han burde hedt Rajn!“ og selv om han ikke er skyldig, vil Mistanken dog stille ham ved Folkets Tillid og øve Forbandelsens Gjerning. — Vi ville ej strides om den Sag, ingen af os kan frifinde eller fordømme; men en Gang vil Guds Straf træffe de skyldige.“

„Tror I paa en Straf efter Døden for begangen Synd?“ spurgte Tage.

„Ja, visseelig! saa sandt der er en retfærdig Gud, hvis Hellighed er som en fortærende Ildslue, vil enhver, der ikke viser Anger og Bod, blive straffet efter de Syndstanfer, han har levet i paa Jorden; ofte skal et ondt Meenneske komme til at mærke allerede her i Livet, at Gjengjældens Arm er udstrakt mod ham.“

Hr. Tage saa mørkt hen for sig og syntes at henfalde i dybe Tanfer. Da sagde Søren: „Jeg har en anden Sag at føre frem for Eder, men helst ønskede jeg, det kunde ske i Enrum.“

Midderen lod Kvinderne fjerne sig, og da dette var sket, tog Søren atter til Orde: „Jomfru Ellen, der er eders Gæst i Dag, tynges af en svar Byrde, som kun I kan tage bort fra hendes unge Skuldre. Den Hemmelighed, der hviler over hendes Fødsel, ærner kun I at afløre, hvilket Moder Karen har aabenbaret

paa sit Dødsleje. Jeg har lovet at adspørge Eder i den Sag og give Jomfru Ellen Svær."

"Hvad angaar den Sag Eder?" spurgte Tage hvast.

"Kun dette, at jeg er Jomfru Ellens Ven og vil søge at befri hende fra en svar Ungstelse, der bleger hendes Kind og paafører hende en unødigt Lidelse," svarede Søren.

"J besvære Eder ikke for Ellens Skyld, saasom jeg er hendes rette Værge!"

"Da tyffes mig, J hidtil kun lidet har røgtet dette Hverv, saasom Ellen nu er frændeløs og vilde være ganske forladt, hvis ikke gode Mennesker stode hende bi."

"Hvorledes jeg har røgtet mit Værgemaal fra Ellens Barndom til nu, véd jeg selv bedst, og var hun ikke efter Plejemoderens Død løben sine egne Beje, da vilde jeg sørget for hende," sagde Tage.

"Løben sine egne Beje!" udbrød Søren, "hun var vel nødt dertil for at værge sig selv mod Overlast, al den Stund Abbed Dlaus var en slet Bogter og værre Raadgiver."

"Jeg véd, at J ingen Ven er af Dlaus, siden han snappede Abbedværdigheden bort lige for eders Næse, og stor Tillid har jeg ikke til ret mange af de saakaldte renslivede Munkes," tog Tage til Orde; "men Dlaus søgte at fremme min Vilje med Ellen efter

bedste Gyne, han er min Skriftefader, og jeg tænker, at han er hverken bedre eller slettere end de fleste Munke. At han ikke formaaede at bøje Ellens Sind mod Klosterlivet maa have sin Grund i Ungmøens Trods og Egenvilje, saasom Nonnestand dog maa være den bedste for en fattig og frændeløs Jomfru. I gjør derfor Claus Uret, naar I kalder ham en ond Raadgiver, thi han søgte kun at udføre mine Planer."

"Ellen bør dog ikke klostergives mod sin Vilje," sagde Søren.

"Vilje!" sv'r Hr. Tage op, "slig Jomfru som hun har ingen Vilje, det jeg ret nu skal vise Eder; og paa samme Tid skal hun faa al fornøden Underretning om den Hemmelighed, der hviler over hendes Fødsel. Tjen mig i at kalde hende herind, at jeg kan tale med hende i Enrum."

Hr. Tage sagde det med skarp Stemme og med et Blik, der huede Søren ilde. Denne sagde: "I fare da mildt frem og tage det ej til Mistykke, at hun ønsker at vide, hvorfra hun stammer."

Han rejste sig tøvende og forlod Hr. Tage for at hidkalde Ellen. —

Inde hos de tre Kvinder var der imidlertid foregaaet en anden Scene af lysteligere Art. Da de vare ene, omfavnede Fru Kirsten Jomfru Ellen, idet hun sagde:

„Mit kjære Barn! nu kan jeg skjønne, at min Søn ikke kunde andet end elske Eder, og fra denne Stund skal I være mig som en kjær Datter; vi lade da Gud Herren raade for Resten og haabe paa gode Tider. Ofte har jeg ønsket, at I kunde gaa ind og ud paa Omgaard, men min Husbond er imod det, og jeg har kun formaaet nu og da at sende Eder en Hilsen fra Henrik. Sæt Eder nu hos mig,“ vedblev Fru Kirsten, „at vi kunne tale om ham, vi begge elske. Nylig har jeg faaet Bud og Brevskab fra ham; først og sidst skriver han om Jomfru Ellen, saa jeg kunde fristes at blive sfinshg.“

Ellen svarede ikke, hun bevægedes til Taarer over al den Venlighed, der vistes hende af den milde Husfrue; men hun rødmede som Blomsten i Vaar, da Fru Kirsten talede om sin Søn.

„I svarer ikke!“ tog Kirsten atter til Orde, idet hun betragtede Ellen med et kjærligt Blik, „det gøres ikke heller nødigt, thi eders rødmende Kind siger mere end Ord, fortæller mig, at I har et varmt Hjerte. Sig mig dog, om I ikke var angst for at gjæste Omgaard, al den Stund I vel har hørt om den strænge Hr. Tage?“

„Jeg havde ikke stort Mod til den Kjøretur,“ svarede Ellen, „og havde Jomfru Mette ikke været modigere end jeg, da var jeg ikke kommen hid. Nu

føler jeg mig tryk paa Ømgaard, saalænge jeg er i eders Selskab, og jeg er hjerteglad over at have lært Henrik Hermansøns Moder at kjende."

"Lykkelige Ungdom!" udbrød Fru Kirsten, "Haabet knoppes let og sthyder frem som en fager Blomst ved det ringeste Solskin. Da I kom, lignede I en lille Due, der omsværmes af Høge, og I var bleg som en hvid Lilje; nu ser I helt frejdig og glad ud, mens eders Kind er som en fager, rød Rose, og dette Underværk er hidfaldt ved en Ungerjvends Hilsen og et venligt Ord af en flejnmodig Husfrue."

"I siger, at I er flejnmodig," sagde Ellen, "og dog har I styrket mit Mod for lange Tider. Sande maa jeg, at oprigtig Deltagelse og et varmhjærtet Ord er den bedste Lægedom for et sygt Sind; traf vi altid slige Mennesker paa vor Vej, da var det skjønt at leve."

"Net saa, mit Hjærte! tal kun ud, det fri'r fra bekymret Sind!" sagde Fru Kirsten. "Øste gif jeg her paa Ømgaard i stor Længsel og Rvide; Dagene kom og svandt, og jeg maatte stænge for det altsammen, fordi jeg ikke havde nogen at fortro mig til, thi Mændene kunne ej altid forstaa vor Længsel og bekymre sig kun lidet derom. Gjærne se de os med et glad Ansigt, men de gjøre saa lidet for at hidføre et frimodigt

Sind, saa vi med Glæde kunne høje os under deres stærke Vilje."

"Da giv mig Lov at komme ret ofte herhid at være Eder til Tidfort," sagde Ellen.

"Gud naade!" udbød Fru Kirsten, „dertil giver min Husbond ikke sit Samtykke, sjønt intet vilde være mig kjærere end at have Eder hos mig; men naar Jomfru Mette følger med, da vil Tage intet have mod eders Besøg. Vil I ikke nok følge med?" henvendte Fru Kirsten til Jomfru Mette, „I har som troldgjort min strenge Husbond og kan saa det med ham, som I tykkes."

"Jo vist saa!" sagde Mette med et skalkagtigt Smil, „nu skulde jeg hver anden Dag være villig at drage hid og være Skjærnbræt, høre Eder tale Sammen med hinanden, mens I ikke værdige mig et Ord."

"Deraf mener I intet!" sagde Fru Kirsten.

"Umuligt at overtale mig er det ikke," lo Mette, „jeg faar føje Eder og værgе min lille Due for Høgen."

I dette Øjeblik traadte Broder Søren ind og bad Ellen at gaa til Hr. Tage, der ønskede at tale med hende i Enrum.

"Hvad betyder dette?" spurgte Fru Kirsten, „har I omvendt min Husbond, da han ønsker at tale med Jomfru Ellen?"

„Jeg haaber, at Ridder Tage farer mildt frem og giver hende den Oplysning, hun saa inderlig onsker,“ svarede Søren.

„Vær nu en kjæf Jomfru og træd modig den strænge Ridder under Øje, da sejrer sig alt vel!“ sagde Mette.

„Jeg gaar frejdig, da jeg har tre trofaste Venner i Baghaanden,“ gav Ellen til Svar.

Hun forlod Stuen og traadte ind til Hr. Tage, der hurtig rejste sig fra sit Sæde og kom hende i Møde. Saa stod hun nu Ansigt til Ansigt med den Mand, hun havde frygtet, fra hun var et lidet Barn. De enkelte Gange, han havde gjæstet Plejemoderen, frøb Ellen sammen i en Krog, forstræmt og bange, og dette Forhold forandrede sig ikke med Aarene, mindst efter Sønnens Frieri; men nu var Ellen en voksen Ungue og vilde handle som saadan, hun ræddedes mere for den uopklarede Hemmelighed end for Hr. Tage, derfor samlede hun alt sit Mod og traadte ham dristig i Møde. Hr. Tage var ikke rolig, en sitrende Bevægelse om hans Mund sagde det, men den var ikke let at lyde. Var det Breden, som kæmpede sig frem i ham? Eller var det Ellens Skikkelse, der bragte gamle Tiders Handlinger frem for hans Syn og mindede ham om noget i hans Liv, han helst vilde glemme. Med en Viljesanspændelse syntes han at gjøre sig til

Herre over de gjenstridige Ansigtsmuskler og frigjøre sig fra de urolige Tanker og mørke Syner, der svævede ham forbi. Han sagde: „J ønsker at vide Besked om eders Fødsel, men deri vil jeg ikke søge Eder.“

„Da beder jeg Eder, Ridder Tage, at forandre den Beslutning,“ sagde Ellen, „saasom det meget ængster mig at være uvidende om en Hemmelighed, der mere angaar mig end nogen anden.“

„J det sidste kunde J dog mulig tage fejl,“ udbrød Tage, „dog lover jeg at løfte en liden Fling af det Slør, der indhyller eders Fødsel i tykt Mørke, hvis J vil være mig til Vilje i et andet Stykke, hvorom J nu skal høre. — J er en fattig og frændeløs Jomfru, og jeg er eders rette Bærge, hvad J vel alt véd fra Abbed Dlaus, hvis Omsorg og Vejledning J vragede. Eders Fremtid er lagt i min Haand, og J faar at søge Eder i det, jeg bestemmer; men jeg kjender ingen bedre Maade at sikre eders Fremtid paa, end at J klostergives i Ring eller Bissing. Det Kloster, J vælger, vil med Glæde modtage Eder, thi en rundelig Gave stjenker jeg til Klosteret paa den Dag, J optages som Nonne. Da J nu har Ophold paa Hjelmshø efter Jomfru Mettes Døds, vil jeg ikke forlange, at J skal tage Beslutning straks; men om et

Nar maa I være rede til at høje Eder efter min Vilje."

"Min Hu staar ikke til Klosteret," sagde Ellen modigt, "og jeg kunde spørge Eder, med hvad Ret I forlanger, at jeg skal høje mig efter eders Vilje."

"Nu!" sagde Tage studsende, "jeg agter ikke at skrifte for Eder, som jeg har sørget for, fra I var et lidet Barn, til I løb bort fra Om; men min Ret til at bestemme over eders Fremtid faar I vel at fornemme, hvis I spørger paa Trods. Hvorfor vil I ikke klostergives? Jeg kunde ønske at høre eders Mening derom, saasom Konnelivet er sømmeligt og godt for en ung Jomfru."

"Deri skal jeg seje Eder, og tage I da ikke mine Ord til Mistyffe, hvis de ikke vinde eders Bifald," tog Ellen til Orde uden at lægge Mærke til det spottende Smil, der lagde sig om Ridderens Mund. "Klosteret er Tilflugtssted for saadanne Kvinder, der vende deres Hu ganske bort fra Verden; men dertil føler jeg intet Kald, thi indestænges jeg i et Kloster, da kues min Vilje og Tanke, indtil jeg bliver et viljeløst Redskab i Abbedissens Haand. De Nonner, jeg har kjendt, vare enten kuede Stafler, henfaldne til Klaffer og ulystelig Gant, eller ogsaa søgte de at udfylde et tomt Liv ved stærmeriske Bodsøvelser. Mon Gud finder Behag i slikt? Nej, da bliver jeg heller i Verden,

om jeg end skal være en fattig Terne og tjene mit Bred, tager dens Lidelser for at faa Lov at smage den Sødme, der findes i at leve et rigt Liv blandt Mennesker og glædes ved Guds herlige Skabning, den Klosterlivet over sig i at vrage."

"J taler helt vel!" udbød Tage, „man skulde næppe tro, J havde tænkt saa meget over det renlivede Klosterlevnet, som Munk og Nonner berømme med rap Tunge. Ved min Helgen! jeg begynder at lide Eder for de frimodige Ord, J taler; men det forandrer ikke min Beslutning, J maa og skal klostergives, om end St. Peder selv satte sig derimod, og jeg skal sige Eder hvorfor."

Paa Ridderens Kind viste sig en mørk Blod, der lod ane, at han begyndte at blive hed; han talte med skarp Betoning paa hvert Ord og havde synlig Møje med at afdæmpe sin Hefstighed, idet han vedblev:

"J tænker at blive Henrik Hermansøns Hustru og komme til at lege Husfrue paa Ømgaard, hvad ikke er nogen ilde Beregning af en fattig Ungmø. Var den strange Hr. Tage ikke, da skulde vel Galningen Henrik tage eders smukke Ansigt og fagre Skikkelse for fuld god Medgift. Det skal J dog betænke, at aldrig bliver J Husfrue paa Ømgaard, mens mine Øjne ere aabne, og ser J da nogen bedre Udvej, end den, jeg foreslaar?"

Ellen blev bleg om Kind ved Tages Ord, alt Blodet strømmede hende til Hjertet; men hun tog sig sammen og bad Madonna staa sig bi. Helt modig svarede hun: „Visseelig har det været min kjæreste og lønligste Tanke at vorde eders Son en trofast Hustru, thi jeg nægter det ikke, at jeg har ham hjertelig kjær. Af egen fri Vilje har han fæstet mig til sin Brud, og jeg har givet ham mit Jaord, som jeg aldrig vil svigte. Om mit Haab skal opfyldes, og jeg blive Henrik Hermansøns Hustru, derfor raader kun Gud og hans Helgener, hvem jeg tidlig og sildig giver min Sag i Bolde, og derfor slaas mit Haab ikke til Jorde med haarde Ord, om jeg end maa bekjende, at jeg ofte er en forsagt og klejnmødig Jomfru. Ak, Hr. Ridder! I kan ikke nænne at tvinge mig, en værgeløs Kvinde, til at rive Kjærligheden ud af mit Hjerte, vil ikke tvinge mig til at opgive det Haab, der er al min Lykke; thi jeg kan kun tie og bide, til Haabet opfyldes. Og sfer det ikke, da tjener jeg hellere mit Brød som fattig Terne end fjæler mig i et Kloster. — Til Omgaard kom jeg i Dag for at bede Eder afløre den Hemmelighed, der hviler over min Fødsel, og I vil ikke nægte at opfylde min Bøn.“

„I ejer mange Ord, hvilket er utæffeligt for en Ungmø, og gad jeg ikke hørt, hvorvidt Galskaben kunde

drives, da havde jeg standset Drdstrømmen for længe siden," fo'r Tage op. „Guds Død! har man hørt for, at min Vej ændredes af Kvindeluner! Nej, da maatte jeg først blive aflægs og blodsøden, letnem til Taarer som en gammel Kærling, der gaar i Barndom." Han sad et Djeblif som i dybe Tanker med vekslende Udtryk i sit Ansigt, indtil han fortsatte: „Jeg kunde hviſte Eder en Djævel i Dret, saa I daanede af Skræk, men jeg vil ikke skræmme Eder. Dog skal jeg løfte en Flig for den Hemmelighed, I saa meget tørster efter at saa afløret. I kan aldrig vorde Henrik Hermansøns præstegivne Hustru, fordi eders Jødsel er en uoverstigelig Hindring derfor. Er slig Oplysning til Sorg, da har I selv forvoldt den; men tænk nu nøje over mit Forslag med Hensyn til Klosteret, og sejer I mig villig, vil jeg være Eder en trofast Ven, ligesom I skal være velkommen paa Ømgaard, saa ofte I har Lyst at komme hid. Ja, lover I at gaa i Kloster, inden et Aar er omme, da maa I tage stadigt Ophold paa Ømgaard og være min Hustru til Selskab."

Ellen svarede intet, hun gif bort fra Ridderen som en drømmende og saa kun idel Mørke, hvorhen hun vendte Øjet. Der brast noget i hende i denne Stund, som der skulde længere Tid til at hele. Lidt efter blev Mette og Ellen ene, den første spurgte:

„J tyffes mig at se saa modfalden ud. Har Ridder Tage været haard imod Eder?“

„Just ikke det, men dog blev jeg ilde til Mode ved Samtalen med ham,“ svarede Ellen undvigende.

„Gif J de Oplysninger, der laa Eder saa meget paa Sinde at erholde?“

„Ak, flere end jeg ønskede!“ udbød Ellen.

„J siger det saa sørgmodigt, det huer mig ilde.“ Senere sagde Mette til Hr. Tage: „Vær ikke Høg mod min Duellil, thi skræmmer J hendes Mod bort, da kommer jeg ej i Hast til Dmgaard!“

„Jeg vil ikke være eders Uven, og helst er jeg Jomfru Ellens Ven, det hun vel véd,“ gav Tage til Svar.

„J er Ellens Bærge og bør værne om hendes Frimodighed og glade Sind. Har J gjort det, Ridder Tage?“

„Jeg har søgt at raade hende til hendes eget bedste, men mit Raad vandt ikke Bifald.“

„Nu! da er det bedst, at J fritages for at give Jomfru Ellen Raad og hun for at følge dem,“ sagde Mette. „For Fremtiden opholder hun sig paa Hjelmsbo, og tager J anden Bestemmelse med hende, end jeg billiger, da skal J saa at fornemme, at jeg er Prebens Datter.“

„Bed min Helgen! J er en fordringsfuld Jomfru,

og jeg kunde have stor Lyst til at vise Eder, at jeg er den strænge Hr. Tage og ikke bøjer mig efter Kvindeluner."

"J gjør det dog ikke, Hr. Ridder, thi da kom jeg aldrig mere paa Ømgaard, og Henrik Hermanson vilde vel ved sin Hjemkomst spørge, hvorfor J havde bortvist Prebens Datter af eders Gaard. Indvilliger J i mit Forslag, da vil jeg og Jomfru Ellen komme ret ofte og være Eder til Tidfort i Henriks Fraværelse. J siger altsaa Ja?"

"J faar vel have eders Vilje!" svarede Tage.

Broder Søren agtede at fortsætte sin Rejse sydpaa. I en Samtale med Jomfru Mette bad han denne at være Ellen en trofast Veninde og staa hende bi med Raad og Daad. Da Karmen holdt for Døren for at føre de to Ungmøer tilbage til Hjelmshø, sagde han et vemodigt Farvel til dem, idet han gjorde Betsignelsens Tegn.

Flere Dage efter Turen til Ømgaard aabnede Ellen sit Hjærte for Jomfru Mette, der i Førstningen ræddedes over den skjulte Mening, der kunde være i Ridder Tages Ord; men snart kom hun ved rolig Omtanke til en anden Forstaaelse, og hun sagde: „Lad det ikke bekymre Eder, kjæreste Ellen!

Hr. Tage har alene sagt dette for at fremme sin Vilje; jeg skal vel faa den Sag opklaret, han maa give fuldgjeldige Beviser, om ikke før saa naar hans egen Søn forlanger saadanne."

Mette var handlekraftig, hun lærrede ikke Ellen Tid til Grublen. Smilet kom atter frem. Ungmøernes Samvær blev i øvrigt til gjensidig Belsærelse og Udvikling; Mettes livlige Sind og fyrige Mod var en fornøden Afleder for Ellens drømmende Natur og vemodige Stemninger, medens den sidste dybere poetiske Sans aabnede Jomfru Mettes Dje for en Skjønhedsverden, hun hidtil kun havde anet. Ofte besøgte de Omgaard, og en Dag, Hr. Tage var i glad Stemning, lykkedes det Mette at faa hans Hensigt med Ellen at vide. Grunden, hvorfor han ønskede hende klosterglven, lagde han ingen Dølg paa. Mette kom tillige under Vejr med, at de hemmelighedsfulde Ord, han havde sagt om Ellens Fødsel, ikke stod i ret nøje Forbindelse med Sandheden. Da tænkte hun ved sig selv: „Spind kun din Bæv, stygge Edderkop! Naar Du tror at have Gluen i Rettet og vil stramme Traadene om din Fangst, da skal hele din Svindelbæv rives i Stykker og brændes."

Men det kom an paa at gjøre Tage tryk, hun sagde: „J maa dog love mig, at J ikke paa nogen Vis

vil tvinge Ellen, da maaske hun af fri Vilje vælger Klosteret."

"Vil I til Gjengjæld love at blive min Sønns Hustru?" spurgte Tage.

"Gj, ej! lad ham bejle først!" lo Mette. "Men i øvrigt kan I være vis paa, Hr. Ridder, at eders Søn og jeg nok skulle blive enige."

Tiden gik, og Ellen opholdt sig stadig paa Hjelmsbo. Hendes glade Sind fødtes atter, nu og da lød en jublende Sang fra hendes Læber, saa Fru Helle glemte Tandværk og Klager for at lytte dertil. Gamle Prebens bedste Fornøjelse var at høre paa Ungmøernes livlige Samtaler; ingen Graavejsthemning kunde trives, hvor Ellens Sang og Mettes sølvklare Latter lød.

XIV. Paa Mossø og i Boer.

En Eftermiddag i Midten af Juli Maaned 1252 ad Abbed Claus i en Baad paa Mossø; han havde sin Hisslesnøre med sig og vilde øve den fredelige Idræt

at fange Smaafisk. Vandfladen krusedes sagte af Vinden, og Baaden gængede mellem Sivene, naar en liden Smaabølge gik ind mod Land. Smaaskrulpene mod Baadens Sider blev for Dlaus til sagte Suk, som Bølgerne i deres daadløse Færd udaandede, fordi Solens brændende Glød lagde Tyngsel og Baand paa de friskende Vinde.

Det var en usselig Gjerning, tænkte Dlaus, for den henrullende Bølge at ghyge et lidet Afandeblad eller rugge en And, naar den sad paa sin Rede og rugede de pippende Smaaællinger; ganske morsomt vel at se de gule, eller vilde Smaatingester boltre sig mellem Sivene, men det blev dog kjedeligt i Længden. Solblinkene kunde være kjønne nok til en Gang imellem at farve Bølgen med Guld; men den dvalende Døs, som Solens hede Aande lagde over Vandspejlet, var imod Bølgens Natur. Hellere mærkedes en Storm, som kunde kruse Søfladen til fraadende Bølgerygge, der havde Gyne til at naa saa nær til Landet, at de kunde kysse Blomsterne og skræmme Smaafuglene.

Dlaus sad der i Baaden og tænkte sig at ligne Smaabølgerne, der enten fandt sig bundne af Solglød eller af Vinterens faste Isdække; thi han følte sig bunden af dagligt Træl og Slid i den evindelige Trædemølle med Messje, Bøn, Paaseen med Klosterreglernes Overholdelse, Udjævning af Smaastridigheder

mellem Brødrene, og saaledes i det uendelige. Iffe en eneste frisk Lustning derude fra Verden kunde trænge indenfor Klostermurene og faa det tungt rullende Blod til at mærke Livets kraftige Pulsflag; kun nogle træge, lidet ernende Munkes var den daglige Omgang, mens hele Tilfredsstillelsen for Olaus laa i den Frygt, han kunde indgyde.

Belgernes satte Nymnen om Fred sandt iffe Vej til hans Sind, og det var da ogsaa kun fra et ensfoldigt, for lang Tid siden overvundet Stade, at Freden skulde være eftertragtet som Livets bedste Klenodie, Kampens Løn. Naturstemningerne havde dog en fængslende og dragende Magt, der vakte hos Olaus en stærk Trang til at bo i et Sanselighedens Paradis, hvor Naturen var Præstinde for lidenskabeligt soulmende Begjer. Naturen var iffe for ham en Aabenbarelse i Skabningen af Skjønhedsriget, der kan faa et modtageligt Menneskeøje til at straaie i Fryd. Nej! af hver Fiber, hver Nerve, hvorigjennem Naturen aabenbarede sin Jubel eller sin Længsel, dirrede for hans Øre kun en kaldende, loffende Røst til at give sig hen i berusende Nydelse af Sanselighedens Tilbud. Derfor var der Had til alt det, der traadte hindrende i Vejen for Tilfredsstillelsen af hans Lidenskaber: Magtbrynde og sandelig Gistov. — Saavidt var Olaus naaet i de to forløbne Aar.

Hans Ansigt udtrykte en stor Del af de Tanter, der bevægede sig i hans Indre. — Hellighedsmassen var ikke nødvendig paa en Fissetur. For Djebliffet maatte han ofre nogen Opmærksomhed paa sin Idræt, idet han stod højet over Fissestønen og satte Madding paa Krogen. Da dette var sket, fastedes Krogen ud og snart mærkedes Bid. Hurtig traf han Snoren op og gøttede sig over de Spræt, Fissen gjorde, da den havnede i Baaden. Dens frampagtige Gisp for at læsse de fortorrede Gjæller var en herlig Tidfort for Dlaus. — Hvad gav ham nu Ret til at være Plager for den sprællende Fisk? Magten! Alt paa denne Jord bøjede sig for Magten, ligemeget paa hvad Maade den var erhvervet. Selv en Kongekrone kunde kjøbes ved Bøld, Mened og Mord. Ja, Abbedembedet i Zm var vundet ved Rænkespil, gennem tilløjet Fromhed og Bærdighed; derom vidste Dlaus god Bessed. Men det var kun lavt, han sad paa Straa i Forhold til den store Kapital af højelige Grundsetninger, han var i Besiddelse af. Skjæbnen havde været ham fjendisk, thi han havde haabet at komme til at spille en Rolle hos Kong Abel, som han kjendte personlig; men denne forstod hverken at skjønne paa Abbedens Iver eller at skatte hans Smiger. Derfor hadede Dlaus Kong Abel.

Store Herrer med Magt som Agt kunne hæve sig og lade Hænnen ramme følelig; smaa Herrer maa

æde Garmen i sig og slaa Knebs i Lommen med den ringe Trost, at „liden Tue kan vælte stort Læs,“ at sige, naar Tuen faar Lejlighed. Abbed Dlaus valgte det sidste og fandt nogen Tilfredsstillelse i at tiltræde den almindelige Folkemening, at „Abel burde hedt Kajn.“ Han fandt en Lettelse i at tænke sig Kong Abel saa dybt falden, at hans Hoved var Bøddelsens Ejendom, thi da kunde en værdig Abbed gjøre sig mangt et Svinsekørende ind i Rydelsens Helligdom, før han var i Dybde med Danmarks Drot.

Smidlertid fortsatte han sin Meden. Nu og da havde han Bid paa Krogen uden at ænse det, og tilsidst lagde han Stangen forsigtig ned i Sivene for uforstyrret at fortsætte sin Tankeleg, der fredsede videre og videre og tog mere og mere med ind i Ringen. Utildfredsstillet Magtbegjær og sanselig Lust vare to ubehagelige Fæller at have med paa en fredelig Hifestur, de strede med hinanden om Hørrangen og truede med at kæntre Abbedens Tankebaad. For hver Indrømmelse, de fik, bleve de end mere nærgaaende, og for at bortlede deres Opmærksomhed en liden Stund paa andet end dette eget, der kaldtes Dlaus, blev han enig med de stridende om at forbande Munkeskappen, som magtstjal hans Evner og Fremtid. Dog var dette kun Galgenfrist, de trængte atter ind paa ham. Med en

Viljesanspændelse rev han sig løs fra sin Tankemyr og saa efter Medesnoren.

Den var borte! den svømmede et Stykke ude i Søen, en Gist havde bidt paa Krogen og trak nu Snøre og Stang efter sig i ilende Jag. Han sejlede efter den, greb Stangen og hivede en stor Gist ind i Baaden, der drev længere ud i Søen, mens han havde travlt med at faa Krogen af Gistens Kjæber. Han lagde ikke Mærke til, at en Sky viste sig paa Himlen; videre og videre bredte den sig, højere og højere steg den og tegnede sig med mørke Farver paa den ellers klare Himmel; en stærkere og stærkere Vind satte Blandfladen i Bevægelse, og enkelte hvide Kamme paa Bølgerhyggene lod ane, at et Uvejr nærmede sig. Dlaus ænsede det ikke, før et glitrende Lyn fo'r gennem Luften, efterfulgt af et mægtigt Tordenbrag. Da tog han fat i Ræderne og søgte at naa det nærmeste Land; derfor stævnedes han mod Skoven, der stod op til Søen ved Boer Kloster. Men de fraadende Bølgekamme bleve flere og flere, større og større, enkelte vare næsvise nok til at se ind over Rælingen af Baaden og oversprøjte Abbeden, hvis Arm mattedes, saa han mistvivlede om at naa Land. Han kunde lade Baaden drive for Vinden og uden Fare noa Søens nordlige Bred; men det laa ikke i hans Natur at opgive

en tagen Beslutning, han sølte en uimodstaaelig Trang til at øve sine Kræfter for at overvinde Modstand.

At gynge paa de vrede Bøer, mens Lynene frydsedes over Himlen, var en Tilfredsstillelse for den ham iboende vilde Naturkraft. Hvilende et Øjeblik sine trætte Arme paa Alarnerne for at samle Kræfter holdt han derpaa Baadens Stavn mod Vinden og fastede et udfordrende Blik om sig. — I det samme blændedes han af et mægtigt Lyn, der slog ned i Søen, et Stykke fra Baaden, og lagde en tung, trykkende Jernemmelse over hans Aandedrag; han saa Tusender af Sole skimre for sit Øje, som om Himlen var over-
saaet med flammende Ildbølger, der satte alt i Brand. Han lukkede Øjnene og aabnede dem atter, men bestandig det samme Syn af Ildsole. Da vaagnede i samme Nu hans vilde Trods, og idet han skimtede den mørke Baggrund, som Boer Bakker tegnede, greb han Alarnerne med kraftig Haand, stemmede Jødderne mod Baadens Toster og drev Baaden fremad med herkuliff Kraft. — — „Du vilde Naturkraft, Himlens Lyn! jeg spotter dig!“ lo han med haanende Latter. „Net saa, I Bølger! fraad og brus! jeg kjenner det samme fra mit eget Selv! — Ha, ha! det er en lystelig Leg!“ —

Jmens knitrede Lynene, lysnende ind i hver Rift i Skyen, som om et Slør droges til Side for Himlens

Herlighed, at Mennesket skulde bøje sig i Orbedighed og i Frygt spørge, om Dagenes Gude var nær.

Endelig kunde Luften ikke længer bære den sorte, tunge Sky. Regnen styrtede ned i Strømme og lagde en Dæmper paa Lynenes vilde Leg. Tordenvejret traf ind over Øm og Hjulso.

Dlaus naaede Land. Træt og udmattet satte han sig i Læ af en mægtig Bøg, det dirrede gjennem alle hans Nerver som i stor Sjælespænding; men snart meldte Slappelsen sig, Kraften var opbrugt. Som Uvejret stilnede af og kun lod tilbage paa Søen en og anden vild, tumlende Smaabølge, der vrængede det hvide ud af Øjnene som for at vise, at den havde lært Brus af den friskende Vind — saaledes stilnede det ogsaa af i Dlaus Sind; det vekslende Udtryk i hans Ansigt fastnede sig i det haarde, bestemte Præg, hvorpaa Munkene kjendte deres Abbed. Efterhaanden som de fredelige Omgivelser tildrog sig hans Opmærksomhed, gled nu og da et vemodigt Udtryk over de kolde Ansigtstræk.

Solen brød nemlig frem, mens et tusendstemmigt Jnglekor gladelig hilsede dens Atterkomst og Uvejrets Ophor. Saalænge Lyn og Torden raadede over Naturens Stemning, søgte Smaafuglene Læ i det tætte Bladehang, men hurtigt forvandt de Skrækken og kvædede atter frejdig. De utrættelige Sangere svang sig

jublende i Luften eller legede Skjul i Løvtaget, alt under det stadige Omkvæd: Kvivivit.

Den blidere Stemning, der til enkelte Tider — af, sjældnere og sjældnere — gjæstede Dlaus, syntes nu at trænge ind paa hans Sind med hele den overtalende Styrke, som Mildhed og Fred ejer, naar de træffe et Menneſkehjerte i en god Stund. Hans Trods veg og gav Plads for Længsel efter et Møde med det, han kaldte ædelt og skjønt i Verden. Han drog et dybt Suf og forsøgte at bede; men Bønnen slagrede hen ad Jorden som en vingeskudt Fugl, og han mærkede ikke Lindring eller Hvile. Da rejste han sig hastig, og et forvredent Smil lagde sig om hans Mund, idet han rettede sin Gang mod Boer Kloster. Før han naaede ret langt, traadte Abbeden i Boer ham i Møde og hilfede:

„Gudsfred, ærværdige Broder! Har I opholdt Eder herude under det stærke Uvejr?“

„Jordenvejret overraskede mig paa Søen,“ svarede Dlaus, „og jeg maatte bruge al min Kraft for at drive Baaden frem gennem de vrede Bølger og naa Land; men alligevel blev jeg drivvaad.“

„Da følge I med til Klosteret at faa en styrkende Drif og tørre Klæder,“ sagde Abbeden.

„Før det første Tilbud takker jeg og tager derimod med Glæde, men det sidste haaber jeg ikke at have

nødigt, da jeg kun har en liden Sejltur til Øm. Lad os derfor dvæle her endnu en Stund, alt synes at være som gjenfædt efter Regnen."

"Ja, visjelig, deri har J Ret!" udbød Abbeden. "Tordenvejret har været som et friskende Bad for den ganske Natur, thi alt er nu Duft og jublende Tone, er som fuldt Drag af frigjort Bryst, og saare kan det fryde et Menneske at mærke Livets raske Pulsslag. Dog kan mit eget Hjærte ikke ret nyde det i denne Stund, fordi jeg er beslemet og ængstet over den ræddelige Tidende, der i Morges kom til min Kundskab, og som J vel alt har hørt."

"Hvad mener J?" spurgte Dlaus.

"J véd altsaa ikke, at Kong Abel har lidt en æreløs Død og er falden for en Stimands Økse? En Klosterbroder kom i Morges fra en Rejse i Holsten og medbragte den omtalte Tidende."

"J siger, at Kong Abel er død!" udbød Dlaus i højest Forundring.

"Saaledes er det," tog Abbeden til Orde, "og da det forbigående Uvejr med Torden og Lyn drog over Klosteret var det for mig som en Bredens Røst, der bragte Ulykkesbudskabet vidt om Land og forkyndte, at Kong Eriks forsmædelige Død var hævnnet. Gud forbyde nu, at Folket atter skal hjemløses af Had og

Strid som i Kong Griefs Tid og komme til at sone, hvad Abel forbrød."

"Skal slikt ske, da bliver det visseelig ikke for Kong Abels Brøde, at Folket maa give Sonoffer, men en Folge af egne onde Instinkter og magtlystne Herrers Rænker," sagde Olaus. "Sær Grund til Vengstelse for kommende Tider tykkes mig ikke det, at Abel er død, saa som han kun stiftede paa Edelæggelse for Kirker og Klostre, da han sølte Kronen sidde fast om sin Tinding. Jeg havde bedre Tanker om ham som Hertug, end jeg kunde forsvare, da han blev Danmarks Konge."

"Deri ligger netop Forbandelsen," sagde Abbeden med Barme, "at Danemænds Tanker vare vildledte, saa de af Frygt eller Egennytte satte Kronen paa en Riddings Hoved i Steden for at give Bøddelen, hvad der med Rette tilkom ham. — Ja, ret en usalig Tid blev det fra den Stund, da den onde Hjendes Raag optændte onde Menneskers Sjæle, saa de forledte Abel til af Begjærlighed efter en forgængelig Krone at tragte den hæderværdige Broder efter Livet. En Konge, afholdt af sit Folk, elsket af Gud og Mennesker, lod man dræbe uden at straffe Stimændene, medens man i Steden satte Kronen paa Mordstifterens Hoved."

"Deri har i Ret," tog Olaus til Orde, "og mener jeg, at Abel burde hedt Babel, fordi han bragte

Forvirring over det ganske Land og øvede ufredelig Gjerning mod de hellige Klostersamfund. Vort Kloster har han paaført stort Besvær. Thi for at vi maatte bruge den Frihed over Brydere og Bønder, som hans Forfædre havde skjenket os for intet, undsaa hin elendige Brodermorder sig ikke ved at udpine af os staaffels Brødre 300 Mark Sølv."

"Nu! det var dog kun jordist Mammøn, han tilvendte sig, og sliq Ransfærd have vi Munke længe maattet døje," udbød Abbeden. „J saa Henseende have ikke alle Grund til Klage over Kong Abels Regimente, al den Stund han ved Günst og Gave vandt sig mange Venner mellem Bisper og Klerke, fordi han frygtede Gejstlighedens Magt; dog tyffes mig helt ilde om det Benslab, der tilpligtes for Embeders og Bindings Skyld. Hellere vil jeg lide Uret end sælge min Frihed for Gods og Ure."

"Og dog bøje smaa og store Herrer sig for Magten for at vinde det, J synes at forlaste," tog Claus til Gjennæle. „Hvorfor skulde da Bisper og Klerke ringeagte, hvad hele Verden kalder Livets højeste Gode, tilmed da den hellige Fader i Rom viser Vej og øger sin jordiske Magt og Anseelse i videst mulige Omfang."

"Vor Kirkes Overhoved eftertragter Magt og

Anseelse for at fremme Kristi Rige paa Jorden; men søger nogen Kirkens Tjener jordisk Gæde for Bindings Skyld eller af Magtbrynde, da er det utæffelig Gjærning for Gud," sagde Abbeden med fast Røst. „En Gang skal alt slikt afløres, og da kommer Gjengjældens Dag for al skjult Gjærning, der er ond i sin Rod. Ve da over det Menneſke, ſom alene har nærret ſin Sjæl med det, der viſner ſom Markens Blomſt og er uſikker at bygge paa ſom en Skumſtrime paa Havet!"

„Gjengjældelse!" ſagde Claus drømmende hen for ſig. — Han tav en Stund. Endelig vendte han ſig til Abbeden og ſpurgte: „Tror J. ærværdige Broder, paa en Gjengjældelse efter dette Liv?"

„Det tykkes mig et underligt Spørgsmaal af en lærd og from Abbed!"

„Hvorfor det? Vi tale ikke her for Munke og enſoldige Kloſterbønder og behøve ikke at lægge Skjul paa vor ſande Mening; og tykkes mig da, at der er Pine og Plage nok i denne Verden, ſaa Gud Herren ej behøver at øge Lidelſen med en Tilgiſt efter Døden."

„De fromme haabe at ſaa Fred og Glæde, naar de aflædes Forfrænelighedens Klædebon. De onde grue for Straf og Pine allerede her i Verden; den nagende Orm, der undergraver deres Hjærtefred, giver en Forſmag paa Gjengjældelſen hiſſet," ſagde Abbeden.

„Dette kan jeg ingenlunde indrømme!“ udbød Claus ildfuldt. „Vor Forestillingfreds er bunden til Jordlivets Klædebon, og vi kunne ej have nogen klar Mening om Livet hinsides, thi Skriftens Ord ere uforstaaelige for os, fordi vor Aand er bunden til Legemet. Men hvorfor skal et Menneske belønnes eller straffes, fordi han følger de Tilbøjeligheder og Længsler, som ere indgravede i hans Natur med saa dybe Runer, at han ikke evner at udviske dem? Er det hans egen Skyld, at han fik dem? Ingenlunde! De nedlagdes i hans Natur alt i Moders Liv, og hele denne Lære om Gjengjældelse efter Døden tyffes mig derfor at være falsk.“

„Slig Tale er ikke ukjendt i Kirkens første Dage,“ tog Abbeden til Gjennemæle; „men jeg anser den for saare farlig og beder Eder nøje betænke, at Kjætteri og falsk Lærdom let vinder Indgang, hvis vi bygge paa vore egne Tanker og spørge alene vor Forstand til Raads, thi derved udelukke vi Lyset fra oven. Vel er Livets Kaar hinsides en uopklaret Hemmelighed; men Gud Herren giver sine saa sikre Fingerpeg, at de kunne skjønne, af hvad Art Himlens Glæde er, ligesom de fleste Mennesker have prøvet saadanne Anfægtelser og Angster, at de kunne ane Glædens Modfætning: Ufreden og Gruen.

„Alle disse Oplevelser stamme dog fra Aandens jordbundne Tilstand og bevise intet!“ udbød Olaus.

„Det aandelige kan ikke bevises med haandgribelige Beviser; men et troende Hjærte har uroffelig Forvisning om, at der efter Døden er Hvile og Fred for alle fromme, fordi Gud er Kjærlighed og gjengjælder den Tillid og Fortrøstning, som et Menneske har til ham. Derfor kommer Gjengjældelsen eller Straffen over de gjenstridige, fordi de fortro sig til Kjødsviljen i Steden for at være lydhøre for Guds Røst i deres Indre, saa hans Aand faar Lov til at kalde Guds-billedet klarere og klarere frem, indtil det onde har tabt sin Overmagt. Ved at give det gudsfjendtlige Rum fælder Mennesket Dom over sig selv, men Gud fuldbyrder Dommen.“

Samtalen førtes i længere Tid videre i samme Spor, og Olaus forsvarede sine Ansættelser med stor Beistalenhed. Tilslidst sagde Abbeden:

„Nu! vi ville ej føre denne Strid videre, saasom J vel alene har ført Sagen frem for at vise eders be- kjendte Dygtighed i Disputerekunsten. Derimod ind- bydes J til at styrke Legemet i vort Kloster, inden Sol gaar i Bjærge, for at J kan have Kraft til Ro- turen hjemad.“

De fulgtes da ad til Refektoriet eller Spisestuen, hvor Bordet blev dækket og en Kande Vin sat frem.

„Bær hjærtelig velkommen under vort Klosters Tag!“ sagde Abbeden, „og unde vi os nu et Bæger Vin, som I kan have nødvendig. Den hellige Benedikt vil sikkert tilgive, at jeg ved eders Besøg gjør en Undtagelse fra Ordrens Regler.“

„I have Tak for venlig Gæstfrihed, den jeg skal forskyldte, om I snart vil glæde Dem med et Besøg“, svarede Dlaus og tog et dybt Drag af Bægeret. „Og trods dette, at Benedikts Regel er skærpet ved Stefan og Bernhard, skal I dog erfare, at vi have andet end Fisk og tyndt Æl at opvarte med. — Visstnok ere Klosterreglerne ej heller satte til Skræmsel for Abbeder, men mest for at holde ensfoldige Munkke til Lydighed.“

„At jeg vil vorde velkommen i Dem, tvivler jeg ikke om,“ tog Abbeden til Orde, „og jeg kunde ønske at komme did for at gjøre til intet den Tale, at de Boer Munkke se med Skynhage paa Brødrene i Dem og Klosters voksende Magt og Anseelse. Af den Grund glæder det mig saare, at I er min Gæst i Dag, al den Stund Fred og god Forstaaelse er det uforligneligste Klenodie, hvad ogsaa vor Ordens Stifter indskærper. Derimod er jeg uenig med Eder i det, I sagde om en Abbeds Forhold til sin Ordens Regel, saasom en ret Abbed maa være den første til at holde Regelen og den sidste til at bryde den, at de ensfoldige ej forarges. Dog er der visstnok ingen Synd deri,

at vi til Regemets Styrkelse nyde et Bæger Vin og en god Steg."

"Og selv om sliq Bestemmelse fandtes, at vi burde afholde os fra Vin og Kjed, agtede jeg dog ikke at følge den, saasom mange Regler stride mod sund Sans og antaste Menneskets Frihed i ulidelig Grad. Hvad tyffes Eder om en af eders Ordens Stifter fastsat Regel, der siger: Den Munk, der glemmer at sige Amen ved Bordet eller hoster i Begyndelsen af en Salme eller rører med sine Fingre ved Kalken, skal have seks Piskeslag? Det tyffes mig at være latterligt."

"Vel sandt," sagde Abbeden, "at det ofte er smaa Forseelser, den hellige Benedikt revser med haard Straf; men det tyffes mig bedre at revse smaa Forseelser end at lade Straffen vente, til store Synder ere undfangede og udførte. Vor Ordens Stifter griber den menneskelige Svaghed ret an, idet han i Tide søger at bøje haarde Hals og trodsige Hjerter ind under Ydmyghed og Lydighed for at forebygge Træfald. Dog indskræper han bestandig at bruge Mildhedens og Sagtomodighedens Vaaben til at nedslaa det onde, at ikke Haardhedens Tugteris skal knuse de svage og vække Trods hos de gjenstridige. Ogsaa sætter han større Pris paa Hjertets Renhed og Ydmyghed end paa Faste og Regemets Spærgelse. — — Ja, velsignet være den hellige Benedikt, der fandtes villig til at tjene

Nanden og skabe Fristeder for et rent og arbejdsomt Liv!" sluttede Abbeden.

"Jeg skatter eders og min Ordens Stiftere som fromme og viljestærke Mænd, der kunde udføre tagne Beslutninger med Ihærdighed. Dog flæbede vel ogsaa ved dem Højslyn, Hovmod og Forsængelighed; de vidste, at deres Navne vilde bæres til Efterverdenen med Helligheds Glans, og Uergjærrighedens Dm har sikkert ogsaa gnavet paa deres i Mængdens Dine fromme Gjærninger. Derfor bøjer jeg mig ikke for alle deres Regler, thi Stifterne af Munkeordener kjendte ikke andre Mennessers Trang og Begjer, vel knap deres egen. — Hvad kjendte Benedikt til eders Anlæg og Natur? Hvad kjendte Robert, Stefan og Bernhard til min Natur? Intet! Og dog binder mange af Ordenens Regler i Trællebaand, som knær de i Mennesset iboende Gvner. J vil ikke kalde mig en mindre from og rentlivet Abbed, fordi jeg drifter et Bæger Vin og spiser et Stykke god Steg, og dog strider dette mod de oprindelige Ordensregler, som om Gud Herren havde givet os Legemet for at pine det og ringeagte dets Krav og ikke for at nære det saaledes, at det kan være et sundt og stærkt Redskab for Sjælen. Derfor maa Reglerne kæmpes efter enhver's Behov, hvilket netop viser deres Overgreb. Slige Ord og Antydninger vilde jeg visseilig ikke fremkomme med til uoplyste eller

enfoldige Munke, langt mindre til den blinde Mængde; men I og jeg kunne se den Sag an uden at forvirres."

"Den, som plejer sit Legeme for godt, faar nok at mærke Kjødets syndige Begjær, der let fører til Gald, hvis Menneskets Vilje ikke styrkes af Guds gode Aand," sagde Abbeden. "Deri har i Ret, at enhver kjender bedst sin egen Natur og véd, hvor han er lettest at faare af den ondes Pile; men ogsaa til denne Kundskabs rette Brug skal der Vejledning herovenfra, ligesom og hellige Mænds Raad og Formaning kan komme til god Anvendelse for den, der vil leve et rent og fromt Liv. — Og nu, min Broder og kjære Gjæst, ville vi ende denne Sag og ikke optage flere Stridssemner, at ikke vort Samvær skal blive en hvileløs Ordstrid. Lad os gaa ud i Klosterhaven og nyde den dejlige Kvæld, at Mildhed og Fred kan hvile over os, som den nu hviler over Guds Natur."

Det skete, som Abbeden foreslog, og Samtalen gled ind i et mere fredeligt Spor. Da Olaus senere paa Aftenen vilde sejle hjemad, traf atter et Tordenvejr ind over Mossjø og rasede med ligesaa stor Voldsomhed som før. Olaus modtog da Abbedens Indbydelse til at blive i Boer Kloster om Natten, og derved undgik han den ublide Skjæbne, der ellers havde

ventet ham i Dm, hvor Hærnenes Dæmon løftede sit Sværd imod ham.

XV. En Hævn.

Til Dm Kloster hørte en stor Avlsgaard, der tjente til at forsyne Munkene med det nødvendige af Fødemidler til dagligt Forbrug. Arbejdet udførtes for en Del af mandligt Dyende og af Klosterbønderne, der foruden anden Afgift til Klosteret ydede Pligtarbejde; men ogsaa nogle af Klosterets Lægbrødre deltog i Gaardens Drift, thi ikke alle saakaldte Lægbrødre vare Munkes, men de boede i Klosteret, fordi de yndede et stille og roligt Liv. De fattige maatte arbejde for Underholdet, medens rige Folk, der kunde betænke Klosteret med Gaver af nogen Betydning, havde fri Raadighed over deres Tid og kunde benytte den til hellige Øvelser, boglig Syssels eller anden Gjærning. Endelig fandtes i de fleste Klostre kvindeligt Dyende, der boede i Avlsgaarden eller i den saakaldte Dejegaard. Dette

ftred vel mod de oprindelige Klofterregler, men disse ændredes lidt efter lidt og bleve rummeligere, Tøjlerne slappedes mere og mere, og tilfids ofredes Munkelivets Renhed og fædelige Alvor til Vellystens graadige Molof. Underligt var det ikke, om de ubefæstede, der havde afslagt Munkeløftet uden alvorlig Selvsprøvelse, snublede og faldt, naar Fristelsen kom i sit loffende Klædebon. Og de ubefæstedes Tal kunde ikke være ringe i hine Tider, da Munkesamfundet i det hele udøvede Hovedindflydelsen paa det menige Folks Tankeføet — en Indflydelse, der ikke havde Udviklingen af personlig Selvstændighed til Maal, men snarere søgte at danne blinde og villige Redskaber til at øge den Glans, der i Datiden hvilede over Klostrene.

Munkene søgte derfor paa alle mulige Maader at trænge sig ind i Familielivet med Raad og Bistand for at befæste deres Magt. Indviede i alle huslige Forhold toges de nødvendige Hensyn til de forskjellige Personers Naturpræg og aandelige Udvikling, naar Munkene spandt Folks Viljer ind i en Bæv af Tanke-traade og Stemninger, der bundede i det hemmelighedsfulde og dunkle, saa der nødvendigvis maatte en Munk til for at hitte Rede deri. Særlig eftertragtedes den opvoksende Ungdom, hvis Tanke ledtes i Retning af Klosterlivet. For den mandlige Ungdoms Bedkommende havde dette til Følge, at ganske unge Mennesker optoges

i Klostrene som Ungbrødre, der efter en Provetid af-
lagde Munkeløftet, uden at de kjendte deres egen Natur
og sande aandelige Trang; thi naar Sværmeriet lejrer
sig som en Taage om Sjælen, er Mandens fine Sans
borte. Naar de i modnere Alder følte Trang til at
leve et sundt og naturligt Menneſkeliv og saa, at
Verden var skjon og herlig trods alt det vrang i den,
da stode de værgeløse og maatte søge at nedkue alt det,
der drog dem ud fra Munkelivet. Fanatismens og
Sværmeriets Aander kunde vel komme en saadan be-
trængt Støtte til Hjælp, tiltraade Selvpinsel og Marter
af eget Kjød for at drive den lede Satan ud; men
hos andre voksede Længselen efter Verden til at-
traaende, smulmende Begjær, der vel dulgtes ved hellige
Miner og Lader, men brændte i Sjælen som sydende
Olie og ofte hidførte sorgelige Fald.

Nogle fristede sløge sig til Taals med Mad og
Drikke, saa de, naar Lejlighed gaves, overtraadte Kloster-
reglerne og mæstede sig, medens mere sanselige Naturer
svælgede i anden ugudelig Besslyst. Visse var der
mange fromme og renhævede Munke, der hadede alt
sligt som Djævelens Bæsen og Gjærning; men de kunde
ikke hindre, at Gylteri og uterligt Forhold fandt Ind-
pas i Klostrene. Strænge Straffe og Bandsdomme
udgik vel oftere over de Brødre, hvis Forseelser opda-
gedes; enkelte Klostre bleve helt ophævede eller omfor-

mede, for at Belial ikke ganske skulde fredlyses, men der vedblev i dette Forhold som i alle andre at være braadne Kar. Gylderi og Dovenskab vare vel de Synder, hvori Munkene lettest hildedes; men Tjenestekvindens Ophold i Dejegaarden gav Anledning til værre Udskejelser, og man bebrejder Munkene, at de lode sig opvarte i Sellerne af Kvinder, flødte i Mandsskæder.

At Dlaus havde tugtet to Munkke med haard Straf for Uhovssked mod Kvinderne i Dejegaarden kunde lade formode, at han selv holdt sig ren fra den Synd, hvorfor han tugtede andre; men dog havde den ene af de paagjældende Munkke sagt til ham: „I tale ej saa høje Ord, saasom eders egen Bej er tvetydig nok til at vække Forargelse!“ Dlaus havde fareet op i Brede og sagt: „Mener I, Belials Karl, at kunne bekliffe eders Abbed med ond og løgnagtig Tale, da tager I fejl! ingen af de fromme, renlivede Brødre ville tro eders Ord. Herhid i Jængslet, I Syndens Barn, Satans førstefødte i vor hidtil renlivede Orden! I det mørke Gul er Tid til Ruelse. I er forskudt af vort Samfund og forbandet som et Fortabelsens Barn, hvis I ikke gjer Bod og anraaber om Forbøn og Forbarmelse!“

Dlaus gav Gladeren Mæring nok, og der gaar sjælden Røg af en Brand, uden der er Ild i den. Hans Liv i Fortiden havde ikke den Ros at være ren-

livet, og flere Træk af ham som Abbed lod formode, at han ikke havde bedret sig. Ganke vist havde man ingen Beviser mod Dlaus, thi da kunde han ikke været Abbed. Men man havde jo Løve at tænke, Tanter ere toldfri og Sladder gaar uden Postpenge, ellers standfedes mangt et giftigt Ord, før det sendtes ud i Verden, medens det nu kun drukner for god Kones eller Mands Dør. Alligevel havde man en til Bished grænsende Formodning om, at Dlaus var mindre kysk, end det sig en Abbed egner og anstaar. I Klosteret fandtes en lille Bog paa 5 à 6 Aar, der efter Dlaus's Udsagn var et forældreløst Barn, Klosteret havde antaget sig. Drengen hed Svend, Munkene kaldte ham Papæ og fandt, at han lignede Abbeden i en paafaldende Grad. Naar, der kan ogsaa være Klaffertunge i et Kloster, ingen kan vogte sig for den. I øvrigt var Papæ alles Yndling, men hos ingen havde han højere Stjerne end hos Dlaus, der førte alle Haande Smaaprat med „den lille Munk“, som Papæ ogsaa kaldtes.

I Dejeaarden opholdt sig en ung Kvinde, der hver Dag levede paa Dril med Papæ, men i øvrigt var i Besiddelse af Abbedens Gunst i den Grad, at det vakte Munkenes Opmærksomhed og fremkaldte tvetydige Smil paa deres Læber og nedsettende Ord paa deres Tunge, om det end skete med stor Forsigtighed.

Jomfru Inger havde opholdt sig et Aarstid i Klosteret, hvilket vandt hendes udelte Bifald; men i den senere Tid syntes Dlaus's Interesse for hende at tabe sig og overføres paa andre. Inger vogtede paa sin Indflydelse med Argusøjne, og da hun mærkede, at Dlaus fjærnedes sig fra hende, tændtes Skinsygen i hendes Sind og endte i Had. Med al den glødende Ild, som en hævnfyg Kvinde kan raade over, pensede hun paa Hævn over ham, og hun fandt en sindsbeslægtet i den Munk, han havde ladet fængsle. En Nat undveg Munkens af Fængselet og forsvandt fra Klosteret tilligemed Inger. Dette skete nogle Dage før Dlaus's Sejltur paa Mossø.

Bed Igletorp boede en Jisser, som hed Erland, han gik almindelig under Navnet „Dolken“ og var af frisket Vægt, fra Den Gild. Som en af Hertug Abels Lejesvende kom han til Jylland i 1247 og fandt saamegen Behag i Jisserpigen Else, der blev hans Hustru, at han efter Tjerdens Slutning forlod Krigerhaandværket og blev en fredelig Jisser. Folk troede ham i Stand til at øve alskens Ugjerning, og endskjønt Gissninger og Gladder vare upaalidelige Vejledere til Bedømmelse af en Person som Dolken, hvis Natur var tilfløret og utilgængelig, saa laa der dog noget til Grund for Folkeme-

ningen. Han befattede sig vel ikke med Vejroveri og anden simpel Mandsfærd; men hans Arm kunde kjøbes til en vovelig Daad, thi han var pengegridsk, og Guld det ejede for ham en bedaarende Klang. Dolken var en halv Hedning, bad ofte til Guderne og paakaldte deres Hjælp, naar det gjaldt at udføre noget voveligt; de fristnes Gud var en fredelig Mand, mente han, og det kunde ikke nytte at bebyrde ham med Hverv, som han ikke forstod sig paa. Erland havde indsuget sin Tro med Moderermælken; i hans Hjemland faldt det sidste Afgudstempel først i Aaret 1284. Der var ægte Bifingenatur i ham, og kun hans Kjerlighed til Else var i Stand til at tøjle hans vilde Mod og gjøre ham til en fredelig Zdrætsmand, der var trofast og kjærlig mod Hustruen, elskende hende med al den Styrke, som sædvanlig gjemmes i en stærk Natur. Ved den, der traadte hende for nær paa nogen Vis. Kyskhed og Troskab, Frisind og Flid var et Særkjende for de vakre Kvinder og kjække Mænd, der boede i hans Hjemland, og Dolken havde bevaret sit Folks Tankesæt i disse Stykker. Else taledes ikke med sin Mand om hans Tro, hun var hensynsfuld og om mod sin Erland, benyttede sjælden sin Magt over ham; men naar hun en enkelt Gang gjorde det, forstod hun at lede ham, som kunde han været et lidet Barn. Kun naar hans

Blod kogte i Brede var han utæmmelig og vild som en snysende, utæmmet Ganger.

I Klædedragt var Dolfen affstikkende; om Vinteren klædte han sig i Skind fra Top til Taa, hans Hue var pyet af en Rævebælg, og en lille Stump af Rævehalen dinglede ned over Naffen og blandede sig med hans lange sorte Haar. Underansigtet var skjult af et filtret Skjæg, der forbed at læse Træffene om hans Mund; Djet havde noget vildt og lurende, i Bredens Øjeblik lignede det Rovdyrets, naar det gaar paa Rov og opdager et Bytte. Han havde noget af Tigerens Natur, noget af Lovens, ejede en muskelstærk Arm til at føre en Klinge, en sikker Haand, naar han søgte Skoven for med sin Armbroest at skyde et Stykke Bildt. Det mandige og det vilde, det aabne og det tilslørede, det fredelige og det ubændige laa i Dolfens Natur i en eneste uredelig Blanding, som ingen bedre forstod at tyde end Else. — —

En Aften sildig kom til Dolfens Hus en Kvinde, hvis forstyrrede Udseende talte om heftige Sindsbevægelser. Det var Inger, Elses Søster. Hun tog Sæde paa Bænken, men trods Elses Spørgsmaal gav hun ingen Forklaring den Aften. Næste Dag fortalte Inger om sin Kvide, og Hadets onde Ord fløj fra hendes Læber i ustandselig Gang. Hun vilde have Hævn over Dlaus, og Dolfen var udsæt til dette Øverv. Kvindetungen,

naar den bruges i Had, er hensynsløs i sin Fremstilling, er lig en giftig Snog, der tilslimer alt paa sin bugtede Gang. — Else vilde dog ikke have med den Sag at gjøre, og Inger henvendte sig til Erland, der efter en kort Stund sagde:

„Stand nu dit Sluseværk, Inger! vi have paa Sild og i Frisland den Lov, at Frænde skal dræbe sin Frænke, hvis hun er Horkvinde.“

„Nu ere vi ikke i Frisland, og jeg er ikke det, I nævner; men den Om Abbed er en Belials Karl, et Skarnsmenneske, der har fralistet mig min Gre og jaget mig bort med Haan. Kan I lade min Fornedrelse, der pletter Slægtens Gre, ogjaa Elses, uhævnnet, da er I fejsk og ikke den kjække Erland, som I har Ord for.“

„Nævn ikke Elses Navn og Gre med eders stygge Mund!“ før Dolsken op, „I er ikke værdig at kysse hendes Gedsaal. I kalder mig fejsk! Aldrig har nogen rovet at kaste mig slige Haansord i Ansigtet, og ej heller faar I Lov at gjøre det. Gaa bort fra mit Hus, I lede Kvind, ellers skal I mærke, at der er Marv i min Arm!“

„I er ræd! Ivi Eder!“ skreg Inger.

Breden begyndte at koge i Dolsken, han løstede sin Haand for at tugte Furien, men da traadte Else

ind og lagde sig imellem. Alligevel maatte Inger forlade Huset, Dolken vilde ikke se hende for sine Øjne. „Hun nævnte dit Navn og Banære i samme Andedrag, det taaler jeg ikke!“ sagde han til sin Hustru; „lad hende gaa, hvorhen hun vil, din Søster er hun ikke længer.“ Else græd over Søsterens Fornedrelse, men hun turde ikke tale til Erland derom.

Sin Aften, da Claus var i Boer, og Uvejret rasede over Egnen, stod Dolken ved Mossø og fastgjorde sin Baad ved Landingspælen. I det samme nærmede sig en Mand, i hvem Dolken gjenkjendte den Munk, der var undvogen fra Om Klosterfængsel. Han hilsede og indlød sig i en Samtale om ligegyldige Ting, indtil Dolken gjorde Mine til at ville gaa hjemad.

„Lad os sætte os i Lø af Skoven,“ sagde Munkfen, „hist træffer et Tordenvejr ind over Søen, og tunge Draaber falde allerede ned fra Skyen. Søger vi ikke Ly, kunne vi faa en vaad Kofte.“

„Børre Ting kunde hende os end dette, jeg gad hellere fortsætte min Gang, at jeg i god Tid kan være hjemme hos Else,“ svarede Erland.

„J bør dog gjøre, som jeg foreslaar, fordi jeg vil tale med Eder om en vigtig Sag, der helst afhandles i Enrum.“

Munkfen fik sin Vilje. De satte sig under en knudret Egs Krone. — Tordenvejret kom imidlertid

nærmere, hule Drøn fra Skyen gav Gjenskyd i Broldur Baffer og blev til tusendtungede Røster i de om-
 liggende Dalsstrøg. — Munken begyndte sin Fortælling
 om egne Lidelser og Dlaus's Ondskab, gif senere over
 til at omtale alle de Forsørelsens Kunstgreb, hvormed
 Dlaus søgte at besnære ubefæstede og uerfarne Ung-
 møer, indtil de fangedes i hans djævelske Snarer.
 Munken malede med stærke Farver, thi naar et Men-
 neske er besat af Hævnens Dæmon, bliver hver god
 Tanke hjemløs, hver god og ædel Følelse dødsdomt —
 Had er Kjerlighedens Modsatning, søger sin Næring
 i det djævelske. Over hver lys Plet i Dlaus's Per-
 sönlighed droges et sort Penselstrøg, saa hans Billede
 kom til at ligne et djævelsk Menneske, hvis Udryddelse
 af Jorden maatte være en fortjenstfuld Gjerning.
 „Gud Herren er vred!“ sluttede Munken, „ horer I,
 hans Bredestrøft raaber: Ve over Dlaus! I vil følge
 mig og gjøre en god Gjerning ved at udføre en Guds-
 dom over det falske og giftige Kryb, der har sat sig i
 Højsædet som Abbed i Dm.“

„Hør Munk!“ sagde Erland, „Halvdelen af det
 onde, I tillægger den Dm Abbed, er mer end nok til,
 at han fortjener Døden. Jeg gad dog ikke besmitte
 mine Fingre med en bleg Munks Blod, men overlader
 helst til Gder selv at udføre den gode Gjerning at
 stille ham af med Livet; thi jeg tænker paa, om man

vilde lade Else i Fred, hvis man opdagede, at jeg havde Del i den Daad. Skulde jeg efter Lands Lov og Ret komme til at dingle i Galgen, da vilde Else græmme sig, og hvem skulde værgе hende mod Skarnsfolk og tjene Brødet til hende og min Ibald."

"Vi skrige ikke den Daad ud over hele Verden, og mærk vi Uraad, da kunne vi vel i Tide hytte vort Skind," sagde Munkén; "J bør ogsaa rove lidt for Lønnen."

"Løn!" udbrod Dolfen, "hvilken Løn kan J give?"

"Se her!" sagde Munkén, idet han tog en velsyldt Pung frem og aabnede den, saa at Dolfen kunde skjønne, at det meste af dens Indhold var Guld. "Se, dette Guld er eders, hvis J nu i denne Nat vil være med at udføre, hvad jeg ønsker af Eder."

"Guld! Guld!" udbrod Dolfen og saa paa Pungen med et gridst, rovbegjærligt Blik; "jeg kunde kjøbe mig en ny Baad, opbygge mit Hus, saa Else kunde bo som en Frue, min Ibald kunde — — — og saa havde jeg endda — — — lad mig se Pungen, holde den i min Haand!"

"Først Arbejdet, senere Lønnen!" sagde Munkén.

"Først Lønnen, ellers kunde J maaske glemme at betale den!" sagde Erland, idet han frampagtig greb om Pungen og rev den fra Munkén, der begyndte at blive ilde til Mode over hans Hæftighed. — "Seg

funde nu frarane Eder denne Skat," vedblev Erland, „J kan ikke hindre det; men jeg er hverken Tyr eller Røver, slige Jolk lærte jeg fra Barn af at foragte. — Aldrig faar J det dog tilbage, thi jeg vil fortjene det — jeg vil være rig — — ja, rig — her er Begyndelsen!" — — Han aabnede Pungen, tog nogle Guldstykker og holdt dem nær til Djet for at betragte dem. — Det begyndte at skumre, Dagens svindende Lys blandede sig med Guldets flimrende Skin. — Som Slangens Blif fængsler den lille Fugl og gjør den betagen og værgeløs, saa den falder i Ormens Gab, saaledes droges Erland af Guldets og blev et let Bytte for dets loffende Glans.

„J denne Nat maa Hævnen udføres! Dlaus skal ikke se Sol staa op! Vil J tjene Guldet?" sagde Munken.

Alle Forskanskninger for Erlands Modstand brast, og han udbød: „Bed min Faders Sværd! Nu er min Haaud rede til at bore Dolken ind i Abbedens sorte Hjerte! Han er værre end Pya, alle onde Nanders Tyrste, derfor lad Jkins have ham!" Han rejste sig i Hast fra sit Sæde. Et Lyn oplyste hans Ansigt og viste Munken de fordrejede Træk, et Tordenbrag fulgte, og dets Gjenlyd i Broldur Bakker lød som en Haanlatter, Binden fo'r fusende gennem den gamle Egs Krone. — — „Hører J, Munk!" udbød Dolken,

„Percum raaber om Kap med Pitje, at jeg skal følge Eder! Jld syder gjennem alle mine Aarer! Be over Dlaus!“ — Hans Dine lynede, Stemmen fik en brudt, rusten Klang. Hans vilde Natur brød frem, nu var han Sedningen Erland. — Ud i Ratten gif de, Lynene knitrede om Kap med Jlden, der brændte i deres Sind. — — —

Næste Morgen, da Dlaus sejlede fra Boer, fandt han Papæ's Lig — sin Søn's Lig, svømmende mellem Sivene udfor Om Kloster. Det var Munkens Bærk. Erland havde kun hvæsset sin Dolf mod Dlaus, og da han ikke fandtes i sin Selle, gif Erland hjem til Else med sit Guld og lod Munken gaa sine egne Beje. Forbitret over den mislykkede Hævn og Tabet af sit Guld, der for Resten var stjålet Guds, lod han sin Harme gaa ud over Papæ, i hvem han mente at kunne ramme Dlaus.

Munken saa man aldrig mere der paa Egnen, skjønt han ivrigt eftersøgte.

Papæ's Mord greb dybt ind i Abbedens indre Liv, thi han følte nu, at han havde elsket den lille Pog. Hans Selvtillid og Trods fik et Knæk, som aldrig rigtig forvandedes. Dlaus spurgte sig selv: „Var Papæ's Mord en Gudsdom? Var det en Paamindelse om, at Gud ser mig og mine Beje og ikke lader sig spotte?“

XVI. Hjemme.

En Morgenstund i Vaaren 1253 saas to Ryttere at ride i langsom Skridtgang paa Bejen, der førte forbi den østlige Ende af Mossø efter Dungaard. Den ene af Rytterne var en smuk og mandig Ridder og kunde vel være henved de 30 Aar; hans Følgevend ejede ikke de gyldne Sporer, men et trofast og godlidende Udtryk i hans Ansigt indgød Tillid. Han syntes at kunne være over 50 Aar.

Ridderen lod sin Hest gaa for slappe Tøjler og saa tankefuld ud over den dejlige Mossø og dens venlige Omgivelser. Bredderne smykkedes mod Øst af frugtbare Enge, hvor Tusender af Engblommer og bly Jorglemmigejer, Krenpris og Pragtstjærner dannede et broget og nydeligt Blomstertæppe; den sydlige og nordlige Side af Søen fransedes af Bøg og Eg. — Naar Søfladen saa stille, uberørt af Vinden, mens Træerne spejlede sig i Vandet, lignede Søen et mildt drømmende Menneskesøje, der med indadvendt Syn ser de dejligste Jeslotte. Maaske følte Ridderen dette og ikke vilde forstyrres i Nydelsen af det skønne Naturbillede, thi han red i Tavsshed og kastede et drømmende Blik ud over Søen. Endelig syntes Tavsheden at blive trykkende for hans Ledfager, thi denne udbrød:

„Paa min Vre! I er en lidet rosom Følgesvend og synes at have mistet Mund og Mæle! Jeg skulde næsten tro, at I holdt Morgenandagt og bad til Sanfte Ellen eller en anden god Helgen, thi eders Mine ser saa hellig ud som en nyskabt Munks.“

„Har jeg glemt mit Mæle, da har I beholdt eders Snaffetoj, som her anvendes helt ilde, eftersom jeg drømte en skjøn Drøm, den I brat forstyrrede,“ svarede Ridderen.

„Ja, det er, som jeg siger, at jo nærmere vi komme Dmgaard, jo oftere henfalde I til ørkesløs Drømmen. Dog kan jeg tænke, at man kan have ulideligere Drømme end eders, saasom I vel drømte om den Helgeninde, jeg nys nævnte.“

„Deri har I Uret,“ sagde Ridderen, „mine Tanker fængsledes af den venlige Natur, der træder mig smilende i Møde, som om den vilde bringe mig en Belfomsthilsen.“

„Nu! det maa jeg sande to Gange, at her er saare skjönt, og I har valgt en heldig Egn at lade Eder fødes til Verden i,“ tog Følgesvenden til Orde; „men med eders gunstige Tilladelse, ædle Ridder, tør jeg dog sige, at mig tyffes ulige bedre om Italien, hvor et godt Bæger Vin var en daglig Drif, medens smukke Kvinder vare saa talrige som Koblonner hist paa Engen.“

„Mig tyffes,“ sagde Ridderen, „at Danmark er for mig tifold skønnere end noget andet Land paa Jorden, og tæffeligere Kvinder end de danske har jeg ikke sét. Have deres Dine end ikke den glødende Ild som Ungmoernes ved Po og Tiber, saa ere de dog som dybbblaa Vand, hvori Trofasthed og Inderlighed spejles. Have de end ikke det fyrige og rasvullende Blod som Italiens Døtre, hvis Elskov er lig en glohed Aande, der standser Aandedraget og forvirrer Sanserne, saa ere de dog standhaftigere, mere udholdende i at bevare deres Kjerlighed, der intet Offer agter for stort. Og mens de sydlandske skønne, I berømmer, have nødig at gaa til Myren at lære dens Visdom, ere vore Kvinder som slittige Bier, der arbejde aarle og silde for at danne Hjemmet til et hyggeligt Fristed for Freden.“

„Bed mit gode Sværd, som vog den lange Karl, I nok véd!“ udbød Følgesvenden med et godslidende Smil, „nu fik I Munden paa Gled! Mange skønne Dyder og Guldskommenheder har jeg hidtil opdaget hos Eder, men aldrig har jeg vidst, at I var Poet. I skulde lære de Om Munk den Sang, hvis de ikke ere ligesaa tungnemme til at fatte dens Lærdomme som eders usforbederlige Rejsesælle.“

„Mener I dermed, at jeg fører Ord paa mine

Læber, der ikke have Rod i mit Hjerte?" spurgte Ridderen.

„Af, nej! tvertimod!“ lo Følgesvend. „Eders Ordstrøm lader mig snarere befrygte, at I har taget Skade i den venstre Side og ikke kan helbredes ved Smørelse og Plaster.“

„Hvor I dog kan snakke, min gode Hyginus!“ sagde Ridderen. „Jeg kalder det ikke Svagbed, men Styrke at anse en from og elskelig Kvinde for det kosteligste Akenodie, en Mand kan eje. Hun er den kraftigste Spore til at øve højssindet Gjærning og leve et rent og ædelt Liv; jeg gad gjerne sét den Unger-svend, der blev til en daadskraftig Mand, uden at Kvinden paa en eller anden Maade var hans Ledestjerne og jordiske Forsyn.“

„Da maa jeg være en hel Karl.“ udbød Hyginus, „saasom jeg har haft adskillige Ledestjærner af den Art, I nævner. Nu er jeg imidlertid ganske læns derfor og maa fare vild, hvis I, ædle Ridder, ikke vil være baade mit Forsyn og min Ledestjerne, naar vi komme til Dønggaard.“

„For Sanden!“ svarede Ridderen, „I tager den Sag mindre alvorligt, end den fortjener. Net nu komme vi til Dønggaard, og der skal I lære at kjende min hjerte Moder, hvem Gud velsigne. I vil komme til at sande, at intet uædelt kan trives i hendes

Nærhed, hvis man da vil lade sig lede af hendes elselige og milde Mand. Hun har været min Ledestjerne fra jeg var en liden Pøge.

„Nu!“ udbød Hyginus, „derom tvivler jeg ikke, at I maa have en herlig Moder, da I selv er en bold og mandig Ridder, thi Gblet falder ikke langt fra Stammen; men skulde det alligevel komme til at mangle paa Tidfort og Gammen, mens vi sidde stille paa Smgaard, da stole vi ikke alene paa Fru Kirsten, men bede en Ben til Sankte Ellen.“

„Hvor I dog ligner Eder selv, Mester Bludderhøse!“ lo Henrik.

„Taf for det skjenne Tilnavn, I forunder mig,“ sagde Hyginus lidt stødt; „men jeg mener, I har bedre af at høre et muntert Ord end fange Grillen og hænge med Hovedet for blødsødne Drommes Skyld.“

„Nu, nu! godt Ord igjen, jeg mente det ej saa slemt!“ udbød Henrik. „Jeg kan takke eders muntre Lune for mangen Tidfort og er den sidste, der bør tage noget Ord af Eder til Mistyffe. Vi ville derfor slutte Fred og Forlig, for vi naa Smgaard, hvis Tage I nu ser hyst henne at titte frem mellem Træerne.“

Der var stor Fryd paa Smgaard over Henriks Hjemkomst. Fru Kirsten græd af Glæde, omfavnede

Sonnen atter og atter og kunde ikke blive træt af at se hans ridderlige Skikkelse. Hr. Tage havde sin mest fredelige Mine paa og var straks i en vidtløftig Samtale med Hyginus, der paastod, at hans Graasfimmel var klogere end et Menneske. — Da de tvende ankomne Gjæster tilligemed Hr. Tage senere bænkedes ved det sirligt dækkede Bord, hvor Vin og godt tyff Ol fandtes i Overflod til Vre for den længe ventede Søn og hans Ven, fik Hyginus ret Tungen paa Gled og fortalte om de mest utrolige Bedrifter, der vare udførte af ham selv og Henrik. Han fortalte med en Alvor og et Sanddrubedens Præg, der gjorde Fortællingerne saare tiltrækkende for Fru Kirsten, medens de fik Hr. Tage til at le ret hjertelig. Ogsaa Henrik maatte fortælle om det bevægede Liv, han havde ført i de forløbne Aar; Spørgsmaal og Svar vekslede til langt ud paa Natten, og Lærken begyndte at synge sin Morgensang, før nogen tænkte paa Hvile.

Et Par Timer efter Solopgang var Henrik og Fru Kirsten atter paa Færde, medens Hyginus og Tage længe bleve liggende paa det grønne Dre. Derved gaves Moder og Søn Lejlighed til en uforstyrret Samtale. Da Henrik saa den smilende og glædestraalende Fru Kirsten, udbrod han:

„God Morgen, hjærte Moder! J er alt oven Senge, skjønt J saa sent gif til Hvile!“

„Gud velsigne dig, min kjære Son!“ sagde Fru Kirsten, „jeg kunde ikke sove for at tænke paa den Glæde, der er timedes mig, at Du atter er paa Omgaard med Helsen og uskadte Lemmer. Nu er min aarelange Længsel og Betsymring borte, og mig tyffes, at Solen aldrig har skinnet venligere, Lærken aldrig jublet glattere end paa denne velsignede Morgen.“

„Ja, visseelig! Alt er skjönt og herligt i mit kjære Hædrehjem, dog er intet at ligne ved Eder, min kjæreste Moder, der er smilende og glad som den lyse Dag. Deraf skjønner jeg, at I lider vel; men var det altid saaledes, mens jeg var borte?“

„Alt, nej, min kjære Son!“ tog Fru Kirsten til Orde, idet et blidt, vemodigt Udtryk prægede sig i hendes Ansigt. „Dage kom og svandt, den ene gif som den anden gjennem lange Aar, Længsel efter dig og Betsymring for dit Liv vare mine daglige Gjæster. — Mangen Nat vædedes min Hovedpude med hede Taarer, naar jeg tænkte dig i Fare og Nød, langt fra Venner og Frænder. — Ofte forestillede jeg mig, at Du laa vansmægtende paa Sygelejet og søvnedes Hjælp og kjærlig Omhu. Eller jeg saa dig ligge bleg og død paa en Slagmark, hvor ingen kjendte dit Navn eller brød sig om dit Liv. — I saadanne ængstende Timer opsendte jeg brændende Bønner til Gud og hans Helgener, at Du maatte skaanes og mit Øje saa

dig at se endnu en Gang. — — Gne gif jeg med mine Tanker og min Kvide, thi Tage spottede min Længsel, forstod ej min Sorg og havde ej Dre for mine Klager. Enkelte Gange udtalte jeg min Befymring til Jomfru Ellen og fandt villigt Dre og milde Ord, men ellers stængede jeg alt inde i min egen Sjæl, indtil Du kom og løste mig fra det altsammen."

"Hvor I har lidt, min hjerte Moder!"

"Nu tale vi ej mere derom," fortsatte Kirsten; "Gud have evindelig Lov og Pris for, at alt nu er overvundet! — Dog skal Du høre om andre Tanker, der opkom i min Ensomhed, og hvorved jeg en Stund kunde forlystes. Jeg tænkte mig dig i Kampen som en mandig Ridder, for hvem alle maatte vige; jeg tænkte dig lønnet med Bisald, med Hæder og Ære, saa dit Navn fløj om i Verden med Seltery — og jeg, den ensomme, ukjendte Kvinde, var Moder til en saadan Son. — Al! sliq legede jeg i Dromme som et lidet Barn, der bygger Huse af Tærninger, indtil de styrte. — Men nu er jeg ej Barn længer," sagde hun livligt, "jeg har min Son karst og sund igjen, og er han tilmed en tapper Ridder, hvis blot det halve af Hyginus's Berømmelse er Sandhed."

"Hvor I har været mig en god og kjærlig Moder, fra jeg var en liden Pøg og til nu. Er jeg, som I siger, en tapper og ærlig Ridder, da er Skylden eders, al

den Stund jeg med Moder-mælken har indsuget ædle Tanker og lært gode Sæder. Gud og hans Helgener lønne Eder, min hjærte Moder!" sagde Henrif og kysede hende med sønlig Kjerlighed. „Men jeg har et Spørgsmaal, som mit Hjærte længes efter Svar paa," vedblev han. „Hvordan lider Jomfru Ellen?"

Henrif havde kun enkelte Gange faaet Efterretninger fra sit Hjem i al den Tid, han var fraværende. Fru Kirsten fortalte derfor, hvad hun vidste af Ellens Historie og sluttede med at sige:

„Hun er nu i gode Hænder hos Jomfru Mette og har i Følge med denne oftere gjæstet Omgaard. Det tyffes mig dog, som om hun til enkelte Tider tynges af flegnmodigt Sind; men det har vel sin Grund i Længsel efter dig."

„Det er fryeligt at høre, at min Fæstemø ikke er vorden tvesindet i min lange Fraværelse. I sige mig dernæst, om I finder Behag i hende".

„Hvilken Tale!" udbrød Fru Kirsten med et Smil, „kan jeg vel andet end være nidkjær paa den Ungmø, der berøver mig min Søn's Hjærte."

„Jeg læser paa eders Ansigt, at I mener det ikke. Vær og vis derpaa, at skjønt jeg har Jomfru Ellen hjærtelig kjær, saa glemmer jeg dog ikke min fjære Moder."

„Nu!" udbrød Fru Kirsten, „tyffes Du bedre om

at høre min sande Mening, da er det den, at fager og elskelig Ungmø som Jomfru Ellen findes helt sjæl den, og er hun nu mit Hjerte saa nær som en kjær Datter."

"Hjertens Tak for disse Ord, der flinge i mine Øren som Guldæbler i Solvkaale! For Sanden! nu skal min hjære Ellen ej længes mere for denne Sinde; jeg sadler min Hest paa Stand og drager til Hjelmshø, al den Stund jeg i de sidste Dage er vorden saa elskovssyg en Svend, at hver Time vil blive som en endeløs Dag, indtil jeg ser min Jæstemo."

"Gj. ej!" sagde Fru Kirsten smilende, "det maa jeg sande, at et Jomfruhaar drager mere end ti Par Øksne, da min Søn, lig en usindig Galning, jager af Gaarde efter en Ungmø, før Hølf er oven Senge. Dog," ved blev hun, idet Smilet døde hen, og et bekymret Udtryk kom i Steden, "tykkes det mig bedst, at Du først taler med din Fader."

"I det sidste har I visseelig Ret; jeg bør have hans Samtykke til dette Ridt og til dem, der følge efter. Jeg haaber dog, at Spørgsmaal til Fader i den Sag kun skal forsinke mit Ridt nogle Timer, nu han ser, at min Elskov har været sund og stærk og ikke en Ghyvegrylle af en usindig Svend."

"Gud naade!" udbød, Fru Kirsten, "jeg frygter, at din Fader er lige ubøjelig i den Sag, skjønt han

er godslidende mod Ellen og gjerne ser hende som Gjæst paa Omgaard."

"Nu! da faar Fader mærke sig, at jeg er Ridder Henrik og ikke et viljeløst Barn, og hvor meget det end kan smærte mig at skulle undvære hans Samtykke, saa vil jeg dog fremme min Forbindelse med Ellen af ganske Formue; ja, inden Aaret er omme, skal hun blive min Hustru, hvis hun tænker som jeg."

Fru Kirsten saa, at Breden arbejdede sig frem hos Sonnen og frygtede et øjeblikkeligt Sammenstød, naar Tage kom til Stede. Dette søgte hun at hindre af al Magt og overtalte Sonnen til at lade Sagen hvile til næste Dag; dette var Henrik meget imod, men han vilde heller ikke nægte Moderen Opfyldelsen af den første Bøn, hun stillede til ham.

Senere paa Dagen vare Hr. Tage, Hyginus og Henrik samlede i Stuen; de talte om Krigerlivet, dets Farer og Besvær. I Samtalens Løb spurgte Tage:

"Hvordan var det, I kom i Besiddelse af Graaskimmel, min gode Hyginus?"

"Det er snart fortalt," svarede den adspurgte. „Graaskimmel redes af en Landsknægt, der i et Sammenstød med Hjenden fik Hesten ilde tilredt med Saar og Skrammer; jeg havde ondt af det for Kreaturet, lindrede dets Smærter og lægte dets Saar. Graaskimmel blev mig meget hengiven fra den Tid, thi I

har jo nok mærket, at den ikke er et dørst Fæ som andre almindelige Heste, den kunde stjerne, at jeg var dens Ven. Naa, hver Gang jeg kom Graaskimmel for Dje, vrinskede den helt vemodig, som om den pintes af svar Elfskovslængsel; men det kunde ikke hjælpe, thi Landsknægten vilde ej afstaa Hesten til mig. Da fandt Graaskimmel selv paa Udrej. — En Gang blev vore Folf overfaldne af en fjendtlig Skare Landsknægte, ti Gange saa mandstærke som vi; jeg tilsatte min gode Hest, og, uagtet jeg kæmpede som en Løve, blev jeg overmandet, skjønt der maatte en Snøs Svende til for at føre mig bort som Fange. I denne ubehagelige Forlegenhed raabte jeg med stærk Røst om Hjælp, indtil man lagde mig en Knebel i Munden. Graaskimmel hørte min Stemme og kom mig til Undsætning tilligemed sin Herre og nogle andre Riddere. Hesten bed og slog om sig som en rasende, indtil den naaede frem til mig. En kort Kamp udspandt sig, og mine Bogtere maatte flygte eller bide i Græsset; men Graaskimmels Herre faldt i Kampen, og med en glad Brinsken opfordrede Hesten mig til at tage Sæde paa dens Ryg. Jeg samtykkede gjerne i denne Begjæring; snart sad jeg paa min ny, vælige Ganger, der førte mig uskadt tilbage til mine Venner. — Siden have vi været uadskillelige og ville vedblive at

være det, saa længe Graaskimmel kan tygge en Skofte-
og jeg har en Ortvug til at kjøbe den for."

"Historien er sandfærdig, thi det var paa min
Befaling, at Hyginus fik Undsætning", sagde Henrik.
"Om der behøvedes tyve Svende for at føre min brave
Krigsfælle bort som Fange, behøver jeg ikke at afgjøre;
men jeg vil fortælle et mærkeligt Træk, der viser Graa-
skimmels Trostkab mod sin Herre. — —

I en skarp Fægtning traf et Sværdhug Hyginus
i Hovedet, saa han bedøvet faldt af Hesten og laa
som død mellem døende og saarede. Graaskimmel for-
lod ikke sin Herre, men hængte sørgmodig med Hove-
vedet, medens den af og til fjært tegnede ham som for
at kalde ham tilbage til Livet. Efter en Tids Forløb
vaagnede Hyginus af sin Bedøvelse, og da Hesten mær-
kede, at han var i Live, lagde den sig paa Knæ, som
vilde den opfordre ham til at tage Sæde paa dens
Ryg — det tro Dyr reddede sin Herre fra at falde i
Hjendehaand. En saaret Svend var Djenvidue til det
altfammen."

"Nu!" udbrød Hyginus, "slige Historier vunder
jeg ej at fortælle, det gjør blodsøden og giver Band i
Djnene; men jeg vil endnu omtale, hvorledes Graa-
skimmel frelst mig fra en anden stor Fare. — En
Gang fængsledes mit ganske Sind af en af disse nord-
italienske Hekse paa tyve Aar, hvis Djne brænde lige

ind i Sjælen og kan gjøre en stakkels Svend ør i Hovedet. En Eftermiddag, jeg tovede længe hos Veronica, drog en Skare af en Snæs fjendtlige Ryttere mod Huset. Graassimmel mærkede Faren i Tide, varede mig ved en stærk Brinssen, og da jeg kom ud i Døren, drejede den Hovedet ad den Kant, hvorfra Faren truede. Hurtig sad jeg paa Hestens Ryg og sø'r af Sted som en Vind, medens mine Jorfølgere søgte at indhente mig, hvilket var umuligt, da Graassimmel ikke kan indhentes af nogen. Nu, jeg skal ej nægte, at jeg havde den største Lyst til at hyde dem Spidsen og prøve en Dykt med hele Hoben, thi jeg havde før kæmpet mod en større Skare og kommet derfra med hele Lemmer; men det tyktes mig bedre at føre dem i et Baghold, hvilket lykkedes mig. Mine Venner, Ridder Henrik og Velsing tilligemed nogle Landsknægte, kom mig til Undsætning, vi sloge en Del af Møgelen ihjel og fangede Resten. Ser I, Hr. Tage! havde Graassimmel ej været et flogt Dyr, da sad jeg maaske endnu paa knap Tæring i et Fangehul i Italien, hvis man ikke havde flynget mig op i en Galge."

"Bogt Gæder vel, at den Kjøphest, I rider, ej slaar bagud!" afbrød Henrik den talende, "Gæder kan snart tænke, at I var en usindig Galning, der gif paa tvetydige Elfsorsveje i Italien."

"Ikke tror jeg, at Hr. Tage tiltænker mig urid-

derlig Færd, thi ejer jeg end ikke de gyldne Sporer, ved jeg dog fuldt vel, hvad der sømmer sig for en ædel Ridder," sagde Hyginus. „Men jeg bør vel tilføje, at Veronica var en renslivet Kvinde og blev mig hjærtelig hengiven fra den Stund, jeg helbredede hende for en farlig Sygdom. Lidt mere end tyve Aar var hun vel og saa; men hun tyktes vel om min Person, og havde hun ikke været gift, da havde jeg ladet mig bedaare af hendes dejlige, brune Dine, slaaet mig til No i Italien og ladet hende kredentse for mig den herlige Vin, der voksede i hendes egen Vinhave.“

„Nu fører i atter helt rimelig Tale; men Eders livlige Fantasi spiller Eder mangt et Puds“, lo Henrik.

„I nævner ofte en Belsing; hvem er han?“ spurgte Tage.

„Belsing er min Hjertens Ven og en fribaaren, ædel Ridder“, svarede Henrik. „Paa min Indbydelse agter han om kort Tid at gæste Omgaard.“

„En Ven af min Søn er al Tid velkommen“, svarede Tage.

I dette Øjeblik hørte man Hundeglam i Gaarden, og lidt efter traadte Abbed Dlaus ind i Stuen. Efter at have hilset paa de tilstedeværende tog han Sæde, og Samtalen fortsattes. Snart drejede den ind i andre Spor, og Dlaus og Hyginus ragede uflar

med hinanden. Uenigheden truede med at gaa over til heftig Strid, da Hyginus i sin Berisførelse for Krigerstandens Ypperlighed sluttede med følgende Ord:

„Krigerstanden er Rigets Marv og Kjerne, hvorfor alle gode Mænd søge Optagelse deri.“

„J hæver eders egen Stand saa højt, at J derved forklejner anden Idræt,“ tog Dlaus til Orde; „ellers er det en uomtvistelig Sag, at Munke- og Klerkestand ikke alene er Gud mest velbehagelig, men er tillige et Folks aandelige Surdejg. Min Sn stod til Ledingsfærd, indtil jeg skjønnede, at Krig og Hærværk er af det onde, og at den Ære og Berømmelse, der vindes ved sligt, gjør Mennesket til en Forsængelighedens Træl. Da priser jeg Klosterlivet, Fromhedens Fristed paa Jorden.“

„Gj, ej! det er højttravende Ord nok og finder kun sin Undskyldning deri, at det er en slem Jugal, der kaster Skarn i sin egen Rede,“ sagde Hyginus ilter. „Bed mit gode Sværd! Ingen Tid hørte jeg, at Munke vare Engle lige, det skulde da være af de forte; thi mere end en Gang har jeg truffet en Skurk i Munkekappe.“

„J vogte eders Mund for slig bespottelig Tale, thi Munkestand er helliget og velsignet af Gud!“ udbrød Dlaus i Harme. „Munkenes Virken for Kristi

Riges Fremme kan ikke værdsættes af denne Verdens forvendte Børn, thi deres Dine ere vrangvillige og forblindede og se en ond Mening i Handlinger, hvis sande Hensigt de ej kunne bedømme."

"Ikke mener jeg, at Fromhed er ganske banlyst af Klostrene; men derpaa er jeg vis, at de skjule mere syndig Hærd, end Dagens Lys maa se."

"Nu!" tog Dlaus til Gjenmæle, „Klaffertungen kan tilføle al god Gjærning, ogsaa renlivede Munkes. I bruger Bandsord og ugudelig Ordbram mod den hellige Kirkes Tjenere, der dog ere mægtige til at tvinge de haardeste Halske til at bøje sig i Stevet. Bogt Eder, at der ikke gaar Jld i Spotterens Hus!"

„Spar eders Frygt, Hr. Abbed! Gif der Jld i mit Hus, søgte jeg dog næppe eders Bierandskar for at slukke den."

„Jeg tror, I gjør min Krigskammerat Uret," henvendte Henrik til Dlaus; „han spotter ikke den hellige Kirkes rette og sande Tjenere, men revser de uværdige, og gjør han det end ikke med messende Røst og himmelvendt Blik, kan der dog være lige god Mening i hans Ord. Pris kun eders Stand, om I finder Grund dertil, men lad andre ogsaa have lidt Ubuerum, thi I kan dog ikke nægte, at det er Krigeren, der er Landets Værn og Bærg."

„I kan seje til," afbrød Hyginus den talende,

„at Krigerfærd skaber fribaarne Mænd og bevarer Folket fra at dø Straaded i Blødsedenhed og vammest Skinsliv, hvilket sidste trives bedst ved Munkepleje.“

„Den ringeste Munk, som I foragter og bruger Haansord imod, har ved sin Fromhed større Magt, end I har med hele eders ugudelige Krop!“ udbrød Olaus snysende. „Krigeren kan drage sit Sværd, men kun de frommes Forbøn giver den Fremgang og Sejr; Krigeren kan heste Hre og Ros, men Kirken afbeder hans Synd, og falder han i Kampen, synges Messe for hans syndige Sjæl. Men I er besat af en Hovmodsdjævel, der taler ud af eders Mund, saa I kun sanjer Belials Visdom.“

„Bed min Helgen og min Krigerære! I bliver tykmælet af onde Ord!“ sagde Hyginus hidstigt. „Men I skal vide, at jeg hellere stoler paa mit gode Sværd og min stærke Arm end paa Munkenes Forbøn; hellere hører jeg i Kampen min Graaskimmels Brinften end en Munks snøvslende Salmesang, og bedre stoler jeg paa Sankte Sørenss Forbøn end paa en Munks Messe, var denne Munk end Abbed og sad i denne Stund som Gæst paa Dmgaard. — Lærte jeg flere end nok af Bandsord i mit Krigerliv, fandt jeg dog min Overmand i Eder, og var I ikke Abbed og Hr. Tages Gæst, skulde jeg lære Eder en anden Vise.“

„Lad nu denne Strid fare, at vrede Ord og

umildt Sind ikke skal ødelægge vort Samvær!" tog Henrik til Orde. „Der er Uro og Forvirring nok i vort Land, at vi ej trænge til at pleje Splidagtighedens herhjemme. Lad derfor enhver prise sin Stands Fortrin og dække dens Brøst, men agte det for ringe Gjerning at forstørre hinandens Fejl.“

Hru Kirsten kom ind i det samme og gav Samtalen et mere fredeligt Præg. Da senere et Bæger Vin sættes frem og tømtes, bleve Sindene mildere stemte, og Hyginus fik endog Lov til at fortælle en Historie.

Efter Dlaus's Bortgang sagde Hyginus til Henrik: „Jeg lider ikke den Munk, han ligner den Tigerkat, vi saa i Majland forgangen Aar.“

„Jeg kjender ham vel den sledske, toetungede Karl,“ svarede den tiltalte; „men han er velset hos min Fader, og jeg vil ikke yppe Strid den første Dag, jeg er i mit Hjem. Dog derpaa kan I stole, at hans Gang her paa Engaard snart skal faa Ende.“

Med næste Dags Morgensol var Henrik paa Færde. Længselen efter Ellen var uudholdelig, og i stille Sind fortrød han sin Gftergiveness overfor Moderen, ellers havde han nu allerede savnet sin Fæstemø. Dog nu skulde Riddet gaa for sig til Hjelmsbo, naar han havde

talt med Faderen. I Følelsen af den Glæde, der ventede ham, nynnede han en frejdig Sang, mens Gjægen blandede sit Ruffuf deri som for at gjæffe ham. Han blev utaalmodig og syntes, at Faderens Morgensøvn varede i en Evighed. — Endelig lod Hr. Tage sig til Syne, og Henrik udbad sig en Samtale.

„Tal Du kun, min Søn, det huer mig vel at høre din Røst!“ gav Tage til Svar.

„Den Sag, jeg vil føre frem, er ikke ny og ukjendt for Eder,“ tog Henrik til Orde. „Som I alt véd, har jeg Jomfru Ellen hjærtelig kjær og beder nu som før om eders Samtykke til, at hun maa worde min Hustru.“

„Den Grille har Du altsaa ikke glemt endnu; men er Du vis derpaa, at Jomfru Ellen er dig god, thi hendes Hu synes vendt til Klosteret?“

„Derom skal jeg faa fuld Bessked, før Sol gaar i Bjerge, thi jeg agter ret nu at ride til Hjelmsbo. Dog ønskede jeg først at høre eders Mening, at der kan blive Glædesdag paa Dmgaard herefter og god Forstaaelse mellem Eder og mig, thi min kjære Moder er allerede enig med mig i den Sag.“

„Gj ej! er hun det? Da behøves vel ej en Gang mit Samtykke. — Men hvor vil Du føre en Hustru hen? Ikke agter jeg for det første at sidde til Huse i min egen Gaard. Derfor tyffes det mig flo-

gere at rette dine Tanker til Jomfru Mette, der bringer Hjelmshø i Medgift. Hr. Preben er snart aflægs og trænger til en Afløser."

"Jeg spurgte ikke om Forlov at fæste Jomfru Mette, det jeg ingen Sinde agter at gjøre."

"Mit Samtykke erholdes ej heller til din Forbindelse med Ellen", sagde Tage; „derimod har det været mig en kjær Tanke at se Jomfru Mette som Husfrue paa Omgaard. Hvorfor vil Du da staa din egen Lykke i Vejen, kaste Brag paa en rig og takkelig Ungmø og trodse din Faders Vilje?"

"Fordi jeg ikke elsker Jomfru Mette!" gav Henrik til Svar. „For Sanden! I kan ej forlange, at jeg som en seig og æreløs Ridder skal bryde mit Løfte til Ellen, tilmed da jeg saare gjerne opfylder det. — Da jeg var en liden Pøg, fik jeg med eders Vilje Ellen til Lege søster, og for hvert Aar, der er gaaet siden den Tid, er hendes Billede vokset fastere i min Sjæl. I Slagets Tummel, naar jeg saa Døden under Øje, opflammedes mit Blod ved Tanken om hende, og næst Gud og hans Helgener, var hendes Ulfylde og Renhed mit bedste Børn i Fristelsens Stund. Tror I, at den Elskov, der har vokset sig stærkere Aar for Aar, saa den fylder min Sjæl med Længsel, kan udslukkes ved et Magtbud? — Nej! da var jeg en seig Ridder, og I moatte skamme Eder over sig

en Søn, der stræmmedes af Modstand eller loffedes bort fra sin Vej af Guds og Guld."

"Bed min Helgen!" udbrød Tage, "Du har lært at bruge din Tunge helt vel! Vi tale dog nu helst roligt og sindigt om den Sag. — Jeg indrømmer, at Jomfru Ellen er en fager Kvinde og din Elskov værd; men selv om hun har Elskovssind til dig, hvad jeg meget betvivler, saa kan der være slige Hindringer for eders Forbindelse, at hverken Du eller jeg kan rydde dem af Vejen."

"Jeg forstaar Eder ej," sagde Henrik.

"Deri har Du Ret, min Søn! Kjendte Du den Hemmelighed, der hviler over Ellens Fødsel, da vilde Du ej alene forstaa min Modstand, men billige den."

"Saa nævn mig denne Hemmelighed!"

"Du stiller et stort Forlangende," sagde Tage med lav og famlende Røst.

"Lidet kan jeg agte paa en Hemmelighed, hvis Natur jeg ikke kjender. I sige derfor frem, da jeg snarest ønsker at ride af Gaarde til Hjelmbo!"

"Nu!" tog Tage til Orde og saa paa Sønnen med usikkert Blik. "Du trodser din Vilje igjennem og faar da drikke den bedste Drik, Du selv ønsker istjænk. — Jomfru Ellen kan aldrig blive din Hustru, thi hun er din Søster!" — — —

Henrik blev maalloos ved Faderens Ord. Et Tje-

blif syntes Breden at lue op i hans Sind, men der kom intet Ord over hans Læber; han sendte Faderen et halvt foragteligt, halvt sørgmodigt Blik, idet han forlod Stuen. Garmen over Faderens Utrofskab og Sorgen over sin egen forspildte Lykke kæmpede med hinanden om Herredømmet i Henriks Sjæl, og han følte, at en kold og klam Taage lagde sig om hans reneſte og ſjønneſte Lyſbillede — Ellen. Tanken om hende maatte rives ud af hans Hjerte, ſelv om han ſkulde forbløde derved. Alt i Tilværelſen blev ſort for hans Blik, han vaandede ſig i Trøſtesløſhedens Kvaler; Tankerne fredſede om hans Lykkes Fortis og blev til vilde Furier med Ildſvøber, der piſkede ham fremad mod Dødt og Døde — uſtandsſelig fremad i virrende Dans, indtil Livets Brangſide ſtod tegnet med de grelleſte Farver, — da brædt han i en vild Latter og gik bort fra Omgaard uden Maal. — —

Men hans energiſke Natur kunde ikke længe bindes i Blodagtighedens og Føleriets Hængedynd; hans ſtaalsatte Vilje kunde ikke længe lade ham drive ſom et ſtyreløſt Skib mod Tilintetgjørelſens Malſtrøm. Med Anſpændelſe af hele ſin Viljeſtyrke rev han ſig løs fra martrende Tanker og unyttig Grublen og begyndte at arbejde ſig ind i de virkelige Forhold, han for Fremtiden maatte have med at gjøre. — Blive paa Omgaard vilde han ikke. Nej! langt, langt bort,

ud i den vide Verden, hvor Krigsluren kaldte til Kamp, og hvor Doden skulde ses under Nje uden Bæven! Men havde han noget at kæmpe for? Tanfernes Runddans begyndte atter, han følte sig aandelig svimmel. — Da tænkte han paa Belsing, nu kunde han bedre end før forstaa Bennens dybe Smærte. Blot han snart vilde komme til Omgaard, da vilde han følge ham, om det saa var til Verdens Ende. — Staffels Moder! tænkte Henrik, hun vilde sørge; men han kunde intet aabenbare for hende. — Sent paa Eftermiddagen kom han til Omgaard, hvor Moderens bekymrede Udseende voldte ham ny Lidelse.

Samme Dag havde Tage Stævne med Olaus. Resultatet af de fælles Raadslagninger blev, at Olaus fik Bemyndigelse til at saa Ellen optaget i Bisping Kloster, enten det saa skulde ske med eller imod hendes Vilje. Planen maatte udføres i Løbet af nogle Uger og uden at vække Opsigt.

I de paafølgende Dage ordnedes alt til Planens Udførelse, og Olaus fik Brug for hele sin Snedighed. Vilde Planen lykkes? En djævelst Fryd fyldte Abbeden ved Tanken om et heldigt Udfald, thi selv om hans oprindelige Hensigter med Ellen, bleve uudsærlige fik han dog Gavn over den gjenstridige Ungmø, over

Henrik Hermanson og Broder Søren. Hadet groede frodigt hos Olaus. —

Siden Sammenstødet mellem Fader og Søn fandt Hyginus Opholdet paa Omgaard lidet tiltalende, han strejsede derfor omkring i Egnen, gik ofte paa Jagt eller foretog Fiskefure paa Mossø. Snart stiftede han Bekjendtskab med Dolken, Egnens dygtigste Jæger og Fisser. Hyginus satte Pris paa et villigt Øre hos sin Tilhører, og da Dolken følte sig tiltalt af Hyginus's lystige Krigshistorier, bleve Fiskefurene en daglig Idræt.

Naar Dolken havde gjort en god Forefangst, søgte han Om Kloster for at sælge den; thi endskjønt Klosteret havde særlig Fisserettighed i Mossø, tillodes det dog gjerne fattigfolk at søge Næring ved Fiskeri, efter-som Søen vrimlede af Fisk. Nogle Dage, før Ellens Bortførelse skulde ske, søgte Dolken til Klosteret med sin Fangst. Olaus havde noget at ordne i Igletorp og lejede ham til at sejle til den østlige Ende af Mossø og tilbage igjen, naar Abbeden havde udført sit Vrende. Turen skulde ske om Aftenen. Om Eftermiddagen fortalte Dolken dette til Hyginus, der hurtigt lagde sin Plan og søgte at overtale Dolken til at være behjælpelig med dens Udførelse. I Begyndelsen mødte han Modstand, men da Hyginus lovede Dolken en ny Baad og gav de varmeste Forsikringer om godt

Kammeratskab og Fritagelse for alt Ansvar, svandt alle Betænkeligheder, og man gjorde de nødvendige Forberedelser. „Tigerfatten havde Gavn af en vaad Kappe,“ mente Hyginus.

Lidt efter Solnedgang sad Hyginus i en simpel Fisserdragt ude i Baaden, han vendte Ryggen mod Land og syntes ivrigt sysselsat med at oprede et Fissergarn. Dolfen stod paa Landjorden, rede til at skyde Baaden ud, naar den ventede Abbed lod sig til Syne. Endelig kom han, men studsede ved at se en fremmed Fisser i Baaden. Dolfen forekom hans Spørgsmaal ved at sige:

„Det er en god Kammerat, der vil give mig en Haandsræfning; men han er tro som Guld, og I kan lige saa trygt lide paa ham som paa mig.“

Det begyndte at skumre, da man satte ud fra Land. En sagte Vind krusede Søens Spejl, medens Baaden raff dreves fremad ved Dolfens kraftige og taktfaste Aareslag. En Bibe fredsede i Luften og sendte sit ildelydende Skrig ud over Søen, ellers var alt tyst og stille, indtil Hyginus med forandret Mæle udbrød:

„Den fæle Bibe! den ønsker ondt over vor Baadetur; men lad den kun skrigе, vi have jo en from og renlivet Guds Mand om Bord, og da kan ingen Ulykke ramme os.“

„Iffe skulle vi agte paa Fuglesfrig,” sagde Dlaus.

„Ja, ja! Er I sikker paa, at det ikke kan være ilde Børsel?” spurgte Hyginus. „Jorgangen Ar hørte jeg et sælt Uglesfrig lige over mit Hoved, og jeg blev ganske rød; men næste Dag fuldsjælede jeg paa Soen og fik en vaad Kofte, før jeg kom i Land.”

Man hørte atter et Vibesfrig, Hyginus kørkede sig.

„Underligt nok,” sagde han, „naar jeg hører et Vibesfrig, tænker jeg al Tid paa Ga'rmo'r. Hun sagde, at det Menneſke, der i levende Live havde øvet en ond Gjerning, fandt ingen Fred i Graven, men maatte fare rastløs omkring i en Vibes Skikkelse og raabe: Ve, ve! indtil hundrede Ar vare forløbne. Viben er ogsaa ret en ond Fugl, thi der ſtaar jo ſkrevet, at da man forſvæstede Jeſus, raabte den: Pin ham, pin ham!”

„Det er overtroiſt Tale af en enfoldig Kvinde,” sagde Dlaus.

„Ja, det maa I ſom en lærd Abbed bedſt forſtaa; men Ga'rmo'r var en flog Kvinde og ikke ſaa enfoldig, ſom I tykkes at mene,” vedblev Hyginus; „dog havde hun Uret deri, at hun ikke kunde lide Munkene, hverken dem i ſorte eller lyſegraa Kapper. Hun kaldte dem onde Raadgivere og Belialſkarle, jeg tror, hun tillige talte om Ulve i Gaareklæder eller ſaadant noget; men

for Næsten mente hun, at de fleste Viber ere Munke-sjæle, fordømte til at synge Messe for Djevleene."

Der var noget æggende og spottende i Hyginus's Maade at fortælle paa. Dlaus studsede og blev urolig; han led ikke den fremmede Tister, hvis Ansigt han endnu ikke havde sét. Dolsken mærkede det og sagde:

"J fører saa lang Tale, at J glemmer at oprede Garnet, og desuden taler J usømmeligt om de hellige Munke."

"Jeg tænker just selv paa det samme og skal ret nu holde Mund," svarede Hyginus; "men jeg fik saadan en Lyst til at tale om Ga'rmo'r, hvad vor ærværdige Abbed ikke vil tage mig til Mistyffe."

De sejlede atter en Stund i Tavsshed, man hørte kun Nareslaget og Kjølvandets Skvulpen efter Baaden. Bludselig udbrod Hyginus:

Baaden lækker! Hjælp os nu Sanfte Søren og alle Helgener!"

"Saa os af alle Kræfter!" sagde Dolsken.

"Jeg faar dog Net med Vibestriget", mumlede Hyginus og begyndte at øse; han standsede dog straks igjen. "Det hjælper forbandet lidt", sagde han, "ikke mere end om jeg øste med et Sold. Vi sidde net i det og maa alle ynkelig omkomme. Den Vibe, den Vibe!"

"Saa os Mand og brug ej Tiden til unyttig

Snak!" befalede Dlaus. „Laan mig en Nare, at vi kunne drive Baaden hurtig mod Land!"

Han greb en Nare og tog kraftige Tag. Dolfen firede af paa sin Nare, og Baaden drejede rundt. Dlaus dirrede at Harne. „J haandterer en Nare slet!" sagde han, „hjælp J Eders mundlaade Kammerat at øse og lad mig ro!"

Hyginus bøjede sig ned i Baaden og løsne en Plank, saa Vandet strømmede ind. „Nu nytter det ikke at øse, enhver tænke kun paa sin egen Redning!" Han smed Træskoene og Rosten, Dolfen fulgte hans Eksempel. — „Kan J svømme, Munk?" spurgte Hyginus. „Ikke saaledes, at jeg kan naa Land og frelse mig," gav Dlaus til Svar.

„Da er det forbandet uheldigt, at J ikke har en Haartot, man kan tage fat i!" udbød den usorbederlige Hyginus.

„Synker J til Bunds, skal jeg hente Eder," sagde Dolfen. — Baaden krængede over, alle tre styrtede sig i Vandet og begyndte at arbejde mod Land. Snart mattedes Dlaus og var nærved at synke, Dolfen tog et fast Tag i Munkeskraven og holdt ham over Vandet, saa godt det lod sig gjøre; men da man naaede Land, var Dlaus uden Bevidsthed. „Han er død som en Fisk," mente Dolfen. „Vist ej! slikt Kravl dør ikke saa let," sagde Hyginus; „J ser nok, han begynder at

gispe." Et Øjeblik efter vaagnede Dlaus af sin Bedøvelse, han var meget forkommen og bragtes hen i et nærliggende Fiskerhus, hvor han fik tørre Klæder og kom nogenlunde til Kræfter igjen. Til Igletorp kom han ikke den Nat. — Da Lærken begyndte at synge sin Morgensang, naaede Hyginus Ømgaard; han smaaled ved sig selv over det Puds, han havde spillet „Tigerfatten“.

XVII. Det dages.

Nogle Dage efter Dlaus's vaade Baadfart paa Mossø kom Ridder Velsing til Ømgaard. Da Hr. Tage ikke var hjemme, førte Henrik og Hyginus Venneren i Triumf til Fru Kirsten, der tyktes vel om den alvorlige Ridder og bød ham hjertelig velkommen. —

Man førte en livlig Samtale, da Tage traadte ind i Stuen; han hilste venligt paa den fremmede Ridder og bad ham blive som Gæst paa Ømgaard, saalænge han kunde finde sig i det stille Liv. Velsing

studsede ved Synet af Hr. Tage og saa længe vedholdende paa ham. Endelig sagde han:

„Hvis mine Dine ikke skuffe, da har I, Hr. Ridder, en paafaldende Lighed med en af mine Ungdomsvenner.“

„Ikke mindes jeg, at jeg nogen Sinde har sét Eder før, og derfor maa Ligheden mellem mig og den Ven, I omtaler, være en Tilfældighed.“

„Har I da ej haft en Broder?“

„Nej!“ svarede Tage, „og eders Navn var mig ganske ukjendt, indtil min Søn omtalte eders Krigermod og trofaste Vennskab. Sig mig, Ridder Velsing! har I tjent under Kong Baldemar Sejr?“

„Ja, visseelig har jeg det! Han var en Løve i Strid, og aldrig har jeg sét en Heltefikkelse saa helstøbt som hans. Det var en Lyst at rove Livet i en Kamp, hvor han førte an, og i Freden var han vennelsel som saa.“

„Bed min Helgen! hvad I der siger om Kong Baldemar, er som talet ud af mit eget Hjærte. Jeg fulgte ham i mange Aar i Ledingsfærd, indtil hint ulykkelige Slag ved Bornhøved fuldfastede hans Krigsplaner. Men det tyffes mig mærkeligt, at jeg aldrig hørte eders Navn nævne blandt hans Mænd.“

„Mit Navn,“ tog Velsing til Orde, „har jeg søgt at glemme, og det Navn, jeg nu bærer, er ikke mit.“

Af hvilken Grund jeg har skiftet Navn, behøver længere Forklaring, end jeg tør vente, I har Taalmodighed til at høre; dog skal jeg sige, at jeg var med i Bornhøvedslaget og reddede en bold og tapper Ridder fra den visse Død. Han blev min Ven, indtil jeg paa løs Mistanke om Uridderlighed jog ham bort fra mit Slot med Haansord og nedkaldte derved Forbandedelse over mit eget Hoved." —

Fru Kirsten lod sig i det samme til Syne, og Samtalen gled over i andre Spor. Tage betragtede af og til Ridderen med et forskende Blik og var mærkelig tavs, indtil han vendte sig til Belsing og spurgte: „Hvad er eders rette Navn?“

„Mit Navn behøver jeg ikke at dølge, det har haft en god Klang i den danske Ridderstand. Jeg hedder Ivar Ralffsen.“

„Ivar Ralffsen!“ udbrød Tage.

„Ja!“ svarede Ridderen uden at lægge Mærke til Tages øjensynlige Bestyrtelse, og jeg var Gjer af Abildtorp Slot. Den Ven, jeg forurettede, hed Herman, og som min Uret og paafølgende Ulykke staar levende præget i min Sjæl som for femogtyve Aar siden, ønsker jeg inderlig, at den Stund maatte komme, da jeg kunde se ham Ansigt til Ansigt og faa hans Tilgivelse. Men jeg er nu en gammel Ridder, Haa

ret er graanet, og Ridder Herman er maaſke ej længer blandt de levende."

Tages Dine syntes at ville træde ud af Djenhulene i angſt Stirren paa den talende. — „Kunne de døde ſtaa op!" mumlede han, idet han frampagtig greb om Armene paa Kæneſtolen, hvori han ſad. Han rejſte ſig og traadte frem i en udfordrende Stilling, ſom om han vilde møde en Fjende; men i det ſamme faldt han bevidſtløs om paa Gulvet. Beſtyrtede ilede man til Hjælp og bar ham ind paa Sengen, hvor han laa ſom død. Efter en Stunds Forløb aabnede han Djenene og ſaa med et forvildet Blik paa de omkringſtaaende; han havde Feber og talede i Vildſe. „Ser I ej, at Ivar Ralffens Sværd hænger over mit Hoved med Odden rettet mod mit Bryſt!" raabte han, „rør det ej, at Traaden ikke brifter! — Jeg hader Eder, Ridder Ivar; men jeg ſkal hævne mig, ſaa I ſkal græde Blod! — I ſer blodig ud! har jeg dræbt Eder? Nej, det var mine Hjælpere! Nu kan I ej ſvinge Hundepiſken!" — Han paa Afſtenen ſtilnede Feberen af, og han laa rolig hen med lukkede Dine.

Næſte Dag havde Tage ſin Bevidſthed, men ſolte ſig mat og dødsfyg; han ſendte Bud efter Veſſing og bad om at maatte være ene med ham. Hvad de ſamtalede om, blev foreløbig en Hemmelighed; men efter flere Timers Forløb kom Veſſing meget bevæget ud

fra den syges Kammer og bad Henrik sende Bud efter Abbed Claus. —

Et Par Dage senere sad Henrik ved Faderens Sygeleje. Tage sagde da: „Du v'ed ikke, min Søn, at jeg har været ond, rigtig djævelsk ond mod dig og nær kunde ødelagt din Lykke. Ellen er ikke din Søster! En demonisk Magt lagde mig de Ord i Tanke og paa Tunge. — Jeg løj for dig, thi det tyktes mig uundholdeligt at se dig viet til en Datter af ham, der havde jaget mig ud af sit Slot med Hundepidsken. Jeg var dødelig, uundslukkelig Had til Ridder Ivar, og jeg besluttede at hærne mig paa hans eget Kjød og Blod — paa hans Barn, hun skulde flostergives, at Ivars forhadte Slægt og Navn kunde udryddes af Jorden — —. Men da Ellen voksede op og blev en fager og elskelig Ungmø, traadte Hadet til hendes Fader i Baggrunden for den Tanke, at jeg havde gjort et uskyldigt Barn faderløst og ladet hende opdrage til en ufri Kvinde —.“ Tage talede anstrængt og afbrudt, han tav en Stund som for at samle Kræfter. „Blev Ellen Husfrue paa Omgaard, var hun et dagligt Vidnesbyrd om min Brøde, og dette var ej til at udholde. Over Gang, jeg saa hende, forbitredes mit Sind, thi jeg følte min Uret. Baagen og i Drømme forstyrredes min Ro af Ivar Ralskjens blodige Legeme, der rejste sig af Graven og truede mig med Hunde-

piffen — —. Kan Du tilgive mig, at jeg under Kampen med Fortidens blege Skygger vilde ofre Ellen og din Lykke? Bær ikke Nag til din Fader! — Ak, min Søn! Hadet er en fortærende Ild for et Menneskehjerte, et Helvede paa Jorden, og jeg har lagt Bed til denne Ild i fem og tyve lange Aar! — — Nu siger jeg: Gud velsigne dig og Ellen!"

I de paafølgende Dage forværredes Tages Lidelser, og vilde Hebershner svævede forbi hans indre Syn og lagde ræddelige Ord paa hans Tunge. Til andre Tider søgte hans Dje Fru Kirsten. „Bliv hos mig, min kjære Hustru!" sagde han, „I var mit Livs gode Engel, skjønt I sjælden fik at mærke, at jeg skjønnede derpaa. Bed for mig til Guds Helgener, at min Sjæl ej forgaar i Angst og Gru!" Hun sendte Bud efter Claus. Tage vilde ikke se ham. „Eders Fromhed, min Hustru, er tusendfold større end alle Munkes tilsammen; vil Madonna ej høre eders Forbøn, da hører hun ej toetungede Munkes." — Fru Kirstens brændende Bønner og hjærlige Omhu kunde dog ikke redde Ugteskællens Liv. En Uge efter Velsings Ankomst til Omgaard døde Herman Tagesøn.

Da Belsing havde hørt Tages Bekjendelse, ønskede han snarest muligt at drage til Hjelmsho. Næste Morgen sadlede han sin Hest og red bort fra Ømgaard. Dagens Konge havde faaet sin gyldne Krone om Tindingen og skred majestætisk frem paa Himmelbuen, idet den kastede straalende Blik til alt levende. Den friske, til nyt Liv vakte Natur var i god Samklang med Ridderens Sindsstemning. Alt, hvad han havde lidt, var glemt ved Haabet om at finde sin længe savnede Datter; det vemodige og tungsindige Udtryk i hans Ansigt var forsvundet; længst forglemte Glædesfange løde i hans Indre, og han ønskede at kunne synge om Kap med den kvidrende Lærke, der syntes at ville sprænge sit lille Bryst ved et uforligneligt Væld af Jubeltoner. Han var den lille Sanger taknemmelig, at den ligesom løste den bundne Tak i hans Hjerte og bar den opad til Gud, der i betimelig Tid hører al Skabnings Suk og Længsel. Og naar Solen spejlede sig i Dugperlerne, der hængte i Blomsterkalkene, følte Ridderen, at hver Dugdraabe var en Glædestaare, som Blomsten fældede ved Synet af Dagen og i Følelsen af den Lykke, det er at leve et Skjønhedsliv i den rige og forjættende Verden. Forjættende for en Ridder paa 60 Aar! — Ja som en haabende, livsglad Ungling rettede han sig i Sadlen og saa frejdig ud i Fremtiden, der gjemte Lykke for ham ogsaa.

Belsing sølte sig i fredelig Forstaaelse med alt og alle, sølte sig i Stand til at kunne omfavne al Verden i et eneste stort Favntag. — Tre smaa Rævinger legede i Skovkanten, og Ridderen morede sig over deres pudsig Leg og Krumspring; Armbrøsten hang urørt paa Sadelknappen, paa enhver anden Tid vilde den være kommen i Brug. Raabuffen kom frem i en Tykning af Skoven og saa forskende paa Rytteren, der hilsede den som en god Ven, og Buffen forsvandt for at fortælle sine Fæller, at den havde set en fredelig Mand. Belsing's Hest fandt Jarten fornøjelig nok, thi den mærkede intet til Sporen, men fik Lov at gaa i Skridtgang og underholde sin Herre med en glad Brusten.

Lidt op paa Formiddagen naaede Belsing til Hjelmøbo, hvor han modtoges af Hr. Preben, der alt havde gaaet sig en Morgentur. Imidlertid traadte Jomfru Mette ind og hilsede paa den fremmede Ridder. Snart var han som en gammel Kjending og maatte besvare en Mængde Spørgsmaal, som rettedes til ham af den videlystne Ungmø. Da hun hørte, han ønskede at tale med Ellen i Enrum, sagde hun:

„Ja, bringer I godt Budskab, Hr. Ridder, da faar I Lov at tale med hende, ellers maa I taale, at jeg er til Stede; thi ikke ønsker jeg, at man skræmmer min Ellen, just som hun atter er bleven glad og frejdig.“

„Mindst af alt vil jeg volde hende Sorg,“ svarede Belsing, „og er jeg tilmed vis derpaa, at jeg bringer hende stor Glæde.“

„Da velsigne Eder Gud og hans Helgener!“ udbrød Mette glad, „og vi tør ej med at formelde Ellen eders Ankomst.“

Mette forsvandt og traadte et Øjeblik efter ind med Ellen. Belsing havde siddet i stor Spænding før hendes Komme, og ved Synet af hende havde han Møje med at tvinge sit gjenstridige Hjerte til at være stille, at der kunde fares sindigt og varsomt frem. — Der stod hun, som han havde savnet i fem og tyve lange Aar; der stod hun, den sagne Skikkelse, han havde set i Drømme, men som svandt bort lig et foglende Blændværk; ja, der stod hun, hans længe savnede Datter, der lignede sin Moder som en Draabe Blod den anden. — Han betvang sin Bevægelse og hilste roligt og værdigt. Mette og Preben fjærnede sig, og Ellen var ene med Ridderen, der tog til Orde:

„Jeg skal hilse fra Fru Kirsten paa Ømgaard, hun længes at se Eder og indbyder Eder til at gæste hende snarest, idet hun haaber, at Hr. Tages pludselige Sygdom ikke skal vare længe. Særlig skulde jeg bringe Eder en kjærlig Hilsen fra Ridder Henrik, der nu er hjemkommen fra fremmede Lande og haaber snart at

gjæste Hjelmsbo, saasom han snarlig længes efter at se sin kjære Fæstemø."

Ellen svarede intet, men hendes tindrende Øjne sagde Belsing, at han bragte godt Budskab.

"Kan jeg hertil seje," vedblev Ridderen, "at som jeg er hans oprigtige og fuldtro Ven, glædes jeg ved, at de fjendiske Magter, der have kryset hans og eders Elfskovsveje, nu ere overvundne, og at Hr. Tage vel signer eders Forbindelse med Ridder Henrik."

"Ikke tør jeg tro paa saa stor en Lykke, Hr. Ridder!" sagde Ellen.

"Tro kun paa Lykken, og hvad den har i Følge," svarede Belsing; thi det haaber jeg, at der skal komme Glædesdage til Eder herefter."

Belsing's hele Personlighed indgjød Tillid, han talte saa mildt og venligt, og det tyktes Ellen, at hun saare sjælden havde fundet Hvile i nogens Tale som i hans, der lød i hendes Øren som herlige Forjættelser. Durde hun ikke nok fortro sig til Fremtidens Haab? Hun vovede det og tænkte paa Spaakvindens Ord om Ridderen fra Syden, der skulde komme med Frijsørelsen. "Gud og den hellige Jomfru have Lov!" jublede det i hendes Hjerte, og hun hørte glad paa Belsing's Fortælling om Henrik Hermansøns Ridderfærd. Han førte Samtalen hen paa hende selv og spurgte tilsidst: "Har I kjendt eders Fader og Moder?"

Hun krympede sig ved Svaret; der var intet Lys for hende ad den Vej. „Ak, nej!“ svarede hun, „jeg kjender intet til mine Forældre og véd ej, af hvad Alt jeg er. Dog takker jeg Gud, at min fjære, nu salige Plejemoder, elskede mig som sit eget Barn og viste mig opofrende Kjærlighed.“

Belsing fortalte om sit eget Liv og endte med at sige, at han havde kjendt hendes Forældre og vidste, hvor hendes Bugge havde staaet. Ridderens Fortælling fængslede Ellen; studsende og betagen hørte hun hans sidste Ord og bad ham fortælle videre.

„Gjerne søger jeg Eder deri,“ tog Belsing til Orde, „og vil jeg da først omtale eders Moder, thi I minder mig levende om hende. Hun var mild og god, trofast og opofrende, stærk i sin Kjærlighed, som en ægte Kvinde kan være det; hun ejede en skjøn og herlig Sjæl i et fagert Legeme, thi fagrere Skikkelse har jeg aldrig sét. Har nogen haft en kjærlig Moder, da har I haft det, Jomfru Ellen. I er af ædel Byrd, thi eders Moder var en adelig og fri Kvinde, og eders Fader, der lever endnu, er en ærlig og god Ridder af en ansét Slægt. — Hans Hustrus Død og Tabet af hans elskede Datter, der med Bold rannedes fra ham for at fuldbyrde en Hævn, har gjort hans Tilværelse forfærdelig tom og glædeløs.“ Han standsede et Øjeblik for at blive Herre over sin Bevægelse.

„Staffels Fader!“ udbød Ellen.

„Beflag ham ikke nu!“ vedblev Ridderen. „Skjont
Længsel og Græmmelse have været hans daglige Følge-
svende i lange Aar, til Haaaret blev graat, er det
dog alt glemt for en salig Stund som denne, da Fa-
deren ser sin Datter, Moderens udtrykte Billede. Al,
kjæreste Ellen! kan Du ej skjønne, at jeg, den gamle
Ridder, der har vundet din Tillid, er din Fader! Som
Du staar for mit Øje i denne Stund, har jeg set dig
i Drømme; Du vinkede ad mig og sagde: Jeg brin-
ger Forsoning! Kom min Datter!“

Han greb begge hendes Hænder, og hun saa til-
lidsfuld op til ham. „Ja, jeg tør fortro mig til Eder;
jeg føler, at I er min Fader! Gud have Lov!“ jub-
lede Ellen.

Høsten nærmede sig. Marken stod med sin bug-
nende Jylde af Korn; de gule, tunge Afs nikkede, de
gad nok staa endnu en Stund og forneje sig i den
vrimlende Flok og bølge for Vinden.

Blomsterne paa Engen havde drømt deres korte,
men dejlige Sommernatsdrøm og stode nu i Forvent-
ning om, hvad der vilde komme; thi de anede, at al
den Skjønhed, hvis Udfolding de havde været Vidne
til, maatte forsvinde. Vel søgte Grenpris, Forglem-

migej, Kongepen, liden Kloffe og Gaaseurt tilligemed en hel Flok af fjærne Sjægtninge at holde Jordens blomstervirkede Tæppe vedlige; men det havde ingen rigtig Art med Friskheden og Duften. Solen kom ikke saa højt paa Himlen som før; de lyse Natter forsvandt, og Nattens Dronning fik Brug for sit mørke Klæde — det gik ned ad Bakke med Sommerens Herlighed.

Gjegens fornøjelige Kuffuk blev sjældnere og sjældnere, han havde overanstrengt sig i Baaren og mente at burde spare paa Kræfterne, tilmed da han ikke fik saa livligt Gjensvar af Smaafuglene som før. I Baaren rakte og strakte alt sig for at saa ham at se, naar han med sit faade Gjøkkeri legede Skjul mellem Grenene; den Gang bragte hver Dag ny Under, Blomster udfoldede sig, Bladehanget blev tættere, altsammen til Ære for Kuffukeren. Nu var alt helt anderledes; Blomsterne bøjede Hovederne mod Jorden, stode med falmende Blade eller med overmoden Frugt. Han var snart kjed af det hele og endte gjerne sit korte Kuffuk med at vrænge Mund.

Storken stod helt alvorlig paa Omgaards Tage og iagttog Storbørnenes Fremskridt i Flyvekunsten. Han vidste af Erfaring, at der skal stærke, øvede Vinger til den lange Fart over det store Hav, og det var nu paa Tide at øve de unge Kræfter.

Mens alt i Naturen saaledes anede, at det snart

var forbi med Sommerens Herlighed, mente Ridder Henrik og Ellen, at den sagerste Tid først nu begyndte. Efter Faderens Jordekjærd havde Henrik oftere besøgt Hjelmbo og ønskede intet hellere end snarest muligt at føre Ellen ind paa Ømgaard som Husfrue; men dette kunde ikke ske før Sørgetiden var til Ende. En Dag, da Mette og Ellen besøgte Fru Kirsten i hendes Enkestand, søgte Henrik med sin Jæstemø ud i Haven; de satte sig i Skygge under et mægtigt Lindetræ og saa mildt til hinanden. Henrik tog Ellens Haand i sin, og, idet han saa ind i hendes glædestraalende Øje, sagde han:

„Tak for al din Kjærlighed, kjæreste Ellen! den gjør mig uendelig rig og lykkelig, og dit Øje trykkes mig et bundløst Hav, hvori al Livets Herlighed spejles.“

Ellen rødmede og svarede helt undselig: „Regn ej min Glæde for ringere end din; jeg føler mig saa tryk og glad i din Nærhed, at jeg nu helt vel tør fortro mig til Lykken, saasom mit skønneste Haab er opfyldt.“ Hun tav og saa drømmende hen for sig. Pludselig fik hendes Øje Liv, idet hun vendte sig til Henrik og sagde: „Du sagde forgangen Dag, at en Ungmø kan opildne en Ridder til Daad og mandig Id, men ej forstaar jeg den Tale ret; thi om vi Kvinder end glædes, naar vore elskedes Vej gaar til Ære og Berømmelse, saa bære vi dog for deres Liv og

have kun vor Ben til Madonna at sætte imod de bange Tanker."

"Min fromme Ellen! Du forstaar ikke det, fordi Du ej kjender din egen Magt," svarede Henrik. "Dog er det fuld Sandhed, at Tanken om dig ej alene drev mig fremad til Hæder, men bestandig holdt mig Ridderslighedens Vej i Sigte, saa intet ernede at lokke mig bort derfra. Du var min Helgeninde, min Lykkes Bogter, fordi jeg i dig saa det rene og skønne forenet og stræbte at blive dig værd." "Kjæreste Henrik, Du gjør mig ganske ræd!" udbød Ellen. "Er jeg end lykkelig og stærk ved din Elskov, tykkes mig end Livet at ligne en solfyldt Dag, hvor alt er Jubel og Fryd, saa frygter jeg dog saare, at jeg lidet evner at svare til de høje Tanker, Du har om min Person. Jeg vil af ganske Formue blive dig en god og trofast Hustru, men ej kjender jeg til de herlige Egenskaber, Du til lægger mig."

"Det sidste gjøres ej heller nødigt, min kjære Hæstemø! Du skal være netop som Du er: en glad kvindende Juhl, der synger saa frejdige Sange, at jeg maa stemme i dermed. Hidtil døjede Du umilde Kaar; men herefter skal Du bo og bygge paa Omgaard og lønnes for al din Trofasthed, saavidt min Gvne rækker, og Gud vil det tilfæde."

„Der var dog milde Aaar iblandt, ofte levede jeg et rigt Liv i Minde og Haab,” sagde Ellen.

„Mindes Du da, at vi som Børn byggede Huse og holdt glimrende Ridderspil, hvor jeg al Tid var den uovervindelige Ridder, der vandt Prisen?” spurgte Henrik.

„Ja!” svarede Ellen smilende, „og med Undren saa jeg paa din Færd og gav dig Guldæblet som Sejrsløn.”

„Guldæblet fik jeg dog først, da Du gav mig din Tro. Ja, Du havde min Lykke i din Haand, skjøn Ellen, og var højhjærtet nok til ej at forholde mig den; derfor skal mit Liv være viet til at skjærme dig mod alskens Uhygge. Men mig kunde lystes at høre dit Skriftemaal,” vedblev Henrik med et lykkeligt Smil, „længtes Du ret ofte efter din Ridder, mens han var i fremmed Land?”

„Du véd det helt vel, at Længsel er uadskillelig fra Glæde,” sagde Ellen og saa paa Henrik med et kjærligt Blik. „Min Længsel var som en endeløs Dag, fra Du drog bort, til Du atter kom tilbage. Ungstelse for dit Liv og andre brydsomme Tanker gjorde mig Adskillelsen til en hvileløs Tilværelse. Jeg spurgte hver liden Fugl, der kom flyvende sønderfra, om den bragte Bud fra dig, og naar den satte sig kvindrende i Bladehaaret, tyktes mig, at den fortalte om din Færd. Naar det hviskede i Lovet, troede jeg

at høre mit Navn, som Du havde aanded ud til Binden, at den skulde bringe kjærlig Hilsen. Af, sli-
legede jeg i Drømme for at stilne mit Hjertes Slag
og faa Lov at vente med Haab. — Er Du nu glad,
at Du har lært disse Hjertehejmlichkeiten at kjende,"
vedblev Ellen, idet et lyst Smil gled over hendes An-
sigt. „Ej vil jeg dog søje dig mere deri at fortælle
om udstandne Lidelser i en herlig og glad Stund som
denne, da jeg har faaet mere end tusendfold Løn for
al min Svide. Nu skal hver mørk og tungsin-
dig Tanke faa Lov at tigge om Hushy uden at finde den, og jeg
vil juble min Fryd ud i Verden som den liden Smaa-
fugl, der just nu synger over vore Hoveder."

„Nu, nu!" udbrød Henrik, „det fryder mit Hjerte
at høre dig udtale din Længsel efter min dyrebare
Person. Tilgiv mig, hjerte Ellen! det var egenfjer-
ligt; men min Forsængelighed plejede Du helt vel,
saasom Du regnede mig for tusendfold Lykke. Ja,
vøgt vel derpaa, at jeg ej bliver din Helgen, som Du
alt for mig er Sankte Ellen."

Hun lagde sin Haand paa hans Mund og bad
ham tie, men sagde i det samme: „Hør, hvor den
lille Fugl kvadrer dejligt! Ved Du, hvad den synger?
Den synger: Velkommen hjem, Ridder Henrik!"

„Rej vist ej!" udbrød Henrik og tog Ellen i Favn.

„den synger: Hil være den fagre Jomfru Ellen, Ridder Henrik's Brud!“

De samtalede endnu en Stund og vekslede mangt et Elfskorsord, indtil Jomfru Mette stod for dem med Smil om Mund og sagde: Gj, ej! løber Ungmøen af Huse for at lytte til Gammensord og lader mig Stakkel ene. Ridder Henrik er ej værd, at J ofrer mig paa hans Alter.“

„Hvormed har jeg fortørnet Eder saa, ædle Jomfru, at J ej finder mig værdig til at nyde Ellens Selskab efter en aarelang Fraværelse?“ spurgte Henrik.

„J burde klæde Eder i Sæk og Aske; men kjen-
der J ej eders egen Brøde, da er der liden Udsigt til
Ruelse,“ sagde Mette. „Skjønner J det ej, at Jom-
fru Ellen havde været ilde stedt, hvis hun havde maat-
tet nøjes med eders Forsorg. Tilmed lod J saare sjæl-
dent høre fra Eder, saa hun vel maatte tænke, at ude
af Dje er ude af Sind.“

„Da véd J nu, at jeg var en fuldtro Ridder.“

„Jo vist!“ lo Mette. „Af smukke Ord have J
Riddere flere end nok til at daare os lettroende Kvin-
der. Forgangen Dag fortalte J dog med glødende
Jld om smukke Ungmøer, J havde set.“

„Nu, nu! jeg er ej blind for Kvindeskjønhed og
tykkes helt vel endog om fagre, fortojede Jomfruer,

hvoraf I er en af de skønneste; men min blaaøjede, fromme Ellen tyffes mig dog sagerst af alle."

"Kjedeligt at høre paa en elskovssyg Ridder, der kun taler om sin elskedes Skjønhed," sa'r Mette fort med et skjelmisk Smil; "da snakker jeg heller gammelt med Velsing og Fru Kirsten."

"Vær nu god og mild, at jeg ej skal give Sidsel Jakobsdatter Ret, da hun varede mig for de fortrøjede," sagde Henrik; "tilmed vil jeg berede Eder en Glæde og samtidig bevise en Ridders Trofskab. Jeg har en Hilsen til Eder."

"Fra hvem? spurgte Mette.

"Gjergangen Dag var jeg i Horsens, hvor jeg traf Ridder Jørgen, der bad mig hilse Eder venligt og formelde hans Ankomst til Hjelmsbo i næste Uge."

Jomfru Mettes Ansigt farvedes af en glødende Rødme, og hun sagde til Ellen: Lad os flygte snarest fra den farlige Ridder, der kan forvirre selv den modigste." Hun lagde sin Arm om Ellens Liv, og saaledes forlode de to Ungmøer Haven. Men Henrik smilte og fulgte glad nynnende efter dem.

XVIII. Slutning.

Den øverste Myndighed for Cistercienserne var General-Abbeden i Cistercium; men for Danmarks vedkommende var der tillige en Over-Abbed, som kaldtes „Pater Abbas“ og havde det Hverv at visiterer i Klostrene, paa se, at Reglerne overholdtes og straffe Overtræderne.

I Slutningen af Aaret 1254 gjæstedes Om af „Pater Abbas“. Rygtets Tunge havde sat Dlaus's Person i Forbindelse med en mindre renlivet Munkes-stand, og Ordensmesteren fandt sig foranlediget til at undersøge Forholdene. Dlaus flarede sig fra alle de Sker, hvorpaa hans Værdighed kunde strande, og Ordensmesteren forlod Om med de bedste Tanker om Klosterets Tilstand.

Alligevel var Dlaus en plaget og hvileløs Mand; Pape's voldsomme Dødsmaade havde gjort et stærkt Indtryk paa ham, og det øgedes ved et uhyggeligt Mord, der i Midtsommeren 1254 øvedes paa hans Søster Margrete og Broderen Svend, hvilke styrede Munkens Gaard i Horsens. Den Trods, der boede i Abbed Dlaus's Natur og for en Stund bragte Haan-

smilet om hans Mund til at tegne sig skarper, hver Gang en Ulykke eller Modstand krydsede hans Vej, kunde ikke holde ud i Længden. Da kom Tungsindets mørke Magt med hele dens ræddelige Følge og lejrede sig om hans Tanke som en knugende Mare, der standfede Pulsflag og Aandedrag. De stærke Aandskræfter, han havde ejet, vare opbrugte ved det Falskhedens og Bøllystens Spil, han havde drevet, og han følte, at hans Liv var forfejlet, ja forspildt. Naar dette til sine Tider stormede ind paa ham og tegnede hans Livs Udsjæln med forfærdende Klarhed, spejdede han efter et fast Holddepunkt for en ædlere Tilvær; men han fandt sin Vej saa tilgroet med ond Sæd, sin Vilje saa slap, at han ikke ernede at rive sig løs fra det tilvante. Da forbandede han Tilværelsen som en Meningsløshed, hvoraf den letteste og bedste Udgang var en brat Død. — I Begyndelsen af 1255 blev han heftig syg. Efter sin Helbredelse nedlagde han pludselig Abbedværdigheden og levede som simpel Munk til sin Dødsdag. Hans Ravn er opbevaret i Om Klosterkrønike.

Konventet valgte Søren Asgotus til Olaus's Gftermand. Hans Ankomst til Om hilseedes med stor Glæde af Munkene og af Omegnens Befolkning, der aldrig kunde glemme den milde, lægekyndige og raadsmilde Broder Søren.

Paa Hjelmsbo var der imidlertid foregaaet store Forandringer. Den gamle Preben var død, og efter Sorgetidens Udløb ægtede Jomfru Mette sin trofaste Bejler, Ridder Jørgen, der efter Giftermaalet tog Ophold paa sin Gaard ved Horsens. Belsing købte Hjelmsbo for en Gang i Tiden at skænke den til Ridder Henrik og Fru Ellens lille Børn.

Huginus kunde ikke ret længe holde det stille Liv ud paa Dagaard, han længtes mod nye Eventyr og drog bort fra sine Venner for at deltage i Kongens Fæjde mod Henrik Wemeltorp, der var en haard Hals.

I den paafølgende Tid blev Landet stedt i Vaade. Det saa ud til Fæjde med den norske Konge, Hakon Hakonsen, og Birger Jarls Søn, Kong Baldemar af Sverrig. — Gejstligheden søgte at tilrane sig al Magt, thi ligesom den mente at eje Reglen til Himlen, tvivlede den ikke om, at den burde herske over Rigerne paa Jorden. Lunde Erkebisp, Jakob Erlandsøn, var en ualmindelig kraftig og aandsoverlegen Personlighed, der var udstykket til at øge Kirkens Vælde og ikke bange for at trodse sin Vilje igjennem, hvor Retten ikke slog til. Dette havde til Følge, at der udspandt sig en bitter og skjæbnesvanger Strid mellem Kirken og Staten. Hertil kom, at den lavere stillede Bondestand sank dybere og dybere ned i Bannmagt og sølte sig fortrykt og underkuet. Omgiven af Blodigler paa

alle Sider, forsvarsløs og arm, gjorde en Del af Bønderne i Sjælland og Skaane en Kraastanstrengelse for at afryste Aaget og tage Hævn. Oprøret udbredte sig med stor Hurtighed, og Kong Kristoffer beredte sig til at kue det med Hærmagt.

Under disse Forhold havde Brug for enhver kongetro Ridders Arm, og Henrik Hermansen brød op fra sit Hjem for at støde til Hæren. Dagen før Afrejsen gjæstedes Omgaard af Abbed Asgotus.

„Hvor her er herligt paa Omgaard!“ udbød han ved Synet af den smilende Husfrue. „Eders Nafn siger mig, at Glæden er eders vante Gæst. Ja, I fik et fagert Møde med Lykken, Fru Ellen!“

„Ja visseelig, fromme Fader!“ svarede Ellen. „Siden eders Ophøjelse til Abbed i Om tyffes mig, at der intet mangler i min Lykke.“

„Saaledes gaar det al Tid den, der er trofast mod Haabet og Kjærligheden,“ sagde Abbeden; „men ængstes I ej nu, fordi Ridder Henrik drager i Leding?“

„Jugenhunde!“ gav Ellen til Svar. „Min Husbonds Liv er mig dyrebarere end mit eget; men det hviler i Guds Haand, og jeg vilde regne det for ringe Lykke at se ham gaa ind og ud paa Omgaard, mens Landet var stedt i Vaade og trængte til hans Arm.“

„For Sanden! jeg skjønner, at I er en højhjærtet

Kvinde, værdig til at være en Ridders Hustru. Det ventede jeg og af Eder," sagde Asgotus med Varme.

"Jeg kunde lystes at drage i Leding endnu en Gang for at støtte Baldemar Sejrs Vt," tog Belsing til Orde; „thi hvordan skal en Konge kunne regjere, naar ingen vil lyde. Gejstligheden er selvraadig og trodsig, Bønderne lære Lovløshedens Mænd af den, mens ydre Tjender spejde efter Lejlighed til at tage Danmark som let Bytte."

"Eder slipper vi dog ej, thi hvem skulde da være Børn og Børge for os stakkels Kvinder," sagde Fru Kirsten. „Og lille Ivar steder aldrig sit Munde dertil!" mente Ellen.

"J har Ret deri, at Ulydighedens Mænd raader i Danmark," henvendte Asgotus til Belsing; „nu spirer den onde Sæd, som Kong Abels udjaaede, thi det Frø-korn, der saas fraoven, har størst Spirekraft. Dog har Kong Kristoffer nogen Skyld i de ulidelige Forhold, saasom han har vist sig at være en uordholden Mænd, paa hvem ingen kan lide!"

"Nu!" sagde Henrik. „Vel kan det ske, at han har givet Løfter, som han ej har kunnet holde; dog derfor bryde vi ej Staven over hans Regimente, men støtte det af ganske Formue, saa det kan blive kundbart, at hverken Bisp Jakob eller Bønderne ere Herrer i Danmark."

„Ikke maa I tro, at Bisp Jakobs selvrædige Færd vinder mit Bifald,“ afbrød Asgotus den talende; „men Danmarks Konge bør stille sig i venligt Forhold til Landets Gejstlighed, der hidtil har ført an, hvor det gjaldt at kvæle Banart og hedensk Tankefæst. — Drag I med Gud og strid for Kong Kristoffer og hans Sag, hvor Sandhed og Ret fremmes, da handler I som en god dansk Ridder; men en Sag er ej god, blot fordi en Konge søger den fremmet.“

„Ret saa, Abbed Asgotus! Der taler I som ud af mit eget Hjærte,“ sagde Belsing, „men jeg skulde intet have derimod, om hin raptungede Bisp blev tugtet saaledes, at han faldt til Joje og brugte sin Tid til gudelig Idræt i Steden for at amme Strid og Riv.“

„Bisp Jakob er en haard Hals og kan give Kongen haarde Nodder at knække, dog udkæmpes denne Strid ej med Sværd, men med Skarpsindighedens og Lærdommens fineste Klogt, hvori Bisp Jakob er en forfaren Mand, og Kongen kan let komme til at ligge under, ubesindig og lidet raadsnuild som han er.“

„Mit Hjærte bedrøves,“ sagde Fru Kirsten, „naar jeg tænker paa, at min Søn skal drage sit Sværd mod fattige, usselige Bønder, der kun gjøre Opstand, fordi de pines og plages og knap eje det tørre Brød.“

„Tror I da, min hjærte Moder! at jeg glædes ved at svinge Tugtens Ris over de forurettede,“ udbrød Henrik. „Nej, visseelig ikke! men Lovløshedens Aand maa fues for at der kan blive Ro i Landet, gjør det end ondt at svinge Svøben.“

Samtalen fortsattes i længere Tid, og det blev sildigt, før Abbeden forlod Tungaard.

Bed Afskeden den følgende Morgen sagde Henrik til sin Hustru: „Nu er det paa Tide, at jeg drager bort, og jeg giver dig og vor lille Jvar i din Faders og vor trofaste Ven Asgotus's Baretægt. Vær nu en frejdig og hjæk Kvinde, at Befymring for mit Liv ej skal blege din Kind og forjage det lyse Smil, der saa gjerne lejrer sig om din Mund.“

„Selv om mit Hjærte kunde ængstes for dit Liv, ønsker jeg dog ej, at Du skulde svigte din Pligt og blive paa Tungaard. Jeg giver dig og os herhjemme Gud og hans Helgener i Bøld, Klønf og Klage skal ej komme over din Dørtærskel; thi nu ejer jeg dig fuldt og helt og kan aldrig miste dig, selv om Døden satte Skjel mellem os for en kort Stund.“

„Snart ses vi igjen! Gud signe dig, min fromme Hustru!“ sagde Henrik og tog hende i Favn. Der paa svang han sig paa sin Hest og red frejdig bort; men Ellen fulgte ham med Tjæne, saa langt hun

ernede, og hun kunde ikke gjøre for, at Taarer blændede hendes Syn, skjønt hun havde sat sig for at være helt modig. Henrik Hermanson kom senere tilbage til Omgaard med Hæder og var vel ansæt hos Kong Kristoffer.

Trykfejl.

Side	81,	7.	Linie	fraoven :	uødvendig, læs nødvendig.
—	82,	5.	—	—	Fabeils, læs Fabels.
—	83,	5.	—	frandeden:	Giedebuf, læs Gedebuf.
—	97,	7.	—	—	smæltede, læs smeltede.
—	107,	11.	—	fraoven :	ængstede, læs ængstende.
—	122,	10.	—	frandeden:	tvivlsom, læs tvivlsomt.
—	145,	4.	—	fraoven :	; , læs !.
—	168,	7.	—	frandeden:	elv, læs selv.
—	168,	6.	—	—	Elfifs, læs Elfifs.
—	183,	7.	—	—	Prinsesse, læs Prinsesse.
—	216,	2.	—	—	ad, læs sad.
—	231,	6.	—	—	indiskærper, læs: indiskærper.
—	238,	3.	—	—	Slader, læs Sladder.
—	257,	10.	—	—	fryeligt, læs frydeligt.
—	287,	7.	—	fraoven :	fryset, læs frydset.
—	297,	3.	—	—	vedkommende, l. Vedkommende.
—	297,	2.	—	frandeden:	Munkens. læs Munkenes.

Dr. H. H. H.

1871	1	1871	1	1871	1	1871	1	1871	1
1872	2	1872	2	1872	2	1872	2	1872	2
1873	3	1873	3	1873	3	1873	3	1873	3
1874	4	1874	4	1874	4	1874	4	1874	4
1875	5	1875	5	1875	5	1875	5	1875	5
1876	6	1876	6	1876	6	1876	6	1876	6
1877	7	1877	7	1877	7	1877	7	1877	7
1878	8	1878	8	1878	8	1878	8	1878	8
1879	9	1879	9	1879	9	1879	9	1879	9
1880	10	1880	10	1880	10	1880	10	1880	10
1881	11	1881	11	1881	11	1881	11	1881	11
1882	12	1882	12	1882	12	1882	12	1882	12
1883	13	1883	13	1883	13	1883	13	1883	13
1884	14	1884	14	1884	14	1884	14	1884	14
1885	15	1885	15	1885	15	1885	15	1885	15
1886	16	1886	16	1886	16	1886	16	1886	16
1887	17	1887	17	1887	17	1887	17	1887	17
1888	18	1888	18	1888	18	1888	18	1888	18
1889	19	1889	19	1889	19	1889	19	1889	19
1890	20	1890	20	1890	20	1890	20	1890	20
1891	21	1891	21	1891	21	1891	21	1891	21
1892	22	1892	22	1892	22	1892	22	1892	22
1893	23	1893	23	1893	23	1893	23	1893	23
1894	24	1894	24	1894	24	1894	24	1894	24
1895	25	1895	25	1895	25	1895	25	1895	25
1896	26	1896	26	1896	26	1896	26	1896	26
1897	27	1897	27	1897	27	1897	27	1897	27
1898	28	1898	28	1898	28	1898	28	1898	28
1899	29	1899	29	1899	29	1899	29	1899	29
1900	30	1900	30	1900	30	1900	30	1900	30

